Bernard Knight

Seria Mistere medievale

Căutările coronerului John

BERNARD KNIGHT

CĂUTĂRILE CORONERULUI JOHN

O enigmă medievală

Traducere din limba engleză
GABRIEL STOIAN

V1.0
Noiembrie 2020

Nota autorului

Orice încercare de a da un „izu vechiu” dialogului în engleza modernă din romanele istorice este o încercare pe cât de inexactă, pe atât de inutilă. În perioada și în locul în care se desfășoară acțiunea acestei povestiri, și anume în secolul al XII-lea, în comitatul Devon, majoritatea oamenilor vorbeau engleza medievală timpurie, pe care ne-ar fi imposibil să o înțelegem în ziua de azi. Mulți alții vorbeau velșa de apus, care mai târziu a devenit un dialect din Cornwall, iar clasele conducătoare vorbeau franceza normandă. Limba folosită de Biserică și cea utilizată în mai toate scrierile oficiale era latina.

O parte a acestei povești, în care se întâlnesc multe personaje importante reale, se petrece în vremurile revoltei prințului John împotriva fratelui său mai mare, Richard Inimă-de-Leu. Comportamentul acestuia a reprezentat o adevărată amenințare în ultimul deceniu al secolului al XII-lea, prima încercare a lui John de a uzurpa tronul având loc când Richard era ținut prizonier în Imperiul German, fiind capturat pe drumul de întoarcere din cea de-a Treia Cruciadă. John a apelat ulterior la regele Filip al Franței, care a pregătit o armată de soldați flamanzi. Mama celor doi frați, redutabila Eleonora de Aquitania, a strâns, la rândul ei, o forță de luptă formată din „țărani și cavaleri, pentru a apăra coastele regatului împotriva flamanzilor”. Acest eveniment a fost probabil precursorul medieval al momentului 1940 – dacă ar fi dat greș, s-ar fi putut ca acum englezii să fi vorbit franceza!

Mulțumiri

Autorul dorește să le mulțumească următoarelor persoane pentru consultanța oferită în probleme istorice și își asumă vina pentru orice neînțelegere a caracterului complex al vieții și al sistemului juridic al comitatului Devon în secolul al XII-lea: doamnei Angela Doughty, arhivar la Catedrala din Exeter, personalului Biroului de Evidență din Devon și al Bibliotecii Centrale din Exeter, domnului Stuart Blaylock, Direcția pentru Arheologie din Exeter, reverendului canonic Mawson, Catedrala din Exeter, domnului Thomas Watkin, Facultatea de Drept din Cardiff, Universitatea Țării Galilor, domnului profesor Nicholas Orme, Universitatea din Exeter, lui Clare Ledingham, director editorial la Simon & Schuster, și lui Gillian Holmes, pentru interesul și sprijinul constante pe care mi le-au acordat.

ORAŞUL EXETER ÎN ANUL 1194 D.HR.

INSULA EXE
ALL HALLOWS ON THE WALLS
ST OLAVES
FORE STREET
MILK LANE
RFOIX
ST PETROCK
ABATOR
NORTH GATE STREET
POARTA DE NORD
NORTHERN HAY
CURTEA INTERIOARĂ
SHIRE HALL
TURNUL CASTELULUI ROUGEMONT
CURTEA EXTERIOARĂ
CAPELA ST MARY
POARTA
MALUL ŞI ŞANŢUL EXTERIOR
POARTA DE EST
ST SIDWELL
HIGH STREET
BROAD GATE
CASA LUI JOHN
ST MARTINS LANE
ST MARTIN
INCINTA
CASELE CANONICILOR
HANUL SARAZINULUI
BUTCHERS ROW
HANUL BUSH
IDLE LANE
STEPCOTE HILL
PRESTON ST
POARTA DE VEST
BEAR GATE
CLOISTERS
CAPITULUL
PALATUL EPISCOPULUI
ST JAMES
PALACE GATE
RACK LANE
HOLY TRINITY
SOUTHERN HAY
POARTA DE SUD
WATER GATE
DOCURI
SPRE STĂ
ST JA
BULL MEAD
MAGDALENE STREET
SPÎNZURĂTOAREA
N
30 metri

„Se cheamă, cum de nu – legea criminală”
Hamlet, actul V, scena I

PROLOG

Decembrie 1194

Tăcerea dimineții era sfârtecată de izbiturile securilor în copaci și de pocnetul flăcărilor ce mistuiau crengile hăcuite. Anevoios, dar fără îndurare, vreo doisprezece bărbați făceau ca marginea pădurii să se retragă din fața sforilor de pământ cultivat care se întindeau pe pantele văii din împrejurimile cătunului Afton, situat la câteva mile de Totnes. În acea lună, în pofida întreruperilor produse de încăierările cu locuitorii din Loventor, următorul cătun aflat dincolo de pâlcurile de copaci, tăietorii se înstăpâniseră deja pe doisprezece acri furați pădurii.

Alward, *reeve*-ul de origine saxonă din Afton, pășea de colo-colo pe pământul presărat cu grămezi de cenușă și număra copacii doborâți în acea săptămână. Îi însemna, făcând pentru fiecare câte o crestătură cu pumnalul pe un băț, ca să-i arate bailivului stăpânului său, Henry de la Pomeroy, care, neîndoielnic, avea să se arate nemulțumit de cât se muncise, indiferent cât de mare ar fi fost suprafața ce se adăugase proprietăților lui. Alward era conștient că se găseau pe un teren care constituia un subiect de gâlceavă și că, după tăierea fiecărui copac, pătrundeau tot mai adânc în proprietatea lui Sir William Fitzhamon, care socotea, pe drept cuvânt, că amărâtul cătun numit Loventor îi aparținea.

Nu-i plăcea defel să se certe cu sătenii din Loventor. În săptămâna dinainte, când aceștia veniseră și îi ocărâseră pe oamenii lui că încălcaseră proprietatea, se ajunsese la bătaie: el se alesese cu o tăietură la cap, iar în învălmășeala care se iscase, unul dintre ai săi fusese doborât la pământ și-și pierduse cunoștința. După aceea, bailivul trimisese doi oșteni ca să însoțească echipa de tăietori, însă după două zile în care avuseseră parte de liniște, aceștia fuseseră trimiși înapoi la castelul Berry, fortăreața lui Pomeroy, cocoțată pe o culme, la distanță de o milă.

Aceea se dovedise însă liniștea dinaintea furtunii. Abia se apucaseră de treabă de vreo două ceasuri, când, pe nepusă masă, dintre copacii rămași în picioare, o hoardă de bărbați înarmați cu ciomege și bețe lungi s-a năpustit spre ei, cu urlete și răcnete. Câțiva dintre oamenii din Afton și-au lepădat pe dată uneltele și au rupt-o de fugă la vale, către

cătunul care se vedea în depărtare. Ceilalți, încurajați de Alward, și-au păstrat cumpătul și au încercat chiar să-i oprească pe atacatori răcnind și vânturând din brațe amenințător. În clipa următoare, un individ îmbrăcat în zdrențe l-a doborât cu o lovitură de par pe umăr, iar alt sătean cu o înfățișare sălbăticită a început să-l lovească zdravăn cu picioarele. Pe toată suprafața pustiită se petrecuseră scene asemănătoare, fiindcă cele două tabere, răcnind și suduind, s-au luat la bătaie cu pumnii și cu picioarele.

La scurtă vreme după aceea, toată tevatura s-a terminat – jumătate din bărbații din Afton o șterseseră, iar restul zăceau la pământ, pipăindu-și capetele sparte și coastele stâlcite, dar nici unul nu se alesese cu răni prea serioase. Simțind dureri în tot corpul, Alward s-a ridicat în capul oaselor și a văzut că atacatorii, fără să ia seama la oamenii lui, le strângeau toate uneltele. După câteva clipe, securile și cuțitoaiele au dispărut odată cu prădătorii, care s-au topit în pădure la fel brusc precum apăruseră. Reeve-ul s-a ridicat cu greu în picioare și și-a dat seama că, fără unelte, nici nu mai putea fi vorba să continue munca – și că bailivul și lordul Henry trebuiau înștiințați neîntârziat în legătură cu tărășenia. Mesajul pe care urma să li-l ducă era simplu: furăciunea din pământurile lui Fitzhamon nu avea să fie deloc o treabă lesnicioasă.

CAPITOLUL UNU
În care *Crowner* John e tulburat chiar în Ajunul Crăciunului

Lucru de mirare, Matilda era fericită. Îmbujorată de încântare și de fudulie, stătea la un capăt al mesei lungi din sala mare, înaltă și întunecoasă a casei lor și își îndemna oaspeții să se înfrupte din băutura din carafe, picioarele de clapon și dulciurile așezate în fața lor pe platouri.

La celălalt capăt, gânditor, stătea soțul ei, Sir John de Wolfe, coronerul regelui pentru comitatul Devon. Înalt și ușor adus de spate, avea părul la fel de negru ca sprâncenele groase care îi umbreau ochii adânciți în orbite. Spre deosebire de mai toți normanzii, nu purta barbă sau mustață, astfel că nasul lui coroiat ieșea în evidență, însă miriștea negricioasă de pe față îl făcuse să se aleagă cu porecla de John cel Întunecat în rândul oștenilor alături de care luptase în cruciade și în războaiele purtate în Irlanda.

În seara aceea totuși, până și chipul lui sumbru era ceva mai puțin încordat, în parte datorită cupelor de vin franțuzesc pe care le dăduse de dușcă, dar și pentru că avea și câte un prieten de-a stânga și de-a dreapta. În stânga lui stătea Hugh de Relaga, unul din cei doi *portreeve* ai orașului, un bărbat gras și plin de viață, în cealaltă parte ședea John de Alencon, arhidiaconul de Exeter, un bărbat slăbănog, cu înfățișare de ascet, de o înțelepciune discretă, care clipea mereu cu un aer șăgalnic.

În rest, la masă se găseau o duzină de alte notabilități ale orașului și soțiile acestora, de la castel, biserică și ghilde. Era aproape de unsprezece noaptea în Ajunul Crăciunului, iar ei se întorseseră nu de mult de la slujba de sărbătoare ce se ținuse în marea catedrală St Mary și St Peter, aflată la doar câteva sute de pași de casa din Martin’s Lane a coronerului.

Înaltă și îngustă, având doar o încăpere de la podea până la acoperișul ascuțit, casa avea un mic solariu construit în spate, la care se ajungea pe o scară exterioară. Pe pereți atârnau tapiserii afumate ca să mai înveselească dulapii din lemn negeluit, iar podeaua era

pardosită cu dale de piatră, pentru că Matilda socotea paiele împrăștiate direct pe pământ, nedemne de niște oameni cu stare ca ei.

Oaspeții ședeau pe bănci de-a lungul laturilor mesei lungi și masive, iar singurele scaune erau plasate la capetele ei. Lumina venea de la lumânările și opaițele cu seu răsfirate pe masă și de la focul ințețit în vatră. Oaspeții erau deja suficient de ghiftuiți cu bere, cidru și vin ca să mai fie dispuși la sporovăială, îndeosebi de Crăciun, când o stare ciudat de molipsitoare de bonomie cuprindea întreaga comunitate.

— Matilda, știam că obișnuiai să mergi la bisericuța aceea, St Olave din Fore Street, nu la catedrală.

Glasul pițigăiat era al cumnatei ei, Eleanor, soția *sheriff*-ului Richard de Revelle. De Wolfe încă nu era pe deplin lămurit pe cine detesta mai mult, pe cumnatul său sau pe nevastă-sa. În vârstă de cincizeci de ani, Eleanor era o femeie deșirată, cu o mutră acră, o mironosiță mai ceva decât Matilda. Purtând obișnuitul acoperământ alb din pânză pe cap, Eleanor își ținea părul încolăcit și prins, de o parte și de alta a capului, într-un fileu de aur care stătea peste urechi. La fel de gătit era și soțul ei, un bărbat de statură medie, cu părul castaniu ondulat, cu o mustață subțire și o bărbuță ascuțită – în contrast izbitor cu cumnatul lui, care nu purta decât straie negre sau cenușii.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce se numește St Olave? s-a mirat cu glas tărăgănat de Revelle, lăsându-se pe spate ca să-și etaleze noua tunică verde, ale cărei benzi de la gât și mâneci aveau broderii aurii, minuțios lucrate.

— Așa a fost numită în numele Domnului, *sheriff* de Revelle, i-a răspuns arhidiaconul cu un zâmbet strâmb. Olave a fost primul rege creștin al Norvegiei, dar recunosc că nu pricep de ce una dintre cele șaptesprezece biserici din Exeter îi este închinată lui.

Discuția a devenit mai aprinsă, hărmălaia sporind pe măsură ce nivelul vinului din clondire scădea. Matilda, a cărei față pătrățoasă cu nas borcănat radia de plăcere la gândul succesului de care se bucura ospățul dat de ea, a privit roată și și-a făcut socoteală cât mai suise pe scara socială, ca să se poată lăuda cu asta când avea să-și întâlnească alte prietene la piață sau la biserică. Se felicita că reușise să-și convingă taciturnul soț, care fusese numit coroner al comitatului cu doar trei luni înainte, să intre și el în rândul lumii și să invite niște notabilități acasă după slujba din Ajunul Nașterii Domnului.

Spre relativa ei uimire, până și el părea să fie binedispus. Bine că ospățul îl ținea măcar într-o asemenea seară pe lângă casă, s-a gândit ea cu o amărăciune trecătoare, și nu se dusese din nou la taverna Bush, să stea cu țiitoarea aceea cu păr roșu, târfa aceea velșă pe nume Nesta. Dincolo de ferestrele oblonite, dar fără geam, noaptea era înghețată, însă focul din vatră ardea cu vâlvătăi, bucurându-se de luxul

unui horn din piatră. Brutus, bătrânul copoi al lui John, stătea tolănit lenevos în fața focului, tresărind doar când vreo scânteie țâșnea din butuci și îl atingea.

Mary, servitoarea și bucătăreasa lor, era într-un du-te-vino continuu, aducând ba vin, ba mâncare, în vreme ce bătrânul Simon, sluga, venea din când în când cu bușteni ca să întrețină focul. Lucille, camerista franțuzoaică a Matildei, „băbătia veninoasă”, cum îi spunea de Wolfe, era prea semeață ca să servească la masă, așa că își făcea de lucru prin solariu, trăgând cu urechea prin ferestruica înaltă și îngustă, așteptând ca, după ce avea să se sfârșească ospățul, să o ajute pe Matilda la dezbrăcat pentru culcare.

În momentele când nu participa la discuțiile bârfitoare, făcând să crească larma generală, Matilda arunca ocheade spre soțul ei, parcă sugerându-i din priviri să facă și el ceva demn de poziția lui, adică să se ridice și să propună un toast – în cinstea Domnului Isus Hristos sau a bunăstării orașului, ceva acolo, ca să se facă remarcat și să arunce astfel puțină lumină și asupra ei. În câteva rânduri l-a observat cum se foiește de parcă ar fi vrut să se ridice, și de aceea a așteptat plină de speranță ca el să înalțe paharul către nobila adunare a mesenilor. Cu toate astea, rămânea cu buza umflată de fiecare dată, pentru că el nu făcea altceva decât să întindă mâna după un picior de găină sau o carafă de vin de Loara. Apoi orice speranță i s-a risipit, pentru că fratele ei a sărit în picioare și a ridicat clondirul, bătând în același timp cu autoritate în masă cu mânerul pumnalului.

— Trebuie să aducem mulțumiri gazdei noastre și nobilei sale soții pentru că ne-au invitat la această adunare prietenească, a început el, răgușit ca un măgar, legănându-și manșeta largă a tunicii în timp ce vântura cupa încoace și încolo. În cinstea lui Sir John de Wolfe, proaspăt numit coroner al acestui comitat, și a soției lui, scumpa mea surioară Matilda!

Când s-au ridicat să răspundă la urări, John s-a gândit că „surioara” reprezenta exagerarea cea mai mare a veacului, fiindcă Matilda, aproape pătrată, cântărea cu multe kilograme mai mult decât de Revelle. Apoi, îngăduitor, a presupus că omul se referise la ani, fiindcă șeriful, în vârstă de 50 de ani, era mai mare decât ea cu patru ani. Coronerul avea doar patruzeci, deși pielea îi era deja ridată pe pomeții înalți, bătucită de mai bine de două decenii de campanii în Irlanda, Franța și Țara Sfântă, ceea ce îl făcea să pară mai vârstnic.

Bosumflarea Matildei față de eșecul soțului ei de a egala manierele elegante ale lui Richard s-a stins încetul cu încetul, când o altă lovitură i-a năruit ambiția de a deveni una dintre cele mai apreciate gazde din oraș. Brusc, a văzut-o pe Mary, pe care o bănuia pe bună dreptate drept altă cucerire amoroasă a lui John, apropiindu-se de el și șoptindu-i

precipitată ceva la ureche. El s-a uitat peste umăr, spre vestibulul mic și îngust pe unde se ieșea în stradă. Urmând direcția privirii lui, Matilda s-a holbat furioasă la fața lătăreață a celui care trăgea cu ochiul de după ușă. Era încadrată de un păr roșcat aflat în neorânduială și, sub nasul ca un cartof, se adăpostea o mustață uriașă, ale cărei capete se uneau cu perciunii morcovii, în josul cărora barba îi atârna peste falca lungă aproape până pe piept. Era Gwyn de Polruan, garda personală a soțului ei și ofițerul coronerului, un bărbat din Cornwall, față de care sufletul ei de normandă nutrea un dispreț mai sănătos decât față de saxoni.

Cu îngrijorare și iritare crescânde, Matilda a auzit hârâitul scaunului pe dalele de piatră și l-a văzut pe John ridicându-se și mergând la ușă. Urmărindu-l cum discuta în șoaptă cu Gwyn, îngrijorarea ei s-a transformat în furie.

— Dacă pleacă chiar acum, o să-l ucid, așa să-mi ajute Dumnezeu! a bolborosit ea în barbă.

Temerile ei cele mai negre s-au adeverit când John a traversat sala, stând cu capul ușor aplecat în față și arătând, așa cum era îmbrăcat cu tunica cenușie și pantaloni negri, ca un hultan mare. Plecându-se spre arhidiaconul John de Alencon, i-a murmurat ceva la ureche. Preotul cel pipernicit s-a ridicat pe dată în picioare.

Coronerul și-a dres glasul și, cu voce groasă și puternică, s-a scuzat față de invitați:

— Sper să nu întârzii mult! Nu trebuie să ajung prea departe de casă și sper să mă întorc repede. De aceea, vă rog, beți, mâncați și bucurați-vă în continuare.

Acum, furioasă de-a binelea, Matilda a dat repede ocol mesei și l-a prins de braț pe John, care tocmai se îndrepta împreună cu arhidiaconul spre ușă, unde Gwyn rămăsese în așteptare.

— Unde pleci? a șuierat ea ca o viperă. Nu se poate să mă lași așa tocmai acum, cu toți oaspeții încă așezați la masă!

— N-o să stau mult, nevastă, a mormăit el. Nu suportă amânare, îmi pare rău, dar o să-ncerc să mă întorc repede.

Spumegând de indignare, ea i-a șoptit din nou veninos, de data asta la ureche:

— Ce poate fi mai important în Ajunul Crăciunului decât să stai de vorbă cu cei mai de vază oameni din Exeter?

— Dar de canonicul care zace mort într-o anexă a catedralei ce zici, femeie? a întrebat-o el cu subînțeles, și s-a strecurat afară pe ușă, fără să mai rostească alt cuvânt.

De Wolfe și arhidiaconul au pornit de-o parte și de alta a uriașului din Cornwall și s-au îndepărtat de casă. Martin's Lane era un pasaj scurt

care ducea din High Street spre domeniul catedralei. Primise numele după biserica St Martin de la colțul străzii, de unde pornea un șir de case ce se întindea de-a lungul laturii de miazănoapte a incintei catedralei. Acolo locuiau mulți dintre cei douăzeci și patru de canonici ai catedralei, împreună cu unii dintre vicarii lor, preoți mai mărunți ca rang și servitori, toți bărbați, pentru că, în mod oficial, femeilor li se interzicea accesul în acele locuințe.

În vreme ce grăbeau pasul prin aerul înghețat, omul de încredere al coronerului a povestit puținul ce-l știa despre toată tărășenia.

— Acu’ o oră, amărâtul acela de copist al nostru a venit fuguța la casa cumnată-mii din Milk Street. Eu și nevasta stăm la ea în noaptea asta, pentru că porțile orașului sunt închise până mâine-dimineață.

Gwyn locuia dincolo de ziduri, la St Sidwell, lângă Poarta de Răsărit.

— Și ce avea să-ți spună Thomas? a întrebat pe un ton poruncitor de Wolfe.

Thomas de Peyne era cel de-al treilea membru al echipei lui, un fost preot, schilod și cu o statură de pitic, care fusese caterisit pentru o presupusă aventură cu o novice pe vremea când era la Winchester.

— A zis că pe la a zecea bătaie de clopot s-a auzit mare larmă în casa canonicului din apropierea locului unde-și are sălașul, și cineva a venit după el. Cum îl știi un porc băgăcios, s-a dus să vadă ce s-a petrecut.

De Wolfe se învățase cu felul lejer al lui Gwyn de a povesti, însă John de Alencon s-a arătat mai puțin răbdător.

— Hai, și ce s-a întâmplat, omule?

— Economul de acolo stătea în fața casei, răcnind că murise canonicul. Împreună cu alții, scribălăul nostru a dat fuga în spatele casei și l-a găsit pe prebendar atârnând de gât în privată.

Cei trei bărbați zoriți ajunseseră deja în Canonic’s Row, având catedrala uriașă în dreapta. Lumina lunii pline cădea pe clădirea măreață care părea să privească de sus la agitația din incinta cu cărări înnoroite, grămezi de gunoaie și gropi abia săpate.

— Și era mort fără nici o umbră de îndoială? a mârâit coronerul.

Gwyn și-a ridicat gluga hainei sărăcăcioase din piele ca să se păzească de aerul rece.

— Mort de-a binelea, așa a zis Thomas. Ceilalți îl pipăiseră pe la inimă ca să se convingă, apoi el a venit în goană să mă cheme, în vreme ce un servitor a plecat cu vestea la palatul episcopului.

Pășind alături de ei cu straiele preoțești lungi care fâșâiau, arhidiaconul a plescăit din limbă în semn de iritare.

— Iar episcopul a plecat la Gloucester, lăsându-mă pe mine drept cel mai mare cleric tocmai în clipe atât de tragice.

Ajunseseră la cea de-a cincea casă a terasei, care sărea în ochi

fiindcă acolo se strânseseră câțiva oameni în jurul pasajului ce dădea spre curtea din spate. Din mulțime s-a desprins o siluetă măruntă care a șontâcăit spre ei. Thomas de Peyne fusese blagoslovit cu minte iute și blestemat cu un trup schilod. Ftizia din copilărie îi răsucise șira spinării, făcându-i o cocoașă, și îi lovise un șold, lăsându-l cu un picior mai scurt. Ca și cum asta n-ar fi fost de ajuns, Atotputernicul îl miluise și cu un beteșug la ochiul stâng.

— Slavă lui Dumnezeu că ai venit, *Crowner,* a zis el cu glas scârțâit, făcându-și cruce agitat. Oamenii ăștia aleargă de colo-colo ca niște găini fără cap.

— Unde-i mortul? a întrebat John cu glas răgușit.

El nu-și bătea niciodată capul ca să aleagă cuvinte frumoase.

Thomas a pornit către pasaj, iar mulțimea s-a rupt în două cu supușenie în fața celorlalți trei, servitorii și secunzii îndoindu-se din genunchi la trecerea arhidiaconului. Aleea era întunecoasă și îngustă, mergând de-a lungul casei înalte din lemn, care avea acoperișul de șindrilă. Semăna, dar nu era chiar la fel cu celelalte case din șir, unele făcute din piatră, unele învelite cu ardezie, altele cu stuf.

În spate, pasajul dădea într-o curte unde se găseau câteva anexe care abia mai stăteau în picioare. Una era bucătăria, alta spălătoria, iar alta cocina. Mult mai departe, lipit de gardul din spate, era o încropitură care servea drept latrină pentru toți cei care trăiau acolo. Era ridicată pe câteva trepte de piatră, iar dedesubt era săpată o groapă adâncă.

— E înăuntru, *Crowner,* a zis Thomas, și, știind la ce trebuiau să se aștepte, a strâmbat din nasul ascuțit.

De Wolfe a înaintat cu pași mari până la cocioaba luminată de lună și de felinarele câtorva locatari care îi urmaseră în curte și a deschis ușa, a cărei parte de jos s-a hârâit de dalele cioplite de mântuială.

— Mai aduceți ceva să luminez aici, a poruncit el și a pășit înăuntru.

Fiindcă abia ieșise din aerul rece și proaspăt al nopții, duhoarea i s-a părut pătrunzătoare, dar cum fiecare avea acasă o privată la fel, coronerul s-a făcut că nu bagă de seamă.

Gwyn, arhidiaconul și copistul s-au strecurat pe lângă el, ținând lumânări din seu aprinse pe care le luaseră din mâinile servitorilor. De-a lungul peretelui din spate era o bancă de lemn în care se tăiaseră două găuri mari, pentru cazul că pe doi locatari i-ar fi cuprins nevoile în același timp. Dedesubt era o groapă urât mirositoare, adâncă de mai bine de un metru, care era curățată prin partea din spate de vidanjorul care venea o dată pe săptămână cu o bute suită pe o căruță trasă de un măgar.

Privirile lor erau însă ațintite asupra siluetei care atârna în fața băncii, cu vârful picioarelor aproape atingând podeaua. Se rotea încet din cauza curentului care venea prin groapa cu scârnă. Într-un mod

ciudat, fața mortului s-a învârtit, ajungând aproape de chipul lui de Wolfe, cu ochii la același nivel, asta deoarece coronerul era înalt. Cu ochii sticloși privind înainte în gol, cu limba atârnând, cadavrul s-a mai mișcat puțin, apoi s-a oprit, după care a reînceput să se învârtă, parcă examinând pereții privatei din toate unghiurile, pentru că frânghia a pornit să se dezrăsucească.

Vreme de o clipă, au rămas toți ca împietriți, excepție făcând copistul, care își făcea semnul crucii cu gesturi spasmodice.

— Pentru numele lui Dumnezeu, dați-l jos pe bietul om! a murmurat arhidiaconul.

Gwyn a făcut un pas, scoțându-și în același timp pumnalul de la centură, însă coronerul și-a lăsat mâna pe brațul lui și l-a oprit.

— Așteaptă, să mă uit întâi la gâtul lui.

Lăsându-i pe ceilalți trei îngrămădiți în ușă, de Wolfe s-a tras lângă spânzurat și a ridicat lumânarea subțire din seu. A văzut că mortul era un bărbat vârstnic, foarte slăbănog, cu o bandă de păr pe deasupra urechilor, restul capului fiind chel. Era îmbrăcat cu o robă lungă din lână groasă de culoare neagră, semănând cu rasa călugărească.

Fața slabă era congestionată și învinețită, iar ochii albaștri, bulbucați, reflectau flacăra lumânării. John a prins un braț care atârna și a oprit corpul din rotația lentă, ca să se poată uita la o porțiune a gâtului.

— Ce fel de frânghie e asta, John? l-a întrebat el pe tizul lui cu haină preoțească.

Vizibil tulburat, dar reușind să-și strunească emoțiile, de Alencon s-a arătat recunoscător că i se oferă prilejul să alunge pentru o clipă din minte gândul la moartea unui confrate. S-a uitat la legătura care era prinsă în jurul gâtului celui mort și dispărea în bezna de deasupra. Era o frânghie răsucită din în negru și cafeniu, de grosimea degetului mic.

— Seamănă cu un cordon purtat în talie de călugări, probabil de la rasa pe care o are pe el.

— Dar canonicul nu e călugăr, l-a contrazis de Wolfe.

Nu-l interesa câtuși de puțin ierarhia bisericească, însă canonicii, știa el, la fel ca prebendarii, așa cum li se mai spunea deseori, erau hirotonisiți ca preoți, iar Exeter era o catedrală, nu un lăcaș mănăstiresc.

— Mulți au rasă de călugăr, a intervenit cu glas pițigăiat Thomas, care le știa pe toate. Și eu port una ca el. Sunt bune ca să te înfășori în ele când te scoli din pat ca să mergi la privată într-o dimineață geroasă.

Arhidiaconul a clătinat din cap.

— Sărmanul Robert de Hane avea dreptul la una mai mult decât pentru a se încălzi. În tinerețe a fost augustinian la Sfânta Treime din Aldgate, în Londra. Probabil că rasa asta i-a rămas de pe atunci.

Gwyn își vârîse capul mare și împăroșat pe ușa privatei.

— Cred că a sărit de pe bancă după ce a legat frânghia de stinghia de sus.

Apoi a privit în sus spre beznă și a văzut locul unde ftânghia era înnodată în jurul uneia dintre proptelele acoperișului îmbrăcat cu stuf.

John de Alencon și-a clătinat cu tristețe capul cărunt.

— Nu-mi vine a crede. E păcat de moarte să-ți iei singur viața. Care om al Bisericii, mai ales un canonic în vârstă, ar face așa ceva – și încă în Ajunul Nașterii Mântuitorului? a zis el, trecându-și o palmă peste ochii sincer îndurerați. Nu pot îngădui asta, John.

Coronerul tăcuse în tot acel timp, fiindcă examinase cadavrul, iar fața ascuțită ca a unui șoim îi trăda concentrarea.

— Nu cred că e nevoie să accepți, prietene, a spus el cu glas gros. Gwyn, ia vino să te uiți la ceva.

I-a făcut semn omului său ca în lumina scăzută să privească mai atent la o parte a gâtului. Șnurul de călugăr pătrunsese adânc în partea stângă imediat sub falcă, apoi era petrecut împrejur spre dreapta, unde era tras brusc în sus și îndepărtându-se de piele într-un V întors, ajungând la nodul așezat de-a lungul urechii. De acolo, frânghia stătea întinsă spre grinda acoperișului.

— O să vedem mai bine când îl dăm jos, dar uită-te aici, l-a îndemnat el, arătând cu degetul către pielea de sub legătură.

Gwyn de Polruan și-a apropiat fața până când nasul lui umflat a atins cadavrul.

— Mai e un semn în jurul gâtului, ceva mai jos.

Coronerul s-a întunecat la față.

— Se mai întâmplă. Mi-aduc aminte când regele Richard a executat maurii ăia la Acre, apoi la Ascalon, iar unii spânzurați aveau două semne. Dar e lucru neobișnuit.

Gândurile lui Gwyn s-au îndreptat spre cele petrecute în urmă cu mai bine de trei ani, când fusese împreună cu de Wolfe în cea de-a Treia Cruciadă. După căderea Acrei, sute de prizonieri sarazini fuseseră masacrați, majoritatea trecuți prin ascuțișul sabiei, dar mulți fuseseră spânzurați.

— Adevărat, juvățul poate mușca întâi mai jos, apoi alunecă în sus, din cauza greutății corpului.

Părea să regrete că trebuia să fie de acord cu asta. Coronerul și-a plimbat degetul spre ceafa mortului.

— Dar nu se poate întâmpla așa ceva! s-a răstit el.

Arhidiaconul și Gwyn și-au sucit gâturile să privească locul indicat, iar Thomas de Peyne aproape că a început să țopăie în spatele lor, în strădania de a vedea mai bine.

Pe ceafă, ceva mai jos de cordonul de călugăr, semnul de legătură

inferior se întretăia cu el însuși, însă dedesubt se vedeau două semne roșiatice deasupra și dedesubtul liniei de culoare roșie-cafenie. John de Alencon a privit întrebător spre de Wolfe, simțind că oroarea lui este copleșită de curiozitate.

— A fost sugrumat – frânghia i-a fost aruncată peste cap, cele două capete s-au încrucișat și au fost strânse bine, a scrâșnit coronerul. S-a tras înapoi și i-a făcut semn lui Gwyn. Dă-l jos – dar ușor acum.

L-a tras apoi pe arhidiacon înapoi spre ușă, ca să facă loc, iar Gwyn a retezat frânghia de sus de tot și a prins mortul cu ușurință în brațele lui musculoase. Copistul a rămas privind fascinat, timp în care și-a făcut semnul crucii în disperare.

— Adu-l în casă, unde o să avem mai multă lumină, a poruncit de Wolfe și a plecat primul spre locuința canonicului.

Gwyn a cărat cadavrul în brațe ca pe un copil, cu capul bălăngănindu-se pe spate, iar frânghia târându-se pe pământ.

Urmat de arhidiacon, Thomas, câțiva preoți tineri și servitori, a trecut de o ușă, apoi printr-un hol și a ajuns într-o încăpere unde, în afara unui crucifix din lemn prins pe perete, singurul mobilier era un pat simplu. Când Gwyn a așezat cadavrul pe pat, economul canonicului, un bărbat gras între două vârste, cu lacrimi în ochi, a rămas alături frângându-și mâinile de durere.

— Alfred, mai adu lumânări, i-a poruncit arhidiaconul, iar omul s-a grăbit să iasă, transmițând ordine către ceilalți servitori.

De Wolfe s-a așezat la picioarele patului îngust și și-a lăsat palma pe umărul prietenului său ca să-l consoleze.

— John, l-ai cunoscut bine?

Fața bisericească a încuviințat din cap.

— Chiar dinainte să fi venit eu de la Winchester, acum opt ani. L-am cunoscut la Londra, când era încă la Sfânta Treime. Un om de ispravă, foarte priceput la istoria bisericii.

Cât au așteptat să li se mai aducă lumânări, John a vrut să afle mai multe amănunte.

— Cu ce se ocupa în catedrală?

— Era canonic augustinian și se bucura de o prebendă, la fel ca noi ceilalți, dar nu avea o anumită sarcină. Timpul ce-i rămânea pe lângă rugăciunile zilnice și-l petrecea în bibliotecă. Nu știu exact ce făcea, va trebui să-l întrebi pe canonicul Jordan de Brent, arhivarul.

Coronerul și-a trecut palma peste falca lungă și peste barba neagră, abia mijită.

— Era cumva implicat în treburile de conducere? Adică în ierarhia bisericească? Putea să aibă dușmani?

În ciuda circumstanțelor tragice, pe fața uscată a lui de Alencon a apărut un zâmbet trist.

— Nici gând! Era tăcut și retras, abia dacă scotea o vorbă la adunările capitolului. Rupsese legăturile cu lumea, mintea lui era pierdută în cărți și manuscrise. A făcut un semn către încăperea aproape goală. Doar vezi și tu, ducea o viață spartană, spre deosebire de unii dintre oamenii Bisericii, regret s-o spun. Prea mulți canonici au uitat de Regula Sfântului Chrodegang și se bucura de o viață comodă, ba chiar de huzur. Dar nu e cazul sărmanului Robert de Hane.

Economul și un servitor s-au întors cu un sfeșnic cu trei brațe și câteva lumânări, luminând astfel bine încăperea. De Wolfe a luat sfeșnicul și s-a apropiat de pat, avându-l pe Gwyn de cealaltă parte.

— Să ne uităm bine la asta. Câtă frânghie ai lăsat legată de bârnă?

Gwyn și-a desfăcut palmele cam la un metru una de cealaltă.

— Cam atât. Altă bucată mică ieșea din nodul dublu făcut în jurul bârnei.

De Wolfe a ridicat capătul tăiat al frânghiei care era încă legată înjurai gâtului mortului.

— Mai e cam jumătate de metru aici. Putea ajunge de pe bancă până la acoperiș ca să lege frânghia?

Gwyn și-a țuguiat buzele pe sub mustața roșcovană care-i cădea peste gură ca o cascadă.

— Nu-i prea înalt, dar poate c-a reușit stând pe vârfuri.

De Wolfe și-a îndreptat atenția spre nodul făcut din frânghia călugărească. Avea doar câteva răsucituri petrecute, nefiind făcută laț. A tras de frânghie, iar nodul s-a îndepărtat binișor de pe gât.

— Se vede un loc gol sub el, așa cum mă așteptam, a bombănit el, mai mult pentru sine.

Semnul de sus, chiar sub partea din față și din dreapta fălcii, era o adâncitură clară, cu un model ușor spiralat, care se potrivea cu firele răsucite ale frânghiei din in. Însă ceva mai jos se vedea un semn similar, mai puțin pronunțat, cu margini înguste și înroșite, care mergea roată pe după gât. Așa cum observase încă din privată, în apropiere de ceafă, semnul de jos demonstra urme de frecare a pielii, din care porneau două dâre scurte, câte una în fiecare direcție. S-a slujit de degetul ciolănos ca să-i arate asta arhidiaconului.

— John, ăsta nu-i semn de spânzurare. Cineva i-a trecut frânghia pe după cap și a tras puternic de capete, dar din spate.

— Ești sigur? a întrebat clericul.

Un canonic mort dădea destule dureri de cap, dar unul ucis complica mult mai rău situația.

— Nu încape nici o îndoială – e aproape orizontal și nu se vede nici un loc gol acolo unde frânghia s-a întins de la grindă, ca și celălalt semn înșelător. Iar marginile acelea înroșite și umflate arată că asta s-a întâmplat cât omul era în viață. Nu se văd pe linia de sus, așadar, era

mort când s-a făcut asta.

Thomas se foia în spatele lor ca un bondar, încercând să se uite pe sub coatele bărbaților mai înalți. Făcea eforturi disperate să nu fie lăsat pe dinafară în toată treaba și, în ciuda ochiului sașiu, cu privirea lui ageră a observat ceva în lumina oarecum mai bună.

— Uitați-vă la gură, Crowner! Sigur are o vânătaie pe buza de sus.

Cu un cot sănătos, Gwyn l-a îmboldit să-și țină gura.

— Lasă asta în seama celor care se pricep, piticanie, a mârâit el, pe jumătate în joacă, pe jumătate în serios.

Deși de multe ori se alătura lui Gwyn ca să-l facă pe preotul răspopit ținta ironiilor, coronerul deprinsese un oarecare respect față de spiritul de observație al lui Thomas. S-a uitat la fața lui Robert de Hane și s-a convins că, în ciuda nuanței rozalii-vineții a pielii, imediat sub nări se vedeau două pete de culoare ceva mai închisă. Prinzând buzele între degetele ambelor mâini, le-a dat peste cap și a scos la iveală gingiile și dinții cafenii și cariați.

— Ha, se-ncurcă treaba! a exclamat el.

Pe suprafețele interioare ale ambelor buze se vedeau pete de un roșu aprins și o mică ruptură, în locul unde mucoasa fusese izbită de un dinte din față, care era știrbit. Sub partea din mijlocul buzei de sus, micuța membrană care lega buza de gingii era sfârtecată și sângerase.

— A fost lovit peste gură sau a fost strâns de ea, a proclamat Wolfe, care, după douăzeci de ani petrecuți pe câmpul de bătălie, ajunsese o autoritate în a recunoaște răni de tot soiul.

— L-a ținut de gură ca să nu strige? a riscat o părere clericul, îmboldit de contribuția lui reușită la progresul cercetării.

— Gwyn, să ne uităm puțin și la restul trupului, a poruncit coronerul.

Pe sub sutana neagră, prebendarul purta doar o cămașă de noapte din pânză albă și o pereche de ciorapi groși din lână.

Cu chin, omul coronerului s-a apucat să scoată sutana, ajutat fără mult spor de Thomas.

— A început să înțepenească... și s-a răcit, mai puțin la subsuori, a remarcat Gwyn.

De Wolfe a dat din cap.

— Am observat că falca îi era țeapănă de când i-am răsucit buzele. E mort de câteva ceasuri bune.

Curând i-au scos toate straiele, iar cadavrul slăbuț al preotului a fost lăsat întins pe propriul pat. Cu un gest reflex, John de Alencon a întins mâna și, din bună creștere, a așezat cămașa de noapte peste partea de jos a pântecului și peste coapse.

Torsul îi era de un alb cadaveric, însă pe picioare, ceva mai jos de genunchi, se vedea o colorație vineție.

— Stă spânzurat de ceva vreme, de aceea sângele a avut când să

coboare spre părțile de jos ale corpului, a comentat coronerul.

— Așadar, a fost spânzurat imediat după ce a murit, pentru că mai e puțin cald, a tras Gwyn concluzia.

John s-a întors către economul care se foia îndurerat în apropierea ușii.

— Alfred, când ți-ai văzut ultima oară stăpânul în viață? s-a răstit el.

— S-a întors de la vecernie, domnule, cam pe la al cincilea clopot. Și-a servit cina în camera mare – eu i-am adus-o.

— La ora aceea părea să fie în apele lui? l-a întrebat arhidiaconul.

— Da, Domnia Voastră, citea dintr-o cărțulie în timp ce mânca. Alfred s-a smiorcăit și s-a șters la ochi. Apoi s-a dus la culcare. Cum azi se ține Slujba de Crăciun, trebuia să se ducă la slujba specială, cam cu două ceasuri mai devreme decât pentru vecernia de la miezul nopții.

De Alencon s-a uitat la coroner.

— Nu a venit. Am băgat de seamă că lipsește, pentru că eu trebuie să-i notez pe cei absenți.

John de Wolfe a mormăit ceva aproape de neînțeles, felul lui preferat de a răspunde.

— N-avea cum să fie acolo, pentru că era deja mort, dovadă că a început să înțepenească. S-a stropșit la Alfred: L-a vizitat cineva în seara asta?

— Nu am știință, *Crowner.* După ce se retrage în încăperea asta, îl lăsăm să doarmă sau să studieze. Vicarul sau novicii ar putea ști mai multe decât mine, dar mă îndoiesc.

Ierarhia comunității ecleziastice sub cei douăzeci și patru de canonici era alcătuită în primul rând din vicari coriști, clerici mărunți cu vârsta peste douăzeci și patru de ani care erau adjuncții celor mai mari în rang, astfel că prezența lor permanentă la slujbe era redusă. Apoi urmau novicii, tinerii de peste optsprezece ani care se instruiau ca să devină preoți, iar sub aceștia, coriștii, tineri care puteau rămâne în continuare în rândurile comunității pentru ca ulterior să fie primiți în ordinele religioase.

Coronerul a revenit la cadavru și s-a aplecat peste pat ca să-l examineze mai atent.

— Brațele… uite colo, a rostit Thomas cu glas pițigăiat.

Stăpânul lui l-a fulgerat cu privirea.

— Văd și singur asta, lua-te-ar naiba! a mormăit el nemulțumit, făcându-i semn lui Gwyn să ridice brațul stâng.

Pe pielea albă, între umăr și cot, existau o serie de vânătăi, fiecare de mărimea unei jumătăți de penny.

— Are și pe celălalt braț, s-a vârât și Gwyn în vorbă. Și par proaspete.

De Wolfe i-a făcut semn lui Gwyn să întoarcă mortul cu fața în jos.

— Să vedem partea din spate a gâtului.

În centrul cefei începea o adâncitură ca un șănțuleț ce trecea către partea stângă a gâtului. În dreapta, șanțul lăsat de bucla frânghiei se ridica spre ureche, apoi dispărea. Mai jos, un alt șanț neîntrerupt trecea spre partea dreaptă, către laringe, și se unea cu șanțul comun pe stângă.

— Ce sugerează semnele acelea de pe brațe, John? a întrebat arhidiaconul.

Coronerul s-a tras îndărăt, iar Gwyn a rostogolit canonicul la loc, cu fața în sus.

— Semne de strânsoare, de unde a fost gâtuit. Vânătăile rotunde sunt de la apăsarea puternică a unor degete.

Chipul uscat al lui de Alencon a devenit imaginea îndurerării.

— Ce groază și durere trebuie să fi suferit, sărmanul... Era un om atât de blând, nepriceput în ale violenței... și să sfârșească așa... Ce e de făcut, John?

Din cadrul ușii i-a răspuns cineva cu glas apăsat:

— Pornim o urmărire a ucigașilor, fără să precupețim nici un efort, Sfinția Ta.

Era *sheriff*-ul, elegantul cumnat al coronerului. A pășit în încăpere și a privit la preotul mort cu o expresie mai curând de indignare decât amărăciune.

— Nu tolerez să se întâmple așa ceva tocmai în Ajunul Crăciunului!

Parcă întărindu-i spusele, clopotul cel mare al catedralei a pornit să bată de ultima utrenie.

— Trebuie să plec. Nu pot să lipsesc de la slujbă nici măcar din cauza acestei tragedii, s-a scuzat arhidiaconul. Și vreau să le spun și celorlalți canonici ce s-a petrecut. A pornit spre ușă, apoi s-a întors către coroner și *sheriff.* O să trimit vorbă episcopului în zori, de îndată ce se deschid porțile. Știu însă că, deși asta s-a întâmplat în incinta catedralei, Sfinția Sa ar voi ca puterea laică să se ocupe de prinderea făptașului.

Deși se aflau în interiorul orașului, întreaga zonă închisă a catedralei era în afara jurisdicției orașului Exeter, ceea ce deseori dădea naștere unor neînțelegeri. Însă omorul încălca pacea regelui și nici măcar episcopul nu ar fi îndrăznit să interzică amestecul oamenilor legii.

— Sugerez ca mortul să rămână aici până dimineață, a hotărât de Wolfe. Nu are rost să pornim urmărirea la miez de noapte, mai ales că e mort de câteva ceasuri, iar urma s-a răcit între timp.

Richard de Revelle a făcut un gest larg cu mâna spre arhidiacon, etalându-și cu acest prilej și mănușa elegantă.

— Să-l înștiințezi pe episcop că *sheriff*-ul nu va precupeți nici un efort pentru a-i aduce pe diavolii ăștia în fața justiției. Până se întoarce el de la Gloucester, ticăloșii o să atârne în ștreanguri.

Auzind acestea, coronerul a surprins privirea lui Gwyn, însă chipul omului său de încredere a rămas impasibil, deși de Wolfe a ghicit ce gândea despre aroganța *sheriff*-ului. În vreme ce de Alencon ieșea, urmat de economul îngrijorat și de majoritatea locatarilor casei, cei doi oameni ai legii din Devon au rămas față în față, având cadavrul între ei și flancați de Gwyn și Thomas de Peyne.

— Ce-i cu toate astea, John? a întrebat Richard, de parcă ar fi cerut socoteală.

A rămas cu o mână în șold, cu mantia frumoasă de culoare verde aruncată cu nonșalanță peste un umăr, ca să scoată în evidență tunica din pânză fină, bogat brodată. Pielea netedă a chipului său îngust era rozalie din cauza aerului rece de afară, dar și a vinului bun băut la ospățul dat de John.

Fără nici un chef, coronerul i-a povestit puținele lucruri pe care le aflaseră până atunci. De Revelle s-a arătat neîncrezător cu toate că abia îi dăduse asigurări arhidiaconului că ucigași aveau să fie descoperiți neîntârziat.

— Cum, găsești un om atârnând de cordonul de la brâu în propria privată, și totuși susții că a fost ucis?

Ca întotdeauna, tonul lui critic și dominator l-a făcut pe de Wolfe dornic să-i tragă un pumn în nasul ascuțit, dar, cu un oarecare efort, a reușit să se stăpânească.

— Puțin probabil ca un preot bătrân să-și primejduiască intrarea în rai luându-și singur viața pe care i-a dat-o Dumnezeu – îndeosebi în ziua nașterii Mântuitorului! Dar nu avem nevoie de atâta teologie ca să dovedim asta. Numai uită-te acolo. A făcut semn către mortul întins pe pat. Un sinucigaș își face vânătăi singur pe brațe înainte și se lovește peste gură, iar apoi, înainte de a-și vârî gâtul în ștreang, se strangulează pe la spate? a întrebat el pe un ton sarcastic.

Sheriff-ul a pufnit discret. Nu-l interesa starea cadavrului, ci doar implicațiile politice care îi puteau aduce vreun avantaj. Voia să evite orice necazuri, însă, în același timp, să stoarcă toate avantajele în favoarea sa în fața unor oameni influenți precum episcopul Henry Marshal, fratele lui William, mareșalul Angliei.

— Acoperiți-l pe bietul om, ce Dumnezeu! s-a răstit el autoritar la Gwyn, făcând un semn cu mănușa spre pătura de la capul patului. Apoi s-a întors, gata să plece. O să trimit vorbă la castel, și Ralph Morin o să aducă gărzi care să caute prin oraș.

Morin era conetabilul din Rougemont, castelul cocoțat pe colina cea mai înaltă din oraș, aflat în colțul de nord-est al zidurilor. Primise numele după culoarea roșie a gresiei locale ce se folosise la construirea lui.

Pe de Wolfe l-a scârbit inutilitatea unui asemenea efort.

— Ce să facă gărzile la miez de noapte? Să-i ciomăgească pe toți trecătorii prinși ca să mărturisească omorul?

Cunoscând metodele lui de Revelle, socotea că așa ceva nu era chiar atât de absurd precum suna.

Sheriff-ul i-a aruncat lui John încă o privire plină de milă, cum îi era obiceiul, ca și cum ar fi consolat un copil cu mintea rătăcită.

— Și-atunci cum o să procedeze noul meu coroner?

Înfuriat, John a deschis gura să strige la el că era coronerul regelui, nu al lui, însă și-a înghițit vorbele: se mai sfădiseră pe acel subiect și în alte rânduri. Lui de Revelle îi stătea ca un ghimpe în coastă înființarea acelei noi dregătorii în Anglia în urmă cu patru luni, însă nu avea căderea să sfideze edictele date de Hubert Walter, arhiepiscopul de Canterbury și justițiarul-șef al lui Richard Inimă-de-Leu.

— Trebuie să aflăm *de ce* a fost ucis Robert de Hane, a zis el pe un ton ce nu admitea replică. Iar așa vom ști *cine* l-a omorât. Dacă dăm buzna pe străzi, nu facem nici o ispravă.

— A fost jaf? Unii dintre prebendarii ăștia sunt bogați, a schimbat de Revelle vorba, încercând să evite subiectul.

Drept răspuns, de Wolfe a făcut un gest larg spre camera sărăcăcioasă.

— Nu acest om. Era cunoscut pentru viața modestă, ba chiar spartană, pe care o ducea. Nu prea văd ceva pentru care să merite să ucizi.

Sheriff-ul părea să-și fi pierdut interesul.

— Atunci lăsăm lucrurile așa până dimineață. Trebuie să mă întorc la buna mea nevastă.

John s-a îndreptat de spate până când aproape că a atins grinzile tavanului cu capul.

— În cazul ăsta o să te însoțesc până acasă la mine.

De Revelle și-a tras mănușile pe mâini.

— Lady Eleanor s-a întors la Rougemont. Am trimis-o cu o escortă înainte de a pleca încoace. Îmi pare rău, oaspeții tăi s-au împrăștiat.

A rostit acestea cu o bucurie disprețuitoare, știind că sora lui îl va face cu ou și cu oțet pe soțul ei pentru că-i ruinase ospățul de care își legase atâtea speranțe.

Sheriff-ul avusese dreptate, pentru că zece minute mai apoi, când John a ajuns în Martin’s Lane, a găsit sala goală, iar pe masă zăceau într-o dezordine jalnică resturi de mâncare, cupe goale și clondire. Stând tot întins dinaintea focului ce trăgea să moară, Brutus a fluturat ușor din coada stufoasă, singurul semn de bun venit de care John avea să se bucure în acea noapte.

După ce a urcat scările din lemn din spatele casei, către solariu, a găsit-o pe Matilda, cu o expresie sumbră pe față, stând pe singurul

scaun din încăpere. Lucille cea cu dinți ca de iepuroaică îi desfăcea părul și o ajuta să dezbrace rochia nouă din brocart țeapăn și îi pusese pe pat cămașa de noapte.

Au rămas într-o tăcere amenințătoare până când urâta franțuzoaică a coborât în cămăruța ei de sub scară. Abia după aceea s-a pornit furtuna.

— Iar mi-ai făcut-o, bărbate, s-a rățoit ea la el. S-ar părea că-ți face plăcere să-mi zădărnicești orice efort pe care-l fac pentru ca să te mai ridici și tu nițel în ochii oamenilor de vază din orașul ăsta.

— Să mă ridic în ochii lor, pe naiba! i-a răspuns el cu aceeași monedă. Sunt coronerul regelui, nu țin să-i pup în fund pe notabili sau pe episcopi. Dacă ții atât de mult să te însoțești cu mărimile orașului, treaba ta, dar nu te mai preface că procedezi așa ca să-mi meargă mie bine în slujbă, fiindcă eu sunt mulțumit cu ceea ce am.

Matilda nu se dăduse niciodată în lături când venea vorba să se certe, de aceea s-a încontrat cu râvnă, moment în care fața ei mare și rotundă a căpătat răutatea unui câine întărâtat.

— Ești mulțumit, nu-i așa? Eram sigură! Îți petreci mai tot timpul prin taverne sau în pat cu cine știe ce târfă. Te slujești de noua ta slujbă ca să mă ocolești. Câteodată stai departe de casă cu zilele și nopțile – doar Dumnezeu știe pe unde hălăduiești și ce pui la cale!

— Matilda, a fost ucis un canonic bătrân al acestei catedrale. Doar ești mereu printre clericii din oraș, așa că sigur îți dai seama ce scandal are să iasă. Cum adică, ai fi vrut să-i spun episcopului, când s-o întoarce, că nu m-am putut ocupa de omor pentru că nevastă-mea a dat un ospăț?

Se certaseră pe tema asta de atâtea ori, încât de Wolfe se săturase. Acuzațiile ei erau mereu aceleași, dar cu atât mai supărătoare cu cât în ele se strecura mereu și câte un grăunte de adevăr. Deși căsătoriți de șaisprezece ani, el făcuse tot posibilul să stea cât mai mult departe de ea, mergând în războaie în Anglia și peste hotare. Acum în vârstă de patruzeci de ani, fusese soldat de când avea șaptesprezece și nici nu mai voia să-și aducă aminte ziua în care tatăl său insistase ca el să ia în căsătorie pe cineva din înstărita familie de Revelle.

— Sunt mereu pe drumuri pentru că așa mă silesc îndatoririle funcției de coroner, femeie, a mârâit el. Doar tu ai fost aceea care a insistat atâta să cer dregătoria asta. Aproape c-ai făcut apoplexie punând vorbe bune pe lângă notabilitățile orașului, preoți și blestematul de frate-tău.

Din fericire, ea nu știa că toate eforturile îi fuseseră în van. Justițiarul Hubert Walter, ba chiar și Richard Inimă-de-Leu se arătaseră mai mult decât bucuroși să încredințeze funcția unui cavaler care participase la cruciade, pe care amândoi îl știau bine – de fapt, John de Wolfe făcuse

parte din escorta regelui în acea nenorocită călătorie spre casă, când acesta fusese luat prizonier în Austria. Numai că, odată ce se pornea, Matilda nici nu voia să audă explicațiile soțului ei taciturn. Furioasă, s-a azvârlit pe patul jos și s-a zbătut să se schimbe din cămașa de zi în cea de noapte sub acoperămintele din blănuri de oaie ca să-și ascundă goliciunea. Asta nu însemna o pedeapsă pentru John, care renunțase de multă vreme să-și exercite drepturile de soț. Cu șase ani mai în vârstă decât el, Matilda nu se dăduse niciodată în vânt după amor, motiv pentru care, după atâția ani, rămăseseră fără copii.

— Faptul că ești coroner nu înseamnă că trebuie să stai tot timpul în șaua armăsarului aceluia mare al tău – asta când nu călărești vreo iepșoară cu două picioare, adică, a adăugat ea pe un ton mușcător.

După ce și-a scos cămașa și și-a pus-o cu chiu cu vai pe cea de noapte, a aruncat-o spre scaun și și-a reluat șarja de atac.

— Fratele meu este *sheriff* peste tot Devonul, dar nu-și omoară timpul bătând coclaurii comitatului. Are oameni și slugi care să-i facă treburile. Numai tu trebuie să te prefaci că toată lumea are nevoie de tine, doar ca să stai departe de casă.

De Wolfe s-a încruntat, iar sprâncenele negre și groase i s-au unit.

— Eu n-am un conetabil și gărzi și un castel care geme de slugi la dispoziția mea, ca fratele tău! Eu n-am decât un ajutor și un copist.

Ea a pufnit disprețuitoare.

— A, sălbaticul acela păros din Cornwall și preoțelul ăla schilav și pitic! Doar tu i-ai ales. Dacă ai fi acceptat, Richard ți-ar fi dat oameni mai de soi.

— Îi datorez viața lui Gwyn, și nu numai atât. Om mai de încredere nu găsesc în toată Anglia. În ce-l privește pe Thomas, scrie mai bine și mai frumos decât oricine din orașul ăsta – și știi prea bine că i-am făcut hatârul arhidiaconului când l-am luat, pentru că John de Alencon îi este unchi.

Rămasă în capul oaselor în pat, cu blănile mițoase strânse la piept, Matilda l-a fulgerat cu privirea. Așa cum era, cu pânza albă legată peste păr ca un turban, îi amintea lui John de un războinic maur cu care se înfruntase în bătălia de la Arsouf.

Și, la fel ca și acel maur, Matilda a aruncat pe neașteptate cu ceva în el, însă nu era o suliță, ci un măr pe jumătate mâncat, care zăcuse pe podea alături de saltea.

— Du-te naibii, diavol nenorocit!

Și, rostind acele cuvinte care puneau capăt gâlcevii, Matilda s-a lăsat pe pat și a tras furioasă blănile de oaie peste cap.

Fără să se grăbească, de Wolfe și-a scos straiele, a suflat în lumânarea de seu care lumina camera și s-a strecurat în partea cealaltă a patului spațios. Stând spate la spate, între trupurile lor rămăsese doar

vreun metru, însă între suflete, cale mai bine de o poștă.

Ascultându-i respirația regulată, chiar dacă ea se prefăcea că doarme, John a oftat.

— A, Crăciun fericit, a mormăit el cu amărăciune.

CAPITOLUL DOI
În care *Crowner* John stă de vorbă cu canonicii

Dacă nu era ocupat cu alte treburi, Sir John de Wolfe avea obiceiul să se bucure de un al doilea mic dejun împreună cu cele două ajutoare ale sale pe la ora a noua, după ce clopotul catedralei bătea de slujbele de ora trei, șase și nouă, care se țineau înaintea liturghiei mari. În acea dimineață mâncase deja la șapte, singur, în sala mohorâtă și pustie din Martin’s Lane. Mary îi dăduse un terci fierbinte de ovăz, ca să-l apere de frig, urmat de carne de vacă de la sare și două ouă de rață fierte și pâine de orz. În vârstă de douăzeci și cinci de ani, Mary era o femeie trupeșă, cu părul negru, născută dintr-o mamă de origine saxonă și un soldat normand care nu mai rămăsese să-și vadă fiica apărând pe lume.

Așa cum stătea în apropierea lui de Wolfe ca să-i mai toarne bere, fără să-și dea seama, el și-a pus palma peste fundul ei rotund, mai mult ca să se consoleze decât din vreo dorință ascunsă. În trecut, se bucuraseră de câteva tăvăleli în coliba ei, aflată în curtea din spate. Însă Mary, dornică să-și păstreze slujba, îl cam refuzase în ultima vreme, simțind că Lucille, dușmanca ei de moarte, avea unele bănuieli.

— Mary, iar am căzut în dizgrație, a anunțat-o el cu glas domol, aruncând o privire furișă spre ferestruica îngustă de sus, care făcea legătura între sală și solariu.

— Și-a pus toate speranțele în ospățul de astă-noapte, a murmurat fata în casă. Când ai plecat cu arhidiaconul – dar mai ales când te-a urmat și frate-său –, toată treaba s-a dezumflat, și apoi au plecat cu toții. N-o să te ierte multă vreme pentru asta.

Procedând dinadins, Matilda nu a coborât la masă și, după dejun și o vizită la privată, John s-a spălat în dorul lelii cu apa rece dintr-o găleată din piele care se găsea în curte: era sâmbătă, ziua lui obișnuită de spălat, dar încă nu sosise vremea bărbieritului, pe care îl făcea de două ori pe săptămână. Mary îi așezase schimburile pentru acea săptămână în fața focului care ardea mocnit, cu mult fum, iar el s-a îmbrăcat fără grabă cu o cămașă de corp din pânză și o tunică cenușie din serj, care îi ajungea până sub genunchi. Ciorapii groși din lână îi ajungeau până la coapse – nu purta pantaloni de călărie sau nădragi decât dacă trebuia

să plece călare – și avea o pereche de ghete cu vârf ascuțit care îi veneau până la glezne. După ce și-a încătărămat centura lată de care își ținea prins pumnalul – nu avea nevoie de spadă pe străzile orașului –, și-a tras o mantie cenușie din blană de lup peste umeri și și-a pus casca de forma unui lighenaș făcută din fetru negru, cu urechi pe care le-a legat sub bărbie. După aceea, răcnind un bun-rămas către Mary, a plecat spre castel, unde, cu mare părere de rău, *sheriff*-ul îi pusese la dispoziție o cămăruță înghesuită situată deasupra porții, ca să-i slujească drept birou.

Ajuns la podul mobil de la poarta castelului Rougemont, santinela singuratică aflată acolo l-a salutat lovind cu bățul lăncii în pământ, un semn de respect față de un cavaler despre care orice soldat știa că fusese un cruciat viteaz, ba chiar tovarășul de luptă al lui Richard Inimă-de-Leu.

A urcat scările înguste care duceau spre catul de sus al porții înalte care, la fel ca restul castelului, fuseseră construite la scurtă-vreme după cucerirea normandă, de regele William Bastardul, care dărâmase cincizeci și una de case de saxoni ca să îi facă loc. Biroul lui era un pod prăpădit, chiar sub grinzile acoperișului, întunecat și bătut de toate vânturile, cu o perdea încropită din pânză aspră de sac peste intrarea fără ușă, situată chiar în capul scărilor. Nici vorbă de vatră în care să facă focul, căci încăperea amărâtă reflecta disprețul cu care Richard de Revelle vedea acea funcție nou inventată de coroner. O socotea o ofensă adusă monopolului deținut de el privind apărarea legii în tot comitatul – părere împărtășită de mai toți *sheriff*-ii de pe cuprinsul Angliei.

Echipa coronerului se strângea acolo în fiecare dimineață ca să afle ce nenorociri se mai petrecuseră peste noapte, iar în ziua aceea, deși era Crăciunul, sărbătoare dată de la Dumnezeu, moartea canonicului Robert de Hane era prima pe listă.

De Wolfe s-a așezat pe bancă, la masa din lemn cu picioare în formă de capră, avându-l pe Thomas ghemuit pe un taburet la capătul ei. Omul tocmai copia cu mare îngrijire o listă a răufăcătorilor executați în săptămâna de dinainte pe un alt pergament, iar pana aproape că-i atingea nasul ascuțit în timp ce așternea cuvintele în latină cu un scris elegant, ținând în același timp limba scoasă de concentrat ce era.

Gwyn de Polruan, numit astfel după satul pescăresc în care se născuse, se cocoțase în locul lui preferat, pe pervazul de piatră al micii deschizături ce slujea de fereastră. În timp ce privea în jos la strada îngustă care ducea spre podul mobil abrupt de dedesubt, își curăța nepăsător murdăria de sub unghii folosindu-se de vârful pumnalului.

Ținându-și coatele pe masă, coronerul a rămas cu fața lungă cuprinsă între palme. Îndeobște, în fiecare dimineață cam pe la ora

aceea își petrecea timpul chinuindu-se să deprindă gramatica latinei, pentru că se apucase cam târziu să învețe a scrie și a citi, sub îndrumarea unuia dintre preoții de la catedrală. În acea zi însă, gândurile îi erau la alte treburi ecleziastice, străduindu-se să priceapă cine ar fi avut interesul să-l ucidă pe un bătrân nevinovat, care-și dedicase viața studiului.

— Thomas, tu cam știi ce se petrece în incinta catedralei, a zis el pe neașteptate cu glasul lui gros și sonor. Ai auzit ceva șoapte sau scandaluri în ultima vreme?

Slujbașul, întotdeauna dornic să-și arate cunoștințele din domeniul ecleziastic, a pus pana deoparte. Și-a îndreptat ochii strălucitori și rotunzi ca niște nasturi asupra coronerului și și-a lăsat capul într-o parte, de parcă ar fi fost o pasăre. Asemenea stăpânului său, și el se îmbrăca mereu în negru sau în cenușiu, și tunica lungă, semănând cu o țeavă, era uzată și murdară, fiindcă era mai sărac decât cel mai amărât șoarece de biserică.

— *Crowner,* n-am auzit nici o vorbă despre Robert de Hane. Era cel mai tăcut dintre toți canonicii. Nu avea țiitoare sau familie secretă în vreun sat depărtat, așa cum au unii dintre tovarășii lui.

— Măi broscoiule, asta din ce știi tu, a trâmbițat Gwyn de pe pervaz. Eu nu l-aș scăpa din ochi pe nici un preot dacă aș ști că prin preajmă am lăsat vreun penny sau, Doamne păzește, pe nevastă-mea!

Deși îl avusese mereu alături vreme de aproape douăzeci de ani, de Wolfe nu reușise încă să descopere cauza antipatiei pe care o manifesta bărbatul din Cornwall față de clerici.

— Cum, nu se mai găsește nimic în zilele astea care să-i facă pe clerici să clănțănească ceva? a insistat coronerul. Cu atâția servitori, vicari, coriști, nu se poate să nu existe măcar ceva geloziri și intrigi țesute pe-acolo!

Thomas și-a stors creierii să scoată la iveală vreun scandal, ca să-și mulțumească stăpânul și să-și sporească renumele ca sursă de bârfe din interiorul bisericii. Mulțumită intervențiilor unchiului său, arhidiaconul, dormea fără să plătească pe o saltea de paie în coliba servitorilor, aflată în spatele uneia dintre casele canonicilor. Mânca pe apucate, la tarabele negustorilor de pe stradă, alteori își gătea câte ceva în bucătăria colibei, în curtea din spate. Având un salariu de doi penny pe zi, care-i era plătit din punga coronerului, nu avea să se îmbogățească, dar măcar își ținea traiul. Asta însemna mai mult față de ceea ce suferise în cei doi ani dinainte, când fusese cât pe ce să crape de foame la Winchester. Fiul mezin al unui cavaler din Hampshire, fusese lovit de boala care o ucisese pe maică-sa, rămânând cu spinarea și șoldul strâmbe, însă dorința de învățătură îl îndreptase spre Biserică. După ce fusese hirotonisit, devenise duhovnic eparhial și ajutor de

învățător la Winchester, unde se dovedise de mare folos ca excelent copist în limba latină. Îndatoririle sale educative îi aduseseră decăderea, fiindcă între învățăceii lui se numărau și câteva novice de la mănăstirea de maici. Metehnele lui fizice, precum spinarea încovoiată, șchiopătatul și ochiul lenevos, îl făcuseră să fie atât de neatrăgător pentru femei, încât nu ajunsese să aibă vreo experiență erotică cu vreuna. Când una dintre novicele mai precoce a vrut să râdă de el aruncându-i ocheade, încercarea lui stângace de a o îmbrățișa sfârșise cu acuzația de tentativă de viol. Sărmanul Thomas fusese arestat de supraveghetorii catedralei și doar faptul că era preot și că presupusa crimă se petrecuse în incintă l-au salvat de justiția *sheriff*-ului și de pedeapsa care probabil că ar fi fost spânzurarea. Așa se face că a avut parte de judecata Curții Consistoriale, care l-a alungat din rândul preoților, ceea ce însemna că rămânea fără stipendiu și loc de cazare. Încercase să-și târâie existența caligrafiind scrisori pentru negutători, dar, după un an sau cam așa ceva, ajunsese în zdrențe și muritor de foame.

Disperat, se îndreptase spre Exeter ca să apeleze la mila unchiului său, arhidiaconul John de Alencon. Acesta i-a dat bani cât să rămână în viață și a promis să-i găsească o slujbă potrivită. În septembrie, proaspăt numitul coroner avusese nevoie de un conțopist care să-i țină evidența anchetelor, iar arhidiaconul îl convinsese pe prietenul său, John de Wolfe, să-l angajeze pe tânărul răspopit de probă. În ciuda disprețului mai mult mimat cu care cei doi mari ofițeri îl tratau pe neisprăvitul funcționăraș, aranjamentul dăduse roade, căci priceperea neîntrecută la scris era însoțită fericit de iscusința scormonitoare a lui Thomas de a afla o mulțime de lucruri folositoare. Avea o curiozitate incurabilă și un asemenea talent de a stoarce informații de la lume și de a cerne toate bârfele care-i ajungeau la ureche, încât coronerul îl considera un ajutor neprețuit în comunitățile strâns unite și secretoase din Devonshire.

Acum însă, deși și-a stors creierii să-și aducă aminte vreun zvon auzit în ultima vreme care să aibă cât de cât legătură cu uciderea canonicului, lui Thomas nu i-a venit nimic în minte.

— Singurele semne de intrigi pe care le-am auzit în incinta catedralei privesc alte treburi – și astea erau mai degrabă politice decât ecleziastice, a zis el cu un aer gânditor și bătându-se ușor peste bărbie cu capătul penei de gâscă.

Gwyn, care tocmai ridica pe pervazul ferestrei un vas din piatră plin cu cidru, a arătat dispreț față de eforturile copistului de a fi de folos.

— Avem de a face cu moartea unui canonic, care e legătura cu intrigăriile?

— Hai să auzim totuși, l-a contrazis de Wolfe. Oricum nu avem de unde să pornim.

Thomas s-a strâmbat la uriașul din Cornwall și a urmat:

— Sunt doar niște bârfe nesigure, zău așa, dar le-am surprins în discuțiile mai multor oameni. Se fereau și vorbeau pe ocolite, dar am avut impresia că unii dintre baroni și chiar câțiva oameni importanți ai bisericii sunt nemulțumiți de felul în care regele pare să fi abandonat Anglia, preferând Normandia, lăsând totul în seama lui William Longehamp, pe care l-a făcut cancelar, și a lui Hubert Walters, justițiarul suprem.

De Wolfe s-a arătat indignat.

— Regele Richard nu și-ar părăsi niciodată țara, pentru numele lui Dumnezeu! Trebuie să lupte cu lașul acela de Filip al Franței ca să păstreze Normandia neștirbită, asta după ce John – nesăbuitul acela de-i este frate – a încercat să o dea pe vremea când el era întemnițat în Imperiul German. După ce-i fusese slujbaș foarte apropiat în timpul cruciadei, coronerul nutrea o credință oarbă față de Richard: lua orice critică la adresa monarhului drept un afront personal.

Thomas s-a grăbit să-și găsească scuze:

— Eu nu fac decât să repet bârfele, *Crowner.* Toată lumea îl urăște pe Longehamp și, cu toate că arhiepiscopul Walter – aici s-a oprit o clipă ca să-și facă semnul crucii – se bucură de iubirea poporului, dările astea împovărătoare pe care le-a stabilit ca să susțină campania regelui sunt urâte de toată lumea.

Întinzând mâna după un dărab de pâine și o felie de brânză așezate într-o nișă a zidului dezgolit, Gwyn a intervenit în discuție:

— Oamenii au murmurat întotdeauna împotriva domnitorilor și a dărilor cerute de ei. E firesc.

Slujindu-se de pumnal, a hăcuit o felie de pâine pentru fiecare dintre ei și a tăiat atent brânza tare ca piatra în trei porții.

— Bine, dar ce legătură are asta cu canonicul mort?

— Nici una, așa aș zice. Eu doar am repetat vorbele ce trec din gură-n gură, s-a văicărit Thomas.

De Wolfe l-a privit lung și bănuitor pe copistul său.

— Thomas, astea sunt cuvinte fără noimă? Eu te cunosc, și, cu mintea ta isteață, n-ai fi adus vorba despre așa ceva decât dacă știai și alte lucruri.

Scribul s-a foit pe scaun.

— Nu-i vorba doar despre ce se spune, *Crowner,* cât despre felul în care vorbesc unii oameni din catedrală. Se uită peste umăr și-și coboară glasul ori schimbă subiectul dacă mă simt trăgând cu urechea.

— Nici nu-i de mirare, toată lumea știe ce javră băgăcioasă ești! a

mârâit Gwyn, turnând cidrul aspru din vasul de piatră în trei căni așezate pe masă.

Cu două degete, Thomas a făcut spre el un semn vulgar, împrumutat de la arcașii care scăpau fără să le fie retezate degetele folosite la înstrunarea arcului atunci când erau prinși de dușmani.

— Ba mai mult de-atât, Sir John, mai zilele trecute am auzit, la un mic ospăț de Sfântul Iustinian, doi vicari coriști care stăteau cu capetele împreunate la o stacană de vin. S-ar părea că unul dintre ei îl auzise pe dirijorul de cor al catedralei, Thomas de Boterellis, vorbind cu un alt canonic după adunarea aia a lor. Tocmai discutau despre o întâlnire foarte apropiată cu contele de Mortaigne, la care episcopul avea să fie și el prezent. S-au oprit din vorbă când au descoperit că cineva asculta ce-și ziceau.

Coronerul a rumegat în minte toate cele auzite. Contele de Mortaigne era prințul John: era doar unul dintre titluri – ținând de o provincie normandă – pe care regele i-l înapoiase de curând, ca semn de iertare după ce John complotase împotriva lui. De la eliberarea lui Richard în martie, anul precedent, prințul se aflase dincolo de Canalul Mânecii, dar se zvonise că recent se întorsese în Anglia.

— Păi de ce să nu vorbească episcopii despre fratele regelui?

Gwyn avea obiceiul să-l contrazică pe copist în orice împrejurare, doar din principiu.

Gânditor, de Wolfe a ajutat pâinea și brânza să alunece mai ușor cu o înghițitură din cidrul acru.

— Cu toate astea, merită să ținem seama de ce-ai spus. Episcopul mareșal, dar și dirijorul au fost sprijinitori ai trădării lui John din anul ce-a trecut, deși eu nu văd ce legătură ar avea asta cu preotul omorât. Tu să stai cu urechea la pândă, Thomas.

După ce au terminat dejunul, coronerul și-a îngăduit câteva momente de chin la lecția de latină, rostind pe mutește frazele simple de pe pergamentul primit de la educatorul său. Thomas l-a urmărit fără fereală, dorind să-și folosească priceperea de învățător ca să-și ajute stăpânul, dar fiind în același timp conștient de iritarea lui privind incapacitatea de a citi și de a scrie. Nu mult după aceea, pierzându-și răbdarea, de Wolfe a lăsat pergamentul și s-a ridicat, rămânând puțin încovoiat când și-a rezemat de masă mâinile făcute pumn.

— E prea devreme ca să mergem la catedrală – preoții sunt încă la slujbă. Mă duc să stau de vorbă cu *sheriff*-ul, poate îmi spune mai lămurit cum să ne ocupăm de omorul ăsta.

Și-a croit loc prin perdeaua din pânză de sac și a tropăit în jos pe scări, stând cu capul plecat, ca să nu se lovească de acoperișul jos din piatră nefasonată, construit de zidari saxoni sub îndrumări normande.

Castelul Rougemont fusese construit din porunca lui William în 1067, după ce cucerise Exeter, în urma unui asediu ce ținuse optsprezece zile. Se spunea că William Cuceritorul însuși măsurase cu pasul fundațiile pentru fortăreața către care John se îndrepta în acele momente. Castelul se înălța în partea înaltă din nord-estul Exeterului, ocupând un colț al zidurilor orașului, care fuseseră construite pentru prima oară de romani. Dincolo de incinta interioară, peste un șanț adânc, se găsea zona mai întinsă a curții exterioare, apărată și ea de un val de pământ și de o palisadă din pari. Acolo, într-o învălmășeală de bordeie și dărăpănături trăiau soldații, împreună cu familiile și animalele – constituind un amestec de tabără a unei armate și fermă.

Cu pași mari și săltați, de Wolfe a traversat curtea interioară, înconjurată de ziduri crenelate din gresie de culoare roșiatică. În vreme ce călca pe noroiul înghețat spre fortăreață, a auzit cântările răzbătând dinspre capela minusculă a bisericii St Mary, aflată undeva în dreapta, unde capelanul castelului ținea Slujba de Crăciun. În stânga lui se găsea curtea comitatului, o încăpere pătrată ca o ladă, unde *sheriff*-ul organiza tribunalul comitatului, iar justițiarii regelui veneau să țină Curtea de Judecată Itinerantă. Destinația lui era drept în față, aproape de zidul curtinei, care ținea de-a lungul unei stânci nu tocmai înalte de deasupra colinei Northernhay. Fortăreața era o construcție scundă, de doar două niveluri, unde se afla temnița castelului. Acolo se intra urcând câteva trepte de lemn care duceau spre ușa de la parter. La vreme de asediu, scara era azvârlită ca să se împiedice orice atac de la sol, deși Rougemont nu mai cunoscuse războaie de aproape șaizeci de ani.

În timp ce traversa curtea interioară, pe John l-au izbit priveliști, zgomote și mirosuri familiare – nechezatul cailor din grajdurile lipite de ziduri, unde colibele sărăcăcioase adăposteau deopotrivă bucătăriile, spălătoriile și locuințele improvizate ale soldaților și ale servitorilor castelului. Prin mocirla din fața lor umblau de colo-colo găini, porci și capre, adăugând mizeria lor la gunoaiele care se amestecau cu glodul, unde cu greu supraviețuia câte-un fir de iarbă. Sărbătoarea de Crăciun părea că nu adusese nici o schimbare în obiceiurile haotice ale celor care viețuiau acolo. Fumul se înălța din câteva focuri făcute pentru gătit, în vreme ce gărzile, femeile lor și câțiva copii zdrențăroși se foiau prin amestecul acela de oameni cu treburi.

Un soldat care purta o platoșă groasă din piele și un coif rotund cu apărătoare pentru nas stătea de pază la scara ce ducea spre fortăreață. La fel ca soldatul de la poartă, și acesta a luat poziția de drepți și l-a salutat pe omul legii numit de rege.

În sala de deasupra se foiau câțiva oameni, mai puțini decât într-o zi obișnuită de muncă. Majoritatea erau servitori ai castelului, conțopiști și

scutieri, care se strânseseră în jurul vetrei mari, pentru că dimineața era înghețată și aspră. De Wolfe nu i-a băgat în seamă și s-a îndreptat cu pași hotărâți spre ușa în fața căreia stătea de pază alt soldat: lui Richard de Revelle îi plăcea să impresioneze, dându-și importanță, folosind o adevărată armată de gărzi, în mare măsură netrebuincioase.

Făcând un semn din cap spre soldat, de Wolfe a deschis ușa grea și ghintuită și a intrat în sala *sheriff*-ului*.* Aceea era încăperea pe care de Revelle o folosea ca să-și îndeplinească îndatoririle oficiale, iar dincolo de ea se găsea locuința lui. Își petrecea mai tot timpul acolo, mergând acasă ocazional, să o viziteze pe Lady Eleanor, fie la Tavistock, fie la Revelstoke, în apropiere de Plympton. Soția lui rareori catadicsea să stea în locuința din castelul Rougemont, însă în acele momente, oarecum împotriva voinței ei, se afla acolo, căci venise să sărbătorească nașterea lui Hristos.

Când John a intrat, *sheriff*-ul stătea așezat la o masă mare din apropierea căminului și citea un pergament. Un copist se vântura prin dreptul umărului său, murmurând și arătând ceva din document. Richard s-a prefăcut că nu a observat sosirea lui de Wolfe, a luat o pană de pe masă și, nemulțumit, a tras o cruce peste un cuvânt, scriind altul alături de el. John a simțit o împunsătură de invidie în fața dezinvolturii cu care cumnatul făcea uz de știința lui de carte, asta pentru că în tinerețe urmase școala catedralei de la Wells. Copistul a luat ruloul corectat, a făcut o plecăciune și a ieșit cu pași mici și grăbiți, lăsându-și stăpânul să-l bage în sfârșit de seamă pe coroner.

— Azi n-ai mai găsit vreun prebendar mort?

— Asta nu-i treabă de glumă, Richard, l-a pus la punct coronerul. Cuibul acela de clerici are multă putere, să nu uiți.

Și-a tras apoi un scaun fără spătar aflat de cealaltă parte a mesei și s-a așezat fixându-l pe cumnat cu o privire mohorâtă.

— Mai stau puțin și mă duc în incinta catedralei și fac ancheta, cu toate că asta nu o să mă ajute în vreun chip.

Cu mâna încărcată de inele, de Revelle și-a netezit bărbuța ascuțită.

— Mortul pare să nu fi atras atenția în nici un fel. Ești convins că nu a fost vorba de *felo de se*[1]*?*

De Wolfe a gemut inaudibil văzând insistența cu care acesta voia să-i impună ideea sinuciderii.

— Adică s-a ștrangulat singur întâi și după aceea și-a făcut vânătăi la brațe? a ținut el să-i reamintească *sheriff*-ului.

Acesta a rămas tăcut. Prea puțin îl interesa acel omor, însă era prieten apropiat cu episcopul Henry Marshal și cu dirijorul, Thomas de Boterellis, a cărui slujbă era să organizeze serviciul coral religios la

---

[1] Sinucidere – în lat în orig.

catedrală. Ei sigur doreau o anchetă amănunțită a acelei morți subite a unuia dintre frații lor întru Domnul.

— Richard, știi ceva despre bărbatul ăsta?

— Absolut nimic. Din câte țin minte, nu l-am văzut niciodată când era în viață. Am înțeles că era un om al Domnului foarte retras. S-a uitat peste masă, la bărbatul brunet și ciolănos din fața lui. Ai cumva idee de ce o fi fost ucis? Dacă, într-adevăr, n-a murit de propria mână.

Coronerul a ridicat din umeri.

— Doar Dumnezeu știe – probabil! Gărzile orașului sau vreunul dintre oamenii tăi au auzit de vreun nelegiuit în oraș la vremea asta de sărbătoare?

De Revelle a râs batjocoritor.

— Nelegiuit? Jumătate din populația asta amărâtă din Exeter e nelegiuită! Dă o raită doar prin taverne sau plimbă-te noaptea prin Bretayne, dacă nu mă crezi.

Bretayne era cartierul cel mai sărac, așezat spre malul râului, numit astfel după britanicii care fuseseră împinși acolo cu trei secole în urmă, când saxonii cuceriseră Exeter.

— Dar o să-l întreb pe Ralph Morin dacă a primit vreo veste în ultima vreme.

Apoi și-a chemat garda.

Câteva momente mai târziu, conetabilul castelului Rougemont a intrat în încăpere. Era un bărbat mătăhălos, puternic, cu chipul tăbăcit de vreme și purta o barbă despicată și încărunțită și mustață. Au discutat o vreme despre omor cu acel om cu aspect de viking, însă el nu a fost în stare să sugereze vreo idee.

— În oraș e amestecătura obișnuită de ticăloși, dar nici unul care să strângă de gât un preot cumsecade. Parcă am înțeles că nu s-a furat nimic, așa e?

De Wolfe a clătinat din cap.

— A dus o viață modestă, spre deosebire de unii dintre frații lui. Se părea că nu e nimic demn de furat în casa lui.

De Revelle s-a ridicat și a pășit nemulțumit până la una dintre tăieturile înguste din zid ce serveau drept ferestre. A privit jos, spre curtea interioară, unde doi boi trăgeau domol o căruță cu roți mari prin smârcul de acolo.

— Eu unul nu dau o para chioară pe viața nu știu cărui preot bătrân, dar peste câteva zile, când se întoarce de la Gloucester, episcopul o să ceară socoteală.

Morin s-a îndepărtat de căminul de care se rezemase, iar spada mare care îi atârna la cingătoare a zăngănit când s-a lovit de o găleată mare cu bușteni.

— O să-l trimit pe sergentul Gabriel cu câțiva oameni să strângă cu

ușa pe câțiva, dar dacă nu s-a furat nimic, n-are nici un rost să căutăm oameni care cheltuiesc prea mult prin taverne și lupanare.

John s-a ridicat cu efort din scaun și a pornit spre ușă.

— O să vorbesc azi cu cât mai mulți dintre oamenii Bisericii, înainte de constatare. Iar istețul meu copist o să încerce să tragă cu urechea la ce-și spun fețele bisericești – a și prins câteva lucruri nu tocmai curate.

Și spunând acestea, coronerul s-a uitat cu subînțeles la *sheriff,* însă acesta l-a privit în ochi fără să clipească.

De Wolfe și cei doi oameni ai lui au rămas la capătul de apus al marii catedrale, urmărind defilarea mulțimii care ieșea de la slujba specială în acea zi deosebită a anului. Matilda se întorsese la St Olave ca să se roage. John chiar se întreba câteodată dacă nu cumva îi căzuse cu tronc preotul de acolo, cu toate că era o creatură unsuroasă și burtoasă.

După ce credincioșii s-au împrăștiat de pe treptele catedralei, luând-o pe cărările înnoroite ale incintei, au apărut și clericii, abia așteptând să ia masa de la sfârșitul dimineții. Având mantii negre pe deasupra veșmintelor, pășeau în grupuri mici către locuințele lor. Unii s-au îndreptat spre Canonic’s Row, alții, către casele și sălașele împrăștiate în întreaga incintă. Mulți dintre vicari și novici au pornit spre Priest Street[2], aflată de cealaltă parte a South Gate Street, nu departe de zona preferată a lui de Wolfe, taverna Bush, a cărei proprietăreasă, Nesta, era ibovnica lui.

Coronerul pândea apariția câtorva dintre clericii mai de vază ca să-i întrebe despre întâmplarea din noaptea precedentă. Arhidiaconul îi promisese că-i va aduna pe acei canonici care îl cunoscuseră cel mai bine pe Robert de Hane, pentru a i-i trimite înainte să dispară la masă.

— Ce facem cu cercetarea? a întrebat Gwyn, a cărui îndatorire era să strângă juriul, din care trebuia să facă parte cineva care avea cunoștință despre dispariția subită din lumea aceasta a canonicului.

— Mai bine-i lăsăm să mănânce – jumătate dintre ei s-au făcut deja nevăzuți, i-a răspuns de Wolfe. Prinde-i înainte să înceapă următoarea slujbă. Adică înainte de vecernie.

Preoții catedralei erau obligați să participe la nici mai mult sau mai puțin de șapte slujbe pe zi, începând cu aceea de la miezul nopții. Perioadele cele mai lungi lipsite de rugăciuni erau între sfârșitul dimineții și mijlocul după-amiezii.

— Uite-l colo, cu câțiva canonici după el, a rostit Thomas cu glas pițigăiat, făcându-și grăbit semnul crucii văzând o asemenea concentrare de fețe bisericești importante. Deși fusese alungat din sânul bisericii, dorea din tot sufletul să rămână acceptat ca unul dintre

---

[2] În prezent, Preston Street (n.a.)

frați și nu scăpa nicicând vreun prilej de a se afla în tovărășia lor sau să participe la discuțiile dintre ei.

Cu silueta lui puțintică înveșmântată într-o mantie cu glugă ce acoperea stiharul și odăjdiile de dedesubt, arhidiaconul a apărut pe treptele largi. A pornit spre coroner, iar alți trei, în mantii, l-au urmat. Primul era dirijorul, Thomas de Boterellis, apoi alți doi canonici care continuau să discute și pe care de Wolfe i-a recunoscut: Jordan de Brent și Roger de Limesi. Cu toții locuiau în același șir de case unde se petrecuse moartea canonicului.

John de Alencon l-a salutat cu gravitate pe coroner, ceilalți trei însoțitori ai săi procedând la fel.

— Să mergem în capitul să stăm de vorbă. Acolo nu ne tulbură nimeni, a propus el.

Înainte de a se întoarce pentru a intra în catedrală, de Wolfe i-a spus lui Gwyn să plece până în Canonic's Row, să-i ia la întrebări pe servitorii găsiți acolo și să organizeze cercetarea pentru ora două după-amiază. Apoi, făcându-i semn lui Thomas, care nu mai putea de bucurie, să-l urmeze, a pornit în urma celor patru preoți. Mulțimea plecase deja, iar nava spațioasă, pardosită cu dale de piatră, era pustie, în afara câtorva vrăbii și ciori care pătrunseseră prin ferestrele fără geamuri ca să ciugulească firimiturile lăsate pe jos de sutele de oameni care se adunaseră acolo pentru Slujba de Crăciun, în fața perdelei corului, care îi separa de cor și de altar.

Arhidiaconul s-a îndreptat spre partea de miazăzi a clădirii, unde, între peretele exterior și locul rectangular al corului se făcea un pasaj prin dreptul turnului dinspre sud. Acolo, o ușiță dădea spre capitul, o clădire măruntă din lemn, cu două niveluri. Se vorbea că avea să fie refăcut din piatră, asta dacă episcopul convenea să cedeze o parte din grădina palatului său, care se afla imediat spre răsărit.

— Putem merge în biblioteca de deasupra, a propus Alencon. E liniște – și foarte potrivit, fiindcă sărmanul de Hane își petrecea mai tot timpul acolo.

I-a condus prin sala goală, având pereții mărginiți de strane, unde se țineau adunările zilnice ale capitolului. Într-un colț exista o scară din lemn ce ducea la etaj, care slujea drept bibliotecă și arhivă a diocezei. Au urcat și au pătruns într-o încăpere cu aer stătut și jilav, pe jumătate ocupată de pupitre de scris, fiecare având în față câte un scaun înalt fără spătar.

Săritor, Thomas a deschis două dintre obloanele ferestrelor, iar în cameră a pătruns mai multă lumină, împreună cu vântul aspru dinspre răsărit. Asta le-a îngăduit să observe că rafturile înșirate de-a lungul pereților gemeau de rulouri de pergament și din piele, altele aflându-se pe pupitre sau lăsate grămadă pe podea. Pe câteva rafturi încovoiate

de greutate se găseau cărți masive, legate în piele și prinse strașnic cu lanțuri fixate de lemn cu ajutorul unor inele.

Oarecum deranjat de acea dezordine, arhidiaconul a chicotit încurcat.

— Ar trebui să ne ocupăm puțin de locul ăsta, a murmurat el. Jordan de Brent a suspinat.

— E prea strâmt locul, frate. A cam sosit vremea să fie renovat și lărgit. Anul trecut am primit foarte multe manuscrise vechi de la numeroase biserici parohiale, care le-au trimis aici spre a fi păstrate în siguranță. Robert de Hane lucra la unul dintre acelea.

Roger de Limesi a dat din cap drept confirmare.

— L-am ajutat și eu când am putut, dar, dacă nu avem unde să le ținem, treaba e tare anevoioasă.

A făcut un gest cu mâna spre încăperea în care toate stăteau de-a valma. De Limesi era un bărbat slăbănog, cu o paloare cadaverică, având doar doi dinți, și aceia îngălbeniți, care îi ieșeau printre buze, semănând cu niște colți, ceea ce îi dădea nefericitului om o înfățișare aproape animalică.

— Găsiți-vă câte un scaun, i-a invitat John de Alencon, făcându-și singur loc pe unul dintre ele.

După ce s-au așezat într-un cerc aproximativ, Thomas rămânând îndatoritor aproape de stăpânul lui, de Wolfe a început să le pună întrebări. În semn de respect față de ierarhia bisericească, s-a adresat mai întâi arhidiaconului.

— Trebuie să aflăm pricina morții tovarășului vostru, care era atât de blând. Poți face puțină lumină în treaba asta?

De Alencon și-a dat jos pelerina de pe umeri, deși în încăperea neîncălzită era aproape la fel de frig ca afară.

— Cu toate că am reflectat vreme de câteva ceasuri, tot n-am reușit să-mi amintesc ceva nou. Să întrebăm pe cineva mai apropiat lui dacă știe ceva.

Și-a întors fața de un ascetism nobil spre Jordan de Brent, care contrasta izbitor cu canonicul Roger de Limesi: era rotofei și avea fața rotundă ca o lună plină, iar capul chel și sclipitor, mai puțin o fâșie de păr nisipiu deasupra tâmplelor și la ceafă. Avea pe chip un zâmbet perpetuu, sugerând o bunătate nelămurită, și de Wolfe a rămas surprins când i-a auzit glasul gros și tunător.

— A fost un suflet tare blând, dedicat studiului acestei iubite biserici. De Brent a făcut un semn cu mâna plinuță către bibliotecă. De mai bine de un an stătea aici în fiecare zi, atunci când nu mergea la rugăciune, ca să sorteze și să examineze documentele vechi de aici, venite din întregul Devon și din Cornwall.

Neîmpăcat, coronerul s-a foit pe scaun.

— Dar de ce să aibă parte de o moarte cumplită un asemenea om bun?

Jordan de Brent a ridicat din umeri în semn de neștiință.

— Doar Dumnezeu știe, *Crowner*! Aș putea spune doar că în ultima vreme purtarea lui se schimbase întru câtva.

Arhidiaconul a înclinat capul spre el.

— În ce fel, frate Jordan?

— În ultimele săptămâni a fost… cum să zic… mda, frământat de ceva. Îndeobște, se arăta reținut până acolo încât părea să se retragă în el însuși, un om visător, contemplativ, cu mintea dusă undeva în trecut.

— Știi cumva motivul pentru o asemenea schimbare? l-a întrebat coronerul.

— Nu, n-aș putea spune. Dar încă din prima duminică a postului de Crăciun, așa cred, a lucrat până mai târziu decât de obicei. Era mai vioi, îi sclipeau ochii, deși uneori părea aproape secretos când treceam pe lângă pupitrul lui.

— Tu ești mai-marele peste acest loc? a întrebat John, ridicând un deget și arătând spre arhivă.

— „Mai-marele“ e prea mult spus. Cu toate astea, de opt ani răspunderea de a îngriji cărțile și pergamentele se pare că a căzut pe umerii mei, din lipsa altcuiva care să se ocupe de asta.

— Fratele Jordan e prea modest, a intervenit arhidiaconul, dar episcopul și noi ceilalți îl socotim arhivistul catedralei. Are o slujbă nu tocmai plăcută, dar, cum bine știm, nu prea avem parte de plăceri pe lumea asta.

— Ai cumva idee la ce lucra de s-a petrecut schimbarea asta a lui?

De Brent a ridicat o mână ca să-și netezească părul ce-i mai rămăsese pe capul pleșuv și de un roșu lucios.

— Pot doar bănui că a descoperit ceva de interes istoric în pergamentele pe care le studia. Scrisese câteva tratate despre biserici vechi de pe vremea saxonă, de aceea presupun că a găsit ceva nou.

De Wolfe a privit din nou de jur-împrejurul încăperii gemând de documente.

— N-ai cum să afli la ce anume lucra, ca să-l însuflețească într-atât?

De Brent a aruncat o privire spre Roger de Limesi, dar canonicul tras la față s-a uitat la el cu un aer neștiutor, spunând:

— Cred că ne-am putea uita prin pergamentele lui. Se așeza întotdeauna la pupitrul de colo, și a făcut semn către unul din colțul îndepărtat, doldora de rulouri de pergamente și file disparate.

— Asta o să ne ia o zi, două, a remarcat rubicondul de Brent.

Preocuparea lui de căpătâi era înființarea timpurie de parohii normande și felul în care au fost ele preluate de la deținătorii saxoni. A

privit în jur cu un aer destul de îngrijat, apoi, constatând că nu se găsea de față nici un saxon, s-a liniștit.

Simțind că nu progresase mai deloc, coronerul a făcut o față lungă. Apoi, pe un ton politicos, Thomas li s-a adresat celorlalți.

— M-aș putea uita eu prin toate documentele ca să văd dacă în ele se află vreo legătură cu ceea ce i s-a întâmplat sau aș putea să-i ajut pe canonici la treabă, s-a grăbit el să adauge, temându-se că, mânat de entuziasm, să nu fi sărit cumva calul.

Înainte ca vreunul dintre ei să accepte sau să respingă oferta lui, dirijorul de cor, care tăcuse până atunci, a intervenit. Thomas de Boterellis avea o față rotundă cu o paloare gălbuie nesănătoasă, cu ochi mici și reci.

— Aș avea ceva de adăugat, deși nu cred că va fi de vreun folos. M-am abținut să mă bag până acum pentru că, după mine, treaba privește spovedania în confesional, dar acum sărmanul de Hane e mort și nu-i mai putem face nici un rău.

Toți cei cinci bărbați din cameră și-au rotit privirile spre locul în care acesta stătea pe un scaun de parcă ar fi fost călare pe cal, cu odăjdiile curgând până în podea.

— Aibi de grijă, frate, dacă e vorba cumva de ceva delicat, ce ține de spovedanie, l-a prevenit arhidiaconul.

Celălalt canonic a scuturat din cap.

— Nu e așa ceva, dar ar putea avea o legătură cu toată tărășenia. Acum câteva săptămâni, nu-mi aduc aminte precis când, Robert de Hane a venit la mine după o adunare în capitul, fiindcă sunt – ba nu, am fost – confesorul lui.

John de Alencon s-a grăbit să intervină cu explicații față de coroner.

— Fiecăruia dintre noi – până și episcopului însuși – i se atribuie un preot căruia să îi facă mărturisire. Deseori ne destăinuim unul altuia păcatele noastre ca să primim iertare.

De Wolfe s-a gândit că sistemul era bun și s-a bucurat că ereticul Gwyn nu se afla acolo ca să scoată un mormăit de dispreț auzind asemenea obiceiuri ecleziastice.

Dirijorul și-a continuat relatarea.

— Ne-am dus să îngenunchem în fața altarului închinat Sfinților Richard și Radegund, de la capătul de apus al catedralei. A recunoscut câteva păcate mărunte, apoi s-a despovărat de ceva mai ieșit din comun.

— Ai grijă, Thomas, l-a prevenit din nou arhidiaconul, îngrijorat să nu se aducă întinare confesiunii făcute în fața altarului.

Împătimit de obiceiul lui obsedant, copistul coronerului și-a făcut semnul crucii cu gesturi spasmodice, parcă anticipând cine știe ce dezvăluire groaznică, însă nu avea să audă de vreun cumplit păcat al

cărnii.

— De Hane a zis că se făcuse vinovat de păcatul lăcomiei și al pizmei, dar că-și văzuse greșeala la vreme, astfel că acțiunile lui vor fi îndreptate spre creșterea gloriei lui Dumnezeu, prin Biserica din Exeter. De Boterellis s-a oprit brusc. Asta a fost partea importantă, dar întrucât auzeam acestea de la cineva atât de lipsit de avariție ca de Hane, lăcomia și pizma păreau foarte nelalocul lor.

În cameră s-a lăsat tăcere.

— Și n-a spus precis la ce anume se referea? a întrebat de Wolfe.

— Nu, a refuzat să mă lămurească, spunând că totul va fi limpezit când are să se împlinească vremea. Numai că oamenii zic lucruri ciudate când fac mărturisire.

Până în acea clipă, arhidiaconul rămăsese cu privirea îndreptată spre bârnele năpădite de păianjeni ale acoperișului, însă acum și-a coborât ochii strălucitori și s-a uitat fix spre coroner.

— Mă întreb dacă un alt lucru mărunt ar putea descâlci toate ițele, a zis el cu un aer nesigur.

Ceilalți au așteptat plini de speranță.

— În urmă cu o săptămână, vorbeam despre fondurile noastre cu trezorierul, John de Exeter, în parte ca să socotim ce venituri vom avea pe anul ce va se vină. Între alte lucruri, el mi-a zis că primise o promisiune destul de nesigură privind o sumă foarte mare din partea unuia dintre canonicii noștri. N-am insistat într-atât cât să întreb din partea cui venise acea promisiune, fiindcă nu e neobișnuit ca aceia mai înstăriți dintre frații noștri să facă astfel de danii – dar ar putea avea legătură cu promisiunea lui de Hane făcută duhovnicului său.

În sinea lui, coronerul a simțit că toată vorbăria aceea despre bogății ale canonicilor era prea confuză ca să-i slujească la ceva, dar până în acel moment era tot ce se putea afla despre trecutul mortului.

— Așadar, credeți că Robert de Hane avea bogății ascunse, în ciuda felului său modest de a-și duce traiul, și că a fost ucis ca să i se fure acele lucruri de valoare? a sugerat el.

De Boterellis a clătinat din cap, făcând să fluture faldurile de grăsime ale feței sale.

— Când s-a mărturisit așa nelămurit cum a făcut-o, totul părea ceva de viitor, că mai curând regreta că dorise să țină pentru sine ceea ce avea să obțină, decât că deținea deja acele bogății.

S-a lăsat din nou tăcere, iar bărbații din bibliotecă au rămas pe gânduri, după care Jordan de Brent a intervenit cu glasul lui gros.

— Încă ceva fără importanță, a intervenit arhivistul. Fratele nostru Robert rareori ieșea din incinta catedralei. Îl găseai fie la rugăciune în catedrală, fie acasă, fie aici, în bibliotecă. Cu toate astea, în ultimele trei săptămâni a dispărut de câteva ori, vreme de o zi întreagă, plecând

călare pe un ponei, și se întorcea pe înserat cu picioarele stropite de glod.

— Și spui că acesta era un lucru neobișnuit? a întrebat de Wolfe, care-și petrecuse pe puțin jumătate din viață în șaua calului.

— Tare neobișnuit, fiindcă era un om sedentar. Nu am habar unde se ducea, căci mi-a spus doar că nu va veni la bibliotecă în acele zile. Cred că vicarul și ajutorul lui i-au ținut locul la slujbe. Ei sau servitorii ar putea ști încotro se ducea.

Acea fărâmă de informație părea să fie ultima care să se adauge la cunoștințele sărăcăcioase despre defunctul canonic Robert de Hane, iar după ce de Wolfe a căzut de acord cu Jordan de Brent să-i îngăduie lui Thomas să cerceteze prin manuscrisele studiate de de Hane, preoții flămânzi s-au împrăștiat să mănânce de prânz. Coronerul și omul lui au pornit spre casa în care se petrecuse omorul. Acolo au găsit o atmosferă de tristețe ce nu se potrivea deloc cu aerul de sărbătoare pe care ar fi trebuit să-l aducă Nașterea lui Hristos. Cadavrul zăcea tot pe pat, deoarece coronerul încă nu ținuse ancheta. După aceea avea să fie dus să stea cu tot respectul cuvenit în fața altarului mare din catedrală.

Gwyn era în bucătărie, o cămăruță lipită de casă, care intra în grădina și așa prea mică. Majoritatea caselor de canonici, îndeobște construite din lemn, fuseseră refăcute din piatră. Erau locuințe lungi, înguste, de câte o încăpere și prevăzute cu o sală mare în partea din față, apoi câteva dormitoare mici și diverse colțișoare și firide pentru găzduirea oaspeților și adăpostirea preotului secundar, care trăia alături de canonic. Puținii servitori, cu toții bărbați, dormeau pe holuri sau în anexele din grădină, care adăposteau și grajdul cailor, precum și spălătoria și privata în care fusese găsit preotul.

Gwyn era cu doi servitori ai canonicului mort, dar și cu un tânăr novice și un vicar care slujise în locul lui de Hane la multe dintre slujbele de peste zi. Toți s-au foit neliniștiți când l-au văzut pe masivul coroner strecurându-se în bucătărie.

Greoi, mătăhălosul Gwyn s-a ridicat de la colțul mesei, unde stătuse până atunci.

— Nimeni nu pare să poată face lumină în întâmplarea asta nefericită, *Crowner,* a mârâit el, scărpinându-se hotărât între vintre, obicei la fel de înrădăcinat ca și ticul lui Thomas.

De Wolfe a coborât privirea mohorâtă spre cei adunați în jurul mesei.

— Am auzit de câteva plimbări neobișnuite pe care canonicul le-a făcut călare prin Exeter în ultimele săptămâni. L-a însoțit vreunul dintre voi?

Unul dintre servitori, un tânăr pe nume David, cu mușchi puternici, care se ghiceau prin mânecile tunicii simple din pânză de sac, a făcut un pas în față.

— Domnule, eu i-am pregătit poneiul și-am vrut să merg cu el, dar canonicul a refuzat cu îndârjire, ținând morțiș să plece singur.

— Și acesta era lucru neobișnuit?

— Era neobișnuit ca el să plece undeva, *Crowner,* a răspuns David, care se arăta prea isteț și prea educat ca să fie un servitor de rând.

Apoi, parcă nedorind să treacă neobservat, tovarășul lui mai în vârstă a intervenit:

— Cu toate că în grajd avem doi cai de ispravă și un ponei, rareori iese câte unul de acolo. Mereu trebuie să le aranjăm copitele, pentru că nu se tocesc pe drumuri.

— Aveți vreunul habar încotro se ducea? a întrebat de Wolfe pe un ton autoritar.

— Nu putea merge prea departe, a răspuns David. Canonicul, Dumnezeu să-i odihnească sufletul, era un călăreț nu tocmai priceput. A luat de fiecare dată poneiul și-l punea să meargă la pas, rareori la galop. Iar în peregrinările acestea, n-a plecat niciodată din incinta catedralei decât după ora nouă de dimineață, întorcându-se înainte de închiderea porților orașului, în amurg, care nu e prea târziu la vremea asta din an.

John a aruncat o privire spre omul său.

— Gwyn, ce distanță ar face un ponei mergând încet în răstimpul ăsta?

Uriașul din Cornwall s-a tras de capetele mustății stufoase.

— Nu prea mare – pesemne până la capătul dinspre Dartmoor sau până la Exmouth și înapoi, așa cred. Depinde cât a poposit să-și facă treaba pentru care se dusese acolo.

Coronerul s-a întors către servitorul cel musculos.

— Știi încotro o lua?

David a ridicat din umeri.

— A plecat de trei ori, dar numai o dată l-am văzut ieșind din oraș. Cumpăram pește din Carfoix și l-am zărit coborând colina spre Poarta de Apus.

De Wolfe a scos mormăitul obișnuit din gâtlej.

— Pe acolo putea ajunge în jumătate din Devon. N-ai știință unde se ducea și ce făcea acolo? a insistat el, măsurându-i din ochi pe ceilalți și alegându-se doar cu expresii de regret și clătinări din cap.

— Lua întotdeauna cu el un pergament rulat, pe care-l punea în desaga legată de șa, și-a adus aminte tânărul, după o clipă de ezitare. Și cu toate că la întoarcere poneiul era destul de curat, cizmele canonicului și poalele sutanei erau murdare de glod roșcat, iar eu trebuia să i le curăț.

— Așadar, pesemne că se îndepărta de căluț, a intervenit Thomas.

Acea interpretare ce sărea în ochi oricui a fost primită de Gwyn cu o

căutătură încărcată de milă.

Ca și în cazul discuției cu canonicii, întrebările pe care le-a pus în continuare nu au adus răspunsuri de folos, așa încât coronerul și-a cam pierdut din răbdare.

— Acum, că e ziuă, să ne mai uităm o dată la locul în care a murit, a poruncit el.

Urmat de ceilalți, a ieșit din bucătărie în curtea aglomerată, unde găinile și rațele au început să se îndepărteze din calea lor, zburătăcindu-se. Duhoarea emanată de privată în cursul zilei nu era cu nimic mai prejos decât aceea care se simțea noaptea, și, cu toate astea, de Wolfe a urcat treptele grosolane și a deschis ușa ce abia se ținea în țâțâni. Restul de cordon încă atârna de grinda negeluită, iar capătul lui se legăna încet în adierea vânticelului rece.

Coronerul și-a îndreptat ochii spre marginea scândurilor ce formau scaunul privatei, care ajunsese lucios după ce fusese frecat atâta vreme de fundurile câtorva generații de canonici.

— Nu văd nici o zgârietură, și nici urme de noroi, Gwyn, a remarcat el. Dacă s-ar fi spânzurat, ar fi trebuit să se ridice pe scaun ca să lege frânghia de sus, apoi să se arunce în gol.

John s-a întors spre Thomas și l-a târât înăuntru.

— Ia urcă-te acolo și vezi cât de sus poți ajunge spre grinzi.

După ce copistul șontâcăit s-a cocoțat cu oarece greutate pe scaun, Gwyn l-a prins de un picior și s-a prefăcut că vrea să-l împingă printr-una din găurile gemene drept în haznaua urât mirositoare de dedesubt. Omul a răcnit plin de spaimă și a încercat să-i tragă un picior peste față.

— Pentru numele Domnului, terminați cu hârjoana asta, zevzecilor! s-a rățoit de Wolfe la ei.

— Bine, dar stârpitura asta e prea scundă ca să ajungă la grindă, a obiectat Gwyn.

— Iar canonicul era doar cu o palmă mai înalt, așa că ridică-l puțin, s-a răstit coronerul.

Rânjind, fostul ostaș l-a prins pe copist pe după talie și l-a ridicat câțiva inchi.

— Cam atât? a întrebat el.

— Poți să ajungi la nod? s-a interesat de Wolfe.

Thomas a întins mâinile în sus, dar n-a putut atinge nodul petrecut în jurul grinzii care susținea stuful țesut ce servea drept acoperiș.

— E îndeajuns de înalt? a repetat Gwyn întrebarea.

John s-a retras până în cadrul ușii ca să compare înălțimea lui Thomas cu aceea a mortului.

— De ajuns de înalt – așa că în nici un caz n-ar fi fost în stare să lege singur frânghia de grindă. A făcut-o altcineva mai înalt, care s-a suit pe

scaun.

I-a făcut semn lui Gwyn să-l lase jos pe Thomas, iar uriașul abia a rezistat ispitei de a-i da drumul copistului în scârna de sub ei.

— Nu mai avem ce căuta aici, a mormăit de Wolfe și s-a întors spre mâna de servitori și preoți care stăteau la poalele scărilor ce duceau la privată.

— A văzut vreunul dintre voi ceva neobișnuit noaptea trecută? N-au fost oameni străini în curte sau în clădire?

S-a auzit un cor de Nu-uri. Apoi, economul cel bătrân a spus:

— La ora aceea mai toți servitorii din incintă erau acasă sau la chefurile de Crăciun din taverne, iar preoții se aflau fie în catedrală, fie sărbătoreau la casele altor preoți care îi invitaseră.

— Și oricine poate intra în curtea asta prin pasaj, a adăugat novicele, un tânăr palid, cu buză-de-iepure. De acolo pot pătrunde în casă pe ușa din spate.

De Wolfe a început să se plimbe de colo-colo prin curte, dar nu i-a venit nici o idee cum să continue cercetarea.

— Bine, ancheta o să se țină aici, la ceasurile două după-amiază. Să fiți cu toții de față.

Apoi a pornit pe aleea lăturalnică, îndreptându-se spre casă, așteptându-se la o nouă înfruntare cu nevasta.

Când a ajuns însă în Martin’s Lane, a găsit-o doar pe Mary.

— Stăpâna a plecat la biserica St Olave, l-a informat ea semeață, apoi merge să mănânce la verișoara ei din Fore Street. L-a admonestat cu degetul și a urmat: Tot în dizgrație ești. Noaptea trecută ai dezamăgit-o cum nu se poate mai rău.

De Wolfe a pufnit dezgustat.

— A naibii femeie! Ospățul era și-așa pe sfârșite – și n-am plecat decât eu și arhidiaconul.

— Stăpânei nu-i trebuie mult până să-i sară țandăra, a observat Mary, care nu era defel proastă. Ei, să lăsăm asta, stăpâne, vrei să-ți aduc ceva de mâncare?

De Wolfe și-a pus din nou mantia.

— Nu, scumpă Mary, înainte de anchetă mă duc până la Bush – o să îmbuc ceva pe acolo.

În vreme ce el ieșea cu pași hotărâți, servitoarea a mormăit în barbă:

— Pun rămășag că speri să te alegi și cu altceva decât cu o îmbucătură, domnul meu!

*

Taverna lui preferată, ținută de femeia lui favorită, era mărginită de-o parte și de alta de terenuri pe care nu se construise nimic. De aici i se

trăgea și numele de Idle Lane[3] răspântiei care unea capătul lui Stepcote Hill cu Priest Street, din partea de jos a orașului. Hanul era o clădire de formă pătrată, cu acoperiș din stuf și pereții din chirpici.

John a deschis ușa, și-a plecat capul ca să treacă pe sub pragul jos și a pătruns în vacarmul dinăuntru, unde mirosurile și fumul erau la ele acasă. Focul lumina un cămin lat din piatră care însă nu avea horn, dar deschizăturile de sub acoperiș îngăduiau fumului să mai iasă printre capetele grinzilor ce sprijineau catul de sus, care aducea mai mult a pod. Cum era Crăciunul, localul gemea de bărbați – erau și câteva femei –, care nu lăsau să le scape prilejul de a bea la miezul zilei.

Locul lui obișnuit la o măsuță aflată de cealaltă parte a căminului era ocupat, însă imediat ce bătrânul care turna băutura în căni l-a văzut cu singurul ochi nevătămat, i-a îndepărtat fără multe menajamente pe cei doi tineri de pe bancă și i-a făcut semn lui de Wolfe să se apropie.

— ’Neața, căpitane, o s-o anunț pe doamna că ai sosit.

Edwin, căci așa îl chema pe bărbat, era un fost soldat ce rămăsese pe jumătate orb în Irlanda, unde-și pierduse și o parte bună dintr-un picior. Întotdeauna i se adresa lui de Wolfe potrivit rangului său militar, drept recunoaștere a reputației lui de luptător.

Coronerul și-a dat jos mantia din piele de lup și a atârnat-o în spatele mesei, peste un paravan, o îngrăditură din stuf, fixată în podeaua din pământ ca să mai oprească vântul rece. După nici un minut, Edwin a șontâcăit înapoi și i-a trântit în față o cană de bere.

— Acușica sosește și ea, căpitane. Vrei ceva de-ale gurii?

— Da, ba chiar pe săturate, sergent. Aș fi în stare să-ți mănânc și piciorul acela, dacă l-ai mai avea!

Bătrânul a hohotit de plăcere, mișcându-și înfricoșător albul ochiului pierdut, apoi s-a dus la bucătărie târându-și piciorul.

Cât și-a băut plin de recunoștință berea caldă, John a privit în jur la mulțimea din tavernă. I-a salutat pe câțiva de la mesele apropiate, cu toții știind de legăturile lui intime cu stăpâna tavernei Bush. Mulți dintre ei erau meșteșugari de toate felurile, începând cu tăbăcari și sfârșind cu dârstari, apoi de la casapi până la cositorari. Mai erau unele gărzi libere de la castel și câțiva notabili, din clasa de sus a negutătorilor și a negustorilor din Exeter. Femeile erau țiitoarele câtorva dintre bărbați – în nici un caz neveste – ori târfe; acestora treaba le mergea din plin la zile de sărbătoare.

A auzit glasul ascuțit al Nestei – care răcnea la fata care servea la mese și la bucătar – venind de undeva din spatele sălii mari, unde Edwin era ocupat să scoată bere și cidru din butoaiele lipite de perete. Cum comenzile se țineau lanț, cănile din lut ars se alegeau doar cu o

---

[3] Strada Leneviei

pospăială de clătire într-un hârdău cu apă murdară, după care erau din nou umplute de la canelele butoaielor.

Cu toate că părea morocănos și singuratic, aceea era viața la care ținea John. Se simțea cel mai fericit om în prezența bărbaților, în ciuda poftei nesățioase după farmecele femeilor. După câteva căni de bere, limba i se dezlega și-i plăcea să istorisească despre campaniile prin care trecuse, despre călătoriile în țări de peste mare și despre ultimele bârfe de la Winchester și Londra. Când ședea lângă focul cald dintr-o tavernă plină și asculta freamătul vieții din jur, când schimba saluturi cu oameni pe care-i cunoștea de ani de zile, simțea o schimbare, ce avea darul să îl calmeze după orele sterpe de tăcere sau de conversație chinuită de care avea parte în casa din Martin’s Lane. În vreme ce toate astea îi treceau prin minte, pe neașteptate și spre bucuria lui, a fost întrerupt. Un trup fierbinte se strecurase pe bancă, lipindu-se de el, iar cineva își strecurase mâna printre degetele lui.

— Cum îi merge iubitului meu om al legii? Am auzit că ai avut o noapte agitată în incinta catedralei.

Proprietara tavernei Bush făcea cât un serviciu de informații: tot ce se petrecea în Exeter ajungea să fie subiect general de discuție în tavernă la câteva minute de la consumarea întâmplării.

John de Wolfe a măsurat-o cu un zâmbet sincer de plăcere și de afecțiune. Avea sub ochi o velșă atrăgătoare, cu părul castaniu-roșcat, fruntea înaltă și nas puțin cârn. Puțin mai scundă decât ar fi trebuit, Nesta avea un corp cu forme, cu talia subțirică și sânii bogați, la care visau mulți bărbați din oraș.

— Ești cea mai plăcută priveliște de care am avut parte azi, scumpă femeie, a spus el cu un fals aer cavaleresc.

Roșcata s-a prefăcut că se strâmbă.

— Cum ți-ai petrecut dimineața cu cadavrul unui prebendar ștrangulat, n-aș putea lua vorbele tale drept compliment, domnule!

El a pișcat-o ușor de coapsă.

— Păi dacă știi atât de multe despre treburile mele, poate-mi spui și cine-s vinovății, scumpă doamnă.

Ea s-a aplecat peste masă și a luat o gură din cana lui, slujindu-se de prilej ca să-și apese un sân de pieptul lui.

— Dă-mi câteva amănunte și ți-i găsesc eu, John. Și ce altceva ți s-a mai întâmplat de când nu ne-am mai văzut?

El a oftat și și-a petrecut brațul pe după umerii ei.

— Am ieșit din grațiile Matildei, iarăși.

Apoi i-a povestit ce se întâmplase în timpul ospățului din seara dinainte.

N-a obținut din partea ibovnicei înțelegerea pe care o aștepta.

— Sărmana femeie! Păi, să aibă un bărbat ca tine! Dacă ai fi plecat

stricându-mi petrecerea în felul ăsta, ți-aș fi învinețit ochii și te-aș fi izgonit din patul meu vreme de o lună.

Ceea ce spunea era pe jumătate glumă, pe jumătate serios, pentru că, deși nu o înghițea în mod deosebit pe Matilda, știa că ambii sunt vinovați și că, atunci când i se năzărea, bărbatul de lângă ea se putea dovedi stângaci și îndărătnic mai ceva ca un catâr.

El i-a zâmbit, apoi una dintre servitoare a sosit cu mâncarea.

— Dacă m-ar izgoni din patul ei vreme de o lună, singura pedeapsă ar fi că m-ar scuti de sforăitul ei – pentru că nimic altceva nu se petrece în iatacul acela, te asigur.

Nesta l-a îmboldit în coaste, prefăcându-se că e scandalizată.

— Ce născocire! Păi tu nu ți-ai tine cămașa de noapte pe tine nici dacă ai fi în pat cu Lucy Bărboasa.

Aceea era o babă respingătoare – bănuită a se ocupa de vrăjitorie – care locuia într-o colibă de lângă râu. Cu toate acestea, Nesta se bucura în secret să afle că el susținea că-și păstrează bărbăția pentru ea.

— Domnule Crowner, mănâncă acum și să lăsăm discuțiile astea fără noimă.

În timp ce el s-a apucat, plin de râvnă, să se înfrupte din mâncarea pentru care Bush se bucura de cel mai bun renume între tavernele din Exeter, Nesta a fost chemată să liniștească o gâlceavă apărută între bucătăreasa din curte și una dintre fetele care serveau la mese. Slujindu-se de pumnal și de degete, de Wolfe a înfulecat o ditamai bucata de șuncă fiartă cu ceapă prăjită, care se aflau pe o felie groasă de pâine, așezată direct pe tăblia curățată a mesei, în loc de tavă. Zeama se îmbiba în pâine, care era apoi adunată și dată la sfârșitul zilei săracilor din cartierul Bretayne. Și în vreme ce a mâncat carnea și a întins o bucată de unt gălbui pe pâinea ruptă dintr-o jimblă de grâu, s-a simțit cuprins de calm și de mulțumire, deși gândul la canonicul mort continua să-l sâcâie.

Când a luat ultima îmbucătură, Nesta s-a întors cu o altă cană de bere pentru el.

— Povestește-mi și mie despre sărmanul acela ucis din Canonic’s Row, l-a rugat ea.

Deși Nesta era o sursă inepuizabilă de știri și de bârfe, John știa că i se putea destăinui fără a se teme – deși nimic nu putea rămâne tăinuit multă vreme în acel orășel, unde fiecare socotea treburile vecinilor ca fiind proprietatea tuturor.

I-a povestit puținele lucruri știute despre moartea lui Robert de Hane și despre evidenta lipsă de motive. I-a vorbit în velșă, pentru că era limba ei maternă și acea pe care și mama lui o folosise cu el când era mic. Chiar și când Gwyn îl însoțea, tot în velșă vorbeau, pentru că și

cornica pe care o folosea el semăna, la fel ca bretona vorbită de mulți negutători și marinari.

— De ce o fi fost ucis un bătrân care nu făcea rău nimănui? a întrebat ea, foarte miloasă față de cei lipsiți de apărare și fără mijloace de trai. Ai spus că nu avea bogății sau alte lucruri care să merite furate, nu?

De Wolfe a luat o înghițitură lungă din bere.

— S-a vorbit puțin despre faptul că avea să dea de o comoară, pe care voia să o doneze Bisericii, dar nu poseda nimic care să poată fi furat din casă sau de la el.

Ea l-a examinat cu ochii migdalați pe bărbatul ciudat de lângă ea: cu fața lungă și colțuroasă și cu nasul coroiat, nu era atrăgător, însă era înalt, musculos și bărbătos din cap până în picioare. Deși de regulă se arăta îmbufnat și zgârcit la vorbă, se dovedea iubitor și tandru, iar ea știa, spre propria încântare, că, atunci când se stârnea, era un amant fără pereche, corpul lui longilin devenind o adevărată mașină de iubit care le oferea amândurora plăceri de nespus.

Îl știa de șase ani, de când defunctul ei soț, Gruffydd, renunțase să mai fie soldat și cumpărase hanul Bush. John și Gruffydd luptaseră alături în câteva campanii, iar velșul fusese un arcaș neîntrecut din Gwynliwyg[4], în sudul Țării Galilor, patria arcului lung. Cu toate astea, după doi ani, Gruffydd murise de fierbințeală, iar Nesta rămăsese cu hanul și cu o mulțime de datorii. De Wolfe îi împrumutase bani și plătise angajații tavernei, asta până când hărnicia ei făcuse din local o afacere profitabilă. Abia după aceea amiciția dintre ei se transformase în patimă, însă ea știa prea bine că nu aveau să treacă acel prag: era de neconceput ca un cavaler normand să-și părăsească nevasta – mai ales una din familia de Revelle – pentru o simplă proprietară de han. Nesta mai știa că el mai avea și alte ibovnice prin comitat, astfel încât, chiar dacă o făcea cu părere de rău, se consolase în mod filozofic cu tot ceea ce putea obține și se mulțumea cu ideea că era preferata lui față de celelalte.

A rămas tăcută îndeajuns de mult cât să-l determine să o privească și să-i arunce un zâmbet, care era cu atât mai cald, cu cât apărea destul de rar.

— Femeie dragă, ești la curent cu majoritatea bârfelor din oraș. Ai auzit șopotindu-se despre ceva nou?

Ea a mimat supărarea față de atitudinea lui lipsită de curtenie.

— *Crowner* John, ai nevoie de mine doar ca iscoadă? Oare nu-ți sunt mai de folos ca să-ți încălzesc patul? Deși mereu am impresia că, în dezlănțuirea ta, nu vrei decât să mi-l faci fărâme!

---

[4] În prezent, Gwent (n.a.)

El și-a lipit palma de coapsa ei plină, netedă prin fusta verde din lână pe care o purta pe sub un șorț din pânză albă.

— Azi nu am vreme să ți-l încălzesc, și tare-mi pare rău, iubita mea. Gwyn o să mă caute foarte curând ca să merg la ancheta. Dar mă-ntrebam dacă nasul tău șiret – și foarte frumos – n-a mirosit ceva uneltiri care să aibă vreo legătură cu omorul ăsta. S-ar părea că e lucrarea unor oameni care știau ce vor, dacă s-au străduit atât de mult să facă omorul a părea sinucidere.

Nesta a devenit serioasă.

— Nu știu nici pe departe ceva care să aibă legătură cu canonicii, John. Numai că în ultimele săptămâni, ba chiar de o lună sau două, am simțit ceva ciudat în aer.

— Ce vrei să spui prin „ciudat”?

— Vin aici tot soiul de oameni, ba din oraș, ba din afara lui. Din Cornwall, dacă vorbim de răsărit, și chiar de la Southampton și Londra, dinspre apus, dar și oameni ai mării din Normandia și Bretania. Le ascult sporovăielile – aici se fac legăminte multe, și nu puține uneltiri sumbre, sunt convinsă.

— Ce vrei să spui cu asta, femeie?

— În ultimul timp am văzut discuții purtate mai în secret, din acelea care se întrerup când treci pe lângă masa oamenilor. Dar toate se poartă între cei din tagma cavalerilor, a scutierilor și a mercenarilor, care sunt gata să-și ofere serviciile și spada pentru bani.

— De unde știi, dacă n-ai auzit ce vorbesc? a pus-o el la punct.

Nesta a ridicat mâinile în aer în semn de iertare.

— Să spunem că e vorba de instinctul meu de muiere – sau poate de cel de hangiță. Asta nu se observă la negutători și la lucrători, ci la mușterii de rang mai înalt, îndeosebi la cei ale căror spade zăngănesc pe sub masă. Până și bătrânul Edwin a băgat de seamă și mi-a și zis-o. E cel mai băgăcios om din partea asta a Windsorului și se străduiește mereu să tragă cu urechea la ce vorbesc oamenii, dar a fost alungat de nenumărate ori din preajma lor.

— Despre cine vorbești, ca exemplu? a insistat coronerul.

— Sunt niște mercenari, scutieri care n-au de lucru, care sunt uneori în trecere. Se duc la Plymouth sau în porturile de la răsărit, încercând să plece în războaiele din Franța sau chiar să fie angajați de baronii de pe partea asta a Canalului Mânecii. Unul chiar l-a amenințat pe Edwin că-i taie urechile dacă se mai foiește atât pe lângă masa lui.

Stând cu sprâncenele negre împreunate, semn că îl frământa ceva, Wolfe a băgat toate astea la cap.

— Interesantă treabă, deși poate că din alte motive decât cele care îl privesc pe mortul nostru, a murmurat el. Stai cu urechile ciulite, iubita mea Nesta, s-ar putea să avem din nou vreunul dintre necazurile vechi

care lovesc mereu Anglia.

CAPITOLUL TREI
În care *Crowner* John conduce o anchetă

Câteva minute mai târziu, de Wolfe s-a întors în incinta catedralei, unde Gwyn și Thomas îl așteptau în fața casei canonicului mort.

— Sunt prea mulți oameni ca să stăm în casă, așa că am scos leșul în curtea din spate, a explicat adjunctul lui. L-am pus pe o năsălie pe care am împrumutat-o de la catedrală.

Au trecut prin casă și au ieșit pe ușa bucătăriei. Gwyn luase un scaun din sală și-l așezase rezemat de gardul din lemn. În mijlocul curții așezaseră năsălia, o targă rezistentă din lemn, cu patru picioare și mânere, pe care se aflau rămășițele pământești ale lui Robert de Hane, acoperit cum se cuvenea cu un cearșaf din pânză. În cercul larg din jurul ei stăteau servitorii casei, vicarul corist, preotul secundar, doi coriști și alți locuitori de același rang din casele apropiate.

În timp ce John și-a ocupat locul solitar, un grup de preoți, ale căror sutane erau umflate de vântul slab, s-au grăbit să se apropie pe aleea incintei și să se alăture mulțimii. Între ei se numărau arhidiaconul, dirijorul, trezorierul și vreo șase canonici, între care cei doi care participaseră la discuția din acea dimineață. De Wolfe a observat că *sheriff*-ul nu se număra printre cei sosiți, însă el, potrivit legii, nu era obligat să fie de față.

Gwyn a declanșat procedura în maniera tradițională, simțind că-i crește inima de bucurie fiindcă are prilejul de a răcni la un grup de oameni de vază ai Bisericii.

— Toate persoanele care vor să-l sprijine în ancheta sa pe coronerul regelui pentru comitatul Devon să se apropie și să dea ascultare celor ce urmează!

Larma conversațiilor s-a stins, iar cei prezenți și-au îndreptat atenția spre coroner.

— Aceasta este ancheta privind moartea lui Robert de Hane, fost canonic al catedralei, a început de Wolfe pe un ton oficial, iar glasul său aspru a părut că despică aerul geros al după-amiezii de iarnă. Nu este procedura obișnuită, întrucât ne aflăm pe pământ ecleziastic, acesta fiind sub jurisdicția Bisericii. Cu toate astea, episcopul Henry Marshal a hotărât că, atunci când se petrece un deces nefiresc în incinta

catedralei, el lasă autoritățile laice, reprezentate de *sheriff*-ul regelui și de coroner, să se ocupe de anchetă.

A făcut o pauză ca să arunce o privire în lateral, către Thomas de Peyne, care stătea ghemuit pe un scaun cu trei picioare, având în mâini un pergament desfăcut, iar pana și cerneala așezate pe o ladă dinaintea lui.

— În mod normal, juriul trebuie să fie alcătuit din toți cei care ar putea să aibă știință despre moarte – la sate, orice om în vârstă de peste doisprezece ani dintr-o sută, ori oameni din patru dintre cele mai apropiate orașe –, deși acesta este deseori un lucru imposibil. În cazul de față, nu putem aduce jumătate din populația Exeterului în incinta catedralei, astfel că mă voi mulțumi cu cei care cunosc ceva în virtutea apropierii de această casă.

S-a oprit din nou, ca să-i îngăduie lui Thomas să scrie în rezumat cele rostite de el, apoi a urmat:

— La sate, dacă se găsește un mort, se obișnuiește să se ceară confirmarea dacă mortul este englez. În situația de acum așa ceva este fără de rost, căci știm cu toții că regretatul Robert de Hane a fost normand. Și cum nu există vreun sat ori oraș care să fie amendat pentru moartea unui normand, fiindcă ne aflăm pe pământurile Bisericii, o să trec peste asta.

— Atunci nu mai sunt multe de zis, a murmurat Gwyn către sine, pe sub mustața stufoasă.

Coronerul a privit roată la mulțimea care fremăta.

— Primul găsitor să facă un pas către noi.

Servitorul care descoperise cadavrul când voise să meargă la privată în noaptea precedentă a pășit șovăitor în față. El a descris în câteva cuvinte că, la două ceasuri înainte de miezul nopții, îl găsise pe canonic atârnând de gât atunci când deschisese ușa. După ce-i trecuse spaima, dăduse fuga în casă și-l sculase pe economul mai în vârstă, apoi amândoi alergaseră la casele alăturate ca să dea alarma. Unul dintre servitori și-a adus aminte că Thomas de Peyne, copistul coronerului, se adăpostea într-o casă din apropiere. Cum ei știau întru câtva că această nouă notabilitate numită coroner trebuia să afle neîntârziat de decesele subite, a fost căutat Thomas, iar el se ocupase în continuare de toate.

Unul după altul, au fost chemați servitorii casei lui de Hane, dar, așa cum John știa deja, practic nimeni nu avea nimic de adăugat.

— A venit în camera lui pe la al șaselea clopot, a spus cu glas gâtuit Alfred, bătrânul econom, gata să izbucnească în lacrimi la vederea stăpânului său care zăcea încă învelit într-un cearșaf în fața lui. După aceea nu l-am mai văzut viu.

— Era cu totul neobișnuit ca el să rămână singur toată seara? l-a întrebat coronerul.

— Deloc, domnule. Ținea tare mult să citească și să înalțe rugăciuni, ori alteori scria despre bisericile vechi. Și se culca foarte devreme, fiindcă obișnuia să se scoale la miezul nopții pentru rugăciune.

Ceilalți servitori au spus până la ultimul aceeași poveste – la fel și vicarul corist, și novicele lui Robert de Hane. De Wolfe a evitat să aducă vorba despre cercetările istorice și despre vizitele canonicului în comitat, deoarece considera că nu era locul potrivit pentru a intra în asemenea probleme. După ce au vorbit toți cei care ar fi putut avea ceva folositor de zis, s-a ridicat de pe scaun și a înaintat împreună cu Gwyn spre năsălie.

— Trebuie ca voi, cei din juriu, să examinați mortul, după care se dă un verdict în baza celor știute de voi, a ceea ce ați auzit și vedeți din cadavru, a spus el.

I-a făcut semn lui Gwyn, care a tras deoparte cearșaful și a expus mortul până la talie. Îndeobște, uriașul bărbos smulgea acoperământul cu totul, ca să expună întregul corp, însă de Wolfe îl avertizase că în prezența atâtor canonici bătrâni de la catedrală se cuvenea să arate mai mult respect. Chiar și așa, când s-a lăsat la vedere corpul palid al preotului, din mulțime s-a auzit un cor de oftaturi și suspine. Fără convingere, membrii juriului s-au apropiat târșâindu-și picioarele preț de doi, trei pași, iar asta doar la gestul mânios al lui John.

Coronerul s-a dus alături de targa din lemn și s-a apucat să le demonstreze privitorilor ce constatase.

— Victima avea un cordon în jurul gâtului, care stătea în adâncitura asta, de sus.

Și-a trecut degetul de-a lungul văioagei adânci imprimate spre stânga față de bărbia cadavrului. În același timp, Gwyn a ridicat șnurul și l-a arătat juriului, de parcă ar fi fost nu știu ce artist de bâlci gata să înceapă un nou truc.

— Însă nu acel cordon l-a ucis, a ridicat vocea de Wolfe. Aici se vede un semn, ceva mai jos, care nu se ridică în dosul urechii.

Gwyn a apucat capul mortului, iar coronerul a împuns cu degetul către pielea de pe ceafă.

— Aici e un semn care se întretaie cu altul. Un cordon – fără îndoială același – a fost folosit din spate ca să-l stranguleze.

Gwyn a lăsat capul la loc și, la un semn al stăpânului său, a ridicat brațele mortului.

— Pe ambele brațe, între umăr și cot, există vânătăi proaspete, de unde a fost ținut – vedeți?

În cele din urmă, după ce Gwyn a așezat brațele de-a lungul trupului, coronerul a făcut semn către gura mortului și a răsucit în afară buza de jos, ca să le arate rănile dinăuntrul gurii.

— A fost lovit – uitați-vă!

Apoi de Wolfe s-a îndepărtat, iar Gwyn, cu un gest studiat, a tras cearșaful peste cadavru.

— Iar acum, membri ai juriului, eu sunt de părere că nu prea aveți mult de stat pe gânduri ca să alegeți verdictul, având în vedere ce ați auzit și ați văzut cu ochii voștri. N-a fost un act al lui Dumnezeu, precum apoplexia. N-a fost nici întâmplare, fiindcă nimeni nu se spânzură accidental în privată. Luarea propriei vieți ar fi fost un lucru ieșit din comun pentru un om al lui Dumnezeu care vrea să-și păstreze sufletul nemuritor – îndeosebi în ziua dinainte Nașterii lui Hristos. Și, în orice caz, nu se putea lovi și strangula singur înainte de a se spânzura!

Între jurați s-a auzit un singur hohot de râs înfundat, ceea ce a atras căutăturile mânioase până la cer ale clericilor.

De Wolfe a măsurat roată mulțimea și a rămas cu ochii pe un bărbat, servitor care locuia în casa vecină cu a lui de Hane.

— Te numesc purtător de cuvânt. Care ți-e verdictul?

Uimit, omul s-a uitat grăbit în jur spre tovarășii lui, care au dat din cap cu tărie, dornici să arate respect față de spusele coronerului.

— Suntem de acord că a fost omor, Crowner. Altcineva a făcut-o.

John a dat scurt din cap.

— Prin urmare, declar că moartea canonicului Robert de Hane a fost omor făptuit de persoane rămase deocamdată necunoscute nouă. Așadar, nu se pune problema de a amenda pe cineva. Primul găsitor și-a făcut datoria organizând imediat ceea ce se cheamă urmărire. Au fost anunțate cele patru case dimprejur, așa cum spune la lege. Coronerul a fost înștiințat de îndată, iar cadavrul nu a fost mișcat sau înmormântat, astfel că toate aceste cerințe s-au respectat. Așa cum am mai spus, problema stabilirii originii nu se pune și, cu toate că a fost normand, nu se aplică amendă pentru omor, deoarece pământurile acestea aparțin Bisericii.

Și-a înclinat capul politicos spre canonicii aflați în ultimul rând, după care a anunțat că ancheta se încheiase.

În vreme ce membrii juriului și privitorii se împrăștiau, coronerul s-a apropiat de John de Alencon, care stătea împreună cu dirijorul, Thomas de Boterellis, și cu trezorierul, John de Exeter.

— Cadavrul vă aparține, a zis el cu amărăciune. Procedurile legale s-au sfârșit.

Arhidiaconul a făcut câțiva pași înainte și și-a lăsat mâna pe silueta nemișcată de sub cearșaf.

— Sărmanul Robert. Ne vom îngriji să fie dus drept la catedrală. Acolo va putea rămâne cu lumânări la căpătâi până îl vom înmormânta cu onorurile cuvenite.

Thomas de Boterellis l-a țintuit pe John cu ochii lui mici ca niște mărgele și a cerut să i se spună ce se făcea pentru prinderea făptașilor.

— Aceasta este treaba *sheriff*-ului, i-a răspuns de Wolfe, dar și noi ne simțim obligați să căutăm ucigașii. Avem câteva indicii, dar mă tem că mai e mult până să punem mâna pe ei.

Trezorierul catedralei a clătinat cu tristețe din cap.

— Ce trist mod de a ne petrece ziua Nașterii lui Isus, a zis el. Ar trebui să ne bucurăm cu toții, nu să jelim.

După alte câteva minute în care cei prezenți și-au exprimat regretele cam în același fel, grupul s-a îndepărtat încet, iar de Wolfe i-a spus economului să ducă mortul înapoi în casă și să-l îmbrace după cum se cuvenea unui preot ce avea să fie pus în fața altarului mare.

În ceea ce priveau îndatoririle de coroner ale lui de Wolfe, restul zilei de Crăciun s-a dovedit dezamăgitoare. După anchetă, și-a târât pașii fără nici un chef spre Martin’s Lane, însă a constatat, spre ușurarea lui, că Matilda încă nu revenise acasă. A presupus că îl pedepsea în mod voit, lucru pentru care îi era recunoscător, de aceea și-a făcut drum spre hanul Bush și a petrecut câteva ore de plăcută leneveală cu Nesta, întâi în patul ei de la etaj, apoi, pe la începutul serii, cu o masă pe cinste dinaintea căminului de la parter.

Când, într-un târziu, a pornit alene spre casă, începuse să ningă binișor, iar de astă dată și-a găsit soția șezând cu un aer sumbru în fața focului mic din sala cufundată în semiobscuritate. Matilda i-a răspuns cu o concizie monosilabică la toate încercările de a purta o conversație cu ea, astfel că a renunțat la tentativa de a îndrepta situația și a rămas tăcut mângâind ogarul pe urechi până când Mary a apărut să afle dacă voia vreunul de mâncat și de băut. Matilda a scuturat bosumflată din cap, însă John, decis să-și înece resentimentele ce stăteau să dea în clocot, a cerut vin fiert cu mirodenii.

Cu toate acestea, în timp ce în casa coronerului trebuia îndurată o seară nefericită de sărbătoare, alții se străduiau să dezlege misterul morții canonicului: scribul, la catedrală, iar Gwyn, într-o tavernă.

Ca întotdeauna, dornic să-și dovedească priceperea în fața stăpânului său, Thomas de Peyne se apucase deja de cercetarea lui în biblioteca de la catedrală. Obținuse consimțământul arhidiaconului, și unul dintre colectorii de pomeni ai catedralei îi încredințase cheia de la capitul. La lumina câtorva capete de lumânări șterpelite de la unul dintre altarele din laturile catedralei, cerceta cu luare-aminte pergamentele împrăștiate pe pupitrul lui de Hane sau în jurul lui. Erau într-o neorânduială cumplită, ceea ce l-a făcut pe Thomas să creadă că fie bătrânul canonic nu avea nici o metodă ordonată de lucru, fie cineva scormonise prin rulourile, manuscrisele și foile disparate.

În lumina chioară a lumânărilor ce trăgeau să se stingă, micuțul copist a început să așeze documentele într-o ordine oarecare,

străduindu-se să împerecheze foile împrăștiate astfel încât să urmeze un fir. Apoi erau rulouri lungi din piele de miel, cu care s-a descurcat mai ușor, pentru că textul avea continuitate, dar sortarea nenumăratelor pagini izolate cerea o răbdare îngerească. Cocoțat pe un scaun înalt, Thomas a comparat cu băgare de seamă filă după filă de pergament, verificând subiectul și ultimele câteva rânduri de text în latină, ca să le împerecheze cu celelalte și să obțină un text continuu. Unele documente aveau doar o filă, însă altele se dovedeau fragmente de istorii mai lungi. Multe dintre pergamente erau tare vechi și, uscându-se, se puteau fărâmița, altele erau aproape șterse și decolorate, până acolo încât ajunseseră de nedescifrat. Unele erau zdrențuite și foarte uzate, ba chiar rupte pe la jumătatea filei. Multe erau palimpseste, file ce se folosiseră de mai multe ori, scrierea veche fiind răzuită, iar suprafața, dată cu cretă, ca să poată fi refolosite. Pergamentele se confecționaseră din piele de oaie și fuseseră tratate cu migală ca să absoarbă cerneala – *vellum*-ul, piele moale de miel, era de cea mai bună calitate. Cu toate astea, efortul reprezenta o încântare pentru Thomas: pergamentele și cerneala însemnau pentru el mai mult decât mâncarea și băutura, iar știința lui de carte ieșită din comun, într-o vreme când abia dacă o persoană din câteva sute știa citi, îl făcea să fie alegerea cea mai fericită pentru a deveni copistul băgăcios al unui coroner.

După câteva ore, făcuse ordine atât cât se putea în materialele de pe pupitru și de pe podea, astfel că alcătuise câteva mormane de file și rulouri frumos aranjate dinainte. În timpul sortării se alesese cu o impresie destul de limpede privind subiectul general urmărit de canonic și, așa cum afirmase arhivarul Jordan de Brent, interesul principal al lui de Hane se îndreptase spre istoria de început a bisericilor parohiale din Devon, îndeosebi trecerea de la controlul saxon la cel normand, imediat după cucerire.

A găsit multe referințe la registrul cadastral numit *Cartea Judecății de Apoi* din 1086, iar mai toate pergamentele păreau să fi fost scrise de preoți și de canonici în deceniile de după acel an. Calitatea lor era diferită, atât ca pricepere la scris, cât și ca știință de latină; unele erau într-o proză cursivă și elegantă, alte erau însăilături chinuite, scrijelite de clerici de la sate, care aveau puțină știință de carte, atât cât să pună pana pe pergament și să înscrie faptele seci.

În seara aceea, Thomas a rămas ore în șir în arhiva pustie, aprinzând câte un muc de lumânare de la altul, și asta doar atunci când flacăra ajungea chiar la ultima picătură de ceară. Îl fascinau istorisirile de pe vremea când câteva mii de invadatori normanzi subjugaseră două milioane de saxoni și le impuseseră o administrație cu totul nouă, atât laică, dar și religioasă.

Însă sarcina lui era să găsească în acele documente ceva care să arunce cât de cât lumină asupra cauzelor morții canonicului. În încăperea aproape înghețată, s-a lăsat puțin pe spate și a încercat să-și pună gândurile în ordine în legătură cu cele citite până atunci. Majoritatea textelor erau evidențe serbede, cuprinzând nume de preoți, atât saxoni, cât și normanzi, care îi urmaseră, schimbări legate de proprietăți manoriale, care aduceau atingere daniei de slujbe de diacon și listelor de danii, zeciuieli și ofrande din partea noilor lorzi normanzi care îi alungaseră pe saxoni de pe pământurile lor.

„Dar care dintre ele, s-a gândit Thomas înfricoșat, cuprindea vreo legătură cu tragedia ce se petrecuse?” Coronerul părea convins că pricina morții lui de Hane se găsea în cercetările lui prin arhive. După ce a depănat în minte conținutul pergamentelor peste care își trecuse ochii, prăpăditul copist nu a reușit să descopere ceva care să prezinte vreo aluzie la bogății, așa cum sugeraseră confesiunea lui de Hane și promisiunea confuză făcută față de trezorierul catedralei.

Singurul indiciu pe care îl găsise, dar și acela abia vizibil, era un semn făcut cu pana, sub forma unei cruciulițe pe marginea unui pergament. Multe dintre documente erau atât de încrețite și de pătate, încât semnele de tot felul se găseau din belșug, dar, cu ochiul lui ager, Thomas a observat cerneala acelei cruci ca fiind proaspătă. Semnul apărea pe fila singuratică a unui pergament extrem de vechi, pe care existau câteva paragrafe despre proprietarii saxoni inițiali ai unor pământuri aflate la apus față de Exeter – și despre acei normanzi care le dobândiseră după cucerire. Thomas a recunoscut pergamentul ca fiind unul dintr-o serie de file care, laolaltă, se refereau la întregul comitat. Din nefericire, micuțul semn făcut cu cerneală nu stătea în dreptul vreunei parohii sau vreunui cătun anume, ci se găsea la începutul unui rând scris în latină care conținea cuvântul „Saewulf”. El știa că acela era numele unui conte ce fusese mare proprietar de pământuri din comitat și care apărea mereu în registrul cadastral. Thomas a mai remarcat că semnul fusese tras la prima dintre multele mențiuni ale numelui lui Saewulf în manuscrisele pe care le alesese, de aceea s-a gândit că acela care făcuse crucea avea un anumit interes față de nobilul mort de atât amar de vreme. Cerneala proaspătă sugera convingător că trebuia să fi fost făcut de Robert de Hane pentru că, așa cum spuseseră ceilalți canonici, de ani și ani, nimeni nu-și aruncase ochii pe acele documente prăfuite.

Schilavul copist a rămas pe scaun și, în lumina scăzută, s-a gândit mai bine la descoperirea lui. Nu părea să fie de mare folos, fiindcă nu oferea nici un indiciu geografic privind interesul lui de Hane. A întors filele care urmau după cea însemnată și a văzut că numele lui Saewulf apărea în legătură cu multe conace și sate pe care el le stăpânise

înainte de anul 1067. Nu a găsit însă nici o altă indicație făcută prin vreun semn trasat pe margine în care proprietățile lui Saewulf să fi fost alese ca să li se acorde o atenție specială și, după încă o oră de cercetare în lumina sărăcăcioasă și tremurătoare a mucurilor rămase, asistentul coronerului nu a reușit să mai descopere și altceva.

În noaptea aceea, la douăzeci de mile de Exeter se ținea altă sărbătorire a Crăciunului, de astă dată la castelul Berry Pomeroy, un turn pătrat ridicat pe marginea unei stânci singuratice aflate la două sute de picioare deasupra pârâului Gatcombe. În jurul lui, pe trei laturi se găsea curtea interioară, apărată de o palisadă de lemn cu un turn central al gărzilor și de porțile masive din lemn. Henry de la Pomeroy invitase pe o parte dintre vecinii săi mai de vază la un banchet, care era în ultimul stadiu de pregătire în bucătăriile de afară. În sala mare, care ocupa tot etajul întâi al donjonului, șaizeci de oameni ședeau deja la mesele lungi pe care se lăfăiau băuturi și, în timp ce așteptau sosirea bucatelor, erau distrați de muzicieni, măscărici și jongleri. Zidurile erau decorate cu ramuri de ilice, brad și vâsc, iar două focuri uriașe ardeau în vetrele cu horn ca să alunge vântul rece care vâjâia în valea îngustă de sub castel.

Masa așezată pe podium era rezervată gazdei și celor mai de seamă oaspeți, însă cele trei scaune de la mijlocul mesei au rămas neocupate până la începerea ospățului. Cei absenți se găseau într-o încăpere de sus, la etajul împărțit între solariu, capelă și camera de oaspeți. Acolo, stând în jurul unui foc vioi ce ardea în cămin, cei trei bărbați beau vin. Era primul Crăciun ca lord de Berry al gazdei, asta după moartea violentă a tatălui său la începutul anului – un incident despre care oaspeții aveau mare grijă să nu aducă vorba. Henry de la Pomeroy era un bărbat scund și îndesat, cu gâtul scurt, în vârstă de treizeci de ani, cu toate că arăta mai bătrân. Mustața mare și căzută peste colțurile gurii era de culoarea blănii de șoarece, la fel ca și părul lung, însă el nu purta barbă. Avea pe chip o expresie veșnic nemulțumită, de parcă întreaga lume ar fi uneltit să-l supere. Își chinuise prima nevastă până când o băgase în mormânt, iar acum se străduia să facă același lucru și cu a doua.

— Răzbunarea pe care mi-ai promis-o, Bernard. Zici că ai aranjat totul pentru mâine?

A ridicat cupa cu vin către vărul lui, Bernard Cheever, care deținea câteva conace de-a lungul zonelor aflate mai spre vărsarea râului Dart.

Cheever, un bărbat spilcuit, care era mai puțin agitat din naștere decât Pomeroy, i-a zâmbit cu amabilitate:

— Nu te mai frământa atât, Henry. Ți-am spus acum câteva zile că mă ocup eu – și m-am ținut de cuvânt. Nu e cel mai important lucru

care să te preocupe acum.

Îmbrăcat cu o tunică galbenă și o mantie scurtă de culoare roșie prinsă de umeri, Pomeroy părea tot nefericit.

— A fost vina blestematului ăluia de bailiv, trebuia să-i tai o mână. I-am zis să lase câteva gărzi împreună cu cei care doborau copacii, dar nătângul i-a luat de acolo după două zile pentru că până atunci nu se întâmplase nimic.

Cel de-al treilea bărbat din grup a zâmbit strâmb. Era tiz cu gazda, Henri de Nonant, Lord de Totnes, a cărui jovialitate stridentă ascundea o inimă nemiloasă și o minte pusă numai pe uneltiri.

— Pari cătrănit rău, prietene, dar tu ești acela care îi fură pământul omului! Te mai surprinde că își arată nemulțumirea?

Pomeroy a azvârlit drojdia de pe fundul cupei în foc și a ridicat plosca de pe masă ca să umple și cupele celorlalți.

— E un loc în dispută, nu se știe dacă pământul de acolo e al lui sau nu, Henri.

— Cum adică, nu suntem siguri de ce au jecmănit familiile noastre de la saxoni? a întrebat Cheever, cu glas reținut și cu un ton răutăcios.

— Cucerirea nu e totuna cu furtul, Bernard, l-a repezit Pomeroy, care nu avea nici pic de simț al umorului.

— William Bastardul avea mai multe drepturi asupra Angliei decât Harold – și a câștigat. Așa că aceia care l-au urmat au avut drepturi la toate pământurile, iar William i-a oferit această onoare lui Ralph, stră-străbunicul nostru.

— Oamenii din comisia de cadastru s-au arătat tare nelămuriți în privința hotarelor, a comentat de Nonant.

— Atunci fac eu lumină în locul lor – chiar cu tăișul spadei, dacă e nevoie! Dacă te uiți la relieful pământurilor, cele trei fâșii din valea dintre Afton și Loventor sigur țin de Afton. Dacă se curăță pădurea, o să alcătuiască o fâșie continuă de pământ bun de arat.

— Bine, dar William Fitzhamon socotește altfel – iar el afirmă că are pământul acela de patru generații și prin asta își susține pretențiile, a replicat Cheever cu glas calm.

— Iar eu am în urmă cinci generații care spun că nu e adevărat – așa că, să-l ia dracu'! i-a răspuns Pomeroy. Am nevoie de cineva cu brațul tare care să-l împiedice să se mai amestece din nou. *Reeve-ul* meu spune că Fitzhamon s-a slujit de niște zdrențăroși de proscriși ca să-i atace pe oamenii mei. Ce importanță are dacă ucidem câțiva ca să-l liniștim?

Henry de Nonant a ridicat o mână, făcându-i semn să se stăpânească.

— Ai grijă, doar nu vrei să stârnești vreun război local, mai ales în aceste momente delicate.

Pomeroy l-a repezit de îndată.

— Păi, cine o să ne țină în frâu? Noi reprezentăm legea prin locurile astea. Singurul care ne-ar putea face necazuri este *sheriff*-ul – iar Richard de Revelle n-o să ne tulbure, nu?

— Dar ce spui despre noul coroner, acel fost cruciat? l-a întrebat Bernard Cheever.

— De John de Wolfe este vorba, de la Stoke-in-Teignhead, i-a împrospătat de Nonant memoria.

— A, coronerul! Cine dracu' îl ia în seamă pe coroner? a întrebat Pomeroy în derâdere. A ajuns și el un strângător de taxe mult lăudat acolo, care ține pentru vistierie evidența bănuților ticăloșilor morți.

Henry de Nonant nu s-a lăsat chiar atât de ușor convins.

— Se vorbește că acest coroner se face ascultat de Hubert Walter și chiar de rege.

— Înseamnă că au urechi al naibii de lungi, a chicotit Cheever. Pun rămășag că Richard nu o să mai pună piciorul vreodată în Anglia.

Ceva mai precaut, de Nonant a ridicat din umeri.

— Fie și așa. Dar ai grijă – de dragul câtorva sfori de pământ, nu putem risca să atragem atenția asupra noastră, asta până nu plănuim toate lucrurile cât mai amănunțit.

Pomeroy a dat de dușcă restul de vin din cupă și s-a îndreptat spre ușă.

— Să mergem să mâncăm și să bem pe săturate. Cât despre tine, Bernard, sper să aud mâine că oamenii tăi și-au făcut treaba. Vreau să se termine cu tăierea copacilor și scoaterea cioturilor până la sfârșitul lunii ianuarie.

În vreme ce Thomas de Peyne se dedica sârguinței sale singuratice în catedrală, Gwyn de Polruan amesteca treburile cu plăcerea în alt locșor din oraș. Nu departe de Bush, pe Stepcote Hill, se găsea o tavernă cu o faimă ceva mai proastă, numită Sarazinul. Era ținută de un bărbat gras și mereu burzuluit, cunoscut sub numele de Willem Flamandul, și atrăgea mușterii care nu erau întotdeauna de soi bun, mulți venind din cartierul Bretayne, de peste Westgate Street, iar alții fiind străini dubioși care intrau în oraș pe acea poartă.

Cu toate astea, Willem făcea bere bună și tot acela era locul potrivit ca să te alegi cu zvonuri despre fărădelegi, dar și cu o boală de la vreuna dintre numeroasele târfe care își făceau veacul pe acolo.

În acea seară de Crăciun, voinicul din Cornwall stătea la Sarazinul cu o bere din cea mai bună, discutând cu niște cunoștințe și trăgând cu urechea la vacarmul conversațiilor din jur. Mâncase deja pe săturate cu nevasta și cei doi copii la casa cumnatei din Milk Street. Plecaseră din mica lor locuință din St Sidwell ca să petreacă zilele acelea de

sărbătoare cu ea. Sătul de flecăreala muierilor în încăperea îngrămădită, unde copiii dormeau pe o saltea umplută cu paie și așezată într-un colț, Gwyn o ștersese să bea ceva și să petreacă în tovărășia bărbaților. Cunoștea fiece tavernă din oraș, atât ca mușteriu, cât și ca ofițer al coronerului, pentru că multe hanuri deveneau scene ale unor bătăi, atacuri și chiar omoruri. Nu mai departe de luna precedentă Sarazinul fusese locul unui jaf terminat cu moartea victimei, în urma căruia doi bărbați se aleseseră cu pedeapsa prin spânzurare – iar Willem încă se tânguia din cauză că una dintre victime sângerase pe una dintre saltelele lui și i-o murdărise. Gwyn stătea pe o bancă rezemată de un perete și lingea berea ce-i mai rămăsese pe mustăți, ascultându-l pe unul dintre comeseni care se plângea de costurile vieții de când regele pornise din nou război împotriva lui Filip al Franței.

— Când o pereche de încălțări costă acum trei penny, cum să mai poți trăi? tocmai se jelea el, dar atenția lui Gwyn a fost atrasă brusc de altceva.

De cealaltă parte a încăperii a observat o față pe care nu știa unde o mai văzuse, deși asta i se întâmplase recent. Apoi și-a dat seama că îmbrăcămintea tânărului se deosebea de ceea ce purtase în acea după-amiază: straiul de preot era ascuns de o mantie cenușie care îl învăluia de la gât până la călcâie. Era unul dintre vicarii din Canonic’s Row, care apăruse la anchetă și dăduse târcoale în seara dinainte, când se descoperise cadavrul. Gwyn nu-l știa pe nume și nici cui îi era vicar, dar sigur nu era al lui Robert de Hane: cel al canonicului mort era un om cu chipul decolorat și nasul cârn, în vreme ce acesta era brunet și pe obraji avea cicatrice de la acnee. Tocmai se adresa cu vioiciune unui tânăr cu părul și barba de un blond-deschis, care purta o spadă la bandulieră. Între ei se găsea o femeie de vreo douăzeci și cinci de ani, foarte atrăgătoare, chiar dacă avea un aer obraznic cu părul negru și ondulat despletit și lăsat liber peste umeri.

Cu toate că unii preoți erau desfrânați, atât la băutură, cât și cu femeile, de regulă se purtau cu fereală în orașul în care se găsea și catedrala și nu își dădeau în vileag stilul de viață în fața tuturor, își țineau țiitoarele între patru pereți și făceau chefuri într-o atmosfera mai intimă. Era ciudat să vadă un vicar, chiar dacă avea straie de om de rând, într-o tavernă rău famată precum Sarazinul, mai ales în compania unei femei care arăta ca și cum ar fi fost „de un renume nu tocmai bun“.

Gwyn i-a urmărit câteva momente, fără să ia seamă la văicărelile neîncetate ale bărbatului de alături. L-a văzut pe vicar vorbindu-i precipitat tânărului blond, ținând capul apropiat de al aceluia, lăsând impresia că îi destăinuia ceva confidențial. Făcea gesturi agitate și arunca mereu priviri prin încăperea mare, ca și cum s-ar fi temut să nu

tragă cineva cu urechea la ce vorbea. Ofițerul coronerului și-a plecat capul și și-a plimbat ochii roată prin han pe sub sprâncenele ca niște măturoaie roșcate, nedorind să fie recunoscut. Sala joasă, năpădită de fum, gemea de oameni care beau și vorbeau în gura mare, așa că nu exista riscul ca vicarul să-l observe – chiar dacă era un uriaș de bărbat, Gwyn era ascuns de cei care se vânzoleau aproape neîntrerupt.

Bărbatul blond asculta cu atenție spusele preotului, dând din când în când din cap, dar altfel vorbind foarte puțin. Femeia cu chip frumos se uita când la unul, când la celălalt, ținându-și strâns buzele pline, ceea ce o făcea să aibă o expresie de îngrijorare pe față. Gwyn și-a amintit că o mai văzuse prin oraș – știa să remarce imediat o femeie arătoasă –, numai că nu știa cum o chema. Nu era o târfă de rând, din câte știa el, dar ceva din purtarea ei îi spunea că își vindea farmecele doar anumitor bărbați.

Și-a întrerupt tovarășul de pahar, un pielar din Curre Street, care pălăvrăgea în continuare despre traiul lui prost.

— Otelin, cine e muierea aceea arătoasă? l-a întrebat el.

Omul și-a luat cana de la buze și și-a sucit gâtul pe după un alt mesean, ca să vadă tocmai de cealaltă parte a camerei.

— Muierea aia cu țâțe mari? Aia-i Rosamunde de Rye, care e așa cum e, ce să-i faci? Dar ca mai toți bărbații din Exeter, n-aș izgoni-o din patul meu.

Și zicând acestea, Otelin s-a lins pe buze pofticios, deși zadarnic ar fi sperat el.

— E din oraș? Și cine-i bărbatul de lângă ea? l-a întrebat Gwyn.

— Se însoțește cu cavalerii mai tinerei și cu proprietarii de pământuri de la țară, așa am auzit și eu, i-a răspuns Otelin. Ăia de-alde mine și de tine n-o să apuce să vâre mâna în cămășuța ei – îi plac războinicii tineri și sclivisiți, ba chiar și unii mai trecuți. Nici nu mă îndoiesc că flăcăul blond e unul dintre aceia, după cum se fălește cu spada aceea de-o tot lasă la vedere.

Otelin s-a uitat din nou spre cealaltă parte a sălii. Acum tânărul era cel care vorbea, iar preotul și femeia cu părul ca pana corbului ascultau concentrați.

— Nu-i cunosc numele, a continuat Otelin, dar l-am văzut cu unii de aceeași teapă. Cred că e scutier al unuia dintre mercenarii ăia, tocmai de la Totnes.

Un grup de cheflii le-a blocat câmpul vizual, iar când au reușit din nou să vadă până acolo, preotul se dusese să-i țină companie altei fete, cu un chip palid, dar cu o rochie într-o culoare țipătoare. Au plecat împreună spre scara din colțul încăperii, care, la fel ca la Bush sau la alte hanuri, ducea în locurile de dormit ca vai de lume de la etaj.

În acest timp, scutierul blond și Rosamunde de Rye și-au croit drum

prin mulțime, apoi, mână în mână, au ieșit în stradă și au dispărut. Gwyn de Polruan a mai rămas o oră la Sarazinul, bându-și berea și întrebându-se dacă tot ce văzuse avea vreo legătură cu omorul canonicului.

CAPITOLUL PATRU
În care *Crowner* John învață puțină istorie

Până a doua zi dimineață, Matilda se îmblânzise îndeajuns cât să apară în lumina rece a zorilor și să se alăture soțului ei la dejunul servit de Mary în sala mare a casei. Având pe masă pâine caldă, carne rece de porc și bere fiartă cu plante aromatice, s-au așezat pe mutește de o parte și de alta a mesei lungi, ferindu-se să-și spună unul celuilalt ce aveau pe inimă. Matilda era în stare să stea îmbufnată zile în șir, lucru care i se părea lui de Wolfe mai rău decât o ceartă pe cinste – în cazul unei gâlcevi, avea o scuză plauzibilă ca să ia foc și să o șteargă la hanul Bush, unde se putea bucura de tovărășia plăcută a țiitoarei. Însă când Matilda rămânea doar înnegurată, simțea că se cuvenea să facă măcar încercarea de a o domoli, aducând-o la o stare de neutralitate, asta de dragul propriei tihne lăuntrice. Cu toate că nu se simțise mai niciodată bine în compania ei, nici măcar în cele mai liniștite momente ale căsătoriei lor lipsite de iubire, de Wolfe socotea că războiul declarat, ciorovăiala din te miri ce și antipatia încrâncenată și tăcută erau la fel de bine-venite ca o rană deschisă și infectată.

Cum, datorită obligațiilor sociale pe care le avea orice cavaler normand ori slujbaș al regelui, nu o putea părăsi, trebuia să îndure acea situație fără ieșire cu toată răbdarea de care era în stare. Și, cu toate că avea nenumărate prilejuri să-și împlinească dorințele senzuale, în primul rând cu Nesta, dar și cu alte doamne din comitat, trebuia să trăiască în Martin’s Lane, alături de nevasta care era obsedată de poziția ei în ierarhia socială a ținutului.

De Wolfe era singurul coroner din Devon: mandatul dat de Hubert Walter impunea fiecărui comitat să numească trei cavaleri și un copist, însă acolo nu fuseseră găsiți decât doi oameni care să accepte o slujbă neplătită, iar cel de-al doilea, Robert Fitzrogo, căzuse de pe cal în primele două săptămâni de activitate și murise. De Wolfe se văzuse silit să ia în grijă uriașa întindere – începând cu Barnstaple, de pe țărmul Mării Severn, până departe spre miazăzi – în care intrau și Exmoor și Dartmoor, care ocupau un ținut întins, care, dacă era să-l traverseze, chiar și călare îi răpea trei zile.

În vreme ce mesteca șoriciul de la carnea de porc și molfăia pâinea

cu coajă groasă, a încercat să cântărească dacă dusese o viață mulțumitoare până atunci. Soldat de la șaptesprezece ani, acum, la patruzeci de ani, se putea considera pensionat în ceea ce privea participarea la campaniile războinice în afara țării. Deși s-ar fi putut alătura regelui său Richard Inimă-de-Leu, aflat în Franța, o rană mai veche, căpătată în coapsa piciorului stâng de la un sulițaș în cursul unor lupte din Palestina, îl îndemna să se ferească de perioade lungi petrecute pe câmpul de luptă ori de traiul în cort sau de încartiruirea în barăcile mizere ale castelelor. Se săturase să ucidă la nesfârșit, iar masacrul din cea de-a Treia Cruciadă, din care se întorsese în urmă cu doi ani, îl făcuse să se simtă îngrețoșat de războaie. În tinerețe luptase în campaniile din Irlanda și, deseori, din Normandia și Franța, însă Țara Sfântă se vădise a fi o cu totul altă lume. Pe de altă parte, deși nu-i făcea plăcere să recunoască nici măcar în sinea lui, încă se simțea vinovat că regele fusese luat prizonier în Austria. El și Gwyn făcuseră parte din mica gardă a lui Richard în timpul încercării de traversare călare a continentului, după ce suferiseră un naufragiu în Marea Adriatică. Cu toate că de Wolfe nu avusese nici o vină, regele fusese prins, iar el și Gwyn scăpaseră cu fuga. Richard stătuse aproape doi ani în ghearele lui Leopold de Austria și Henric, împăratul german. Anglia trebuise să plătească o răscumpărare uriașă, adică o sută cincizeci de mii de mărci, iar asta sărăcise țara de atunci încoace, ceea ce-l determinase pe justițiar să stoarcă fiecare bănuț prin dări impuse populației, și așa apăsate de nevoi. Adevărat, înființarea slujbei de coroner făcuse parte din planul de a stoarce cât mai mulți bani, atât de la avuți, cât și de la săraci.

Cu toate acestea, lui de Wolfe îi plăcea acea slujbă: îi oferea șansa de a umbla călare prin ținut, iar uneori de a lua parte la câte o încăierare când lucrurile se încurcau – și, mai presus de orice, să-și găsească o scuză întemeiată ca să scape de Matilda și de casă, uneori zile în șir. Ea socotise că slujba de coroner avea să crească prestigiul familiei în ierarhia comitatului, iar asta fără prea multă osteneală, crezând că un asemenea slujbaș va apărea doar la tribunalele locale, va fi prieten la cataramă cu judecătorii regelui, atunci când aceștia aveau să sosească, și va supraveghea desfășurarea formalităților de la cercetări. Spre disperarea ei, Matilda descoperise curând că slujba însemna că soțul ei trebuia să stea mai tot timpul departe de casă, călare pe Bran, bătrânul lui cal de luptă, în compania acelui sălbatic cu păr roșcat din Cornwall și a piticului respingător care era, nu numai un pervers, dar și preot azvârlit afară din sânul bisericii.

Treptat, între de Wolfe și soția lui se instaurase o stare de ostilitate îndârjită, alimentată în primul rând de ea, din pricina încăpățânării lui de catâr de a-și îndeplini datoria cu credință și dăruire, sentiment

născut din convingerea că aceea îi era datoria față de regele său. O altă sursă de frecușuri era faptul că ea avea știință de infidelitățile lui, deși obiceiul ca practic orice normand din țară să aibă o amantă sau două făcea din asta un rău mai ușor de tolerat. Și Matilda flirtase cu unul sau doi bărbați în trecut, pe vremea când John era plecat în război, dar ea făcuse asta în parte din răzbunare, în parte din plictiseală, mai mult decât din cauză că nu fusese în stare să-și înfrâneze dorințele. În realitate, legăturile acelea i se păruseră rușinos de sordide, iar de atunci încoace se păstrase castă.

Cu toate că în acea dimineață binevoise să stea la aceeași masă cu soțul ei, tăcerea apăsătoare era atât de palpabilă, că ar fi putut fi tăiată cu pumnalul de care de Wolfe se slujea ca să mănânce. Încercările lui neconvingătoare de a schimba câteva cuvinte cu Matilda s-au lovit de indiferența ei împietrită, astfel că el a renunțat curând, având sentimentul supărător al familiarității cu asemenea situații.

Imediat ce a terminat de mâncat, de Wolfe și-a aruncat mantia pe umeri și a pornit valvârtej prin pasajul ce dădea în curte, ca să-l cheme pe Brutus, hotărând să plimbe dulăul bătrân până la castel. Ninsoarea de peste noapte se oprise, însă pământul era acoperit de zăpadă pe jumătate topită, murdară și presărată cu tot felul de resturi în mijlocul străduței și a străzii principale, unde oamenii își azvârleau zoile. Brutus nu s-a arătat prea fericit să fie scos din căldura bucătăriei unde trebăluia Mary și să pășească prin băltoacele de pe străzile reci, însă și-a urmat credincios stăpânul, găsind totuși o plăcere în a adulmeca diferite mirosuri la orice colț și în prilejul de a ridica piciorul ca să urineze la fiecare câțiva pași. Ajuns la poarta castelului, Brutus a țâșnit înaintea lui de Wolfe și a urcat în goană scara în spirală, știind că Gwyn, mare iubitor de câini, avea să-i arunce o bucată din brânza pe care o avea pentru dejun.

Aflat în încăperea sărăcăcioasă, Thomas de Peyne stătea la locul lui obișnuit de la masa negeluită, scriind de zor copii ale hotărârilor pe rulouri de pergament pentru judecătorii care aveau să vină ca să țină Curtea de Judecată Itinerantă. Gwyn se cocoțase pe pervazul ferestrei și molfăia ceea ce-i mai rămăsese dintr-o pâine, iar Brutus se așezase deja la picioarele lui și se uita la el, sperând că va căpăta o bucată.

De Wolfe a luat loc la masă, iar Thomas a lăsat deoparte pana și a ridicat privirea, parcă așteptând ceva. Înainte de a apuca să povestească despre cercetările făcute în arhivă, Gwyn i-a luat-o înainte și a relatat ce constatase în cursul vizitei făcute la hanul Sarazin în seara precedentă. După ce a terminat, coronerul s-a aplecat peste masă.

— I-ai aflat numele? a întrebat el pe un ton poruncitor.

Uriașul din Cornwall a confirmat din cap și a zis:

— Nu m-am lăsat până când nu l-am luat la întrebări pe Willem Flamandul, diavolul acela ticălos. Mi-a spus că pe cel blond îl cheamă Giles Fulford, scutier al tânărului cavaler de la hotarul cu Țara Galilor, care acum trăiește în acest comitat.

— Ai aflat și numele lui?

— Da. Vrând-nevrând, Flamandul mi-a spus că se numește Jocelin de Braose. Tatăl lui e lord prin părțile acelea, de undeva din apropiere de Monmouth.

John de Wolfe și-a mușcat buzele ca să-și împrospăteze memoria.

— Am auzit de familia aceea când l-am însoțit pe arhiepiscopul Baldwin prin Țara Galilor, în campania de recrutare pentru cruciada din 1188. Aveau un prost renume, din câte țin eu minte – orice velș scuipa cu obidă numai ce se rostea acel nume.

Thomas n-a rezistat ispitei de a-și etala vastele cunoștințe privind istoria ultimilor ani.

— William de Braose a fost acela care a invitat vreo douăsprezece căpetenii velșe la castelul lui din Abergavenny – și a pus să fie toți înjunghiați!

Gwyn și-a dres glasul, ca să arate că vedea în asta o purtare obișnuită pentru un normand, dar s-a abținut să-și pună părerea în vorbe: cu toate că stăpânul lui era pe jumătate velș, tot funcționar normand rămânea.

De Wolfe și-a mutat gândurile la situația care i se înfățișa n prezent.

— Și ce-mi poți spune despre acest Giles? De ce ar fi sporovăit cu un preot al catedralei într-o tavernă josnică, având de-a stânga lui o femeiușcă precum aceea?

Omul lui a ridicat din umeri.

— Doar diavolul o ști. Willem a spus că el și acest Jocelin, pe care îl slujește, sunt acum mercenari, punându-și brațele și armele în serviciul celui care plătește mai bine.

Coronerul a ridicat din sprâncene întrebător, iar pe frunte i-a apărut o cută adâncă.

— Mercenari? Am auzit eu niște povești despre ei nu mai departe de ieri. S-ar părea că în ultima vreme au apărut mulți asemenea lor în Exeter. Sunt foști cruciați ca noi?

Gwyn s-a strâmbat.

— Tare mă îndoiesc. Cel pe care-l cheamă Fulford era prea palid la față ca să fi trecut prin Outremer. Poate că o fi luptat prin Franța, a zis el, apoi a aruncat în aer o bucată de brânză uscată ca piatra, pe care Brutus a prins-o fără nici un efort și a înfulecat-o.

— Și ce-i cu femeiușca asta cu părul negru care mi se pare mie că ți-a cam plăcut? Crezi că vicarul o primește în patul lui?

— Am o îndoială cu privire la asta. Arăta prea mândră ca să-și ofere

nurii unui asemenea neisprăvit. Cel care o ținea de braț era acel Giles. Vicarul a urcat cu una de teapa lui în podul de la Sarazin.

— Așadar, această Rosamunde nu e o târfă de rând?

— Nu, din câte spune Otelin, pielarul. Am înțeles că ar fi o însoțitoare a acestor luptători cu soldă, ceva mai răsărită decât o târfă oarecare.

John a ridicat de pe masă ruloul de pergament și s-a uitat în treacăt la ceea ce scrisese Thomas pe banda cu care îl legase. Educația lui într-ale literelor, aflată abia la început, i-a îngăduit să silabisească numele persoanei decedate la care se referea documentul, un bărbat care căzuse de pe acoperișul casei în urmă cu o săptămână. Mintea îi era totuși altundeva.

— Și toate astea au vreo legătură cu canonicul mort? a bolborosit el. Simpla prezență a vicarului care stă ușă-n ușă cu el nu înseamnă că acesta are și legătură cu omorul.

— E înlocuitorul lui Roger de Limesi, a ținut să-i reamintească istețul Thomas. Asta ar putea întări oarecum legătura, pentru că sunt alți douăzeci și unu de canonici care n-au nimic de a face cu arhivele.

Cum reușise să strecoare și el o replică în discuția dintre cei doi superiori ai săi, Thomas a continuat, povestind despre faptul că singura descoperire pe care o făcuse fusese cruciulița trasă în dreptul lui Saewulf în pergamentele pe care le studiase Robert de Hane. Vorbele lui au fost primite cu o muțenie nedumerită de ceilalți doi. Umilit, a reușit să murmure:

— Nu știu mai nimic despre saxon, dar o să aflu. S-ar putea să ne îndrepte către ceva, fiindcă semnul a fost făcut cu cerneală de aceeași culoare ca aceea din călimara de pe pupitrul canonicului din capitul.

Gwyn a pufnit disprețuitor, ceea ce l-a făcut pe Brutus să se tragă înapoi cu coada între picioare.

— Un semn pe o rolă de pergament! După o noapte de trudă, doar cu atât vii și tu, piticule?

De Wolfe a ridicat o mână ca să pună capăt gâlcevii ce amenința să se declanșeze între cele două ajutoare ale sale.

— Nu contează! Următorul pas e să stoarcem ceva de la vicar, dar mai întâi să vedem ce se poate afla despre Jocelin de Braose și scutierul lui.

Câteva clipe mai apoi, după ce l-a lăsat pe Brutus în grija ajutorului său, coronerul a intrat în biroul *sheriff*-ului. De astă dată, Lady Eleanor, cu chipul parcă trasat doar din linii drepte, stătea îmbrăcată, gata de călătorie, iar o slujnică bătrâioară se foia pe lângă ea. Cu un aer sâcâit, Richard de Revelle tocmai răcnea la un intendent și la sergentul Gabriel, care urma să conducă mica escortă ce o însoțea pe soția lui în călătoria de înapoiere spre Revelstoke.

Coronerul a salutat-o cu politețea cuvenită pe femeie. Ea i-a răspuns

cu un gest aproape glacial, astfel că de Wolfe s-a retras într-o latură mai întunecoasă a încăperii până când cumnatul său i-a trimis pe toți la treburile lor și a urcat în turnul castelului ca să asiste la plecarea convoiului în călătoria de patru ore până la reședința lui principală de la țară, din apropiere de Plympton.

La întoarcere, ușurat că o știa plecată pe soția sa vreme de cel puțin o săptămână, Richard s-a arătat aproape amabil.

— Nevestelor le stă cel mai bine acolo unde le este locul, i s-a adresat el binedispus, atâta vreme cât acel loc e departe de soții lor. Apoi s-a așezat la masa grea din stejar ce îi slujea drept birou. Ia spune, John, cu ce te pot ajuta?

Coronerul n-a luat-o deloc pe ocolite.

— Ce știi despre un om pe nume Jocelin de Braose? Și, fiindcă veni vorba, despre scutierul lui?

De Revelle s-a uitat cu fereală spre cumnatul său.

— Aproape nimic… dar de ce?

— Răspunde-mi odată, omule? Îl știi măcar?

Sheriff-ul*,* îmbrăcat în straiele preferate, în care predomina verdele-deschis, s-a tras agitat de barbă.

— Numele i-l știu, desigur, și, în general, îi cunosc familia. Dar până acum nu l-am întâlnit, din câte țin minte. Mai precis, ce vrei să știi?

De Wolfe a avut senzația de netăgăduit că omul din fața lui se arăta lunecos, dacă nu de-a dreptul mincinos, și s-a întrebat care era motivul.

— S-ar putea să fie amestecat în moartea bătrânului canonic. Deocamdată, asta e o posibilitate foarte îndepărtată, dar într-o treaba necurată ca asta, orice licăr de lumină mi se pare bine-venit

Apoi i-a relatat cele văzute de Gwyn referitor la întâlnirea cu vicarul canonicului de Limesi, simțind că asta avea o legătură foarte firavă cu moartea lui Robert de Hane.

Fără doar și poate, cumnatul său gândea aidoma: s-a strâmbat când a auzit asemenea vorbe.

— John, pentru numele lui Dumnezeu, cum de poți inventa conspirație din atâta lucru? Blestematul acela de preot o fi încercat să cumpere grațiile femeii acelui scutier pentru o noapte. Doar știi cum sunt unii dintre clericii ăștia – în orașul nostru, celibatul lor e cea mai proastă glumă pe care am auzit-o vreodată.

De Wolfe s-a văzut silit a recunoaște că *sheriff*-ul avea probabil dreptate, însă, ca un câine care a prins un os între colți, încă nu voia să renunțe la ideea pe care o avea în cap.

— Uite, am auzit că acest Jocelin ar fi unul dintre aceia care-și pun armele în slujba celui care dă mai mult.

— Sunt mulți ca el, John. Gândește-te la toți camarazii tăi cruciați, care s-au întors acasă și n-au găsit mare lucru ca să-și umple timpul

sau pungile. Nu mulți își găsesc loc în războaiele din Franța.

— Așadar, acest om este un războinic năimit, a insistat coronerul. Am auzit că în comitatele din apus s-a alcătuit un soi de confederație.

Sheriff-ul l-a privit îndată cu luare-aminte.

— Nu știu nimic despre așa ceva. Orice baron ori stăpân de conac are dreptul să angajeze oameni în slujba lui, fie ei bucătari ori soldați. Întotdeauna a fost așa.

Sheriff-ul refuza să fie atras mai adânc în acea discuție, de aceea John a schimbat oarecum subiectul:

— Și ce-i cu femeia asta, Rosamunde? Se știe ceva despre ea? Fața îngustă a lui Richard de Revelle s-a schimonosit într-un rânjet.

— Sigur c-am auzit de ea – are faima de a fi cea mai înzestrată curtezană de la Penzance până la Dover. Spun asta fără să am știință despre asta în mod personal, a adăugat el cu o asemenea grabă, încât de Wolfe și-a dat seama că i se servea o minciună.

Nu trecuse nici măcar o lună de când îl surprinsese pe cumnatul său cu o femeie ușoară chiar în acea încăpere.

— Așadar, e o târfă, adevărat?

Sheriff-ul a adoptat o expresie de fățărnicie.

— Am auzit că așa a pornit în viață. A fost izgonită din Rye, locul în care s-a născut, iar apoi și-a făcut veacul prin porturile din Kent, până când nurii ei au atras pe unii dintre călătorii nobili care se duceau dincolo de Canalul Mânecii. De atunci încoace s-ar părea că și-a vândut favorurile doar celor plăcuți ei, de obicei luptători arătoși care au o pungă doldora la cingătoare.

Coronerului nu i-a scăpat faptul că Richard părea la fel de încântat să vorbească despre acea femeie pe cât se ferea să facă vreo referire la Jocelin de Braose. Pe de altă parte, s-a întrebat cum se făcea că *sheriff*-ul știa atât de multe despre o femeie deloc virtuoasă, în vreme ce o ținea una și bună că nu o cunoscuse în viața lui. De aceea, a încercat să aducă din nou vorba despre tânărul cavaler: ca reprezentant al regelui în acel comitat, *sheriff*-ul s-ar fi cuvenit să fie autoritatea supremă în cadrul societății normande din Devonshire.

— Jocelin de Braose vine din zona de graniță cu Țara Galilor, din câte am auzit, așa e? a întrebat el.

Iritat că se revenise la subiectul pe care dorise să-l ocolească, de Revelle a strâns din buze.

— Așa cred. Familia aceea a încercat să-i supună pe ticăloșii de velși de mai bine de un secol.

— Și atunci, ce caută acum fiul acestei familii aici, în Țara de Apus?

— De unde naiba să știu eu? s-a răstit *sheriff*-ul. Bănuiesc că și-a pus spada în slujba cuiva. Dacă e fiul cel mai mic al familiei, pesemne că nu

are șanse prea mari la moștenire, mai ales că a fost plecat în războaie vreme de câțiva ani.

— Prin urmare, cui își vinde spada în aceste momente? nu s-a lăsat John.

De Revelle l-a fulgerat cu privirea, dar nu a reușit să mimeze neștiința privind ceea ce se petrecea în propriul comitat.

— Mi se pare c-am auzit că ar fi în tovărășia lui Henry de la Pomeroy ori a rubedeniei acestuia, Bernard Cheever – dar n-aș putea spune dacă mai este acolo și în aceste clipe.

De Wolfe știa că Pomeroy era un baron care deținea multe pământuri în partea de centru și de apus a Devonului, precum și numeroase proprietăți din Somerset și Dorset. Mai avea știință despre multe alte lucruri legate de tatăl lui Pomeroy.

— Richard, nu te sperie puțin că acești oameni au legături cu o familie cunoscută ca fiind alcătuită din trădători?

Sheriff-ul s-a uitat îmbufnat la John.

— Ce mă privește pe mine treaba asta? a mârâit el. Tatăl lui Henry a murit, iar asta e o istorie veche și uitată.

— Dar noi știm cum și de ce a murit, de Revelle! i-a răspuns de Wolfe cu sarcasm.

La începutul acelui an se iscase un scandal de pomină. Tatăl lui Pomeroy, tot un Henry, fusese un sprijinitor al revoltei declanșate de prințul John. Când Richard Inimă-de-Leu s-a întors din captivitate cu un an în urmă, după ce a zdrobit ultimele rămășițe ale acelei răscoale, a trimis un emisar la castelul Berry Pomeroy ca să transmită felicitările sale. Imediat ce a intrat, trimisul a anunțat că adusese poruncă pentru arestarea lui Pomeroy pentru trădare față de regele său, moment în care Henry l-a înjunghiat pe om și l-a ucis. Temându-se de pedeapsa pe care o merita, și-a părăsit castelul și plecat cu oamenii lui la Muntele St Michael, insula aceea stâncoasă din Cornwall, pe care mai demult o cucerise pentru prințul John deghizându-și soldații în călugări. Conetabilul lui de acolo a căzut mort de frică atunci când a auzit că regele fusese eliberat din Imperiul German, iar când castelul în care se afla Henry de la Pomeroy a fost luat cu asalt de arhiepiscopul Hubert Walter și *sheriff*-ul de Cornwall, și-a luat singur viața tăindu-și venele. Cu o ironie sălbatică, de Wolfe i-a reamintit cumnatului său de această grăitoare poveste a trădării unora, dar se părea că nu avea să afle nimic altceva de la de Revelle, de aceea s-a îndepărtat de marginea mesei de care se sprijinise până atunci.

— Socot că o să am un schimb mai tare de cuvinte cu acest vicar. S-ar putea ca faptul că a fost văzut într-o tavernă cu o femeie depravată să-i dezlege limba.

Deși ușurat că Jocelin de Braose fusese făcut uitat, de Revelle a

devenit neliniștit la gândul că de astă dată coronerul avea să-l tulbure pe episcop dându-l în vileag pe unul dintre preoții catedralei ca fiind un afemeiat. De Revelle era un apropiat al capului bisericii din Exeter. De aceea n-ar fi voit cu nici un chip ca John, cumnatul său, să stârnească un nou scandal în ținut. Una peste alta, acesta devenise o belea cumplită de când fusese numit coroner, în urmă cu câteva luni, tulburând monopolul liniștitor deținut de Richard în privința intrigilor care se urzeau în comitat.

— John, te-aș sfătui să lași treaba asta cu omorul canonicului, a zis el. Se vede de la o poștă că a fost ucis de vreun tâlhar – asta dacă ai avut dreptate pretinzând că nu și-a pus singur capăt zilelor. Ce faci atâta mister din nimica toată? Dacă ai nevoie de un vinovat, acuză pe vreunul dintre servitorii lui. Ți-l spânzur eu și facem uitată toată tărășenia asta.

De Wolfe nutrea un dispreț neascuns față de ceea ce considera el atitudinea imorală a *sheriff*-ului față de justiție și, după ce i-a adresat câteva vorbe mușcătoare în legătură cu acest lucru, a ieșit din încăperea lui de Revelle și s-a întors cu pas apăsat spre poarta castelului, mormăind în barbă nemulțumit față de faptul că acesta nu era nicidecum omul potrivit să-l reprezinte pe rege. De Wolfe făcuse un idol din Richard Inimă-de-Leu. Dacă era contrazis cu temeinicie, se vedea silit totuși să admită că, în ceea ce privea grija față de Anglia, Inimă-de-Leu lăsa mult de dorit: își petrecuse doar câteva luni ale domniei în țară și nu dădea nicidecum semne că se va întoarce curând, mai ales că se războia în Franța. Nu se chinuise să învețe nici un cuvânt în engleză, iar regina lui, Berengaria, nu pusese piciorul pe pământul englez, nici măcar pentru a participa la a doua încoronare a lui Richard, de la începutul acelui an – ceremonie la care ea nici nu fusese invitată! Regele considera Normandia drept adevăratul lui cămin, socotind în același timp Anglia drept mina de aur din care miniștrii lui, îndeosebi Hubert Walter, storceau bani și bunuri cu care să-și întrețină armatele.

În timp ce traversa curtea interioară, izbit peste picioare de vântul aspru și șuierător dinspre răsărit, John s-a gândit că simțea față de monarhul său doar loialitate, născută din suferințele și greutățile îndurate în campaniile lungi din Țara Sfântă și din peripețiile trăite în cursul fugii lor între Adriatica și Viena. De aceea, văzându-și cumnatul slujindu-se cu strâmbătate de numirea lui ca *sheriff* și trăgând foloase doar pentru sine, coronerul era tot mai hotărât ca, prin desfășurarea tuturor anchetelor până la capăt și în spiritul dreptății, să-i încurce planurile lui de Revelle.

A intrat furtunos în camera de deasupra porții și, cu glas ce nu admitea replică, a început să dea porunci:

— Gwyn, te duci de îndată la taverna de pe Stepcote Hill și-mi afli tot

ce se poate despre scutierul acela și stăpânul lui – și despre femeia din Rye. Amenință-l pe Willem Flamandul, dacă socoți că trebuie, spune-i că o să-l aducem la castelul Rougemont şi-l ținem în temniță câteva zile și că, dacă nu dă în vileag tot ce știe, s-ar putea să-l supunem la *peine forte et dure.*

Amenințarea aceasta era praf în ochi aruncat de John, însă ea putea dezlega limba hangiului morocănos și necomunicativ.

— Iar tu, Thomas, vino cu mine până la locuințele preoților. Trebuie să schimbăm câteva vorbe cu acest preot tânăr care nu este în stare să-și păstreze nepătată castitatea.

Scribul și-a aplecat capul într-o parte, de parcă ar fi fost o vrabie care privește în sus.

— Stăpâne, pe la miezul zilei trebuie să asiști și la două spânzurări, i-a reamintit el lui de Wolfe.

De Wolfe s-a strâmbat: uitase de asta, chiar dacă era sărbătoarea Crăciunului, execuțiile organizate de două ori pe săptămână încă se desfășurau la copacul-spânzurătoare din Magdalen Street, undeva în afara orașului. Trebuia să fie de față ca să înregistreze evenimentul și să confiște bunurile răufăcătorilor morți – dacă aceștia aveau vreun bun de valoare.

— Dacă plecăm neîntârziat la locuințele preoților, o să terminăm până atunci, s-a răstit el..

Însă Thomas mai avea ceva de obiectat.

— Preoții sunt la slujba de dimineață până la ceasul al unsprezecea.

— Atunci îl scoatem de la slujbă ca să stea de vorbă cu noi. Sufletul lui nemuritor nu are să sufere prea mult dacă pierde un ceas de cântări.

*

După ce le mai trecuseră vânătăile, oamenii lui Alward, înarmați cu topoare noi, se întorseseră la luminișul din pădurile dintre Afton și Loventor. Vreme de câteva zile au doborât copaci fără să fie atacați. Cei din satul lui Fitzhamon trebuie că-și däduseră seama că defrișarea fusese reluată, deoarece fumul scos de crengile ce ardeau ajungea deasupra coroanelor copacilor, iar bufnetul securilor, purtat de vânticelul înghețat, răsuna până departe.

De astă dată, echipa din Afton avea la îndemână o unealta suplimentară: un corn ce atârna la cingătoarea lui Alward. Sunetul acestuia, stârnit de suflul plămânilor lui puternici, putea străbate până la marginea pădurii de-a lungul căreia oamenii lui doborau copacii. În acea dimineață de după Slujba de Crăciun, când munca reîncepuse, s-a produs și atacul așteptat. Încă o dată, vreo doisprezece bărbați, îmbrăcați ca vai de lume, s-au năpustit din pădure și au început să-i lovească pe șerbii și pe oamenii liberi din Afton, cu toate că acum lucrătorii s-au arătat mai iuți de picior.

În clipa când au apărut atacatorii, Alward a început să sune din cornul de vacă, ceea ce i-a făcut pe zdrențăroși să o lase mai moale, întrebându-se ce se petrecea. La câteva secunde după mugetul scos din corn, s-a auzit tunetul copitelor venind de destul de aproape și, dinspre lizieră, aflată la două sute de pași, au apărut șase călăreți, care au pornit amenințător spre combatanți. Deși pe jumătate ca număr față de atacatori, oamenii călare au trecut printre ei ca un cuțit prin unt, împrăștiindu-i care încotro.

De astă dată, călăreții n-au mai făcut nici o încercare să evite vătămarea gravă a celor aflați pe jos. Călăreții și-au rotit spadele cu pricepere de profesioniști, iar doi dintre oamenii din Loventor au căzut secerați pe dată, având răni mortale din care sângele a început să curgă șuvoi pe pământ. Întorcându-și caii masivi, cei șase bărbați înarmați au început să-i fugărească pe presupușii atacatori, doborându-l pe încă unul cu o lovitura în spinare și rănindu-i ceva mai puțin grav pe alții doi. Până și unul dintre lucrătorii din Afton a fost confundat cu un agresor și s-a ales cu o tăietură urâtă la cap, dar, din fericire, aceasta nu s-a dovedit mortală.

După cea de-a doua șarjă, oamenii din ambele sate s-au călcat în picioare fără speranță în încercarea lor nefericită de a-și găsi ascunzișul printre copaci. Conducătorul călăreților, un tânăr bine clădit cu părul roșcat, vizibil pe sub marginea coifului rotund din metal, a înălțat spada și a răcnit la tovarășii săi să-l urmeze. Îndrumându-și cu iscusință bidiviii și descriind un arc, răzbunătorii au pornit în galop spre marginea pădurii și au dispărut, lăsându-i pe cei din Loventor să se târâie pe furiș din tufișuri ca să-și adune morții și răniții, urmăriți în tăcere de țăranii pe care veniseră să-i atace.

Thomas de Peyne a fost trimis în catedrală să-l găsească pe vicar, al cărui nume era Eric Langton. Din fericire, sarcina lui Thomas a fost mai ușoară decât crezuse – fostul cleric socotea că tulburarea serviciului divin era un păcat mai grozav decât blasfemia. În orice caz, a constatat că Roger de Limesi participa la slujbă, astfel că adjunctul lui putea să lipsească. Thomas a reușit să se strecoare prin spatele jilțurile coriștilor, unde stăteau oficianții mai tineri, și l-a tras ușor de robă pe Langton fără să tulbure ceremonia.

Uimit, vicarul s-a lăsat tras spre umbrele lăsate de arcadele dintre altar și naos, unde scribul coronerului i-a șoptit la ureche că era chemat degrabă la casa lui Robert de Hane de lângă catedrală.

Eric Langton l-a recunoscut pe Thomas ca pe o persoană care trăise în Canonics’ Row – pesemne preot, pentru că micuțul funcționar nu negase asta niciodată – și l-a urmat fără să protesteze, ba chiar oarecum ușurat că scăpa de următoarea oră plictisitoare de rugăciuni.

În camera pustie a prebendarului mort, coronerul îl aștepta stând pe o bancă aflată pe o latură a mesei de refectoriu. I-a făcut semn lui Langton să se așeze în fața lui și, cu o căutătură încruntată care îi scotea în evidență chipul întunecat, a trecut direct la interogarea tânărului vicar.

— Ce căutai seara trecută la taverna Sarazinul, împreună cu un aventurier năimit și cu o târfă nerușinată? l-a întrebat el.

Descrierea companiei în care se aflase Eric era puțin exagerată, însă coronerul credea cu tărie în forța de convingere a îngroșării adevărului atunci când avea în față un martor.

Langton era de obicei palid la față, dar de astă dată din obrajii presărați cu cicatrice i s-a scurs tot sângele. În contrast cu părul negru și mantia neagră pe care și-o trăsese peste roba bisericească, fața lui uscată a devenit cenușie, iar buzele au început să-i tremure, dar nu a reușit să scoată nici o vorbă. Într-un târziu, după ce de Wolfe a repetat cu asprime întrebările, cu șovăieli și fără ghes, Langton a povestit tot ce știa.

— Canonicul Roger m-a trimis cu un mesaj pentru Giles Fulford, a zis el cu glas scăzut, evitând să-l privească direct în ochi pe John. Era urgent, de aceea a trebuit să-l caut într-una dintre tavernele la care trage de obicei.

— Una căreia și tu îi calci pragul des, i-a spus coronerul cu glas răstit. Te-ai dus sus cu o târfă, așa că sigur ești de-al casei la Sarazin.

Fața albă a vicarului s-a împurpurat brusc.

— Am o… o prietenă pe care o întâlnesc acolo uneori, așa e.

De Wolfe a făcut un gest de lehamite, iar sprâncenele lui negre s-au arcuit în semn de dispreț.

— Nu dau o para chioară pe moralitatea ta, părinte, dar după treaba asta s-ar putea ca arhidiaconul și episcopul să aibă a-ți spune câteva cuvinte meritate. Vreau să știu ce s-a petrecut între stăpânul tău și acest om, pe nume Fulford.

Întrevăzând nenorocirea ce-l păștea, nefericitul cleric s-a zvârcolit de suferință.

— Știu puține lucruri despre motive, *Crowner,* ți-o jur. Acum câteva săptămâni, canonicul m-a tras deoparte și m-a întrebat dacă nu cunosc vreun om îndrăzneț care l-ar putea ajuta într-o treabă personală pentru care era nevoie de tărie și de hotărâre. Am înțeles că se referea la cineva care să facă în numele lui vreo faptă nepotrivită unei fețe bisericești. Și-a plecat ochii spre încălțările cu bot ascuțit. Canonicul Roger știe că eu am anumite slăbiciuni – e un om îngăduitor și mi-a trecut cu vederea unele greșeli din trecut.

Coronerul nu avea poftă să afle care erau „greșelile” trecute ale lui Langton; nu-l interesa soarta acelui preot păcătos, ci doar ce avea el de

spus.

— Și ce-a urmat? a întrebat el poruncitor.

— Eu aveam prietena asta din oraș – o femeie pe care o cunoșteam. Am întrebat-o dacă știa pe cineva care să-l poată ajuta pe canonicul Roger. Ea m-a dus într-o seară să o cunosc pe Rosamunde din Rye.

— Un adevărat sabat al femeilor ușoare! a remarcat John cu sarcasm.

— După aceea, ea l-a adus pe Giles Fulford, iar eu am aranjat ca el să-l întâlnească pe stăpânul meu.

Ascultând acea versiune nevinovată privind activitățile nocturne ale vicarului pe străzile rău famate din Exeter, de Wolfe și-a dres glasul și a întrebat:

— Unde s-au întâlnit cei doi și ce au vorbit?

— Într-o zi, după slujbă, Giles a venit la catedrală. Au stat de vorbă în naos după ce a plecat toată lumea. Acela părea un loc sigur și ferit. Nu am știință ce au vorbit. Mi s-a spus să stau deoparte.

— Iar canonicul tău l-a mai întâlnit și cu alte prilejuri? A mai fost cineva amestecat în treaba asta? a scrâșnit coronerul.

Langton a clătinat cu convingere din cap.

— N-aș putea spune – din ziua aceea n-am mai auzit nimic despre asta.

— Și târfa ta din oraș ce zice? Sunt convins că, în afară de satisfacerea poftelor tale carnale, mai stați de vorbă și despre această întâmplare nefirească, a întrebat John cu cinism.

— Adevărat, am întrebat-o despre asta – bineînțeles că eram curios. Numai că fata a zis că Rosamunde o sfătuise să-și vadă de treburile ei, altfel avea să fie de rău pentru ea.

În spusele preotului exista un grăunte de adevăr, astfel că de Wolfe s-a văzut nevoit să accepte situația.

— Și atunci ce rost a avut întâlnirea ta de seara trecută cu acest om?

Vicarul a privit mai cu fereală și mai abătut decât mai devreme.

— După ancheta pe care ai făcut-o ieri, canonicul m-a tras deoparte. Mi-a spus să-l caut de îndată pe Fulford și să-l anunț că totul s-a terminat între ei, fără să mă lămurească ce însemna asta. A mai zis că nu voia să-l mai vadă sau să audă vreodată de el, fiindcă toate planurile lor fuseseră tulburate de moartea canonicului Hane.

— Iar tu o ții una și bună că nu știi mai multe despre treaba asta? s-a răstit coronerul la el. Mi-e peste putință să cred așa ceva!

Chipul lui Eric devenise imaginea suferinței.

— Acesta-i adevărul, Crowner! Jur pe Dumnezeu, și pe Fecioara Maria, și pe orice sfânt din calendar! Eu n-am fost decât solul în toată tărășenia asta, și nu am habar ce se ascunde în spatele ei. Trebuie să-l întrebi chiar pe canonic. După aceea, viața mea s-a sfârșit. De-acum

înainte, nu-mi mai pasă de ce mi se va întâmpla.

Vorbele lui au atins o coardă sensibilă în Thomas, și el preot răspopit, de aceea și-a lăsat, în semn de consolare, mâna pe brațul vicarului. Cu toate acestea, coronerul nu era dispus la asemenea gesturi de milă: deși dădea crezare istoriei spuse de Langton, era acum îndârjit să descopere întregul adevăr – iar Langton tocmai îi sugerase calea de urmat.

— Adevărat, canonicul de Limesi va trebui să răspundă la câteva întrebări – iar asta cât de curând! În ce te privește, piei din ochii mei! Să te consideri fericit pentru că te bucuri de rangul de preot, altfel ai fi fost azvârlit să suferi în temnița de la castelul Rougemont. Însă n-am nici o îndoială că arhidiaconul și episcopul te vor lua neîntârziat la întrebări.

Nenorocitul vicar a ieșit abătut din încăpere, iar coronerul s-a întors către omul său.

— Thomas, ce înțelegi tu din toate astea? l-a întrebat el, dând una dintre rarele dovezi de familiaritate cu sluga lui.

Micuțul om a rămas buimac: se simțea în al nouălea cer că stăpânul lui îi ceruse cu adevărat părerea despre ceva, ceea ce constituia o adevărată onoare, într-adevăr, însă era amărât că un tovarăș de-al său din sânul iubitei Bisericii – din care încă simțea că face parte trup și suflet, în ciuda purtării lui scandaloase din trecut – fusese prins mergând la femei și frecventând taverne deocheate. De aceea a încercat să câștige timp.

— Încă nu avem cum ști dacă moartea canonicului de Hane are ceva de a face cu faptele lui Roger de Limesi. Deși toată treaba este tare ciudată, s-ar putea să existe și o explicație nevinovată.

De Wolfe a scos un sunet batjocoritor printre buze.

— Pentru numele Domnului, Thomas, sunt convins că ești în stare să vezi lucrurile mai limpede de atât, chiar dacă ochiul acela-ți fuge când în cer, când în pământ! De Limesi a năimit o brută, iar apoi, în ziua omorului unui camarad alături de care stătea toată ziua în arhivă, transmite o cerere disperată către acest ticălos ca să lase baltă tot ceea ce plănuiseră împreună!

După ce problema se pusese astfel, până și Thomas Necredinciosul s-a văzut silit a recunoaște că de Limesi avea de dat o groază de explicații.

— Imediat ce preoții ăia ies de la nesfârșitele lor cântări și rugăciuni de dimineață, vreau ca Roger de Limesi să-mi fie adus ca să-l iau la întrebări. Du-te și stai pe treptele catedralei, ca să-l prinzi înainte să dispară ca să-și umple burdihanul.

— Și dacă mă repede? Eu sunt un nimic pe lângă unul cu rang de prebendar al acestei catedrale.

— Thomas, nu te mai gândi că ești un preot ticăloșit. Ești servitorul meu, adjunct al unui ofițer care aplică legea regelui. Vei insista ca el să vină. Dacă refuză, mergi la unchiul tău, arhidiaconul, și spune-i că eu am cerut ca de Limesi să se prezinte dinaintea mea cât mai urgent. Și să-i spui lui John de Alencon că s-ar cuveni să fie de față când o să-l interoghez pe prebendarul și colegul lui, tocmai ca să fie convins că nu facem nimic necuviincios.

Fără chef, funcționarul a plecat să ducă la îndeplinire neplăcuta misiune, și s-a pus pe așteptat în partea de apus a intrării în biserica uriașă, până când rugăciunile de dimineață aveau să se încheie. Aceste servicii religioase, deși accesibile oricărei persoane care se mulțumea să stea la o oarecare distanță în navă, se țineau mai curând în beneficiul oamenilor catedralei, în lauda lor necuprinsă față de Dumnezeu, decât pentru credincioșii de rând, care se puteau duce la slujbele ce se țineau în cele șaptesprezece biserici parohiale din micul oraș. Așa se face că, practic, pe uși nu exista acel du-te-vino obișnuit al enoriașilor, slujbele fiind destinate cu precădere canonicilor, vicarilor, novicilor și coriștilor adunați în strana de sub altar.

Acum însă, întâmplările căpătaseră o nouă și neașteptată turnură, fiindcă prima persoană care a ieșit din biserică a fost un tânăr novice. Acesta s-a grăbit să coboare treptele către de Peyne, pe care îl cunoștea ca ajutor al coronerului și despre care știa că locuia în casa alăturată celei în care stătea el.

— Bine că te-am văzut, Thomas! Am fost trimis să-l caut pe stăpânul tău. Arhidiaconul voiește să stea de vorbă neîntârziat cu coronerul. M-a însărcinat să-i spun că-l așteaptă imediat în capitul.

— Bine, dar eu am fost trimis aici să-i transmit poruncă lui Roger de Limesi să meargă la coroner, i-a răspuns scribul.

— Cred că întâlnirea asta are legătură cu acel canonic, și-a dat cu părerea tânărul preot, ducând un deget la nas și bătându-se ușor, drept aluzie că era vorba de ceva grav.

Neștiind cum să procedeze, Thomas s-a grăbit, atât cât îi îngăduia piciorul beteag, să se întoarcă la John de Wolfe. A aflat că Gwyn de Polruan tocmai se întorsese din vizita pe care o făcuse la Sarazin.

Câteva minute mai târziu, cei trei au sosit la capitul, aflat pe latura de miazăzi a catedralei, unde l-au găsit pe John de Alencon stând pe una dintre bănci, flancat de Jordan de Brent și Roger de Limesi. De Limesi stătea la vreun metru depărtare de arhidiacon și părea din cale afară de umil.

Băncile erau aranjate pe două rânduri, de-a lungul a trei pereți ai încăperii altfel goale. Cea de-a patra latură era ocupată de un pupitru de citit versetele din Scripturi, unde se mai afla și un scaun cu spătar înalt pentru episcop, deși el rareori participa la adunările ce se țineau

acolo.

Coronerul a rămas în picioare în mijlocul camerei și i-a privit pătrunzător pe cei trei preoți.

— Tocmai mă pregăteam să-l caut pe canonicul Roger ca să-i pun câteva întrebări la care aștept răspunsuri foarte clare, a început el amenințător, spusele fiindu-i întărite și de vocea gravă.

John de Alencon i-a făcut semn lui de Wolfe să ia loc, iar el și asistenții aflați de-a stânga și de-a dreapta lui s-au așezat pe o altă bancă, aflată exact față în față cu oamenii coronerului.

— Avem de discutat chestiuni personale și delicate, John, a spus arhidiaconul cu blândețe, făcând un gest semnificativ din ochi către cei doi care îl încadrau pe coroner.

— Asta reprezintă și o chestiune de jurisdicție regală, ce ne-a fost acordată de episcop, a răspuns coronerul. S-ar putea să fie ceva atât de grav, încât nici protecția oferită de Biserică oamenilor ei să nu mai fie de ajuns. Bănuind că arhidiaconul se ferea poarte acea discuție în fața celor doi servitori, a adăugat: Mai devreme sau mai târziu, scribul meu va trebui să noteze tot ce se discută, de aceea are nevoie să înțeleagă pe deplin ce se spune. Iar ofițerul meu mă însoțește permanent. Face parte din persoana mea de parcă mi-ar fi o mână sau un picior.

Cele două ajutoare ale sale s-au simțit invadate de o căldură lăuntrică auzind expresia încrederii pe care o avea coronerul față de ei, iar dăruirea lor față de stăpân s-a adâncit mai mult ca niciodată.

John de Alencon a dat din cap în semn de acceptare și a început să explice:

— Roger de Limesi a venit și mi-a povestit o istorie ciudată și tulburătoare. A voit să facă o confesiune în înțeles religios, ca să obțină dezlegarea de păcate, fiindcă sunt confesorul lui obișnuit, însă, în situația de față, m-am văzut obligat să-l refuz, întrucât inviolabilitatea confesionalului ar face imposibil de dezvăluit ceea ce dorea să mărturisească.

În încăpere s-a lăsat o tăcere apăsătoare, încărcată de mister, iar ajutoarele coronerului au așteptat să audă ceea ce avea să fie dezvăluit.

— Prin urmare, l-am sfătuit să-ți spună ție toată povestea, *Crowner,* deoarece ea are o covârșitoare importanță laică. Și, așa cum ai spus și tu, știm că episcopul Henry ți-a încredințat drepturile catedralei în asemenea situații.

Arhidiaconul și-a întors fața slabă și senină către de Limesi, care părea zdrobit și derutat.

— Mărturisirea ta în termeni religioși va fi ascultată mai târziu, însă asta nu este treaba lui John de Wolfe. Despovărează-te acum, Roger, și spune ce ai de spus.

Îmbrăcat cu o mantie neagră peste stiharul și odăjdiile pe care le purtase la slujbele de dimineață, canonicul a ridicat cu greu capul.

— Nici nu mai pot îndura rușinea, cu toate că intenția mea nu a fost rea, *Crowner.* Partea cea mai amară este că ele ar putea să fi contribuit la moartea fratelui meu, canonicul, iar de aceea mă tem că nemurirea sufletului meu e primejduită.

— Ne vom ocupa mai târziu și de nemurirea sufletului tău, Roger, a intervenit arhidiaconul, cu o ușoară undă de ironie în glas. Deocamdată, vrem să-ți auzim povestea.

De Limesi a oftat din rărunchi și a început să povestească:

— Totul a început aici, în bibliotecă. Mă tot miram că Robert de Hane era tot mai harnic și mai entuziasmat în ultima lună. Îl cunosc de ani și ani, sărmanul om, și m-a surprins acea explozie bruscă de energie, orele îndelungi pe care le petrecea aici și plimbările misterioase pe care începuse să le facă în afara orașului.

Cu glas gros, Jordan de Brent l-a întrerupt:

— Asta am spus-o mai demult. De Limesi are dreptate, regretatul nostru frate se schimbase mult.

— Într-o zi l-am întrebat la ce lucra, a continuat de Limesi. S-a purtat cu fereală, iar asta m-a făcut și mai curios. De aceea, și Dumnezeu o să mă ierte pentru înșelătoria la care am recurs, am profitat într-o zi de absența lui, fiindcă era la rugăciunile de la primele ore ale dimineții, când vicarul meu mi-a preluat îndatoririle, și i-am cotrobăit prin pergamentele pe care le avea pe pupitru. Era limpede că examina evidențe din vechime, de la primele biserici din Devon. În cele din urmă, am găsit o filă dublă de *vellum* pe care o ascunsese sub un maldăr de palimpseste, departe de grosul celorlalte documente. A făcut o pauză și a ridicat mâna pe care și-a apăsat-o pe frunte, de parcă ar fi fost cuprins brusc de a durere de cap cumplită. Era într-o latină proastă, scrisă urât de vreun preot de țară, un saxon. Din text rezulta că fusese întocmit cam prin 1069, cu câțiva ani înainte ca noi, normanzii, să ne fi răspândit prin aceste părți.

Coronerul i-a pus prima întrebare:

— Despre ce sat era vorba?

— Dunsford, un cătun la vreo opt mile la apus de Exeter.

Vizibil emoționat, Thomas a șoptit în urechea stăpânului său:

— Una dintre proprietățile lui Saewulf, al cărui nume fusese însemnat cu crucea în cerneală despre care ți-am spus!

Aproape imediat, comentariul lui a fost confirmat de răspunsul lui Limesi.

— Preotul acela consemnase ceva ce îi fusese încredințat de stăpânul lui saxon, Saewulf, care avea mult pământ și alte proprietăți în Devon înainte de cucerire. Saewulf se temea – și pe bună dreptate,

după cum s-a dovedit mai târziu – că pământurile îi vor fi confiscate, iar proprietățile luate când armatele noastre vor intra în Devon. În privința pământurilor nu putea face nimic, dar era hotărât să încerce măcar a-și salva o parte din avut. La scurtă vreme după sosirea cuceritorilor noștri dinspre Wessex, el a ascuns o mare comoară, alcătuită din aur și argint, sub formă de monede și giuvaeruri, în apropiere de Dunsford, sperând să le recapete dacă răscoala saxonă avea sorți de izbândă.

Arhidiaconul a dat din cap cu înțelepciune.

— După cum știm, au existat asemenea revolte. În 1068, regele William a trebuit să asedieze acest oraș timp de optsprezece zile, până când localnicii au înțeles că nu era de glumă.

Thomas n-a rezistat tentației de a-și dovedi cunoștințele de istorie.

— Iar mai târziu, în același an, cei trei fii bastarzi ai regelui Harold au încercat să cucerească Bristol – atunci a venit în Somerset cu armată și a înfrânt miliția normandă de acolo.

Pe coroner îl interesa mai degrabă comoara decât istoria.

— Și ce s-a întâmplat cu acel aur și argint? a întrebat el.

— S-ar părea că Saewulf avea mare încredere în acel preot de țară și i-a destăinuit locul în care îngropase comoara, ca să știe cineva în caz că el era ucis ori prins în luptă. Preotul, al cărui nume nu apare nicăieri, a fost însărcinat să o restituie familiei lui Saewulf, ori, dacă nu avea să reușească, să o dea Bisericii.

S-a lăsat tăcere, timp în care fiecare a început să cântărească și să compare drepturile relative ale autorităților ecleziastice și ale celor mirene față de acel morman de aur și de argint.

— Și după aceea ce ai făcut? a întrebat de Wolfe cu un glas care-i trăda încordarea.

— Am citit manuscrisul, care cuprindea și alte amănunte despre biserică și despre parohie, lucruri lipsite de importanță. Acum știam ce îi stârnise imaginația lui Robert de Hane de devenise atât de agitat.

— Și ce știi despre locul unde este îngropată comoara? Se făcea vreo referire la asta în pergament? a întrebat arhidiaconul.

El aproape că reușise să-și ascundă tulburarea.

— Nu, nu exista așa ceva. Textul sugera că îndrumările pentru găsirea comorii se aflau pe alt document. L-am citit, după care l-am așezat cu grijă așa cum îl găsisem.

— Și apoi ce ai făcut? a bubuit glasul lui de Wolfe.

— Eram intrigat, firește. Doar pe toți ne fascinează comorile ascunse. Voiam să aflu mai multe, dar nu aveam cum să-l întreb pe Robert, care și așa se arătase tare secretos în legătură cu cercetarea lui.

— Ce părere aveai despre șansele de a descoperi o comoară atât de valoroasă? l-a întrebat arhidiaconul.

— M-am gândit că ar fi fost o mare onoare dacă aș putea face un asemenea dar Bisericii, a răspuns de Limesi cu un aer virtuos. Pentru că asta îi poruncise Saewulf preotului, în cazul în care comoara nu putea fi înapoiată familiei sale.

— Și atunci ai recrutat pe ascuns un mercenar ca să ți-o găsească? a întrebat coronerul cu sarcasm în glas. De ce nu te-ai dus la arhidiacon sau chiar la episcop ca să primești ajutor de nădejde din partea Bisericii?

Canonicul a roșit, dar de Wolfe nu și-a putut da seama dacă asta se datora rușinii sau furiei.

— Acesta este păcatul meu. Am vrut să primesc singur laudele capitulului și ale episcopului. Am dat dovadă de făloșie și de trufie, iar asta m-a împins să voiesc a i-o lua înainte lui Robert de Hane în descoperirea comorii. Însă am făcut totul din vanitate, nu dintr-o pornire lacomă.

John și-a ținut gura, dar s-a gândit că acela care dădea crezare acelor vorbe era fie un sfânt, fie un neghiob.

— Și atunci de ce te-ai adresat unui aventurier dacă nu știai unde este ascunsă comoara? l-a întrebat John de Alencon.

— Am făcut asta după ce descoperisem indicațiile, a răspuns canonicul. A doua zi după ce am citit istoria lui Saewulf, am făcut în așa fel încât să rămân singur în arhivă când de Hane se dusese să se roage. Am scotocit pretutindeni, dar n-am găsit nimic. În aceeași zi, ceva mai târziu, după ce el se întorsese în bibliotecă, m-am dus la casa lui cu un pretext oarecare și am căutat și acolo – știți că noi, canonicii, vizităm des casele altor frați, iar servitorii s-au învățat să vadă un du-te-vino de clerici pe acolo –, dar tot zadarnică mi-a fost truda. Iar ascunzișurile din casa lui sărăcăcioasă erau foarte puține.

— Treci la subiect, omule! s-a răstit coronerul la el, pentru că se plictisise deja de povestea lui întortocheată.

— Până la urmă, am găsit indicațiile, ascunse cu grijă în pupitrul lui din camera arhivei. Cususe două pergamente vechi laolaltă în trei laturi, făcând un fel de buzunar. Înăuntru se găsea un *vellum* vechi, care cuprindea indicații precise privind locul în care Saewulf își dosise comoara. Am copiat totul, apoi am pus originalul la locul său în ascunzătoare.

— Și unde se află copia aceea acum?

— Am distrus-o – dar și originalul a dispărut, pentru că m-am uitat ieri. Cred că a luat-o de Hane, înainte de a muri.

Auzind această veste, toți cei prezenți au scăpat un oftat.

— Ai face bine să ne explici, a rostit de Wolfe cu un aer sumbru. De Limesi s-a foit neliniștit pe bancă.

— Instrucțiunile se refereau la un anumit punct aflat puțin în afara

cimitirului de la Dunsford. N-am nici o îndoială că într-acolo se ducea de Hane când făcea călătoriile acelea călare pe ponei, ca să vadă locul. M-am dus și eu până acolo, în primele zile ale acestei luni. Indicațiile erau clare, dar când m-am uitat peste gardul cimitirului de lângă biserică, la atâția pași de biserică și la atâția de una dintre tisele bătrâne, în porțiunea aceea crescuseră mulți copaci și tufișuri. Mi-am dat seama că, singur, de Hane n-ar fi putut s-o dezgroape, și curând am înțeles că depășea și puterile mele. Aveam nevoie de ajutor la săpat în acel loc, și de aceea l-am rugat pe vicarul meu să-mi găsească pe cineva care să facă asta.

Arhidiaconul s-a uitat strâmb la canonic, fratele său întru credință.

— Așa, Eric Langton! Și el trebuie să răspundă de toată isprava asta în fața Curții Consistoriale. Dar asta e altă treabă. Ce altceva s-a mai întâmplat?

— Giles Fulford a venit să discute cu mine în taină. Este o rudă îndepărtată a familiei Fulford, care trăiește în apropiere de Dunsford, dar asta e o simplă coincidență. Ne-am înțeles că pentru găsirea comorii el va primi o zecime din valoarea ei. Așa mi s-a părut cuviincios, pentru că așa se plătește și zeciuiala, dacă bogăția ajunge în vistieria Bisericii.

Tăcerea împietrită care a întâmpinat această repetare a pretențiilor lui de Limesi la virtute a fost grăitoare privind scepticismul celor care-l ascultau.

— Doar nu erai atât de naiv să-ți închipui că un mercenar recrutat într-o tavernă o să fie cinstit față de tine! s-a răstit plin de dispreț de Wolfe, care nu credea nicidecum în sinceritatea lui de Limesi. Ce-l oprea pe Fulford să dezgroape comoara și să fugă cu ea întreagă?

— L-am amenințat cu excomunicarea și pedeapsa eternă a iadului dacă trăda Biserica, a răspuns plin de zel de Limesi.

John a pufnit disprețuitor în râs.

— Atunci ești mai mult nătărău decât răufăcător, domnule, dacă-ți imaginezi că un om ca acela se îngrijește mai mult de sufletul său decât de o mână de arginți. Fie cum zici, iar acum continuă cu povestea ta de adormit copiii.

De Limesi a arătat primele semne de sfidare.

— Nu e adevărat, *Crowner!* Am vrut să merg acolo împreună cu el, ca să mă asigur că îmi dădea partea, așa cum ne înțeleseserăm.

— Și am o bănuială că îl făceai să respecte înțelegerea dezarmându-l de spadă cu toiagul tău! i-a răspuns apăsat coronerul.

Arhiepiscopul a ridicat o mână, semn că dorea ca acea sfadă să înceteze.

— Să auzim și restul poveștii.

— Acum două săptămâni, ne-am întâlnit afară din oraș și am mers

călare cu el până la Dunsford. Dacă am fi dat de preotul parohiei, i-am fi spus că ne interesa istoria bisericii – aveam cunoștință de multe dintre cercetările canonicului Robert ca să fiu convingător. Dar în situația de atunci nu a fost nevoie de așa ceva. N-am văzut decât țărani din sat, care nu aveau nici o putere.

Această atitudine disprețuitoare față de cei umili din rândul turmei unui preot nu a scăpat atenției celor care îl ascultau.

— Am examinat cimitirul bisericii, precum și câmpul și pădurea de dincolo de gard. Instrucțiunile indicau o porțiune de pârloagă imediat dincolo de gard. Fulford a spus că, având în vedere vegetația crescută între timp, aceea era o treabă prea anevoioasă pentru un singur om. A trecut mai bine de un veac de când Saewulf și-a îngropat comoara, iar locul e schimbat cu totul. Înainte de a continua, canonicul și-a șters fața, de parcă ar fi fost transpirat. Fulford a zis că o să aibă nevoie de doi bărbați voinici care să-l ajute și că asta făcea ca secretul căutării să fie mai greu de păstrat. Mi-a cerut un sfert din valoarea comorii, în loc de o zecime, și a trebuit să mă învoiesc așa cu el.

— Dar puteai să-l trimiți la plimbare și să ceri ajutorul binevoitor al capitulului, i-a replicat arhidiaconul, măsurându-l cu o căutătură oțelită pe fratele său. În incintă avem chiar mai mulți servitori decât ne trebuie.

De Wolfe s-a arătat mai puțin reținut.

— Neghiobule, puteai la fel de bine să i-o dai toată, pentru că el nici nu se gândea să-ți dea ceva din ea – poate doar câteva lovituri cu latul spadei.

— John, lasă-l să termine ce are de spus, l-a rugat de Alencon.

— Apoi Fulford mi-a interzis să îl însoțesc la următoarea lui vizită în locul acela, cu gând să-și țină complicii în secret. A zis că va veni acasă la mine, la vreme de noapte, cu ce a găsit, asta după ce el și amicii lui vor fi terminat de săpat.

— Dar nu te-ai gândit la preotul parohiei din Dunsford – și, mai rău, la stăpânul conacului de acolo? Cum avea el să le distragă atenția?

— Asta nu părea să-l îngrijoreze câtuși de puțin. Când i-am spus prima oară că locul comorii era la Dunsford, a râs și a zis că nu era nici o problemă. Poate pentru că susținea că e rudă cu cei care poartă același nume prin partea locului.

— Și a apărut la ușa ta cu sacul plin de aur? l-a întrebat John pe un ton disprețuitor.

— Da, într-un fel. Acum o săptămână, seara, a venit pe furiș în Canonic’s Row și a adus un vas de lut.

De Wolfe a ridicat sprâncenele a uimire, însă imediat după aceea expresia cinică i-a reapărut pe chip.

— Era foarte agitat, pentru că, după multe greutăți, așa spunea, el și

oamenii lui nu reușiseră să dezgroape decât acea ulcică. După ce o deschisese, nu găsise nicidecum comoara pe care o așteptase.

— Ce era înăuntru? aproape că a strigat Jordan de Brent, nemaiputându-și ține în frâu curiozitatea.

— O broșă – recunosc, foarte frumoasă, cu lucrătură saxonă, făcută din aur și incrustată cu pietre prețioase. Avea o valoare destul de mare, dar nu se putea spune că reprezenta comoara pe care o așteptam.

— Și, altceva? a întrebat arhidiaconul.

— Un petic de pergament, foarte decolorat și acoperit de mucegai, cu toate că vasul fusese închis etanș și sigilat cu ceară. Fulford nu știa să citească, de aceea se văzuse nevoit să mi-l aducă. L-am desfăcut și abia se putea citi ce scria pe el, dar am descifrat un scurt mesaj în sensul că broșa fusese uitată „când fusese ascunsă comoara”, astfel că nu putea fi îngropată în același loc descris „în celălalt document”.

John de Alencon a răsuflat ușurat.

— Așadar, trebuie să mai fi existat un pergament în care se dădeau instrucțiuni privind locul ascunzătorii?

De Limesi a aprobat cu un gest din cap, iar ceilalți au observat că fața lui arăta ca o icoană a durerii.

— Neîndoielnic! Dar, cu toate că am căutat toată săptămâna trecută, n-am dat de urma comorii.

— Și unde este acum broșa aceea? a întrebat de Wolfe cu autoritate. Și pergamentul?

Canonicul s-a scotocit pe sub mantie și a scos o pungută din piele moale.

— Broșa a rămas la Fulford, în ciuda protestelor mele. Nici nu mi-a îngăduit să o ating. Am fost silit să o cercetez cât era ținută între degetele lui. Cu toate astea, mi-a dat pergamentul pe care l-a găsit în vasul de lut.

A desfăcut punguța și a scos o bucată de *vellum.* Decolorat și gata să se destrame. L-a desfăcut și i l-a întins coronerului, care i l-a dat imediat lui Thomas.

— E acoperit cu straturi de mucegai uscat, a remarcat scribul cu vădit dezgust. Scrisul s-a cam șters, dar se mai poate citi. A tăcut câteva clipe, timp în care și-a încordat privirea încercând să descifreze cuvintele. E așa cum zice canonicul, adică broșa a fost îngropată după aceea, deci nu în locul unde, conform primului mesaj, se află comoara cea mare.

— Ești convins că omul acela nu a găsit și ascunzătoarea principală, iar apoi te-a păcălit cu toată povestea asta? a sugerat de Wolfe, destul de întărâtat.

De Limesi a ridicat brațele spre cer, în semn de rugă.

— Mesajul acela spune adevărul – nu exista decât broșa. Iar Fulford

era furios și m-a amenințat pe motiv că-l fac să-și piardă timpul. Mi-a cerut cu asprime să găsesc pergamentul care lipsea, însă eu nu am reușit să dau de el. Până atunci, mi-a zis el, avea să păstreze broșa, drept despăgubire pentru osteneala lui. Mi-a dat două zile ca să descopăr pergamentul cu pricina. Cu câteva zile înainte de sărbătoarea Crăciunului, a trebuit să-i trimit un mesaj cum că mai aveam nevoie de timp. Voiam să încerc să-l înduplec pe Robert de Hane să-mi spună dacă era în posesia hărții originale și mă gândisem să împart totul frățește cu el.

— Ce înseamnă treaba asta cu împărțeala frățească? s-a răstit John de Alencon. Eu înțelesesem că încercai să recuperezi acea comoară pentru Slava lui Dumnezeu și a catedralei din Exeter?!

— Bineînțeles, frate – voiam să spun că aveam să împărțim între noi doi onoarea de a oferi comoara către episcop, s-a bâlbâit de Limesi fără a putea convinge pe nimeni.

— Și ce-a mai fost după aceea? a îndrăznit de Brent să întrebe.

— Acum trei zile, Robert de Hane s-a dus în ultima lui călătorie cu poneiul, fără îndoială spre Dunsford. S-a întors devreme și, când l-am văzut în bibliotecă, era tare tulburat. Am încercat să stau de vorbă cu el, sperând că avea să-mi povestească totul și chiar să-mi dezvăluie dacă era în posesia celuilalt document. Însă el s-a ferit să-mi spună ce se întâmplase și a tot întrebat când se va întoarce episcopul mareșal de la Gloucester, fiindcă avea să-i transmită știri ce nu sufereau amânare.

— Așadar, ce crezi că s-a petrecut? l-a întrebat de Alencon.

Ochii mici ai lui de Limesi au căutat iscoditori către preotul superior ca rang, apoi către coroner și înapoi spre preot.

— Cred că a văzut urmele de săpături printre copacii și tufișurile din locul descris în pergament. Pământul răscolit și vegetația tăiată l-au lămurit imediat că cineva îi descoperise secretul.

Vreme de câteva momente, John s-a gândit la toate acestea.

— Prin urmare, deocamdată nu știm dacă de Hane a descoperit indicațiile care duc la comoara cea mare?

Toți cei prezenți l-au privit pe de Limesi, așteptând o lămurire, însă el s-a mulțumit să ridice din umeri.

— Cum să ghicesc ce știa? Eu însă am trimis prin Eric vorbă lui Fulford, ca să-l înștiințez că Robert de Hane descoperise că locul comorii fusese prădat. Am socotit că voia să-i povestească episcopului ca să se despovăreze de acea sarcină, astfel încât să se organizeze o căutare oficială, fie pentru recuperarea broșei furate de Fulford, fie pentru a săpa în căutarea comorii mari, asta pornind de la cele știute de Robert de Hane.

— Iar acel mesaj a dus fără îndoială la moartea lui! s-a burzuluit de Wolfe. Acel om și complicii lui i-au închis grabnic gura lui de Hane, ca să

nu dezvăluie secretul față de autoritățile catedralei – și ca să împuște doi iepuri dintr-o lovitură, silindu-l pe bietul canonic să spună dacă avea pergamentul original cu instrucțiuni privind locul comorii.

— Așa se explică vânătăile de pe față și de pe brațe! a exclamat Thomas.

De Limesi și-a îngropat fața în palme.

— Să mă ierte Sfânta Treime! Eu am încercat să mă liniștesc spunându-mi că și-a luat zilele de rușine că încercase să-și ascundă descoperirea față de capitul ori că a fost o coincidență, un omor care nu avea nici o legătură cu toată treaba asta. Acum înțeleg că m-am amăgit singur.

— John, ce se poate face? a întrebat arhidiaconul. Să-l punem de îndată pe *sheriff* pe urmele acestui ticălos?

De Wolfe a rămas pe gânduri.

— Nu posedăm nici o dovadă ca să facem vreo legătură între Fulford și cadavrul din privată. Sigur, avem mărturisirea făcută cu gura lui de acest amărât de prebendar care susține că toată povestea este adevărată. Cu toate acestea, Richard de Revelle, din câte îl cunosc eu, îl va spânzura bucuros pe Fulford, pentru că pe el nu-l interesează justiția naturală nici cât negru sub unghie. Dar dacă Giles Fulford a pus mâna pe pergamentul lipsă, smulgându-i-l canonicului, atunci nu executarea lui, ci mai degrabă vreo stratagemă, ar fi calea cea mai potrivită ca să împușcăm doi iepuri odată.

Spre sfârșitul după-amiezii, trei călăreți galopau pe drumul ce ducea de la satul Berry Pomeroy către castelul solitar de pe stânca ce străjuia iazurile și moara de dedesubt. Între sat și fortăreață exista o pădure deasă, însă o porțiune întinsă fusese defrișată în jurul curții interioare ca să ajute la apărare în caz de asediu, iar călăreții au ieșit dintre copaci cu mult înainte de a ajunge la șanțul fără apă ce dădea roată castelului. Podul mobil era mereu ridicat în acele vremuri de pace, astfel încât cei trei călăreți l-au trecut în galop ușor, ajungând în curtea interioară, și au oprit caii dinaintea intrării donjonului. Nu au descălecat, iar căpetenia lor, un bărbat semeț și slab, destul de vârstnic, a strigat poruncitor către un servitor care stătea rezemat de balustrada din capul scării de lemn:

— Spune-i stăpânului tău că William Fitzhamon vrea să-i vorbească – de grabă!

Omul a dat fuga înăuntru ca un iepure speriat, lăsându-l pe lordul de Dartington, în stăpânirea căruia se aflau Loventor și multe alte proprietăți din Devon și Somerset, să aștepte neclintit pe armăsarul lui impunător. Avea bărbia lungă și nasul cu rădăcina proeminentă, ceea ce îi dădea o înfățișare trufașă care chiar se potrivea cu firea lui. Pe sub

marginea coifului gros din piele îi scăpase un smoc de păr cârlionțat, albit prematur. Un pieptar din piele, la fel de groasă ca și coiful, îi apăra pieptul, peste care se vălurea o mantie de călărie lungă, închisă la culoare. Cei doi călăreți care îl însoțeau erau fiul său Robert și un scutier, un bărbat mătăhălos din Somerset Levels.

După câteva momente, servitorul a apărut împreună cu seneșalul lui Pomeroy, un bărbat în vârstă care își slujise stăpânul vreme de mulți ani, iar acum ajunsese administrator și factotum al fiului acestuia. Se așteptase la o vizită din partea lui Fitzhamon încă de la încăierarea cu oamenii din Loventor din acea dimineață și primise deja instrucțiuni cum să procedeze. Întâi a încercat să-l domolească pe vecinul furios, invitându-l să intre în sala mare ca să bea o cupă cu vin, însă Fitzhamon era într-o dispoziție atât de proastă, încât nu-i ardea de politețuri.

— Spune-i lui Henry de la Pomeroy să iasă și să stea de vorbă cu mine, față în față! s-a răstit el. Știi prea bine ce m-a adus încoace.

Bătrânul seneșal, care se ocupa de mai toate treburile lui Pomeroy, cunoștea foarte amănunțit situația, dar s-a prefăcut a fi total neștiutor.

— Îmi pare rău, Sir William, dar nu înțeleg despre ce este vorba. Iar stăpânul meu nu este aici. A plecat azi de dimineață la Exeter, după care-și va continua drumul spre Tiverton.

Aceasta era o minciună sfruntată, pentru că Henry se afla în iatacul lui de la etaj cu una dintre servitoare, fiindcă nevasta îi plecase dimineață să-și viziteze sora care locuia în Okehampton. Cu toate acestea, indiferent ce bănuieli ar fi avut, Fitzhamon nu avea cum să contrazică spusele administratorului, și s-a mulțumit să lase un mesaj amenințător.

— Când se întoarce, spune-i că m-am săturat de furtișagurile lui. Dacă mai îndrăznește să taie o singură rămurică din pădurile mele, mă duc la Winchester – sau la Londra, de este nevoie – să-l caut pe justițiarul suprem, ca să-i povestesc toată tărășenia. S-a înțeles?

Seneșalul a continuat să joace rolul celui neștiutor.

— Nu am știință la ce te referi, Sir, dar voi transmite aceste vorbe stăpânului meu.

Nervos, Fitzhamon a tras de frâu, făcând calul să-și răsucească gâtul către poarta, apoi l-a slăbit ca să mai azvârle câteva cuvinte pline de obidă către mâna dreaptă a lui Pomeroy:

— Poți să-i mai spui și că acei doi oameni uciși de mercenarii lui astăzi vor fi cercetați de Sir John de Wolfe, coronerul regelui, către care am trimis deja un mesager. Iar el va găsi ceva de spus lui Hubert Walter despre felul în care au ajuns să moară acei oameni!

Trăgând din nou de frâul armăsarului, Fitzhamon a aruncat o ultimă amenințare, ca de despărțire:

— Și mai spune-i lui Pomeroy că îi pot transmite justițiarului și alte

lucruri grave despre el și trădătorii care-i sunt amici!

Spunând acestea, și-a înfipt pintenii în burta calului și a pornit în tunet de copite să traverseze curtea interioară, urmat de cei doi însoțitori care rămăseseră muți în tot acest timp.

În vreme ce călăreții dispăreau dincolo de podul mobil, pătrunzând în umbra pădurii, bătrânul administrator s-a rezemat de balustradă și, rămas pe gânduri, și-a trecut degetele prin barba rară. Auzise amenințări grozave, nici nu încăpea îndoială. Iar asta aducea primejdii pentru o mână de nobili din acea parte a Angliei.

CAPITOLUL CINCI
În care *Crowner* John vizitează o doamnă

Pe înserat, în ziua de după Slujba de Crăciun, un călăreț singuratic a intrat pe Poarta de Apus și și-a îndreptat calul spre castelul Rougemont. Orașul Exeter îi rămăsese nefamiliar, pentru că nu călcase acolo decât o dată. Neștiind bine unde trebuia să ducă misiva, a descălecat chiar la podul mobil din fața curții interioare și a întrebat gărzile cum să ajungă la cineva cu mai mare autoritate la castel. Soldatul înarmat a scos capul pe ușa de la picioarele porții, și curând a apărut și Gabriel, sergentul gărzilor.

— Mă numesc Ulf, și sunt bailivul lui Sir William Fitzhamon de la Dartington, din apropiere de Totnes. Am venit să anunț existența a două cadavre la Loventor, a zis el. Cu cine trebuie să vorbesc despre asta?

Gabriel, vechi veteran călit în luptele purtate în numeroase campanii, s-a bucurat că i se oferea prilejul să-și vadă prietenul de la etajul de sus, de aceea l-a condus pe bailiv pe scările înguste până în cămăruța din vârful turnului. Acolo, John de Wolfe rostea încet expresiile latinești pe care dascălul lui i le pregătise pentru lecția de a doua zi. Cum îi era obiceiul, Gwyn stătea ghemuit pe pervazul ferestrei și cojea un măr cu pumnalul, simțindu-se frustrat că nu mai avea pe cine să ia peste picior, deoarece Thomas se afla în acele momente în capitul, ca să caute pergamentul care lipsea.

Gabriel l-a anunțat pe Ulf, unul dintre bailivii lui Fitzhamon, apoi s-a lăsat moale pe scaunul lui Thomas ca să tragă cu urechea la știrile ce se anunțau interesante. Bailivul a spus toată istoria despre apariția neașteptată a răzbunătorilor asupra celor din Loventor care încercaseră să-i alunge pe tăietorii de lemne.

— *Crowner,* aceia erau soldați bine instruiți. Au venit înarmați până în dinți și i-au doborât pe doi dintre oameni fără nici o vină. Cu toate că am voit să le dăm o lecție oamenilor lui Pomeroy, care ne taie pădurea, noi am avut în gând să le lăsăm câteva vânătăi și cel mult să le spargem capetele câtorva – dar acești oameni i-au ucis pe doi dintre ai noștri așa cum zdrobești o muscă.

— Când s-a întâmplat asta? Și ce-ați făcut cu morții? a întrebat de

Wolfe.

— Chiar în dimineața asta, Sir, a răspuns cu voce răgușită Ulf, un saxon bine clădit. Administratorul lui Sir William a înțeles că omorurile atât de violente trebuie anunțate coronerului, de aceea m-a trimis degrabă să-ți spun.

— Nu i-ați îngropat? a mormăit Gwyn, știind că debarasarea de cadavrele incomode era de obicei prima grijă a sătenilor.

— Bineînțeles că nu! a răspuns Ulf, arătând că pe pământurile stăpânului său se știa legea. Am pus câteva bucăți de gard în jurul lor ca să nu se dea la ei câinii, pe care tare mult i-a atras mirosul de sânge.

— Știi cine i-a atacat pe oamenii tăi? a întrebat de Wolfe.

— Eu n-am fost de față, dar doi dintre oamenii de încredere, care îi conduceau pe proscrișii plătiți de noi, a zis că unul dintre ei a fost Giles Fulford, dar în fruntea lor se găsea un individ cu părul roșcat, ceva mai închis la culoare decât al omului tău de aici. Nu îi știau numele.

Coronerul s-a uitat întrebător la Gwyn, apoi și-a întors privirea spre bailiv.

— Numele de Jocelin de Braose îți sună cunoscut?

Ulf a rămas descumpănit.

— Nu, n-am auzit de el. Poate oamenii mei, dar eu, nu.

John i-a mai pus bailivului alte câteva întrebări, apoi a stabilit să-l întâlnească a doua zi dimineață devreme, pentru a merge la Loventor, iar Gabriel l-a condus, după ce i s-a recomandat să-și caute un adăpost ieftin și o masă la Bush, cel mai bun han din oraș.

După plecarea celor doi, coronerul s-a gândit la noua apariție a lui Fulford în acel incident, dar a socotit că era imposibil să găsească o legătură între acea faptă și moartea canonicului.

— Gwyn, ce-i cu căpetenia asta cu părul roșcat, l-a întrebat el pe ofițerul său. Trebuie să aflăm dacă acest om este Jocelin de Braose. Cine știe dacă mai are părul de aceeași culoare?

Uriașul din Cornwall a dus o mână la părul lui vâlvoi, de culoarea ghimbirului.

— Sunt mulți ca noi prin partea locului! Dar o să întreb la Sarazin în seara asta, și văd eu dacă-l cunoaște cineva – scutierul lui pare să apară destul de des prin locul acela.

Cum se întuneca, nu după multă vreme, John s-a dus fără chef spre casa din Martin’s Lane, ca să petreacă o seară de tăcere îmbufnată cu nevasta, găsind mângâiere doar în vinul fiert și în moțăitul lângă foc până la ora de culcare.

A doua zi, în lumina tulbure a zorilor, coronerul a pornit călare pe Bran, armăsarul lui masiv, pe Fore Street, către Poarta de Apus, având-l pe Gwyn în spate, călare pe o iapă cafenie. Dinspre răsărit

bătea același vânt înghețat, însă peste noapte nu mai ninsese. Amândoi îmbrăcaseră tunici groase din lână care le veneau până la jumătatea coapsei, despicate în față și în spate, ca să le îngăduie să stea în șa. Peste mantia lungă de călărie, de Wolfe avea o glugă neagră din piele, cu moț ascuțit la spate, în vreme ce Gwyn își înfășurase în jurul capului o pânză de sac, ale cărei capete și le vârâse pe sub gulerul zdrențuit al cuirasei groase din piele.

Ulf din Dartington îi aștepta la poarta orașului, care abia se deschisese. Portarul comitea o faptă pentru care putea fi spânzurat dacă îngăduia ca poarta să rămână deschisă între amurg și zori, cu excepția unor cazuri deosebite, aprobate de *sheriff.*

Cei trei călăreți au trecut pe poartă, abia strecurându-se prin mulțimea ce se vânzolea de cealaltă parte a zidului. Aceștia erau îndeosebi oameni de la țară, încărcați cu coșuri pline de legume, ouă și găini sau împingând cărucioare încărcate stivă cu alte asemenea mărfuri. Veneau la oraș să le vândă târgoveților, și-și așezau marfa pe marginea străzii sau aprovizionau dughenele existente cu o mulțime de lucruri proaspete.

Imediat ce au ieșit pe poartă, călăreții au luat-o către Insula Exe, o porțiune mlăștinoasă salvată de apele râului, pe care se înălțau o serie de colibe amărâte, îngrămădite în jurul pivelor cu ciocane pentru spălarea și pregătirea lânii. La celălalt capăt al insulei, de Wolfe i-a condus prin apa rece a râului, trecând prin vad. Exista un pod firav pentru cei care călătoreau pe jos, însă podul lung din piatră rămăsese neisprăvit, întrucât Walter Gervase, constructorul, rămăsese din nou fără bani.

Ajunși pe malul celălalt, au pornit pe drumul principal către apus, spre Plymouth și Cornwall. Au reușit să se deplaseze în ritm mulțumitor, deoarece șleaurile de obicei nămoloase se întăriseră din cauza gerului, devenind tari ca piatra. Ajungând să o ia chiar la un galop ușor, au ajuns la Chudleigh în mai puțin de două ceasuri, apoi au părăsit drumul principal, luând-o spre miazăzi, spre Totnes, așezare aflată pe râul Dart.

După încă o oră de drum, s-au apropiat de satul Ipplepen, apoi iar au lăsat drumul, mergând prin pădurea și tufărișurile ce se găseau între sate. John cunoștea bine acea zonă: doar se născuse și crescuse în Stoke-in-Teignhead, un conac aflat în micuța vale de la miazăzi de estuarul Teign. Mama, fratele și sora lui încă locuiau acolo, de aceea a hotărât ca în drumul de întoarcere spre Exeter să treacă pe la ei. Într-un târziu, au ajuns în cătunul Loventor, unde Ulf i-a dus în spatele unui hambar în care se aduna zeciuiala, aflat aproape de bisericuța din lemn. În timp ce au coborât de pe cai și au legat hățurile de un gard, câțiva săteni curioși s-au aținut în spatele lor. În spatele hambarului, o construcție strâmbă și înclinată într-o parte, cu pereți din nuiele

împletite și cu acoperiș de stuf, se afla o porțiune de pârloagă, cu câteva bucăți de gard încropit din vergele de alun fixate în pământ ca să alcătuiască un pătrat lipit de peretele din spate al hambarului.

— I-am adus aici ca să-i poți vedea, *Crowner,* a spus Ulf cu mândrie, făcându-se că lovește cu piciorul un câine scheletic ce adulmeca îngrăditura.

Bailivul a dat la o parte o bucată din gard și le-a permis să intre lui Wolfe și omului care era mâna lui dreaptă. Pe pământ zăceau două cadavre, așezate unul lângă celălalt. Erau îmbrăcate în straie atât de grosolane și de murdare, încât nu meritau să fie numite nici zdrențe.

— Aceștia sunt proscriși? a rostit coronerul, făcând mai mult o constatare decât întrebând.

— Da. Le-am oferit câte ceva de-ale gurii și câțiva penny ca să le dea acelor tăietori o lecție. Dau mereu târcoale satelor aflate de marginea mlaștinii sau a pădurii, încercând să prade pe câte cineva, să fure ori să facă vreo treabă pentru câțiva bănuți.

De Wolfe știa prea bine că, deși trebuiau vânați ca niște fiare, proscrișii se strecurau deseori înapoi în societate, fie ca să facă muncile cele mai grele atunci când li se ivea prilejul, fie ca să se stabilească permanent și să se apuce de vreo meserie. În mod oficial, erau în afara legii, de obicei prizonieri evadați, suspecți care fugeau de justiție ori căutători de sanctuar care promiseseră să abjure și să părăsească țara, dar care se ascundeau prin păduri, în loc să-și caute o corabie cu care să plece din regat. Oricine avea dreptul să ucidă un proscris de cum îl vedea; potrivit legii, ei erau considerați „capete de lup”, și pentru capul lor, dacă era adus ca dovadă spre a fi examinat de *sheriff* sau de coroner, se puteau primi recompense de cinci șilingi.

— Cei care i-au atacat pe tăietorii de lemne erau cu toții proscriși? s-a răstit de Wolfe la Ulf.

— Toți, în afară de doi, care erau oameni de-ai noștri, inclusiv reeve-ul. Sir William a poruncit să se procedeze așa, astfel că administratorul lui i-a găsit pe acești oameni.

De Wolfe s-a aplecat deasupra cadavrelor și a văzut că brațul drept al unuia dintre ei fusese retezat din umăr – membrul însângerat stătea așezat alături de trup. Celălalt avea o rană mare la gât, iar coronerul, fără să șovăie nici o clipă, și-a vârât degetele în gaura căscată ca să vadă cât de adâncă era.

— Oasele gâtului au fost sparte de lama spadei. O lovitură bine dată, cât pe ce să-i zboare capul cu totul, a zis el pe un ton detașat.

După atâția ani petrecuți pe nenumărate câmpuri de bătălie, se considera o autoritate privind metodele de ucidere și de schilodire. Și-a șters degetele de un smoc de iarbă înghețată și s-a ridicat.

— Gwyn, socotesc că trebuie să țin o cercetare în legătură cu ei.

Părosul lui ajutor s-a uitat suspicios la siluetele nemișcate de pe pământ.

— Chiar e nevoie? a întrebat el pe un ton ranchiunos. Dacă-s proscriși, nici măcar nu există în ochii legii. Ce să ne mai batem capul?

Coronerul și-a trecut palma peste miriștea neagră de pe obraz – abia în ziua următoare venea rândul bărbieritului.

— Nu sunt chiar sigur. Și nici nu am habar dacă știe cineva cum trebuie să se procedeze. Poruncile nu sunt deloc limpezi în ce privește îndatoririle coronerilor.

Singurul mandat pe care îl aveau aceștia era o frază rostită de adunarea judecătorilor regelui, care se ținuse în septembrie anul precedent, tocmai în Kent. Acea frază spunea că în fiecare comitat aveau să fie numiți trei cavaleri și un funcționar, care să „apere interesele Coroanei”, ceea e însemna că toate evenimentele ce aveau vreo legătură cu legea care se petreceau în comitat trebuiau trecute în evidențe spre a fi prezentate judecătorilor itineranți atunci când ajungeau în vreun comitat, însă asemenea vizite erau rare și se desfășurau în pripă. În baza acelei „apărări a intereselor Coroanei”, coronerul era obligat să cerceteze toate decesele subite, actele de agresiune și rănire, violurile, descoperirile de comori, epavele, capturile de pești care aparțineau regelui, precum balenele și sturionii, probabil chiar jafurile. Trebuia să participe la toate spânzurările, mutilările, ordaliile, încercările prin luptă și orice alte chestiuni legale care puteau apărea. Cu toate acestea, îndrumările privind modul de procedură în asemenea chestiuni erau cât se poate de confuze. De Wolfe știa că, dacă ar fi încercat să obțină lămuriri referitoare la necesitatea de a cerceta moartea unor persoane nerecunoscute de lege, precum proscrișii, avea să aștepte luni în șir un răspuns de la curtea regelui, asta în cazul în care judecătorii Coroanei catadicseau să analizeze o asemenea problemă.

— Decât să greșim, mai bine s-o facem, a mormăit el către ofițerul său. S-ar putea ca tărășenia asta să aibă vreo legătură cu politica. Am o bănuială că, pe lângă treaba cu tăierea pădurii, acești morți reprezintă doar urmarea vreunei gâlcevi dintre Henry de la Pomeroy și William Fitzhamon pentru pământuri.

Ca și cum ar fi fost auzit de o ureche cerească, în acea clipă s-a petrecut ceva care l-a făcut să uite de dilema în care se afla. Gwyn a ridicat capul și aproape că a adulmecat aerul.

— Călăreți care vin încoace – cel puțin trei, a zis el.

Abia peste aproape un minut, de Wolfe, al cărui auz nu era la fel de ager, a auzit și el zgomotul de copite, și curând, la capătul drumului ce trecea prin sat au apărut în galop ușor patru călăreți, care și-au mânat caii spre hambarul de colectat zeciuiala.

— E Sir William Fitzhamon, a zis Ulf, grăbindu-se să iasă din îngrăditură, scoțându-și în același timp căciula ca să-și salute stăpânul.

Călărețul din fruntea grupului era un bărbat semeț, slab, pe care John îl mai întâlnise în trecut, dar pe care abia îl cunoștea. Fitzhamon a descălecat, a pășit spre coroner și l-a salutat repezit, abia catadicsind să arunce o privire la cadavrele întinse pe pământ.

— Acesta e fiul meu, Robert, a zis el, azvârlindu-și capul către flăcăul care tocmai cobora de pe cal. Am avut dreptate gândindu-mă că o să sosești aici în dimineața asta, ca răspuns la mesajul pe care l-am trimis prin bailivul meu, a continuat el cu un aer arogant ce l-a cam zgândărit pe John. Acești ticăloși morți nu merită osteneala, dar voiam o recunoaștere oficială a relelor și a furăciunilor pe care Pomeroy le-a adus proprietăților mele.

Cu jumătate de cap mai înalt decât Fitzhamon, de Wolfe l-a măsurat cu ochi pătrunzători pe bărbatul mai în vârstă.

— Să înțeleg că totul e din pricina unei neînțelegeri legate de pământuri?

— Sir John, nu încape nici o neînțelegere. Pământurile sunt ale mele și au fost ale familiei mele de generații întregi. E un jaf sfruntat din partea lui Pomeroy, care încearcă să-mi dea înapoi hotarul cu câteva sfori, hăcuind și arzând o parte din pădurea mea, porțiunea dintre acest sat și Afton, a zis el, izbindu-se cu cravașa de călărie peste picior. Și nu e prima oară că încearcă așa ceva.

L-a prins de cot pe coroner și l-a tras deoparte de ceilalți, iar fiul său i-a urmat sfios, neștiind cum să procedeze.

— Am câteva conace răspândite prin comitatele din apus și nu pot fi pretutindeni în același timp. Dar treaba asta a mers prea departe. L-am amenințat pe Pomeroy că o să fac plângere la rege dacă nu încetează să-mi taie pădurea ca să-și mute hotarul peste pământurile mele.

— În vremurile astea e greu să faci o reclamație la rege. E plecat din țară mai tot timpul, a remarcat de Wolfe, fără nici o undă critică la adresa nepăsării lui Richard Inimă-de-Leu față de treburile Angliei.

— Știu asta și m-am consolat că nu-i pot fi în preajmă – cu toate că tare mi-aș dori să fiu îndeajuns de tânăr ca să-l slujesc în războiul împotriva acelui fătălău și laș din Franța, dezgustătorul Filip.

După răceala de început simțită față de acel bărbat, vorbele lui i-au mers la inimă. Oricine era un sprijinitor atât de convins al regelui merita, după părerea lui, toată admirația.

— Aș putea, desigur, să merg și să mă plâng justițiarului suprem în legătură cu asta, a continuat Fitzhamon. Îmi pare rău că am pierdut prilejul de a-l întâlni luna trecută, când a fost la Exeter, dar în săptămâna aceea am avut pântecăraie cu sânge și n-am putut nici măcar să mă dau jos din pat.

— Hubert Walter este un bărbat cu luare-aminte și drept și va analiza plângerea ta cu toată seriozitatea, l-a sfătuit de Wolfe.

Fitzhamon a aruncat o privire scurtă peste umăr.

— Dacă mă gândesc bine, ți-aș putea spune și alte lucruri, în afara plângerii mele privind încălcarea hotarelor. Lucruri pe care le-ai putea transmite suveranului.

Intrigat, John a încercat să-l facă să intre în amănunte, dar Fitzhamon a lăsat impresia că și așa spusese prea multe și nu s-a lăsat convins să aducă lămuriri. S-au întors la hambar, iar Fitzhamon s-a pregătit să încalece.

— Am ținut să-ți aduc la cunoștință aceste omoruri, așa cum se cuvine, *Crowner,* ca să se înțeleagă limpede că Henry de la Pomeroy a procedat nelegiuit îndemnând niște ticăloși asupra oamenilor mei care n-au făcut alt rău decât să-mi apere pământurile.

Imediat după ce s-a aburcat în șa, de Wolfe s-a apropiat de el.

— Bailivul tău a zis că printre cei care i-au atacat pe oamenii tăi era și un om pe nume Giles Fulford, dar că în fruntea lor se afla un bărbat cu părul roșcat. Ai cumva știință cine ar putea fi acela?

Fitzhamon a clătinat din cap.

— Nu îi cunosc pe mercenarii din acest comitat, Sir. Știu doar că mulți tineri cu sânge înfierbântat se pun în slujba celor care au nevoie de brațe tari și de săbii lungi ca să-și împlinească ambițiile. Și eu am fost ademenit să mă alătur lor, dar asta mi s-a părut o nelegiuire! Cât privește numele lor, nu te pot ajuta. Las asta în seama servitorilor mei.

După ce a aruncat cu aroganță acel afront, și-a întors calul și i-a dat pinteni, îndepărtându-se în galop ușor, urmat îndeaproape de fiu și de cele două gărzi.

Coronerul s-a uitat lung după ei până când au dispărut după un cot al drumului.

„Oare ce o fi vrut să-mi spună?“ s-a întrebat el în tăcere.

Cercetarea care a urmat a fost o treabă simplă, desfășurată în grabă. Gwyn a adus doi dintre sătenii din Loventor care însoțiseră grupul de proscriși angajați să-i atace pe tăietorii de lemne. Proscrișii scăpați cu viață se mistuiseră: nici unul dintre cei care sălășluiau în păduri nu ar fi riscat să apară aproape de coronerul regelui dacă ținea să rămână cu capul pe umeri.

Cum Thomas nu era de față ca să întocmească un raport pe pergamentele lui, de Wolfe a trebuit să memoreze cele câteva amănunte aflate, astfel încât să le poată relata scribului când aveau să se întoarcă la Exeter. Alcătuind un juriu dintr-o mână de săteni, coronerul a prezentat în pripă circumstanțele în care se petrecuseră omorurile. Deși era limpede că nu se putea cu nici un chip face „dovada

originii englezești” în cazul celor doi proscriși fără de nume, nu ținea să dea satului o amendă pentru omor, liniștindu-și conștiința cu scuza că, de vreme ce oamenii aceia era ca și inexistenți în ochii legii, nu avea nici o importanță nația din care proveneau.

În mai puțin de zece minute, coronerul le-a spus oamenilor care stăteau ca prostiți în jurul cadavrelor să dea verdictul de omor făptuit de persoane necunoscute. Apoi li s-a îngăduit să plece, ceea ce oamenii au făcut cam fără tragere de inimă, pentru că, după acel eveniment, care constituia o abatere neobișnuită de la viața searbădă și monotonă pe care o duceau în sat, trebuiau să se întoarcă la truda lor anevoioasă.

— Mă gândisem să-l numim pe Giles Fulford drept unul dintre ucigași, i-a spus John lui Gwyn, dar nu avem altă dovadă în afara vorbelor unui sătean – și asta oricum nu ne-ar sluji prea mult. Numai că, de îndată ce ne întoarcem la Exeter, trebuie să nu-l scăpăm din ochi pe acest domn Fulford.

Trecuse de amiază când au plecat de la Loventor și, cu toate că ar fi putut ajunge la Exeter înainte de amurg, ora închiderii porților, de Wolfe a profitat de acel prilej ca să-și viziteze familia. Deși au călătorit printr-un ținut pustiu, pe drumeaguri înguste numai bune pentru organizarea de ambuscade, cei doi bătrâni luptători nu se simțeau deloc amenințați de hoții la drumul mare. Se vedea de departe că armăsarul lui John era un războinic, pentru că Bran avea o statură impunătoare, iar picioarele păroase îl arătau ca fiind cal de luptă, capabil să poarte în spinare greutatea unui om înarmat și purtând armură grea. În ce-l privea pe Gwyn, mai curând înfățișarea lui decât cea a iepei sale l-ar fi făcut pe orice răufăcător să se gândească mai bine înainte de a-i ataca. Uriașul păros, cu aspect de sălbatic, purtând cuirasa din piele și apărătoare de umeri din metal, avea o față feroce care ar fi fost gata în orice clipă să-și folosească spada mare, ce-i atârna de un pripon de la oblâncul șeii, ori securea, care se legăna de partea cealaltă.

Le-a trebuit un ceas și jumătate ca să parcurgă cele nouă mile de la Loventor, prin Kinkerswell, până la Stoke-in-Teignhead, un sat mai răsărit, cu un conac bine îngrijit, care era așezat frumos într-o vale înverzită, situată la ceva mai mult de o milă de mare. Casa era solidă, ridicată din piatră, reprezentând unul dintre ultimele lucruri făcute de tatăl său, Simon de Wolfe, înainte de a pleca la război în Irlanda, unde fusese ucis. Anii de pace care urmaseră îngăduiseră ca măsurile de apărare ale casei să fie mai lejere și, cu toate că în jurul curții exista o palisadă, din câte își amintea John, podul mobil nu fusese ridicat niciodată. Au trecut peste el în zgomot de copite și au fost întâmpinați cu plăcere neascunsă de servitori, dintre care unii îl știau pe John încă de când era mic. Și Gwyn se bucura de simpatie, pentru că fusese acolo de multe ori. Cele două femei de la bucătărie apreciau buna lui

dispoziție gălăgioasă, căci aceasta venea într-un contrast izbitor cu înfățișarea lui neîmblânzită. El s-a dus drept la bucătărie ca să le piște de fund pe bucătărese și să primească de mâncare până nu mai putea să se ridice de la masă, iar de Wolfe a intrat în casă pentru a-și vedea familia.

Administratorul, un saxon bătrân pe nume Alsi, l-a întâmpinat pe scările ce dădeau din curte, zâmbind încântat să-și vadă stăpânul venit în vizită.

— Fratele ți-e plecat la Holcombe, stăpâne John, dar mama și sora ta sunt amândouă în solariu.

Și-au petrecut ce mai rămăsese din zi mâncând, bând și tăifăsuind în jurul focului ce duduia în sala mare. Mama lui, Enyd de Wolfe, era o femeie vioaie, încă atrăgătoare, care împlinise șaizeci și trei de ani și avea părul castaniu în care se strecuraseră și destule fire albe. Scundă și delicată, vivacitatea ei îi făcea pe toți să o iubească, începând cu ultimul servitor și terminând cu cei trei copii. Cel mai vârstnic era William, aflat în acea zi la celălalt conac al familiei, situat la câteva mile spre miazănoapte, pe coasta mării, la Holcombe, în apropiere de Dawlish. Era cu doi ani mai mare decât John, dar semăna foarte mult cu el – înalt, brunet și slab, la fel ca tatăl lor. Însă William avea altă fire: nu-l interesau călătoriile, bătăliile și nici războaiele de peste hotare. Făcuse o pasiune pentru agricultură, creșterea oilor și îngrijirea celor două proprietăți ale familiei. După moartea tatălui lor, el moștenise toată proprietatea, însă lui Enyd și celorlalte două odrasle ale sale, cea de-a treia fiind Evelyn, le reveneau părți egale din venituri. Evelyn fusese mezina, care acum avea treizeci și patru de ani, o femeie agreabilă, dornică de bârfe. Evelyn voise să se facă maică, însă, după moartea tatălui lor, Enyd o rugase să rămână acasă și să o ajute la gospodărie.

Cele două femei s-au simți încântate să-l descoasă pe John, scoțând de la el toate clevetirile și știrile pe care le auzise în Exeter – până și cele care o priveau pe Matilda, pe care o displăceau la fel de mult pe cât le disprețuia aceasta. În sinea ei, Enyd regreta că fiul ei se căsătorise cu o de Revelle, treabă aranjată de tatăl lui ca încercare de obținere a unui avantaj din punct de vedere social, care să-i îngăduie lui John să intre în rândul notabilităților comitatului. Însă Simon nu prevăzuse că va muri de timpuriu – și nici John nu crezuse că-și va petrece două decenii departe de Devon, plecând la războaie în primul rând ca să stea departe de nesuferita lui nevastă. Faptul că mama lui era de origine celtă, având o mamă velșă și tatăl din Cornwall, era o adevărată nenorocire pentru Matilda, pentru care oricine nu avea sânge pur normand era totuna cu o lighioană.

Într-un târziu, aproape amețit de atâta mâncare, vin și flecăreală, de

Wolfe s-a lăsat moale pe o saltea umplută cu pene de gâscă ce i se așezase alături de vatră și a dormit la fel de dus ca Gwyn, care își azvârlise o pătură peste un morman de fân din coliba ce slujea drept bucătărie, unde era cald.

A doua zi, în a douăzeci și opta zi a lunii decembrie, după ce au mâncat de dimineață pe săturate, cei doi au plecat de la Stoke și au mers în pasul calului până la gura râului Teign. Cum era reflux, au trecut cu caii prin vadul râului nu prea larg, prin locul în care acesta depășea dunele de nisip ce-l despărțeau de mare. Ajunși pe malul celălalt, John a pornit înainte pe drumul de coastă, apoi a cotit ușor spre uscat, ca să ajungă în satul Holcombe. Acolo l-a găsit pe fratele lui care dirija construcția unui hambar, într-o parte a căruia avea să depoziteze lână de la turma tot mai mare de oi care îi aducea venituri și lui de Wolfe.

William a coborât o scară improvizată ca să-și întâmpine fratele, iar cei doi s-au îmbrățișat cu căldură.

— Nu puteam trece pe aici fără să-ți fac urări pentru un an nou plin de bogăție, frate! a exclamat John. Mai ales când și veniturile mele depind atât de mult de eforturile tale.

Au stat de vorbă o vreme despre conace și negoțul cu lână, care constituia puterea economică a Angliei acelor vremi. Gwyn i-a urmărit de la o distanță respectuoasă, minunându-se din nou de asemănarea dintre cei doi frați și de diferența dintre firea lor. După ce au sfârșit de discutat probleme de familie, William l-a întrebat pe coroner despre treburile lui, care păreau să-l fascineze. De Wolfe i-a povestit despre problemele lui de moment, apoi l-a întrebat dacă știa ceva despre Giles Fulford, dar acesta nici măcar nu auzise de el.

Gwyn a așteptat răbdător jumătate de ceas, cât cei doi au discutat de-ale lor. Apoi, după ce s-au bătut pe spate drept salut de despărțire, de Wolfe a urcat pe calul impunător și au continuat drumul spre miazănoapte. Cum mai erau ceasuri bune până să vină vremea mesei de prânz, au călărit la trap mărunt pe drumul ce urma coasta și ducea spre Dawlish, aflat la câteva mile mai departe. Ar fi putut ajunge la Exeter pe la începutul după-amiezii, însă din experiențele sale din trecut, Gwyn a bănuit că vor fi probabil la porțile orașului abia spre înserat.

Colibele pescarilor, presărate de-a lungul plajei, i-au anunțat că erau la Dawlish, deși centrul satului se afla ceva mai departe de mare, în susul unui pârâu, pe ale cărui maluri se odihneau bărci aduse pe uscat. John a tras de hățuri, făcându-l pe Bran să meargă la pas, și l-a îndrumat în susul unei poteci de-a lungul pârâului, cercetând cu atenție malurile, de parcă ar fi căutat din ochi o barcă anume. Apoi a îmboldit armăsarul să pornească la trap și a urcat poteca spre locul în care

câteva case, unele din lemn, altele din piatră, alcătuiau centrul satului. A oprit calul în fața unei locuințe noi, construită din piatră cenușie, cu două arcade rotunde cu fața către drum, care adăposteau o intrare în stil breton. S-a întors în șa și i-a vorbit ofițerului său:

— Gwyn, trebuie să vorbesc cu cineva, așa că găsește-ți o berărie și ia-ți ceva de mâncare și băutură. Ne vedem mai târziu.

Omul din Cornwall a rânjit pe sub mustața stufoasă: bănuielile lui de mai devreme se adevereau. În timp ce Gwyn s-a dus să-și caute locul unde să se bucure de o bere și de ceva de-ale gurii, de Wolfe a descălecat și a legat calul de o balustradă dintr-o parte a casei. În fața ei, dincolo de arcade, era o ușă, însă el a mers de-a lungul unei laturi, către curtea din dos, căutând intrarea din spate.

— Oare ești vreun hoț care vrea să mi se strecoare în casă nebăgat în seamă? a auzit el o voce venind dinapoia sa.

S-a răsucit, și un zâmbet de bucurie de netăgăduit i-a transformat trăsăturile de obicei sumbre. Avea în față o femeie atrăgătoare, care ieșise pe furiș pe ușa din față și-l urmărise până atunci.

— Hilda! Dumnezeule, arăți tot mai frumoasă de fiecare dată când te văd.

Sinceritatea vorbelor lui au făcut-o să se îmbujoreze pe femeia care s-a apropiat să-l sărute pe buze. Fața ei ovală era luminată de ochii albaștri și mari și buzele roșii, însă ceea ce atrăgea atenția în mod deosebit era frumusețea părului blond-deschis care îi cădea ca o cascadă până mai jos de umeri. Obișnuita bonetă din pânză albă lipsea, iar la gâtul ei lung nu se vedea eșarfa, în schimb era împodobit cu un lanț din aur, lucrat din inele groase. Purta o rochie lungă din pânză crem, care avea o broderie în jurul liniei gâtului. Talia îi era încinsă cu un cordon albastru, petrecut de două ori, și capetele cu ciucuri ale acestuia îi atârnau aproape până la glezne.

Ea și-a trecut brațul pe după al lui și l-a tras către poarta ce dădea în grădină.

— Poți intra și pe ușa servitorilor dacă te ferești atât de cea principală, l-a ironizat ea.

— N-am văzut barca lui Thorgils pe râu, dar se putea să și-o fi schimbat, n-aveam cum să știu, a explicat el cu sfiiciune.

În timp ce s-au îndreptat spre ușa din spate, Hilda i-a spus că soțul ei era plecat.

— Ca de obicei, așa că-l văd doar o zi din douăzeci. Duce lână până la St Malo și nu se întoarce decât săptămâna viitoare.

„Pesemne că o fi și o parte din lâna mea“, a gândit de Wolfe, pentru că era partener atât cu fratele său, cât și cu unul dintre *portreeve*-ii din Exeter, Hugh de Relaga.

Parterul casei, care era spațios față de al altora din acel sat, servea

și drept depozit pentru negoțul pe care-l făcea Thorgils, fiind plin până la tavan de baloturi, lăzi și butoaie. Printre ele își făcea de lucru o fată, care a zâmbit cu un aer superior văzând că John și stăpâna ei urcă la catul de sus. Hilda i-a ars o palmă, nu prea tare, peste ureche și i-a poruncit să aducă de la bucătărie ceva de mâncare pentru oaspetele ei. Rânjind și mai abitir, fata s-a grăbit să iasă, cu gând să le împărtășească și celorlalte servitoare bănuielile ei.

Catul de sus era partea locuibilă a casei, având un horn din piatră, o masă și scaune și o porțiune rezervată patului, care era în realitate o saltea umplută cu paie și acoperită cu blănuri de oaie. În încăpere era cald, fiindcă focul ardea în vatră, iar Hilda s-a grăbit să ia mantia și gluga lui John. El și-a desfăcut teaca spadei care îl incomoda și a lăsat arma grea să cadă la podea cu un zăngănit. S-a lăsat recunoscător pe marginea saltelei de paie și a așteptat ca ea să toarne vin dintr-un clondir de piatră în doua cupe nu prea adânci.

În timp ce gustau din vin, servitoarea cea îndrăzneață a urcat cu grijă scările abrupte aducând o placă de lemn pe care se aflau pâine, carne și pește. A lăsat-o jos, apoi a plecat și, în următoarele minute, cât John a mâncat, au vorbit despre ce li se mai întâmplase de când nu se văzuseră.

De Wolfe o cunoștea pe Hilda de copil, pentru că era fiica unui fost *reeve* de pe proprietatea din Holcombe. Era cu opt ani mai în vârstă decât ea, însă, încă înainte ca el să plece la războaie, la vârsta de șaptesprezece ani, ea promitea să devină o frumusețe. Flirtau de fiecare dată când se întorcea el acasă, iar după ce ea a împlinit cincisprezece ani, au devenit iubiți. Amândoi știau că relația dintre ei nu va trece mai departe de hârjonelile în fân, asta pentru că ea provenea dintr-o familie saxonă de jos, care-l slujea pe lordul normand al conacului și familia acestuia, din care de Wolfe făcea parte. Într-o zi, când se întorsese din Franța, John aflase că Hilda fusese dată în căsătorie unui bărbat mult mai vârstnic, Thorgils Barcagiul, care locuia în Dawlish, sat aflat în apropiere. Ea nu se arătase nefericită de acel aranjament: bărbatul ei era un om de treabă, căruia îi mergeau afacerile din plin și îi putea oferi mai tot ce-și dorea – acea casă nouă stătea dovadă a prosperității bărbatului ei. De Wolfe s-a gândit că, în urmă cu ani, probabil fusese îndrăgostit de Hilda, însă despărțirea în atâtea rânduri pentru lungi perioade de timp și căsătoria ei făcuseră ca sentimentele lui să fie de afecțiune sinceră și dorință carnală firească. Bănuia că Thorgils își dădea seama că soția îi punea coame – poate și cu alții, nu numai cu John –, dar nu scosese nici o vorbă despre asta. Pesemne că marinarul de șaizeci de ani accepta ideea că, lăsând acasă o femeie frumoasă în timp ce el cutreiera mările, acesta era un risc pe care nu-l putea evita.

Hilda i-a mai turnat vin și s-a așezat alături de el pe saltea. El i-a povestit despre ultimele întâmplări și despre necazurile cu canonicul mort și gâlcevile pentru pământuri ce se petrecuseră în Loventor, care nu se afla prea departe. Când a dus vorba de Giles Fulford, chipul ei s-a întunecat.

— Omul acela și stăpânul lui – amândoi sunt niște porci nerușinați!

John a privit-o cu uimire.

— Îi știi?

— Nu tocmai, dar au venit împreună aici, în urmă cu câteva săptămâni, ca să aștepte barca lui Thorgils la întoarcerea de la Caen. A întârziat atunci două zile din pricina vânturilor potrivnice, așa că ei doi au rămas în sat. Amândoi au încercat să mă seducă, așa, din plictiseală, cu toate că aveau cu ei două femei ușoare.

— Cum arăta stăpânul lui? Îi știi numele?

— Ba bine că nu. Jocelin de Braose. Ăștia doi se aveau mai mult ca frații, decât ca stăpân și scutier. Cred că le aveau cu rândul pe cele două muieri. Una era o femeiușcă cu părul negru – parcă-i spuneau Rosamunde din Rye.

— Și cum arată acest Jocelin?

Hilda s-a lăsat puțin pe spate și s-a uitat neîncrezătoare la John.

— Dar de ce te interesează atât de mult? Ai de gând să-i provoci la luptă pentru c-au încercat să mă aibă la așternut?

— Știm că Giles e amestecat în câteva afaceri necurate, dar de Braose e mai alunecos. Cum e la înfățișare?

— Arătos, trebuie să recunosc, deși n-are farmecul tău de om în toată firea, John.

Drept pedeapsă, el a lovit-o ușor cu palma peste fundul rotunjor.

— Te-am întrebat cum arată.

— Păr roșcat – cafeniu-roșcat, cu zulufi. Multe femei l-ar plăcea, dacă ar cădea în plasa unui asemenea băiat arătos.

— Din câte am aflat, se pricepe la mânuirea spadei. Ieri am ținut o anchetă privind doi oameni pe care el și amicul lui i-au tăiat de moarte. De Wolfe a dat peste cap restul de vin din cupă. Și ce treabă aveau cu Thorgils?

Cu o mișcare elegantă din cap, Hilda și-a azvârlit părul lung pe spate.

— Aducea vreo șase oameni din Franța. Cei doi au venit să-i întâmpine la sosire.

— Ce fel de oameni erau aceia?

— Soldați, sunt convinsă. Nu luptători de rând, ci cavaleri bogat înveșmântați, cu arme din cele bune. Erau normanzi – adică, oameni din Normandia, pentru că n-au schimbat nici o vorbă englezească între ei.

— S-a mai întâmplat așa ceva până acum?

— Da, și Thorgils, și alți marinari care fac negoț de-a lungul coastei au tot adus asemenea oameni în ultimele două luni. N-am știință încotro se duc, dar vine cineva cu cai de schimb pentru ei, apoi pornesc și dispar în galop spre interiorul ținutului.

Apoi Hilda și-a lăsat cupă de vin pe podea și s-a cuibărit mai aproape de John de Wolfe.

— M-am săturat să tot vorbesc despre afacerile și mărfurile aduse de bărbatul meu. John, ai venit aici doar ca să mă tragi de limbă și să afli secretele celor din Dawlish?

El a zâmbit, lucru pe care-l făcea atât de rar, și a luat-o de umeri ca să-i admire chipul frumos și curat. Cineva foarte pretențios ar fi socotit că Hilda avea nasul ceva mai lung decât s-ar fi cuvenit, dar pentru o femeie de treizeci și doi de ani, era aproape de perfecțiunea pe care și-ar fi dorit-o orice bărbat.

El s-a aplecat spre ea și a sărutat-o din nou, apoi s-a lăsat alene pe moliciunea blănurilor de oaie.

Așa cum anticipase Gwyn, au ajuns la Exeter cu puțin înainte ca porțile orașului să se închidă, scârțâind din țâțâni. Gwyn și-a văzut de drum în afara zidurilor, spre coliba lui din St Sidwell, în vreme ce coronerul și-a îndemnat armăsarul ostenit spre grajdurile din Martin’s Lane. După ce s-a îngrijit ca Bran să primească hrană și apă, s-a dus către casă și a intrat în sala mare cu fereală. N-a văzut nici urmă de Mary, care să-l prevină din timp în legătură cu posibilitatea declanșării unei furtuni casnice, astfel că a traversat podeaua pardosită cu dale până la vatră, unde a văzut o pereche de tălpi ieșind în afară de pe unul dintre scaunele din fața focului.

— Ai binevoit să mai treci și pe acasă? a auzit el un glas ascuțit și răutăcios.

Matilda stătea ghemuită și înfofolită într-un șal gros din lână tras peste rochie, ca să se păzească de curent.

— Ai fost plecat două zile și o noapte, fără să-mi trimiți nici o vorbă. De unde să știu eu unde ești și când o să te întorci?

— Are vreo importanță? i-a răspuns el morocănos. Niciodată nu mă aștepți cu masa pusă. Dacă n-ar fi Mary, aș pieri de foame în casa asta nenorocită.

— Pentru asta sunt făcute slujnicele, neghiobule. Deși s-ar putea ca tu să le găsești folositoare și pentru altceva, ca să nu mai vorbesc de saxona aceea!

Vreme de o clipă, de Wolfe s-a gândit la Hilda, despre care spera că nevasta încă nu aflase – abia după aceea și-a dat seama că ea se referise la Mary, a cărei mamă era de origine saxonă.

— De când te-am văzut ultima oară, cred c-ai colindat prin toate tavernele din Devon.

Asta l-a zgândărit în amorul propriu pe de Wolfe, fiindcă nu călcase într-un han de la Slujba de Crăciun încoace.

— Am fost plecat să văd doi morți, apoi am stat cu familia mea peste noapte, am ținut o anchetă, iar după aceea am călătorit spre casă.

Inversase ordinea anchetei și a vizitei sale la Stoke pentru a justifica trecerea timpului în acea zi, însă, indiferent ce ar fi spus, Matilda avea să se folosească de vorbele lui doar ca motiv de cicăleală.

Ea a mai spumegat alte câteva minute, reușind să strecoare și câteva remarci veninoase la adresa familiei lui, apoi, parcă cu părere de rău, i-a transmis și mesajul pe care trebuia să i-l transmită dintru început:

— Viermele acela mic și blestemat care ți-e slujitor te așteaptă în bucătărie, din câte știu. A sosit aici acum două ceasuri și ne-a tot sâcâit să-i spunem unde ești. Susține că are ceva urgent să-ți transmită – cu toate că nu mă duce capul să pricep ce-o fi atât de urgent în treburile cu care te îndeletnicești.

Bucuros să scape de gura ei și să audă ce avea de comunicat Thomas de Peyne, de Wolfe s-a grăbit să iasă din vestibul și a cotit prin pasajul cu podeaua din pământ bătătorit, ajungând în curte. În anexa din stânga, lipită de casă, care slujea atât de bucătărie, cât și de locuință pentru Mary, l-a găsit pe pocitul lui copist cocoțat pe un taburet. Mânca de zor, fiindcă mămoasa Mary, bănuind că fostul preot era hămesit, îi pusese dinainte mâncare pe săturate.

Când și-a văzut stăpânul, Thomas s-a grăbit să înghită ce avea în gură și s-a lăsat să alunece de pe taburet până aproape de foc.

— *Crowner,* am venit cu vești din incinta catedralei. Vicarul canonicului Roger de Limesi a venit la mine în după-amiaza asta, din porunca stăpânului său. Omul acela, Fulford, l-a căutat pe Langton și i-a cerut să-i dea pergamentul care arată locul unde e îngropată comoara mare. A amenințat că-l ucide pe de Limesi dacă nu i-l aduce degrabă. Canonicul nu știe ce să facă, pentru că, după cum știm, nu există un asemenea document.

Coronerul a încercat să înțeleagă acea nouă și neașteptată răsturnare de situație.

— Arhidiaconul are știre despre asta?

Thomas a dat afirmativ din cap.

— Temându-se pentru viața lui, canonicul s-a dus direct la el să-i povestească. Cred că arhidiaconul te așteaptă ca să stabiliți ce este de făcut.

Pus pe gânduri, de Wolfe și-a plimbat palma peste fața nerasă, constatând că bărbieritul era o chestiune ce nu mai suporta amânare.

— Du-te până la incinta catedralei și îngrijește-te ca de Limesi și vicarul lui să se adune acasă la John de Alencon la al șaptelea ceas, iar după aceea mergi la arhidiacon și spune-i că noi negreșit vom ajunge acolo la acea oră.

Pătruns de importanța misiunii, micuțul scrib s-a grăbit să plece, iar coronerul s-a întors spre Mary, care asistase în tăcere la acea discuție.

— O să mănânc ceva aici, fata mea. Atmosfera din sala mare e mai geroasă decât viforul ce vine dinspre răsărit.

S-a ferit să spună că nu simțea nici un îndemn să se ducă la hanul Bush ca să mănânce în acea seară; acolo ar fi trebuit să dea ochii cu țiitoarea lui, iar asta după vizita făcută la Dawlish.

La fel ca mulți dintre colegii lui prebendari, arhidiaconul locuia pe Canonic’s Row. Dintre cei douăzeci și patru de preoți, unii aveau anumite îndatoriri și funcții, însă asta nu le conferea privilegii deosebite. Existau patru arhidiaconi – John de Alencon pentru Exeter, iar ceilalți pentru Cornwall, Totnes și Bamstaple. Mai erau dirijorul de cor și trezorierul, dar toți aveau case care semănau și stiluri de viață asemănătoare, locuind în incinta catedralei sau altundeva în oraș.

De Alencon, care-și primise numele după orașul din Normandia de unde se trăgea familia lui, locuia în incintă, a doua casă de la biserica St Martin, la o azvârlitură de băț de locuința coronerului. După ce a terminat de înghițit mâncarea fierbinte și consistentă pusă în fața de Mary, de Wolfe a ținut să se ducă până în sală ca să-i facă limpede Matildei că va pleca din nou de acasă, de astă dată ca să stea de vorbă cu oamenii importanți ai Bisericii la care ea ținea atât de mult.

S-a dus apoi în incinta catedralei, și în fața casei arhidiaconului l-a găsit pe Thomas așteptându-l, tremurând ca varga în mantia lui subțire. Roger de Limesi și vicarul lui, Eric Langton, erau deja înăuntru, amândoi neliniștiți și măcinați de temeri. Adevărat, după uciderea lui de Hane și amenințările lui Giles Fulford, canonicul se temea pentru propria viață.

Încăperea în care se aflau era la fel de sărăcăcios mobilată ca aceea a lui Robert de Hane, aflată nu departe de acolo. John de Alencon era un preot auster, care făcuse o profesiune de credință din Regula Sfântului Chrodegang[5] în ceea ce privea bunurile lumești și viața de huzur. S-au așezat pe băncile aflate în jurul mesei goale, iar singura lumină provenea de la trei lumânări din seu din niște stative prinse pe perete, unde se găsea agățat și un crucifix mare.

— Am putea să cerem șerifului să-l prindă pe acest ticălos, sunt

---

[5] Episcop de Metz din secolul al XII-lea, care a dat o serie de reguli în 34 de capitole, privind desfășurarea vieții monahale, după modelul creat de Sfântul Benedict și Sfântul Augustin, între care: milostenia, sărăcia, supunerea, detașarea de lume, postul și abstinența în funcție de firea fiecăruia, îngrijirea bolnavilor și altele. (n.tr.)

convins, a început de Alencon. Richard de Revelle ar fi extrem de încântat să-l condamne doar în baza mărturisirilor sub jurământ făcute de Langton și de canonicul aici de față. Proferarea de amenințări față de un om al lui Dumnezeu – sau față de oricine altul – este o faptă pentru care pedeapsa e spânzurătoarea, adevărat?

Amintindu-și atitudinea ciudată a cumnatului său față de Fulford, de Wolfe nu era chiar atât de convins, dar și-a ținut gura în acea chestiune, în schimb spunând:

— Tot ce se poate, dar ce-am obține cu asta? Încă nu avem nici cea mai firavă dovadă că a avut vreun amestec în moartea lui Robert de Hane, cu toate că împrejurările cam asta arată.

— De Revelle e recunoscut pentru faptul că nu ține atât de mult la dovezi, a spus arhidiaconul cu o strâmbătură.

— Adevărat, dar ar fi mult mai bine să-l prindem pe omul ăsta asupra faptului, pentru că astfel am putea pune mâna și pe complicii lui. Stăpânul său e un cavaler pe nume Jocelin de Braose, și am motive întemeiate să cred că amândoi sunt amestecați și în altă vărsare de sânge. Poate că acest de Braose e vârât și în găsirea comorii.

— Și-atunci ce facem, John? a întrebat de Alencon. Nu avem să-i dăm nici hartă, nici instrucțiuni.

John a întors capul spre scribul lui schilod.

— Da, dar am putea ticlui una. Cum ar putea să-și dea seama că nu e cea adevărată?

Ochii mici ai lui de Limesi aproape că au dispărut de pe fața bucălată.

— Chiar să nu poată deosebi un pergament vechi de unul nou? Dacă bănuiește că a fost tras pe sfoară, viața mea va fi primejduită.

În acel moment, Thomas a intervenit:

— O să folosesc un pergament vechi, luat dintre cele nescrise, din care se găsesc destule prin arhivă. O să subțiez cerneala ca să arate decolorată, ca în manuscrisele vechi. Și, din câte țin eu minte, el nu știe citi.

— Și atunci cum speră să descopere comoara dacă nu poate descifra indicațiile? a întrebat arhidiaconul, fără a greși prea mult.

— O să i-l descâlcească vicarul. Nu așa s-au petrecut lucrurile și data trecută?

Eric Langton a confirmat cu un gest.

— A memorat ceea ce i-am spus eu. Nu i-a venit greu, fiind vorba doar de un număr de pași și vreo două semne.

Coronerul l-a măsurat cu o căutătură sumbră.

— Va trebui să te duci cu ei și acum, ca să le dai lămuriri la locul cu pricina.

Dându-și pe dată seama de pericolul la care se expunea, vicarul a

pălit.

— Păi… dacă n-o să descopere comoara, o să se înfurie rău de tot, s-a bâlbâit el.

— Asta ar putea fi o răsplată meritată, frate, a remarcat de Alencon pe un ton sec. Ca să nu mai adaug că ar fi o nimica toată, ținând seama de păcatul pe care l-ai comis.

De Wolfe a readus discuția la aspectele practice ale situației:

— Omul meu o să întocmească un pergament fals. Thomas, trebuie să aibă indicații complicate, astfel ca Langton să fie silit să meargă acolo împreună cu Fulford, ca să-i dea lămuriri. Altfel nu vom avea știre de ziua în care vor încerca să afle comoara. S-a uitat apoi la John de Alencon și a continuat: Trebuie să aranjăm o capcană și să-i prindem pe ticăloși asupra faptului. Din mai multe motive, n-aș dori să-l amestec pe *sheriff* în treaba asta. După aceea însă, va fi silit să-i țină în temniță pe acești răufăcători.

— De ce anume mai ai nevoie, John? a întrebat arhidiaconul.

— Nu știm câți aventurieri ori mișei va aduce Fulford la locul acela. Eu n-am decât un om care să poată lupta drept ajutor, așa că ne trebuie câteva brațe tari ca să-i prindem pe cei care vor să sape după comoară. Poți să mă ajuți în treaba asta?

Cei doi canonici au discutat între ei și au stabilit să recruteze câteva dintre slugile mai tinere din incinta catedralei, între care și David, de la casa lui de Hane. Iar în aceeași seară, Thomas urma să se ducă direct în biblioteca din capitul ca să ticluiască o relatare mincinoasă privind locul din apropierea bisericii din Dunsford, unde se găsea comoara. Eric Langton avea să o ducă la hanul Sarazin ceva mai spre seară; dacă nu-l găsea pe Fulford, trebuia să încerce și a doua zi și să insiste că era musai să participe la săpături, ca să poată explica precis instrucțiunile.

Adunarea se încheiase, și, roși de presimțiri negre, Roger de Limesi și vicarul său s-au ridicat să plece ca să se pregătească pentru slujbele de seară, iar de Wolfe a luat-o spre casă, unde se aștepta la o primire glacială, chiar dacă știa că focul încă ardea în vatră.

CAPITOLUL ȘASE
În care *Crowner* John pândește dintr-un tufiș

Atunci când în Anglia nu se stârneau războaie, răzmerițe sau conjurații, nobilimea trebuia să-și găsească alte moduri ca să-și omoare vremea și să-și dea frâu liber pornirilor violente. Înlocuitorul obișnuit al încăierărilor cu arma în mână era vânătoarea, unde dorința de a ucide și de a schilodi se îndrepta nu împotriva oamenilor, ci a animalelor. În Devon, lupii, mistreții, vulpile și, mai presus de toate, cerbii deveneau victime ale acestor distracții, care, în cazul unor normanzi, constituiau o ocupație aproape permanentă. Pădurile erau sacrosancte, aparținând lorzilor care primeau asemenea privilegii ori regelui, care își păstrase pentru sine întinderi uriașe pentru vânătoare. Un om de rând comitea o infracțiune capitală dacă bracona pe acele pământuri, de aceea exista un sistem complex pentru protejarea vânatului, de care se ocupau pădurarii, existând chiar și tribunale speciale pentru pedepsirea celor care erau găsiți vinovați.

Însă în ziua dinaintea ajunului Anului Nou, vânatul din partea dinspre vărsarea râului Dart a rămas netulburat de braconieri: vreo douăzeci de nobili locali scotoceau valea împădurită a râului în căutarea prăzii lor preferate. Evenimentul fusese pus la cale de Henri de Nonant, lordul din Totnes, care îi invitase pe mulți dintre amicii săi să vâneze pe pământurile lui, precum și în pădurea aflată în proprietatea lui Bernard Cheever și a altor lorzi ale căror domenii se învecinau cu ale lor.

De Nonant își începuse ziua cu un dejun bogat oferit tuturor vânătorilor sosiți la castelul Totnes. O fortăreață greu de asaltat, castelul fusese ridicat de Juhael curând după cucerirea normandă; sute de oameni trudiseră ca să ridice un delușor pe care se construise o palisadă. Într-o parte a ei se găsea curtea interioară, apărată de un șanț adânc, iar întregul edificiu domina cu semeție micul oraș fortificat care se întindea până la râul Dart. Spre uimirea lui, fiindcă nu se număra printre cei cunoscuți drept foarte prietenoși, Sir William Fitzhamon era unul dintre cei invitați, dar fiul său fusese uitat. Cum, la fel ca oricărui alt nobil, îi plăcea vânătoarea de cerbi, el acceptase invitația, pe care o primise cu doar o zi în urmă. Îi fusese transmisă prin viu grai de bailivii lui de Nonant, care cutreieraseră prin tot comitatul ca să-i anunțe pe

cei invitați.

Vânătorii s-au strâns imediat după ivirea zorilor, fiindcă nici unul nu avea de făcut mai mult de zece ori douăsprezece mile până la Totnes. Cum mulți dintre participanți veniseră însoțiți de scutieri, numărul invitaților se ridica la mai bine de treizeci de oameni, astfel că, după ce au mâncat și au băut, ceata deja gălăgioasă și agitată a pornit din curtea interioară a castelului spre pădurile dese ce străjuiau malurile văii. Nu stabiliseră o rută clară sau o anumită ordine de bătaie: vânătorii s-au împrăștiat prin pădure și prin desișuri după voia lor, unii în grupuri restrânse, alții în pereche sau cu scutierii lor. Toți aveau ogarii lor, care alergau pe lângă cai, repezindu-se în toate direcțiile și căutând miros de căprioară ori mistreț. Majoritatea vânătorilor purtau asupra lor arcuri lungi și săgeți, dar câțiva se bizuiau doar pe lănci.

După câteva minute, hărmălaia și sunetele de corn din jurul castelului s-au domolit, deși, din când în când, garda de la poarta mai auzea câte-un pocnet slab ori hămăitul vreunui ogar venind de pe povârnișurile dealurilor. Vremea era mai bună decât în zilele precedente, iar vântul nu mai bătea atât de aprig în valea adâncă a râului Dart, deși pământul era înghețat, făcând glodul să rămână tare.

Simțind lipsa fiului său, William Fitzhamon venise însoțit de unul dintre reeve-ii săi, un bărbat pe nume Ansgot, renumit pentru priceperea lui în mânuirea arcului. Fitzhamon îl bănuia a fi un braconier iscusit, dar, atâta vreme cât nu-și încerca norocul pe pământurile lui, asta nu-l deranja câtuși de puțin, iar dacă omul ținea să atârne în ștreang vânând pe proprietatea altora era treaba lui.

Avându-l pe saxon în imediata sa apropiere, Fitzhamon a pornit la trap dinspre castel odată cu restul vânătorilor, însă, treptat, toți s-au răspândit prin pădure, astfel că, după ce au pătruns binișor printre copaci, au rămas singuri. Ansgot avea cu sine doi ogari voinici, care alergau cu salturi mari pe lângă ei, însă deocamdată aceștia nu adulmecaseră nici o urmă de vânat.

Fitzhamon și-a strunit calul să pornească înainte, de-a lung malului răsăritean al râului, apoi a trecut prin vad într-o ploaie de stropi scoși de copite, și a început să urce către celălalt mal a văii. Deși îi cunoștea pe mai bine de jumătate dintre vânători, care-i erau vecini sau cunoștințe, s-a ținut dinadins departe de zgomotele scoase de grupurile formate, preferând să vâneze singur. Curând, unul dintre ogari a țâșnit spre dreapta și, cu botul aproape de pământ, a dispărut printre copaci.

— A simțit un miros, stăpâne, a exclamat Ansgot și, vreme de vreo cinci minute au început să-și caute loc printre copacii tot mai deși ca să nu scape ogarii din ochi – fiindcă și celălalt o zbughise după tovarășul său.

Apoi Fitzhamon l-a auzit pe *reeve,* aflat în urma sa, scoțând un

strigăt puternic. Nemulțumit, Fitzhamon a tras de hățuri să-și înfrâneze bidiviul și s-a uitat peste umăr. Ansgot se oprise și tocmai descăleca, având intenția să examineze copita unui picior din spate al armăsarului său.

Blestemând, a îndreptat calul spre servitor, ca să vadă ce se întâmplase.

— Șchiopătează. Mi s-a părut mie și mai devreme că ar avea ceva, stăpâne. *Reeve*-ul a ridicat copita animalului și a ținut-o între coapse, ca să se uite mai atent. Are o tăietură aici, la chișiță, a izbucnit el. Ce ticălos a fost în stare să facă așa ceva unei iepe atât de frumoase?

Fitzhamon, fără să descalece și abia așteptând să-și urmeze ogarii, s-a uitat nervos la piciorul calului.

— Era teafără când ai plecat cu ea de acasă?

— Sigur, Sir. Asta e rană proaspătă. Cred că i-a făcut-o cineva cât noi am mâncat la castel. Cât dumneata ai fost în sala mare, nouă, servitorilor, ni s-a dat de mâncare la bucătării. Caii au rămas legați în curtea interioară.

Exasperat, Fitzhamon a suspinat.

— Atunci, trebuie să mergi pe lângă ea până la castel. Ne vedem acolo, când se termină vânătoarea.

Apoi și-a rotit calul și s-a grăbit să plece după ogari, care scânceau la marginea unui mic luminiș, dornici să continue goana după ce luaseră urma. Blestemându-și soarta că trebuia să ducă iapa de căpăstru, Ansgot a început lungul drum de întoarcere pe jos.

În vreme ce nobilii din partea de miazăzi a Devonului goneau prin pădure în căutarea vânatului, în casa arhidiaconului din Exeter se desfășura a doua adunare. Încă o dată, dejunurile de dimineața târziu, de care se bucurau clericii, trebuiseră amânate de nevoia de a alcătui un plan de acțiune.

— Noaptea trecută i-am dat lui Giles Fulford documentul măsluit de Thomas, a început Eric Langton. A ținut să știe de unde am făcut rost de el, așa că i-am spus că l-am găsit printre pergamentele rămase în arhivă de la de Hane.

— Ce părere ai, l-a crezut nescornit? l-a întrebat apăsat de Wolfe.

— Sunt convins. Pe fața lui s-a citit lăcomia și nici prin minte nu i-a trecut să-l pună la îndoială.

Thomas și-a îngăduit un surâs prin care se felicita singur. Era mândru de scornitura lui, la care trudise în seara dinainte. Pe o bucată de *vellum* ruptă dintr-o carte veche de imnuri, scrisese cu migală instrucțiuni întortocheate care duceau la un loc imaginar în care era îngropată comoara, și folosise pentru asta niște cerneală veche, găsită într-o călimară din piatră în biblioteca catedralei. O subțiase cu apă

murdară luată chiar dintr-o băltoacă din curte, uscase scrisul imediat la flacăra unei lumânări, după care frecase pergamentul și-l îndoise ca să arate ca fiind de când lumea.

— Și zici că Fulford o să se ducă mâine la Dunsford ca să caute? a întrebat coronerul ca o confirmare.

Vicarul cu fața vârstată de cicatrice a dat amărât din cap.

— O să ajungă acolo la amiază, a spus el. Azi avea de mers altundeva încă din zori, dar se va întoarce la Dunsford mâine.

— Și a fost de acord să vii și tu? l-a întrebat John de Alencon. Vicarul a oftat.

— Da, domnule, spre groaza mea. De fapt, mi-a înapoiat pergamentul. A zis că nu-i este de nici o trebuință dacă nu i-l citesc eu. Ne-am înțeles să-l întâlnesc în apropierea satului, pe la prânz.

— A zis cine-l va însoți? l-a întrebat coronerul.

— Am încercat să aflu de la el, dar mi-a spus să-mi văd de treburile mele. Și nu-i un om pe care să-l întrebi același lucru de două ori.

John s-a întors către ofițerul său.

— Noi o să ajungem acolo cu mult înaintea lui și o să ne ascundem undeva, de unde să nu-l pierdem din ochi. De Thomas n-avem nevoie. El poate continua căutarea adevăratului document.

Copistul a primit vestea cu sentimente contradictorii. Cum își recunoștea singur lașitatea, era fericit că nu va trebui să participe la vreo încăierare urâtă, însă tare ar fi vrut să fie de față la momentul culminant, de preferință la o distanță sigură.

— Domnule arhidiacon, putem lua cu noi doi oameni de care ai vorbit de la aceste case pentru a aduce ceva întăriri? a întrebat de Wolfe.

Ecleziastul a încuviințat fără o vorbă, deși pe chipul lui smead a apărut o expresie de îngrijare.

— Sper să nu pățească nimic. Cum sunt slujitori ai catedralei, ei n-ar trebui să pună mâna pe armă.

— Să luăm asta drept măsură de apărare a canonicilor. Toate acestea au pornit de la omorul unuia dintre frații voștri.

Asta a mai liniștit mustrările de conștiință ale lui de Alencon, care s-a uitat scrutător la Eric Langton.

— Dacă te porți cum se cuvine în toată afacerea asta, vom ține seama când va fi să ajungi în fața judecății episcopului. Mâine-seară se întoarce și va fi anunțat de îndată de toate aceste întâmplări nefericite petrecute în absența lui.

Ochii lui cenușii s-au îndreptat spre Roger de Limesi, care s-a chinuit să pară atât demn, cât și contrariat.

— Cât ți-a trebuit să ajungi călare până la Dunsford? s-a răstit coronerul la vicar.

— Biata mea mârțoagă n-are suflu și abia de poate merge mai repede decât la pas. Dar cu caii voștri puteți ajunge în sat în ceva mai mult de un ceas – nu sunt decât șapte mile până acolo.

Coronerul a stabilit ca Gwyn să se ocupe ca slujitorii catedralei să aibă cai potriviți și arme la ei, iar ei doi să se întâlnească a doua zi la vadul râului, dincolo de Poarta de Apus, cu trei ceasuri înainte de amiază. Adunarea se încheiase, însă, în vreme ce restul se împrăștiau, arhidiaconul l-a tras pe John deoparte.

— De ce te ferești să te folosești de puterea *sheriff*-ului? l-a întrebat el.

De Wolfe i-a răspuns cu glas coborât, astfel ca nimeni altul să nu-l audă:

— Se petrec anumite lucruri ce nu mi-s limpezi deocamdată, omul acesta, Fulford, și, cred eu, stăpânul lui, de Braose, apar mereu în diferite locuri, și, cu toate astea, de Revelle nu are chef nici măcar să-i ia la întrebări. Tocmai de aceea sper să-i prind asupra faptului mâine, ori măcar pe unul dintre ei. După aceea, *sheriff*-ul n-o să se mai poată preface surd și orb și va fi silit să ia o măsură oficială.

Cei doi John s-au privit în ochi preț de câteva clipe, și fiecare din ei a simțit că și celălalt gândea același lucru.

— Iar s-au stârnit vechile necazuri? a întrebat preotul cu fereală. Coronerul a oftat.

— N-am nici o dovadă, dar instinctul îmi spune că se clocește ceva. Să stăm la pândă și să vedem, prietene.

*

Deși bun și cu totul îndestulător, dejunul oferit de Henri de Nonant nu avea cum să-i țină sătui pe vânători ore în șir. Goana printre tufișuri și copaci, chiar călare, era un prilej pentru bărbații masivi și musculoși de a consuma energie din belșug – căci atunci când vânatul urmărit era aproape, ei trebuiau să coboare de pe cai și să alerge pe jos cu arcurile, ceea ce-i făcea să asude copios și să li se stârnească pofta de mâncare. Pe la amiază, aceștia începuseră să se întoarcă spre Totnes, cu gâtlejurile uscate de atâta urlat și suflat în corn, iar burțile le ghiorțăiau de foame. Câte doi, câte trei, cei aproape treizeci de bărbați se întorseseră în curtea interioară a castelului, câțiva dintre ei având căprioare ucise petrecute pe după șaua scutierilor, iar unul ori doi, vulpi. Vânătoarea nu fusese pe deplin reușită – mai toate animalele din partea de sus a văii râului Dart simțiseră vânătorii și se feriseră din calea lor și a ogarilor.

Lordul s-a simțit din nou onorat să întindă masă bogată cu mâncare și băutură din belșug, astfel că, nu după multă vreme sala cea mare răsuna de discuțiile zgomotoase, de râsetele groase și de sunetele scoase de cei care mâncau, beau și râgâiau. De Nonant juca perfect

rolul gazdei, trecând de la un grup la altul, bătându-se amical pe spinare cu unii și plecându-și auzul la laudele gogonate și nesfârșite ale vânătorilor care povesteau cum le scăpase vânatul cel mare.

Cu toate acestea, rămas în curtea interioară, unul dintre bărbați nu era chiar atât de înfierbântat, iar odată cu scurgerea timpului, a început să devină tot mai îngrijorat. Cei care nu erau proprietari de pământuri ori scutieri ai acestora, adică vreo zece, doisprezece oameni, care de obicei erau vânători mai iscusiți decât stăpânii lor, primeau hrană la bucătării. Printre aceștia se afla și Ansgot, care-și întorcea mereu privirea spre poartă, așteptând sosirea stăpânului său. S-a apucat să-i întrebe pe ceilalți dacă nu-l văzuseră pe Sir William Fitzhamon după ce el trebuise să se întoarcă pe jos, alături de iapa beteagă. Nu s-a ales decât cu expresii de mirare și clătinături din cap – unii nici măcar nu știau cum arăta Fitzhamon. În cele din urmă, și-a lăsat mâncarea deoparte și a urcat treptele de lemn ce duceau spre intrarea în sala mare. A vârât capul pe ușa și l-a căutat din ochi pe administratorul lui de Nonant. După o vreme, a reușit să-i surprindă privirea – bărbatul în vârstă supraveghea slugile care aduceau bucatele, berea și vinul ce se serveau vânătorilor.

— Stăpânul meu, Sir William Fitzhamon e înăuntru? a întrebat el, gândind că într-un fel sau altul, deși era puțin probabil, acesta sosise, iar el nu fusese atent.

Administratorul a clătinat din cap.

— Nu-i aici, frățioare. Nu l-am văzut de la dejun.

Bailivul s-a simțit mai îngrijorat ca niciodată, pentru că, deși stăpânul lui era un bărbat hotărât, care nu ceda cu una, cu două, nu era temut ori urât de nimeni. Se purtase întotdeauna drept cu servitorii lui, fie ei oameni liberi ori șerbi. Și soția lui era o femeie de treabă, care făcea tot ce-i stătea în putință să-i ajute pe cei mai nefericiți dintre săteni, îndeosebi pe copii. Nu voia nicidecum să-și vadă stăpânul zăcând rănit în pădure, poate chiar străpuns de vreun mistreț înfuriat. Ansgot s-a întors la bucătărie și a stat de vorbă cu cei câțiva pe care-i știa, toți *reeve-i* sau șoimari din alte sate. Doi dintre ei și-au lăsat pocalele cu bere și cidru și au mers împreună cu el să-și caute stăpânul. A împrumutat un cal nevătămat, apoi cei trei au pornit călare peste podul mobil, apoi prin oraș, ajungând în pădure. Saxonul a luat-o pe drumul pe care îl urmase în acea dimineață, înainte să descopere că iapa lui avea un beteșug, apoi au continuat către râu, pe unde spusese Fitzhamon că se va duce. Ajunși pe celălalt mal prin vad, cei trei s-au despărțit și au mers pe drumuri paralele, la câteva sute de pași depărtare.

Ansgot a rămas singur și a continuat să înainteze cale de mai bine de o milă, când a auzit un sunet disperat de corn spre dreapta lui,

urmat de urletele scâncite ale unor ogari. Răspunzând la chemările lansate din corn, bărbatul care pornise în stânga lui a apărut în galop printre tufișuri și copaci, iar Ansgot i s-a alăturat. Cei trei s-au reunit curând, iar cei doi ogari ai lui Fitzhamon au început să sară de bucurie recunoscând figura familiară a reeve-ului.

Șoimarul și-a petrecut cornul de vânătoare pe umăr, a coborât din șa alunecând în jos și s-a apropiat de ceva ascuns de un smoc mare de ferigi ofilite și acoperite de promoroacă, mărginite de copaci.

— Ansgot, l-am găsit pe Fitzhamon. E mort.

Matilda era într-o dispoziție „așa și așa“, după cum a descris-o John când a stat de vorbă cu Nesta în acea seară, târziu. Nu se răstise la el și nici nu aruncase cu încălțările, așa cum făcea uneori, însă se purtase cu răceală și se arătase posomorâtă, iar la încercările lui de a înfiripa o conversație îi răspunsese cu un dispreț politicos, ferindu-se să folosească două vorbe dacă una era suficientă. Din fericire, cu toată zgârcenia exprimării, reușise să-l facă a pricepe că se ducea la una dintre slujbele interminabile care se țineau la bisericuța St Olave, din capul lui Fore Street.

Mâncaseră deja de seară, slănină de porc cu varză și ceapă. Cina se desfășurase într-o tăcere încordată, însă Mary îi arunca lui de Wolfe câte o ocheadă și-i clipea șmecherește de fiecare dată când trecea prin spatele Matildei, asta ca să-i arate că era de partea lui și-l compătimea. De îndată ce Mary a strâns firimiturile blaturilor din pâine și sosul scurs pe tăblia mesei, John s-a tras lângă foc, luându-și cu sine încă o cană de cidru, în vreme ce nevasta lui a urcat în solariu pentru a fi ajutată de Lucille să se îmbrace de biserică. Femeia ei de companie era refugiată din Vexin, de undeva la miazănoapte de Sena inferioară, ținut pe care prințul John îl pierduse în dauna lui Filip al Franței pe vremea când Richard Inimă-de-Leu fusese prizonier în Imperiul German.

După ce stăpâna și camerista au plecat la St Olave, coronerul n-a mai zăbovit mult și a plecat întins către hanul Bush, fără a uita ca înainte de plecare să o strângă sănătos în brațe pe Mary și să-i dea un sărut de mulțumire.

În taverna din Idle Lane, treburile erau mai liniștite decât la ultima lui vizită acolo. Banca lui obișnuită era liberă de astă dată, și, oprindu-se puțin din drum, după ce a schimbat câteva cuvinte cu doi cunoscuți, s-a așezat și a așteptat ca Edwin să-i aducă o cană cu bere. Când bătrânul oștean s-a apropiat pe nesimțite până la masa lui, nu l-a salutat așa cum îi era obiceiul, ci și-a rostogolit ochiul întreg spre partea din fund a tavernei și a făcut o strâmbătură pe care de Wolfe a interpretat-o ca fiind un soi de avertisment. Nedumerit, coronerul a luat câteva înghițituri de bere și a așteptat apariția Nestei, însă, după ce au trecut

mai bine de cinci minute, n-a văzut nici urmă de ea. S-a răsucit puțin și a văzut-o pe velșă stând în picioare în cadrul ușii ce dădea spre bucătării. Se uitase până atunci țintă la el, însă imediat ce privirile li s-au întâlnit, ea s-a întors pe negândite și a dispărut.

Edwin a trecut pe lângă John și a strâns ulcelele goale de pe mese.

— Ai dat de belea, șefule. Ai face bine să-ți ții picioarele încrucișate o vreme, a murmurat el cu un aer conspirativ.

Abia atunci s-a luminat John în legătură cu ce se întâmplase.

— Cum mama dracului de-a aflat? l-a întrebat discret pe bătrân.

— Azi-dimineață a sosit un cărăuș din Dawlish. S-a apucat să vorbească despre cai de luptă și i-a scăpat că ieri l-a văzut pe Bran al tău legat în fața casei lui Thorgils Barcagiul. Doamna Nesta n-a luat asta în șagă!

Cum nu se temea niciodată de confruntări, John s-a ridicat și și-a croit drum printre scaune și bănci către partea din dos a sălii, urmat de privirile pline de subînțeles ale mesenilor care-și dădeau coate între ei, majoritatea simțind precis cam ce se întâmplase.

De Wolfe și-a plecat capul când a trecut pe ușa ce dădea în bezna rece din curtea aflată în spatele hanului. În afara grajdurilor obișnuite, a privatei și a spălătoriei, acolo mai existau două anexe folosite ca bucătării, din fiecare răzbătând lumina roșiatică a focurilor pentru gătit. În ușa uneia dintre ele se profila silueta atrăgătoare a Nestei, care rămăsese nemișcată. De Wolfe s-a apropiat cu pași mari și a prins-o de talie, apoi a tras-o spre întunericul din curte.

Ea s-a ferit, însă s-a lăsat cuprinsă pe după mijloc, și s-a lăsat ușor pe spate ca să-l privească în ochi, profitând de lumina pâlpâitoare ce venea dinspre bucătării.

— Ticălos ce ești! i-a șuierat ea.

În lumina scăzută, el i-a putut vedea sclipirea unei lacrimi în colțul fiecărui ochi. A oftat și a strâns-o din nou la piept. Nesta i s-a opus din nou, însă tăria brațelor lui era mult mai mare, astfel că ea s-a liniștit brusc.

— Iartă-mă, John. Nu m-am putut stăpâni.

Fără să ia seama la slujnicele care trăgeau cu ochiul din ușa bucătăriei, el a legănat-o într-o parte și în cealaltă.

— Mie ar trebui să-mi pară rău, iubita mea, a zis el plin de căință, dar știi cum sunt, și-ai știut-o încă de la bun început.

Femeia roșcată s-a smiorcăit puțin și și-a lipit capul de pieptul lui.

— Uneori mă faci geloasă. E o prostie din parte-mi, John, fiindcă n-am nici un drept asupra ta.

El s-a aplecat și a sărutat-o pe boneta din pânză care îi acoperea zulufii castanii.

— Pe tine te iubesc cel mai mult, Nesta, a zis el în velșă. Cea la care

revin mereu, cea mai bună prietenă a mea și cea mai bună amantă.
În întuneric, ea și-a petrecut brațele în jurul lui, dar nu i-a răspuns.
— Celelalte sunt doar o distracție de moment, Nesta. Câte-o aventură, acolo, la care nu pot rezista când mi-apare ispita în cale. Recunosc, Hilda e o iubită din tinerețe, țin la ea foarte mult, ea știe că-s ca o frunză în vântul ce-i bate pe la ușă, care dispare dusă imediat. Cu tine lucrurile stau altfel.
Ea și-a ridicat fața spre el și a reușit să zâmbească.
— John cel Negru, ești un țap bătrân și desfrânat, i-a zis ea, folosind porecla sub care fusese cunoscut în campaniile purtate pe câmpul de bătălie, aflată de la Edwin, care se mândrea cu faima de războinic a lui de Wolfe. S-a desprins de el și l-a luat de mână, trăgându-l spre ușa hanului, prin care răzbătea lumina. Ești o rușine, John, dar cred că trebuie să mă învăț și cu asta. Mâine o să mă duc la fierar, să văd dacă nu-mi poate fauri o centură de castitate pe care să ți-o pun.
— O să aibă de voie de mult fier ca să facă una pe măsură, muiere!
De astă dată numai zâmbet și ținându-se de mână, au intrat în sala cu mese și, vreme de o clipă, John s-a temut că oamenii dinăuntru, care stătuseră cu ochii pe ușa din spate, vor izbucni într-un ropot de aplauze. După încă o cană de bere din cea mai bună și un colț de pâine cu carne de vițel pe care John le-a înghițit dinaintea focului, cei doi amanți care abia se împăcaseră au urcat scara lată din colțul încăperii ce ducea spre catul de sus, unde au petrecut o oră în patul Nestei, care era separat de locurile obișnuite de cazare, în care oaspeții hanului Bush dormeau pe saltele sau legături din paie.
Pe la miezul nopții, coronerul comitatului Devon s-a strecurat până în solariul casei sale din Martin’s Lane, ca să se furișeze sub velințele și blănurile de la o margine a patului matrimonial, și, înainte de a adormi, a ascultat o vreme sforăiturile ce răsunau din jumătatea de pat ce aparținea Matildei.

A doua zi dimineața, oamenii care aveau să organizeze ambuscada au plecat din Exeter. Eric Langton a ieșit din oraș la aceeași oră, însă, așa cum pretindea el, căluțul lui lenevos avea să ajungă la Dunsford mult în urma celorlalți. De Wolfe voia să-și găsească un ascunziș înainte de sosirea lui Giles Fulford, ca să aibă cea mai bună poziție, din care să nu-i scape nimic din ce făcea acesta.
Dunsford era așezat la apus de Exeter, pe drumul ce ducea spre orașul Chagford, în apropierea căruia existau mine de cositor, iar mineritul se făcea chiar la marginea dealurilor Dartmoor. Dunsford se afla într-o regiune cu pământ bogat, care se vălurea de-a lungul unor văi mici și adânci, unde zonele împădurite erau împărțite în câteva proprietăți și sate. Grupul coronerului era alcătuit din Gwyn și cei doi

servitori de la Canonic’s Row, mai precis tânărul grăjdar David și un alt saxon bine făcut, pe nume Wichin. Lor le dăduse John de Alencon cai buni, amândoi aleși dintre cei aflați în grajdurile din incinta catedralei, iar Gwyn se îngrijise ca ei să fie înarmați cu pari groși și cu pumnale. Spade aveau doar John și ofițerul său, iar acestea zăngăneau agățate de oblâncul șeilor. Coronerul purta un coif rotund de metal, care avea și o pavăză pentru nas peste un acoperământ din zale care era trecut pe sub gulerul cuirasei groase din piele pe care o avea pe sub mantie, însă altă apărătoare de corp nu avea, considerând că o armură completă din zale era prea mult pentru arestarea a doi aventurieri.

Ziua era rece și cu aer proaspăt, iar vântul mai scăzuse și norii subțiați se fugăreau pe cerul de un albastru palid. Așa cum apreciase vicarul, Dunsford le-a apărut în ochi după vreo oră și jumătate de drum. Biserica se găsea sub culmea unei coame de deasupra văii și se vedea de departe. Gwyn s-a întrebat cum avea să procedeze ca să nu atragă prea mult atenția sătenilor și a unor eventuali călători și astfel să-și sperie prada. Același gând îi venise în minte și lui de Wolfe, de aceea a tras de ham, oprindu-se pe marginea drumului înainte de a pătrunde în sat.

— De aici ne despărțim, ca nu cumva să batem prea tare la ochi, a propus el.

În sinea lui, nu era întru totul convins că acel lucru le va sluji prea mult: majoritatea cătunelor erau atât de izolate și de închise, încât apariția unui străin singuratic, fără a mai vorbi de patru oameni, devenea pe negândite o treabă care stârnea curiozitatea tuturor localnicilor.

Cei doi servitori, mai cunoscători ai vieții satelor decât coronerul, au venit cu o sugestie.

— Putem zice că suntem mineri în drum spre Chagford, a spus Wichin. Ne oprim și ne luăm niște bere și un dărab de pâine – sigur trebuie să existe vreo bătrână care vinde așa ceva pe aici. Așa ne trecem și vremea până la venirea ălora și nici nu trezim prea multe bănuieli.

— Dar noi? l-a întrebat Gwyn pe stăpânul său.

— Noi putem intra călare în pădure și așteptăm o vreme la marginea satului, ori luăm taurul de coame și intrăm în biserică, dându-ne drept cine știe ce dregători.

— Dar suntem dregători! a exclamat omul de încredere al lui de Wolfe. Ar fi fost bine să-l aducem cu noi și pe năpârstocul acela de Thomas. El s-ar fi priceput să intre pe sub piele preotului de aici.

De Wolfe a ales soluția cea mai îndrăzneață, trimițându-i înainte pe cei doi servitori să se dea drept oameni care caută de lucru la minele de cositor. El și Gwyn au rămas ascunși printre copaci încă trei sferturi

de ceas, apoi și-au mânat caii încet spre satul ale cărui case stăteau răsfirate de-a lungul versantului de deasupra văii. Biserica avea un naos simplu și un turn scund, și se vedea de la o poștă că nu suferise nici o schimbare de pe vremea lui Saewulf. Obișnuitul hambar folosit pentru strângerea zeciuielii, simbolul bine-cunoscut al puterii Bisericii, precum și al stăpânului, se găsea pe un teren alăturat.

Cum solul era înghețat, pe sforile de pământ arabil care începeau de lângă drum încă nu ieșise nici un sătean la lucru, însă, în depărtare, coronerul a văzut oameni curățând șanțurile de scurgere a apei sau reparând gardurile care împiedicau vitele să pătrundă pe terenurile arabile. Ca și în Loventor, stăpânul conacului tăia noi postăți de pădure ca să sporească terenurile agricole în dauna copacilor.

Au descălecat lângă biserică și și-au legat caii de gardul din apropierea porții ce dădea în cimitir. În preajmă erau câțiva locuitori curioși, iar câteva femei cu copii s-au uitat la ei de parcă ar fi căzut din lună, însă nici unul dintre ei nu s-a apropiat. Prezența a doi bărbați înarmați până în dinți, iar unul dintre ei purtând un coif normand, nu era semn bun când apărea într-un cătun, de aceea era de preferat să rămână la distanță.

Gwyn s-a arătat puțin neliniștit.

— Nu ne putem lăsa bidiviii aici. Fulford o să-și dea seama de cursă dacă vede doi cai de luptă chiar în locul în care vine să prade comoara.

Tăcut, de Wolfe și-a mușcat buzele. Ofițerul său avea, ca de obicei, dreptate, de aceea i-a răspuns:

— Thomas a născocit niște îndrumări ciudate, așa că oamenii vor căuta în crângul aflat ceva mai sus de biserică, între ea și pășunea de colo, a rostit el, arătând către niște copaci situați la vreo sută de pași depărtare de turnul bisericii. Dacă ducem caii în curtea bisericii și-i adăpostim în spatele sanctuarului, o să rămână nevăzuți.

Sătenii au avut prilejul să asiste la neobișnuita scenă în care doi cai făloși au trecut pe poartă și au urcat panta abruptă dinspre drum, ocolind biserica și oprindu-se în spatele ei, unde Gwyn i-a legat cu frânghii lungi de ramura unui frasin, unde puteau paște smocurile de iarbă care mai supraviețuiseră gerurilor iernii.

Apoi coronerul și ajutorul său au intrat în biserică pentru a fi feriți de ochii lumii. Aceasta era o sală pustie, cu podeaua din pământ bătătorit. În navă nu exista nici o strană, ci doar două bănci la capătul îndepărtat, așezate la unghiuri drepte față de altar. Iar altarul era o masă simplă acoperită cu o pânză, pe care stătea o cruce din cositor, alături de care se găseau două suporturi de lumânări.

— Tare sărăcăcios mai e locul ăsta, a mormăit Gwyn, după ce s-a așezat pe pervazul unei ferestre din apropierea ușii. Lucrurile nici nu aveau cum să se mai îndrepte după ce omul acela, Saewulf a ascuns

tot avutul oamenilor de aici acum un veac.

De Wolfe a început să se plimbe de colo-colo, examinând așezarea bisericii. De fiecare parte a navei existau două deschizături ce slujeau de ferestre, închise cu obloane, dar geamul lipsea, cum era de așteptat. În încăperea mică și de formă pătrată de la baza turnului, care părea să slujească pentru păstrarea modestelor veșminte ale preotului parohiei, se vedea o singură ferestruică, semănând cu o fantă, la înălțimea capului, care lui John i s-a părut ideală ca să țină sub observație crângul de copaci mai tineri, unde se presupunea că era îngropată comoara.

Gwyn a împins oblonul de la fereastra cea mai apropiată, deschizându-l puțin, și, prin crăpătură, s-a uitat către drumul ce trecea prin sat.

— Cei doi oameni ai noștri de la catedrală au un loc mai bun decât noi, s-a plâns el, ros de invidie. Ei stau în fața unei colibe de la drum, având fiecare câte o ulcică de bere și o bucată de pâine în mâini.

S-a scurs o oră de așteptare, iar cei patru bărbați au rămas locului. John s-a rugat ca Fulford să nu se fi răzgândit de teama de a nu fi văzut căutând comoara în plină zi. Singurul lucru care le-a tulburat liniștea a fost sosirea preotului parohiei, care trebuia să fi fost anunțat de vreun sătean că niște străini de loc au năvălit în biserica lui. Era un bărbat scund, bătrâior, care s-a apropiat de ei șovăitor și i-a întrebat ce treburi îi aduseseră acolo.

Coronerul s-a gândit că lucrul cel mai înțelept era să-i spună doar o parte din adevăr, în loc să-l mintă de-a dreptul. De aceea, i-a explicat că așteptau să prindă niște răufăcători care voiau să caute lucruri de valoare care aparțineau de drept diocezei de Devon și Cornwall. Prezența oamenilor episcopului, după cum i-a descris pe cei doi bărbați de peste drum, s-a dovedit mai mult decât mulțumitoare pentru preot.

— Cred că așa se explică venirea celor doi bărbați acum câteva zile, care s-au apucat să sape lângă gardul din spatele bisericii, a zis el cu oarecare ușurare. Când i-am întrebat ce fac, m-au amenințat că-mi sparg capul dacă nu plec de acolo imediat. I-am urmărit de departe cum au săpat câteva gropi adânci, dar n-am putut vedea dacă au găsit ceva.

Omul părea fericit să urmeze sfatul coronerului și să o șteargă acasă înainte să se încingă vreo încăierare.

— Sper că porcii ăia o să vină după toate astea, a bolborosit Gwyn, ghemuindu-se mai strâns în haina lui, pentru că în clădirea veche aerul era și umed, nu doar rece. Aș prefera să fiu acum în hanul Bush sau la Sarazin cu o cană de cidru, decât în bisericuța asta mucedă!

Ca și cum ruga sa ar fi primit răspuns, Wichin, unul dintre bărbații plasați în fața lor, i-a făcut brusc semn cu mâna lui Gwyn, arătând în susul drumului. Apoi, împreună cu însoțitorul lui, a dispărut în colibă ca

să nu fie văzut.

— Vine cineva. Să vedem cine, a zis uriașul din Cornwall, simțind cu mulțumire că va avea parte de o luptă.

Coronerul a venit și el să tragă cu ochiul pe aceeași crăpătură din fereastră, și au observat patru călăreți care au trecut de biserică în galopul ușor al cailor, după care s-au îndreptat spre vâlcea.

— Cel de-al doilea e Eric, vicarul, iar în spatele lui e Giles Fulford – îl recunosc de la hanul Sarazin.

De Wolfe s-a repezit la deschizătura din turn și a tras cu ochiul afară.

— Iar primul e un bărbat cu păr roșcat și ondulat. În sfârșit, l-am prins și pe Jocelin de Braose!

L-a urmărit cu privirea pe tânărul masiv, îmbrăcat cu o mantie roșie și având pe cap un capișon verde, adică o bucată de pânză înfășurată ca un turban înalt, al cărui capăt îi atârna pe umăr, dându-i o notă de eleganță. Pe sub acel capișon se zărea și părul roșcat și cu zulufi, aducând foarte mult cu părul Nestei. O umbră de barbă de aceeași culoare mergea de-a lungul fălcii inferioare, iar aceasta se unea cu mustața roșcată, nu prea deasă. Cei patru au pătruns în pâlcul de copaci, în jurul cărora crescuseră de-a valma arbuști și tufișuri, însă, cum toate ramurile erau desfrunzite, au reușit să vadă mișcarea din preajma vâlcelei.

— Să ne dăm mai aproape, ca să vedem ce fac, a porunci coronerul.

Au ieșit din biserică, iar Gwyn le-a făcut semn celor doi bărbați, care pândeau din ușa colibei de peste drum, să li se alăture.

Între curtea bisericii și vâlcea era un adevărat gard viu – foarte des, alcătuit din muri ce crescuseră de-a valma printre frasini – care i-a ajutat pe John și pe oamenii săi să rămână nevăzuți cât au traversat pe furiș porțiunea acoperită cu iarbă din apropierea bisericii. S-au deplasat către colțul mai îndepărtat, unde părea să existe un spațiu gol prin acel hățiș, și toți au privit cu fereală printre mănunchiurile de frunze moarte ale murilor.

În depărtare, au reușit să distingă siluetele celorlalți apărând și dispărând printre copaci și tufișuri. Prin aerul rece și neclintit, până la ei au ajuns frânturi de conversație. N-au reușit să distingă ce se vorbea, însă de Wolfe a recunoscut glasul ceva mai pițigăiat al vicarului. Apoi, au auzit zgomotul produs de o seceră, semn că oamenii se apucaseră să doboare tufișurile și vegetația care îi încurca la săpat. Coronerul s-a aplecat și și-a apropiat gura de urechea lui Gwyn:

— O să așteptăm până se apucă de scormonit pământul. Asta va fi dovada că sunt în căutarea comorii.

Câteva momente mai târziu, s-a simțit recompensat pentru răbdare, pentru că au auzit zgomotul produs de o sapă grea și de o cazma. De fiecare dată când lamele lor din fier izbeau vreo piatră, se auzeau un

pocnet și un scrâșnet ascuțit, iar la un moment dat, un blestem înfundat le-a sugerat că unul dintre săpători se lovise peste picior cu unealta.

Gwyn abia aștepta să intre în acțiune, însă de Wolfe și-a lăsat mâna grea peste brațul lui să-l potolească.

— Avem timp berechet, doar n-o să renunțe atât de ușor. Dar cine-i cel de-al treilea, asta mă întreb, a murmurat el.

— Vreun țăran sau proscris care să facă munca grea, bănuiesc eu, a mormăit ofițerul său. Ar fi înjositor ca un cavaler să sape.

John a socotit, după zgomotele care răzbăteau, că săpau doi oameni, deci era de presupus că al doilea era Fulford, scutierul, deoarece vicarul cel pirpiriu nu le putea fi de vreun folos. Dacă doi dintre ei aveau unelte în mână, însemna că nu se puteau sluji chiar pe dată de arme dacă s-ar fi ajuns la o încăierare. Astfel, a hotărât să-i satisfacă lui Gwyn dorința arzătoare de a intra în luptă. Scoțându-și spada cu o mișcare delicată din teacă, având grijă să o tragă încet ca să nu producă un zgomot care să-i dea de gol, John a făcut semn din cap către deschizătura din tufișuri și, mergând aplecat, a pornit primul. Golul din desiș nu era complet, dar tufărișurile erau mai scunde, astfel că au putut păși peste nurii uscați și întăriți de ger. Zgomotul metalic al izbiturilor cu uneltele în pietre și în pământul înghețat, care răsuna încontinuu, a acoperit orice pocnet de crenguțe frânte sub pașii lor, și curând au ajuns să se furișeze prin porțiunea înierbată dintre copaci.

De Wolfe i-a făcut semn lui Gwyn să meargă spre stânga împreună cu Wichin, în vreme ce el și David au descris un arc de cerc în direcție opusă, ca să îi atace pe săpători din albele direcții.

Când a ieșit cu vreo douăzeci de pași depărtare de tufișurile unde se săpa, cineva a ridicat pe neașteptate capul, și privirea lui John s-a întâlnit cu a unui bărbat din jurul gropii începute. Era Eric Langton, și, vreme de o clipă încărcată de încordare, John s-a temut că neghiobul ar putea scoate vreun strigăt de uimire. A dus un deget la buze, după care i-a făcut semn vicarului să se îndepărteze de ceilalți.

Dinspre tufișuri s-a auzit imediat o voce:

— Unde dracu’ pleci, părințele?

— Să-mi fac nevoile, ce altceva? a răspuns vicarul cu voce tremurătoare.

— Ei, atunci fă aici, că noi nu ne supărăm. Și mai uită-te pe pergamentul acela al tău. Nu se vede nici un semn, și am săpat deja mai bine de jumătate de metru.

Profitând de zgomotul reînnoit făcut de izbiturile uneltelor în pământ, de Wolfe s-a strecurat mai aproape, iar un moment mai târziu, s-a auzit un zăngănit puternic și încă o înjurătură.

— Aici e o piatră al naibii de mare. Dați-mi o mână de ajutor ca s-o

pot scoate.

Coronerul a auzit sunetul uneltelor lăsate să cadă la pământ, semn că oamenii se chinuiau să disloce și să ridice un bolovan prins în pământul roșiatic. Părea momentul cel mai potrivit ca să-i ia prin surprindere, de aceea John s-a ridicat cât era de lung a scos un răcnet răsunător către Gwyn și s-a năpustit dincolo de tufișurile care îi despărțeau de săpători.

I-a văzut pe cei patru bărbați împietriți de uimire, doi dintre ei rămași în groapa adâncă până la genunchi, după care s-a creat debandada. Primul care a reacționat a fost bărbatul cu păr roșcat aflat de cealaltă parte a gropii, care și-a scos spada și, ținând-o cu ambele mâini, a avansat către de Wolfe cu un urlet sfidător.

Coronerul l-a ales pe de Braose drept adversar principal și, în mai puțin de o clipă, lamele spadelor s-au ciocnit, făcând să le tremure amândurora mușchii brațelor. Apoi, înainte de a apuca să se retragă un pas pentru un nou asalt, de Wolfe a simțit o lovitură cumplită peste piciorul stâng, iar aceasta l-a dezechilibrat. Unul dintre ceilalți, pesemne Fulford, pusese mâna pe cazmaua aruncată la pământ și o rotise aproape de nivelul solului, atingându-l pe coroner peste țurloi, ceea ce i-a oferit timpul necesar ca să sară din groapă și să se alăture luptei.

În clipa următoare, de Wolfe a trecut la un fir de păr de moarte, deoarece bărbatul cu păr roșcat s-a pregătit să dea o lovitură de sus în jos cu spada, însă grăjdarul David a reușit să-și rotească bâta și să o vâre în calea lamei ucigașe. În ciuda rezistenței lemnului, bâta s-a făcut fărâme, însă a deviat lovitura ațintită către de Wolfe, care căzuse într-o parte, și rămăsese sprijinit cu o mână de pământ.

Gwyn și Wichin, sluga de la catedrală, întârziaseră câteva secunde din pricina zidului aproape de nepătruns de vegetație de pe partea lor, ceea ce îi obligase să caute un loc de trecere mai la stânga. Acum, cu răcnete înspăimântătoare, uriașul din Cornwall s-a repezit către cei care se încăieraseră deja, primul lui gând fiind să-și salveze stăpânul, pe care îl văzuse căzut și amenințat de tăișul spadei lui de Braose. Însă acesta din urmă fusese încurcat de diversiunea produsă de David și de bâta lui, de aceea, furios la culme, Jocelin și-a îndreptat arma împotriva grăjdarului. Și-a rotit spada, însă, din fericire pentru bietul om, lovitura primită în cap a fost cu latul armei, nu cu tăișul. El s-a prăbușit, fiind astfel scos din luptă.

Cât Fulford s-a chinuit să iasă din groapă, John și-a revenit suficient ca să-l înfrunte din nou pe de Braose, însă s-a trezit că acum atât cavalerul, cât și scutierul lui porniseră împotriva lui, în vreme ce celălalt săpător, departe de a fi doar un necioplit bun numai de muncă, se dovedise un combatant cu experiență. Fără să ia în seamă sapa

lepădată, a cules o suliță lungă ce se afla pe iarbă și, încă înainte de a ieși cu totul din groapă, a repezit-o către Gwyn. Deși ofițerul avea spada scoasă și era pregătit de confruntare, aceasta era mult mai scurtă decât sulița, astfel că părosul uriaș a trebuit să facă un salt înapoi și să lovească din lateral în ea ca să nu fie cumva străpuns. Eric Langton o rupsese la fugă și se îndepărtase de locul în care luptătorii răcneau înfierbântați și se pândeau unul pe celălalt, însă bătălia nu avea să țină mult.

În vreme ce Fulford și de Braose s-au apropiat de John, Gwyn s-a retras, descriind un cerc ca să ajungă în apropierea stăpânului său, ferindu-se de repetatele lovituri cu care omul necunoscut se străduia să-l străpungă. Acum, coronerul, având de înfruntat o spadă și o cazma cu coada lungă, a început să-și legene spada încet, ba într-o parte, ba în cealaltă.

Vreme de câteva secunde, s-a creat impresia că lupta era fără sorți de izbândă de o parte sau de alta, asta până când Wichin, omul canonicului, care rămăsese nevăzut în spatele lui Gwyn, a scos un răcnet grozav, și-a rotit bâta și a izbit cu ea în bățul suliței. A reușit astfel să o lipească de pământ, însă, înainte de a apuca să-și ridice bâta pentru o nouă lovitură, sulițașul și-a înălțat arma și a repezit vârful ei în umărul lui Wichin. Vârful în formă de frunză ascuțită a pătruns adânc în mușchi, și sângele a țâșnit imediat prin pieptarul de piele. Wichin a scos un țipăt, a scăpat bâta din mână și, în clipa când omul a scos vârful lăncii din carne, s-a prăbușit în genunchi, cuprins de dureri și de șoc.

Însă acea intervenție i-a oferit lui Gwyn un moment de răgaz să se redreseze. Nu s-a mai apropiat de coroner, ci a făcut un pas brusc în față și, ridicând spada uriașă, a rotit-o, descriind un arc pe orizontală către sulițaș. Lama l-a izbit în gât, iar omul s-a prăbușit într-un clocot de sânge, zvârcolindu-se în chinurile morții.

Fără să mai arunce nici o privire la bărbatul a cărui viață luase, Gwyn a revenit cu un salt alături de John. La nici două minute de la începerea luptei, trei dintre combatanți fuseseră eliminați, iar acum totul avea să se hotărască într-o confruntare doi contra doi, între războinici căliți. Cu toate acestea, coronerul și ofițerul său aveau de partea lor o experiență de două ori mai bogată pe câmpul de bătălie decât cei doi bărbați mai tineri, și, în plus, Fulford era înarmat doar cu cazmaua – deoarece spada lui, încă în teacă, rămăsese la pământ, acolo unde o azvârlise când se apucase de săpat.

— Predați-vă, amândoi! a răcnit de Wolfe la ei. Nu vrem să vă ucidem!

Drept răspuns, Jocelin de Braose, al cărui capișon se desfăcuse și-i căzuse pe spate, și-a rotit spada de câteva ori ca să formeze un spațiu de protecție în fața lui și a încercat să înainteze către coroner. Bătrânul

luptător și-a coborât spada masivă, ținând-o la un unghi știut bine de el, cu mânerul la un nivel deasupra taliei, apoi, pe nevestite, a împins-o înainte, în calea armei în mișcare a lui de Braose. S-a auzit un zăngănit de metal izbit de metal, iar lama celeilalte arme a fost deviată spre pământ. Cu toate acestea, bărbatul mai tânăr a făcut un salt înapoi și și-a eliberat arma înainte ca John să apuce să-l străpungă.

Pe măsură ce se desfășura acest duel, Giles Fulford s-a străduit să se slujească de lungimea mai mare a cazmalei ca să-l lovească pe Gwyn peste brațul în care ținea spada. Una dintre acele încercări i-a reușit, însă ofițerul coronerului s-a mulțumit să scoată doar un geamăt scurt și a așteptat să i se ivească ocazia unei lovituri. Când Fulford a dat să-l lovească încă o dată, Gwyn a făcut un pas în lateral și a lovit cu tăișul în coada uneltei, puțin deasupra părții metalice în formă de inimă. Cu toate că lemnul era prea gros și tare ca să se reteze, pe acesta a apărut o urmă adâncă, iar ceva mai sus, materialul a cedat, spintecându-se și formând așchii. Cu un muget, Gwyn s-a expus în mod voit ca să primească, chipurile, o lovitură. Care a și venit cu un bufnet, în coastele apărate de pieptarul de piele. Așa cum se așteptase, coada ciobită a cazmalei s-a rupt instantaneu, iar capătul metalic a căzut la pământ.

— Gata, l-am dovedit pe ticălos! a răcnit el și s-a repezit la Fulford, fără a uita totuși că John îi voia pe cei doi doborâți, dar vii.

În timp ce Jocelin și de Wolfe au reînceput jocul loviturilor și al parărilor, Gwyn a devenit peste măsură de convins că-l avea în mână pe scutier. Și-a aruncat spada în urmă, ca să-l prindă pe Fulford în brațele lui ca de urs. Însă Giles rămăsese cu o bucată din coada cazmalei în mână. Folosindu-se de ea, i-a tras lui Gwyn o lovitură năucitoare peste tâmplă, ceea ce l-a făcut pe uriașul din Cornwall să se clatine și să-și ducă mâinile la cap, simțind că amețește, însă șocul nu l-a făcut să-și piardă cunoștința. Fulford a dus o mână spre partea din spate a centurii și a scos de acolo un pumnal lung de peste opt inchi. Sclipirea lamei acestuia nu i-a scăpat ochiului ager al lui de Wolfe. Cu o mișcare disperată, a lovit cu spada de sus în jos, cu forța unui baros, care a alunecat de-a lungul armei lui de Braose și a izbit garda minerului cu atâta putere, încât aceasta s-a răsucit, și i-a fost smulsă din mână. De Wolfe a dat greș la următoarea lovitură, deoarece cavalerul a sărit în lături, dar Gwyn, deși amețit bine, își revenise suficient ca să prindă brațele atacatorului său, astfel că amândoi au început să se lupte, în timp ce pumnalul se rotea amenințător la câteva degete de coastele lui. De Wolfe s-a străduit să nu-i scape din ochi nici unul dintre adversari, fiindcă se temea că de Braose își va recupera spada și va reîncepe atacul în vreme ce atenția coronerului era distrasă de lupta dintre ceilalți doi.

Reflexele de soldat încercat și o doză sănătoasă de noroc l-au ajutat

să facă față situației. De Wolfe a făcut un salt către Fulford și a împuns înainte cu vârful spadei. În aceeași clipă, a simțit o lovitură în talpă. Călcase pe diagonala spadei lui de Braose în același timp în care l-a împuns pe Fulford în partea superioară a brațului. Cele două spade masive, care trebuiau mânuite cu ambele mâini, erau făcute pentru retezare, nu împungere, astfel că aveau vârful lat și aproape bont, însă tăria loviturii reușise să străpungă cuirasa groasă din piele a lui Fulford făcându-l să scoată un urlet de durere.

Toate acestea nu au durat decât câteva secunde, însă când de Wolfe a simțit că de Braose încearcă să-și smulgă spada de sub talpa lui, a descris un arc cu celălalt picior și l-a izbit pe tânăr sub bărbie. De Braose și-a pierdut echilibrul, fiind împins spre spate, abia reușind să mai respire, iar coronerul s-a plecat și i-a ridicat arma, pe care a azvârlit-o în cel mai apropiat desiș de muri.

În ciuda rănii sângerânde de la braț, Fulford nu a dat drumul pumnalului și, deși Gwyn îl ținea de mâini, lovitura pe care o primise în tâmplă îi cam înjumătățise capacitatea de luptă, îndeosebi că dintr-o tăietură căpătată puțin deasupra ochiului drept sângele îi curgea, aproape orbindu-l.

Temându-se că Fulford ar putea să-i strecoare pumnalul între coaste lui Gwyn, John l-a prins din spate și i-a aplicat o strânsoare peste gâtlej, încercând din răsputeri să-i strivească mărul lui Adam. Era pe deplin conștient că stătea cu spatele la de Braose, care, ca orice luptător, purta un pumnal ucigător la centură. A întors capul ca să vadă dacă era în primejdie, dar, spre surprinderea lui, Jocelin dispăruse.

Temându-se să-i dea drumul lui Fulford înainte ca Gwyn să-și fi revenit pe deplin, de Wolfe nu avea cum să pornească în urmărirea căpeteniei, astfel că, vreme de aproape un minut, cei trei s-au luptat pe mutește într-o situație fără ieșire, până când Fulford a început, încetul cu încetul, să se învinețească la față din cauza strânsorii coronerului. Recăpătându-și luciditatea atât cât să găsească o soluție, Gwyn a pus capăt acelei stări trântindu-i lui Fulford o lovitură strașnică de genunchi în vintre, cât pe ce să-i strivească de tot bărbăția. Incapabil să urle de durere din cauza strânsorii grozave, Fulford a căscat ochii cât cepele și s-a înmuiat de tot din cauza durerii. Gândindu-se că tânărul încerca să se prefacă pentru a-i lua apoi prin surprindere, John l-a mai ținut strâns câteva secunde, dar apoi, aproape în același timp, l-au eliberat și fiecare a făcut câte un pas înapoi. Moale ca un sac golit, Fulford a căzut la pământ, abia gâfâind și gemând.

De Wolfe a ridicat de jos pumnalul, apoi s-a întors către Gwyn, care s-a lăsat și el fără vlagă, așezându-se în apropierea lui Fulford, și și-a șters sângele de pe față cu degetele unei mâini și ținându-se de cap cu cealaltă.

— Ești teafăr, omule? l-a întrebat coronerul, care, alături de ofițerul său, se găsise în confruntări mai cumplite decât aceea, însă îl îngrijora întru câtva rana căpătată de acesta la cap.
Gwyn a scuturat din cap de parcă ar fi fost un câine abia ieșit din apă.
— Da, teafăr, n-a fost soarta mea să mor din cauza unei comori care nici nu există. Dar strașnic m-a mai lovit în tărtăcuță cu coada acelei cazmale. S-a uitat în jur, clipind, parcă pentru a-și îndepărta o pânză nevăzută, și a scăpat de picăturile de sânge din ochi, care îl împiedicau să vadă. Ce s-a întâmplat cu de Braose?
Zgomotul de copite venind dinspre drum a slujit drept răspuns la acea întrebare.
— A socotit că scăparea cu fuga e mai sănătoasă decât eroismul, și așa și-a lăsat scutierul în ghearele noastre, a spus coronerul, deși trebuie să recunosc: e iscusit în mânuirea spadei.
Gwyn s-a ridicat cu greu în picioare și l-a măsurat pe Fulford, încă aflat la pământ.
— Ăsta o să trăiască până va fi spânzurat, dar ce-i cu ceilalți? Au privit în jur la scena cumplitei înfruntări, la iarba tăvălită și strivită, presărată cu sânge și arme. Grăjdarul de la catedrală reușise să se ridice în fund și se ținea cu ambele mâini de cap, iar în jurul urechii începuse să-i apară o vânătaie de toată lauda.
— O să-mi revin eu, a murmurat el. Dar unde-i Wichin?
Pe celălalt servitor de la catedrală, care fusese rănit la braț, l-au găsit zăcând pe o parte îndărătul unui tufiș des din apropiere. Pierduse mult sânge, dar, după ce i-a tăiat pieptarul, de Wolfe a văzut că rana era acoperită de sânge închegat, ceea ce însemna că hemoragia se oprise.
— O să mă îngrijesc eu să fie dus la preotul parohiei, au auzit ei o voce sfioasă.
Ridicând privirea, de Wolfe l-a văzut pe Eric Langton, care se ațínuse la depărtare cât se purtase lupta, dar acum venise înapoi.
Apoi Langton a și plecat să-l găsească pe preot și să ajute transportul lui Wichin la o casă din apropiere până avea să-și revină. David a spus că va rămâne cu el până când arhidiaconul putea trimite pe cineva priceput să-l doftoricească și să-l aducă înapoi, la infirmeria catedralei.
— Ce facem cu mișelul ăsta? a întrebat Gwyn, al cărui cap tare ca fierul nu suferise efecte de durată din cauza loviturii primite.
S-au uitat la Fulford, care începuse să-și revină după ce fusese gâtuit și primise genunchiul în prohab. Pe albul ochilor se vedeau pete roșii, iar fața îi rămăsese vineție după încercarea lui de Wolfe de a-l strangula. A rămas pe pământ, cu o mână peste mică tăietură căpătată

la braț, iar cu cealaltă peste boașele încă dureroase, însă aerul sfidător se redeșteptase deja în el.

— Cine sunteți voi, în numele Satanei? a strigat el cu voce spartă. Și ce drept aveți să ne atacați? Nu știți că acela pe care l-ați provocat la luptă și l-ați izgonit este Sir Jocelin de Braose?

Cu statura mare și înveșmântat numai în negru și în cenușiu, de Wolfe a rămas aplecat deasupra lui Fulford ca un corb uriaș.

— Mai îndrăznești să ridici glasul? Sunt Sir John de Wolfe, dacă e să ne batem în ranguri. Se vede că nu-i recunoști pe coronerul regelui și pe ofițerul său, chiar dacă-i ai în fața ochilor.

Pe măsură ce durerea din vintre scădea, siguranța lui Fulford a început să sporească.

— Coroner? Ce are asta de a face cu morții – decât că tu însuți ești autorul omorurilor? a zis el și a arătat spre cadavrul însângerat ce zăcea de cealaltă parte a gropii.

Gwyn l-a lovit nu tocmai prietenos cu piciorul.

— Ține-ți pliscul, omule. Aici coronerul pune întrebările, nu tu.

De Wolfe i-a făcut semn ofițerului său să-l ridice în picioare pe individ.

— Acum ești prizonier. Te ducem la Rougemont ca să stai în temnița de acolo.

— Pe ce motiv? O să-ți pară rău, *Crowner,* nici nu-ți dai seama în ce treburi te vâri.

De Wolfe i-a trântit o palmă grea peste cap.

— Mișel obraznic ce ești! Te porți de parc-ai avea nu știu de ce rang, tinere. Nu ești decât un scutier oarecare al unui mercenar care se vinde oricui și nu merită nici o considerație din partea mea. Cât privește morții, află că una dintre îndatoririle coronerului este de a supraveghea descoperirea de comori, ca să le protejeze în numele regelui de hoți ca tine!

Auzind acestea, Giles Fulford a rămas mut, iar Gwyn l-a îmbrâncit către caii care erau legați la oarece depărtare, la marginea păduricii.

David își revenise aproape cu totul după lovitura primită în cap și l-a ajutat pe Gwyn să lege mâinile lui Fulford de oblâncul șeii cu ajutorul unei frânghii.

— Ce facem cu mortul? Alt proscris, după cum îl arată straiele, a zis Gwyn.

Îmbufnat, scutierul a recunoscut că mortul era un răufăcător fără de nume, angajat ca să sape, cu toate că priceperea cu care luptase îl arăta a fi fost cândva soldat.

— O să-l îngroape satul, chiar în locul ăsta, a spus de Wolfe. De astă dată, o să accept regula că proscrișii sunt în afara legii coronerului și nu mai facem nici o cercetare.

— Și comoara îngropată? a bolborosit Fulford. O să lăsați groapa aceea săpată pe jumătate pentru ca sătenii să fure ce ar putea fi acolo?

Auzind acestea, cu o încântare perversă, de Wolfe a ridicat pergamentul pe care Eric Langton i-l înapoiase cu câteva clipe mai devreme. Ținându-l dinaintea omului legat de pe cal, l-a sfâșiat încet pe din două, apoi punând bucățile una peste alta, le-a rupt și pe acelea încă o dată.

— A fost ticluit de copistul meu seara trecută, ca să-ți fie de folos. Nu există nici o comoară, flăcăule – cel puțin nu în locul în care ați săpat voi.

Înfuriat la culme de înșelătoria care îi fusese pregătită și destul de îngrijorat de ceea ce îi rezerva viitorul, legat de cal, Fulford a fost tras mai aproape de iapa lui Gwyn, iar grupul a pornit la drum spre Exeter.

CAPITOLUL ȘAPTE
În care *Crowner* John intră în pădure

Spre sfârșitul după-amiezii, l-au predat pe prizonier la temnița de la castelul Rougemont, lăsându-l în grija lui Stigand, temnicerul obez și respingător care domnea peste celulele mizere de sub pământ. Protestând violent și amenințând cu pedeapsa ce avea sa vină de la oameni sus-puși, Giles Fulford a fost azvârlit într-o celulă murdară care se afla aproape de pasajul care începea dincolo de o poartă de fier din subsolul castelului.

Acel beci boltit era parțial sub nivelul solului, și acolo se ajungea coborând câteva trepte din curtea interioară. Era împărțit pe din două de un zid de piatră, umed și năpădit de mucegai, bolta exterioară fiind un spațiu liber, ce slujea ca loc de depozitare și cameră de tortură. Acolo se desfășurau ordaliile, mutilările și *peine forte et dure.* Poarta cu zăbrele ruginite era așezată în mijlocul zidului, dincolo de care se găseau vreo douăsprezece celule mici și una mai încăpătoare.

De Wolfe nu i-a dat nici o explicație lui Stigand privind motivele pentru care Fulford avea să se bucure de ospitalitatea *sheriff*-ului, iar pe temnicer nu l-a interesat să afle, astfel că, odată cu intrarea proaspătului prizonier în celulă, a împins înăuntru un vas cu apă murdară, jumătate de pâine și un hârdău din piele pentru nevoi. După ce Giles a cerut ca rana de la braț să-i fie îngrijită de vreun doftor, Stigand a aruncat o privire nepăsătoare la ea, a ridicat din umeri și s-a îndepărtat.

De Wolfe aflase deja că Richard de Revelle era plecat din oraș până a doua zi, astfel că intenția lui de a discuta despre fuga lui de Braose a rămas neîmplinită. Extenuat de atâta ședere pe cal și de eforturile făcute în luptă, John abia aștepta să înfulece pe săturate, să bea niște bere și să pună capul jos. A traversat curtea interioară a castelului alături de Gwyn și l-a sfătuit pe bătrânul său ajutor să procedeze aidoma, mai ales că avea o zgârietură mare și o rană destul de serioasă pe frunte și avea și dureri de cap din cauza loviturii căpătate.

— Unde-ți găsești culcuș peste noapte? a întrebat el, pentru că porțile se închiseseră, așa că uriașul din Corwall nu se putea întoarce la St Sidwell.

— O să-mi găsească Gabriel un loc într-o baracă. De multe ori dorm acolo dacă nu mai pot ajunge acasă, i-a răspuns Gwyn. Dar mai întâi mă duc la Bush să mănânc. După isprăvile de azi, n-am chef să calc pe la Sarazin.

Și pe de Wolfe îl trăgea ața spre taverna din Idle Lane, în primul rând cu gând să repare și mai bine cearta cu Nesta, însă se simțea dator să treacă mai întâi pe acasă, ca să vadă cum mai stăteau lucrurile cu îmbufnarea nevestei. Cu toate acestea, el și Gwyn au fost reținuți din nou când au trecut prin dreptul scării de la intrarea în fortăreață. Un servitor s-a apropiat de balustrada podețului de deasupra și a strigat spre el:

— Sir John, conetabilul mi-a poruncit să te caut. Are să-ți spună ceva ce nu suferă amânare.

Cu toate că reprezentantul regelui din comitat era *sheriff*-ul, castelul rămăsese proprietatea Coroanei, întrucât fusese ridicat de William Cuceritorul, iar conetabilul lui era numit de rege. Se procedase astfel pentru a se evita folosirea lui ca punct de sprijin pentru răzmerițele baronilor, care aveau în stăpânire majoritatea celorlalte castele. De Wolfe și omul lui de încredere au urcat scările și au pornit să-l caute pe Ralph Morin, ajungând în sala mare, unde au găsit oameni mâncând și bând și făcând o hărmălaie grozavă după ce ziua de muncă se încheiase.

Imediat ce i-a zărit, Morin s-a ridicat de la una dintre mese și a venit spre ei. Era un munte de om, aproape cât Gwyn, și avea fața lată încadrată de păr încărunțit și ondulat. Purta o barbă stufoasă în care apăruseră fire albe și o bărbuță în furculiță care îl făcea să semene cu unul dintre strămoșii lui vikingi din neamul normand. Era vechi prieten de-al lui de Wolfe, și amândoi împărtășeau aceeași părere proastă despre de Revelle, cu toate că Morin ținea bine ascuns acest lucru, întrucât *sheriff*-ul îi era superior ca rang.

Conetabilul i-a poftit să stea la masă cu el și să bea o cană cu bere cât stăteau de vorbă.

— Te-am văzut aducând un om legat de șa, a început el. L-ai încredințat acelui porc bătrân și slinos din beci?

De Wolfe i-a povestit despre ambuscada organizată în acea zi la Dunsford și despre legătura dintre aceasta și omorul canonicului de Hane. Morin a scos un sunet de uimire printre dinți.

— De Revelle va avea necazuri din pricina asta. E prieten la cataramă cu unii dintre prietenii lui de Braose care locuiesc în comitat.

Coronerul a căscat ochii mari la prietenul său.

— Ralph, se petrece ceva de care eu nu am știință? a întrebat el. Conetabilul a refuzat să-i dea vreo altă lămurire, mulțumindu-se să spună că auzise doar niște zvonuri și să schimbe subiectul, ca să-i

transmită vestea pe care o avusese dintru început:

— Azi, cât ai fost tu la acel turnir de la țară, a sosit un mesager călare tocmai de la castelul Totnes, al lui Henri de Nonant. S-ar părea că avem încă un mort de rang mare, pentru că, în timpul vânătorii ce s-a organizat ieri acolo, Sir William Fitzhamon a căzut de pe cal și a murit.

Coronerul l-a privit din nou cu insistență.

— Hai, Ralph, ce Dumnezeu se petrece? Nu mai departe de răsalaltăieri m-a căutat Fitzhamon care s-a plâns de o gâlceavă – ce s-a lăsat cu violențe din pricina unei proprietăți – cu Henry de la Pomeroy, iar acum aflu că e mort!

Conetabilul a ridicat din umerii lați.

— Vânătoarea e o distracție primejdioasă, John. Se-ntâmplă des ca oamenii să cadă de pe cal și să-și frângă picioarele sau gâtul.

Coronerul l-a privit neîncrezător.

— Măiculiță Doamne, coincidențele astea devin tot mai greu de înțeles! Și-a golit stacana și s-a ridicat. Am o bănuială că mâine-dimineață va trebui să merg până acolo ca să stabilesc și această moarte – mă dor toate oscioarele de atâta călărit, ca să ajung la căpătâiul tuturor morților care au umplut Devonul.

Morin s-a ridicat să-l conducă.

— Bine măcar că n-ai motive să crezi că suspecții tăi preferați, Fulford și de Braose, or fi amestecați și în tărășenia asta.

— Nu băga mâna în foc, Ralph. Am auzit – iar tu doar ai sugerat – că acest Jocelin de Braose este năimit de unii dintre baronii din centrul Devonului. Treaba asta nu-mi dă pace defel și mă gândesc mereu la ce se poate întâmpla.

— Ei bine, oricum faci mai mult decât va face Richard de Revelle vreodată, a murmurat conetabilul în timp ce-l conducea pe de Wolfe spre ușă.

Băgând la cap vorbele încifrate ale conetabilului, coronerul a plecat îngândurat spre Martin’s Lane.

Ieșirea călare pe Poarta de Apus la primele ore ale dimineții părea să fi devenit deja o obișnuință, s-a gândit de Wolfe, când el și Gwyn au plecat din nou pe o vreme posomorâtă. Era Anul Nou. De astă dată, nu aveau nici un mesager cu ei, pentru că acesta, după ce anunțase pe cine trebuia, plecase înapoi spre Totnes, cumpărându-și probabil ceva de mâncare pe drum și adăstând peste noapte în vreun sat întâlnit în cale.

În timp ce mergeau la trap printre șleauri, John s-a gândit la diferențele pe care le descoperise între femei. Seara trecută, Matilda rămăsese tot mohorâtă, fulgerându-l cu privirea de fiecare dată când încercase să deschidă vorba despre ceva, în ideea de a repara lucrurile între ei. Părea să se fi stins cu totul până și fascinația ei față de

relatările despre aristocrația de la țară, lucru care de obicei dădea apă la moară fuduliei ei: știrea despre moartea lui William Fitzhamon și purtarea ieșită din comun a lui Jocelin de Braose, care încercase să-l ucidă pe soțul ei în acea zi, nu au reușit să o scoată din starea ei de îmbufnare. În schimb, după ce a renunțat la orice strădanie și a plecat la hanul Bush, a găsit-o pe Nesta la fel de afectuoasă ca întotdeauna, iar criza ei trecătoare de gelozie fusese uitată cu desăvârșire. În realitate, ea chiar a reușit să-l zgândărească puțin în legătură cu infidelitățile lui, făcând haz de bărbăția lui și exprimându-și speranța, spre binele ei, că acele calități nu se vor pierde din pricina folosirii lor în prea mare măsură prin alte părți.

De Wolfe a zâmbit pe sub mustață aducându-și aminte de toate acestea, vreme în care, cu picioarele lui masive și lungi, Bran parcurgea o milă după alta spre Totnes. Trebuia să se resemneze că Matilda îi era legată de gât ca o piatră de moară, dar nu avea nicicum de gând să-și petreacă restul vieții gândindu-se doar la asta și să rabde ani și ani de chinuri familiale, când femei precum Nesta sau Hilda îi puteau oferi o tovărășie atât de îndatoritoare și o patimă atât de plăcută.

Gwyn a călărit alături de el într-o tăcere plină de înțelegere, după douăzeci de ani petrecuți împreună fiind conștient că de Wolfe era un om mai complicat, care deseori avea nevoie să fie lăsat în pace, atunci când voia să rumege ceva în minte. Uriașul nu avea habar despre ce era vorba, și nici nu se prea sinchisea: el era mulțumit să îndeplinească poruncile stăpânului său, ba chiar să-l urmeze până în gura iadului, dacă trebuia. Viața de familie a lui Gwyn era simplă: avea o nevastă agreabilă, care nu-l ținea flămând, îi făcea voile la pat și-i dăruise doi copii zurbagii, fără să întrebe vreodată unde fusese, fie acele locuri în Dartmoor sau în Damasc.

De astă dată, se îndrepta spre castelul Totnes, la douăzeci de mile depărtare de Exeter, drum ce le-a luat trei ore de mers întins pe cal. Au fost primiți în curtea interioară de sub palisadă de Henri de Nonant, care l-a lăsat pe Gwyn în grija administratorului său și l-a dus pe de Wolfe în sala mare, o clădire masivă din lemn, aflată la poalele movilei pe care stătea castelul. Lordul de Totnes l-a îndrumat spre cămin, unde ardea focul, și i-a oferit mâncare și vin, ambele bine-venite după călătoria lungă prin frig.

— Am adus corpul nefericitului lord în iatacul de alături, a zis el. Fiul său se află aici, așteptând să îl ia și să-l ducă la Dartington pentru îngropăciune, dar eu știu că legea nouă a coronerului spune că trebuie respectate unele formalități înainte de a se face voia familiei.

Tonul lui Nonant i-a amintit lui de Wolfe de atitudinea lipsită de respect a lui Richard de Revelle față de coroneri.

— Ce i s-a întâmplat? a întrebat el, vrând să fie scurt.

— Nu s-a întors cu ceilalți de la vânătoare, așa că *reeve*-ul său s-a dus să-l caute și l-a găsit mort, zăcând pe jos în pădure. Calul și ogarii nu se îndepărtaseră prea mult.

— Are răni mari?

— O rană urâtă la cap, și mi s-a spus că pare să aibă și gâtul rupt. Pământul e tare precum cremenea din cauza înghețului după cum bine știi.

— Și altceva?

— Când alți vânători s-au dus acolo să îl aducă încoace, cineva a observat sânge pe o creangă înaltă, aflată la câțiva pași de locul în care s-a prăbușit la pământ. Cred că nu a văzut la vreme creanga aceea și s-a izbit cu capul de ea. Ca un făcut, nu purta coif de vânătoare, ci doar o bonetă.

De Wolfe și-a dres glasul, forma lui preferată de răspuns, obicei pe care îl deprinsese de la Gwyn. Călăreții cu experiență, știa el, posedă un al șaselea simț, care-i ajută întotdeauna să evite crengile prea joase, și era puțin probabil ca un vânător bătrân ca Fitzhamon să fi fost atât de neatent – cu toate acestea, coronerul trebuia să admită că era posibil ca lucrurile să se fi petrecut chiar așa cum i le prezenta de Nonant.

După acea tratație, de Wolfe i-a făcut semn lui Gwyn și, împreună, l-au urmat pe de Nonant până într-o odaie mică în care se intra din sala mare. Acoperită de un cearșaf din pânză, pe salteaua de paie aflată pe podea se afla o siluetă nemișcată. Alături de ea stătea un tânăr tăcut, care ținea capul plecat când au intrat ei.

— El e Robert, singurul fiu al lui Fitzhamon, a explicat de Nonant. Ne pare rău pentru pierderea suferită de el.

De Wolfe a bolborosit ceva despre faptul că-l întâlnise pe flăcău recent și și-a exprimat și el compasiunea sinceră, în ciuda puținelor cuvinte rostite. Moștenitorul lui Fitzhamon a mulțumit coronerului printr-o înclinare din cap, dar nu a rostit nimic.

John s-a apropiat de acel pat improvizat și a tras cearșaful până la nivelul pieptului. Mortul arăta aproape la fel ca atunci când fusese în viață, decât că avea ochii închiși, de parcă ar fi dormit. Peste frunte avea o cârpă albă, iar când de Wolfe a îndepărtat-o, au văzut cu toții sângele uscat care făcuse părul de pe creștet să se încâlcească, lipit de țeastă. Coronerul și ofițerul său au îngenuncheat de o parte și de alta a saltelei, iar de Wolfe a descâlcit șuvițele de păr cu degetele.

— O ruptură adâncă în scalp, mergând din față către spate, cu margini învinețite, a comentat el cu voce tare, făcându-i semn lui Gwyn să ridice mortul.

Cum tatăl său ajunsese într-o poziție care sugera viața, ca să evite acea imagine, Robert Fitzhamon s-a întors cu spatele și a privit pe

fereastră. Când de Wolfe și-a luat mâinile de pe capul mortului, acesta a alunecat, într-o poziție ce nu mai sugera nicidecum viața și a căzut într-un unghi nefiresc. Gwyn a cos una dintre obișnuitele lui mârâieli, iar coronerul și-a pus palmele pe urechile cadavrului și a mișcat capul într-o parte și în alta a gâtului.

— Rupt, așa cum ai bănuit, a spus el, ridicând privirea spre de Nonant.

Baronul a adoptat o atitudine care sugera că știuse ce vorbește.

— După ce te lovești de o creangă și ești aruncat de pe un cal înalt, sigur poți să-ți rupi gâtul.

De Wolfe a tras cearșaful la loc și a examinat restul corpului, brațele, picioarele și torsul, ridicând cămașa de corp ca să vadă pieptul și pântecul.

— Nu mai are alte semne, a murmurat el.

În timp ce de Wolfe făcea toate acestea, Gwyn a sprijinit corpul cu o mână, iar cu cealaltă a pipăit rana de la cap cu degetele celeilalte.

— Lasă-l jos. Îl putem acoperi și să-i dam pace, a poruncit coronerul, ridicându-se în picioare. Apoi s-a întors spre tânăr: Cred că vrei să-l duci acasă pentru îngropăciune. Eu trebuie să fac o anchetă scurtă, ca să respect legea, dar o să ne apucăm de ea în mai puțin de o oră. Apoi i s-a adresat lui de Nonant. Unde sunt primii găsitori? Avem nevoie de ei și de oricine altul care are cât de cât știință despre treaba asta.

De Nonant l-a măsurat cu un aer bănuitor.

— *Reeve*-ul lui, care l-a însoțit la vânătoare, și unul dintre oamenii care au mers cu el să-l găsească pe Fitzhamon sunt încă aici. Celălalt s-a întors în satul lui cu stăpânul, nici nu mai țin minte cine era acela. Iar ceilalți au fost vânătorii, care au plecat, dar ei n-au știință de acest accident. Dintre aceia, la castel mai suntem doar eu și Bernard Cheever.

De Wolfe a oftat, gândind că judecătorii regelui, cei care făcuseră regulile de ținere a unei cercetări, nu știau mai nimic despre greutățile pe care le întâmpina cel care încerca să le respecte poruncile. Într-un sat aproape neclintit, de unde nici unul dintre locuitori nu pleca nicăieri, era lesne să-i aduni pe toți cei care puteau avea știre de vreo moarte, dar când era vorba de baroni și cavaleri, care umblau de colo-colo, însoțiți de scutieri sau slujitori, era imposibil să se respecte litera legii.

— Ei, strânge-i în curtea interioară cât mai curând măcar pe cei care ar putea avea cât de cât știință despre această moarte. Va trebui să mutăm mortul acolo. Robert, după aceea te poți îngriji de o litieră ca să îl duci acasă.

Tânărul Fitzhamon a prins brusc viață.

— *Crowner,* chiar este nevoie de bâlciul ăsta, să expui trupul tatei în curte, ca să-l vadă oricine? Nu are dreptul să se odihnească aici în pace

și demnitate până aranjez eu toate cele trebuincioase pentru călătorie?

De Wolfe a clătinat din cap, dar i s-a adresat cu blândețe:

— Îmi pare rău, dar juriul trebuie să examineze trupul și să vadă rănile, și abia după aceea dăm verdictul. Nu o să dureze mult. Apoi s-a întors din nou spre Nonant. Vreau să văd locul unde s-a întâmplat totul. Ne poate însoți cineva până acolo?

Cea mai potrivită persoană să facă asta era chiar Ansgot, *reeve*-ul mortului, astfel că, nu mult după aceea, acesta din urmă a pornit din nou pe drumul străbătut în urmă cu două zile, însă de astă dată însoțit de coronerul de Wolfe, Robert Fitzhamon și Gwyn. Au traversat râul și au ajuns în locul unde fusese găsit cadavrul. Ansgot a făcut semn către un loc dinapoia ferigilor moarte, unde iarba înghețată fusese călcată în picioare de multă lume.

— Era aici, *Crowner,* ghemuit pe pământ, cu fața în jos și bărbia lipită de piept.

De Wolfe a examinat locul, dar n-a văzut nimic care să-i rețină atenția.

— Acela e copacul? s-a răstit el.

Ansgot s-a întors câțiva pași către direcția din care veniseră și a arătat către un stejar bătrân, cu ramuri răsucite și noduroase, închipuind tot felul de forme, cu atât mai bizare cu cât erau desfrunzite.

— Ăsta de aici. Are sânge pe o creangă și-i lipsește o bucată de scoarță.

Gwyn și-a mânat iapa spre copac și, fiind cel mai înalt de colo, și-a măsurat înălțimea capului față de creangă.

— Adevărat, îmi vine până la față. Fitzhamon era mai scund decât mine, așa că ar fi putut să se lovească în creștetul capului.

Îndurerat, Robert a întors capul ca să nu mai vadă creanga. Pentru acel băiat, care își iubise și își respectase tatăl, chiar dacă acesta se dovedise neînduplecat și discret în a-și arăta dragostea, era o adevărată tortură să se afle în locul unde părintele lui murise.

De Wolfe a venit alături de Gwyn și a ridicat ochii spre creanga vinovată de accident.

— Se vede o dâră de sânge pe ea – și lipsește o porțiune de scoarță în punctul acela, a recunoscut el.

Gwyn a rămas mut, iar de Wolfe s-a uitat cu ochi critici la el. Cu toate că uriașul din Cornwall nu scosese o vorbă, după ani și ani petrecuți în tovărășia lui, coronerul a mirosit că omul nu era pe deplin mulțumit.

— Ei, care-i beleaua? a murmurat el.

Gwyn a ridicat din sprâncenele stufoase și a privit drept spre Robert.

— Vreau să mai mă uit o dată la mort, a rostit el pe sub mustață. Uite în ce direcție pleacă creanga asta – de-a latul drumului, nu în linie

cu el.

De Wolfe a priceput sugestia și s-au întors la castel, urmați în coada șirului de tânărul îndurerat.

Cadavrul lui Fitzhamon fusese coborât în curtea interioară și, în continuare acoperit de pânza albă, cei care îl duseseră îl așezaseră pe niște scânduri sprijinite pe capre aduse din sală. La anchetă se strânseseră vreo doisprezece oameni, iar tânărul Fitzhamon, de Nonant, Bernard Cheever și Ansgot s-au alăturat celor care înconjurau năsălia improvizată. Înainte de a începe, Gwyn și coronerul s-au apropiat de mort. Au ridicat cearșaful și au discutat câteva clipe fără să fie auziți de ceilalți. Cei aflați mai aproape l-au văzut pe Gwyn vârând degetul arătător și cel mare în rană și scoțând de acolo un obiect mic pe care i l-a arătat lui de Wolfe. S-au uitat apoi îndelung și atent la ambele tâmple, răsucind într-o parte și în alta capul care nu se mai ținea de gât. Apoi ofițerul s-a retras și a cerut să se facă liniște din respect pentru coronerul regelui, care a început procedurile.

— Toți cei de față îl cunosc pe defunctul Sir William Fitzhamon, dar, ca să respectăm legea, cer ca acest lucru să fie confirmat de fiul și moștenitorul său. Robert Fitzhamon, acesta este trupul tatălui tău?

Cu glas scăzut, Robert a răspuns afirmativ, astfel că de Wolfe a continuat:

— De asemenea, ne putem lipsi de dovedirea faptului că este englez, întrucât se știe de către toată lumea prezentă că Fitzhamon este de viță normandă.

În acel moment, Henri de Nonant l-a întrerupt, pe un ton ce trăda plictiseala și dorința de a scăpa de acolo cât mai repede:

— Chiar este nevoie de tot acest bâlci, *Crowner?* Cu toții știm că legea dovedirii viței engleze a fost dată ca să descurajeze asasinarea strămoșilor noștri normanzi de către băștinașii trădători. Acum, asta a rămas ceva de domeniul trecutului, însă nu are nici un rost în cazul accidentului petrecut la o vânătoare la care au participat doar normanzi.

De Wolfe l-a măsurat cu o privire glacială, și pe chipul lui încruntat a apărut o expresie de nemulțumire.

— Știința ta în ale istoriei ar putea fi corectă, prin faptul că neînțelegerile dintre saxoni și normanzi s-au terminat de mult – dar omorul este o realitate. Iar eu am motive întemeiate să socotesc că tocmai asta i s-a întâmplat lui William Fitzhamon.

*

În aceeași seară, a încercat să-i explice același lucru și lui Richard de Revelle, dar fără prea mult succes, pentru că nu există om mai surd decât acela care nu vrea să asculte.

— E o crimă, măsluită cu grijă, ca să pară accident.

Lăsându-se pe spătarul scaunului plasat la masa încărcată de documente, *sheriff*-ul l-a privit batjocoritor.

— John, tu vezi înșelătorii și conspirații în orice! Încă mă-ntreb dacă moartea acelui canonic n-a fost altceva decât sinucidere, în ciuda tuturor afirmațiilor tale. Iar acum îmi vii cu scornitura asta de omor, când se vede de la o poștă că blestematul acela a căzut de pe cal!

Făcând un efort să-și păstreze cumpătul, coronerul a început să măsoare camera din tumul castelului Rougemont.

— Pentru ultima oară, vrei să mă asculți măcar? În primul rând, cineva a crestat chișița calului pe care călărea *reeve*-ul, astfel ca Fitzhamon să rămână singur la vânătoare. Apoi a fost găsit mort, cu o rană la cap și cu gâtul frânt.

— Păi la ce te aștepți când omul dă cu capul într-o creangă și e azvârlit pe pământul înghețat? s-a răstit de Revelle.

— Dumnezeule mare! Ți-am spus deja, n-a dat cu capul în copac. Rana era dinspre spate spre înainte, iar creanga și porțiunea cu sânge se afla de-a latul drumului, așa că rana e la unghi drept față de cum ar fi trebuit să fie!

De Revelle a scos un sunet care îi trăda disprețul față de deducțiile coronerului, însă John nu s-a lăsat intimidat:

— Pe de altă parte, copacul era un stejar, iar din rana căpătată la cap de Fitzhamon ofițerul meu a scos o bucată de coajă de fag. Oare stejarul are coajă de fag?

Șeriful a scos un alt sunet prin care își arăta nerăbdarea de a termina cât mai curând acea discuție:

— O treabă neînsemnată. Cine a mai auzit de dovezi precum o bucățică de scoarță? Doar copacul era mânjit de sânge, nu?

— Neîndoielnic, dar a făcut-o cineva, care și-a muiat degetul în sângele lui Fitzhamon și a mânjit creanga pe care a cojit-o nițel – dar era scoarță de stejar!

— Închipuiri, John, astea-s doar năluciri! Cred că am făcut o mare greșeală propunându-te pentru dregătoria de coroner, pentru că ai o imaginație prea bogată, care nu slujește în nici un fel la aplicarea justiției și a legii.

De Wolfe s-a aprins și mai abitir:

— Tu m-ai recomandat? Slujba mi-a dat-o justițiarul suprem – și cu încuviințarea regelui! N-aveam nevoie de ajutor din parte ta, de Revelle. Mai e nevoie să-ți aduc aminte că, din anumite motive, tu ai fost lipsit de rang vreme de multe luni? Încă ești pus de probă, dacă e vorba de credința față de Coroană.

De Revelle a luat foc de furie și a sărit în picioare.

— Nu ai dreptul să-i vorbești în felul ăsta sheriff-ului, lua-te-ar naiba! Te vâri în lucruri care nu-s de nasul tău. Fitzhamon a murit într-un

accident de vânătoare, ai înțeles? Și așa va rămâne.

— Cumnate, dar a fost lovit în cap cu o bâtă din fag. Asta cum o mai explici?

— Avea și gâtul rupt. La asta ce explicație îmi dai?

De Wolfe s-a aplecat peste masă și l-a privit feroce pe cumnatul său drept în față.

— I-a luat capul între mâini cât era lipsit de cunoștință după lovitura de măciucă și l-a sucit până a plesnit!

— Puah! Alte năzăriri! a răcnit de Revelle.

— Ba nu, există semne pe părțile laterale ale capului! Când ne-am întors din pădure, trecuse destul timp, așa că au apărut vânătăi pe gât, de o parte și de alta, după urechi și pe tâmple, unde niște degete puternice s-au adâncit în piele. Te alegi cu urme de degete, care sunt la fel în amândouă părțile, după ce dai cu capul de o creangă? Ia spune?!

Cu toate că nu putea găsi o explicația firească, de Revelle a ținut-o una și bună, fiind pornit împotriva sănătății mintale a coronerului, lucru care l-a lăsat rece pe de Wolfe.

— Așadar, ce-ai de gând să faci în cazul acestui omor? l-a întrebat el cu glas apăsat.

— Să fac? Nu fac nimic. Nu există nici un omor, neghiobule.

Văzând că era inutil să mai continue gâlceava aceea, de Wolfe s-a mulțumit să arunce o amenințare indirectă.

— Ei, bine, fiul său, Robert Fitzhamon, știe acum că tatăl său a fost ucis – și, cu toate că este încă un copil, își dă seama în mare de ce s-a petrecut asta. Dacă are să bănuiască pe careva, va face apel împotriva sentinței, iar atunci va trebui să faci ceva. Dacă nu, o să mă duc cu tânărul Fitzhamon la justițiarii regelui și la Hubert Walter. De va fi nevoie, ne ducem până în Franța după rege și-i prezentăm o petiție. S-ar putea ca în toată afacerea asta să existe anumite aspecte care să-l determine să se întoarcă degrabă în Anglia.

Sheriff-ul s-a uitat cu ură la de Wolfe, însă în privirea lui s-a strecurat o undă de îngrijorare, ba chiar de spaimă.

— Te amesteci în lucruri ce se află în afara competențelor tale, a șuierat el, cu glasul tremurând de furie. Aibi de grijă, John.

— Tu trebuie să fii atent pe unde calci, Richard – și cu cine te însoțești, i-a răspuns el, făcând aluzie la urzelile nevăzute pe care doar le bănuia. Ca să-l prindă și mai la ananghie pe *sheriff,* pe nevestite, a schimbat subiectul: Ca să trecem de la o moarte violentă la alta, ce-ai de gând să faci în legătură cu cele petrecute ieri? Din nefericire, bănuitul principal a reușit să fugă, dar am adus cu mine un ticălos care zace într-o celulă din temnița castelului.

Nervozitatea lui de Revelle s-a mistuit, fiind înlocuită de un rânjet triumfător:

— Te anunț că nu mai e acolo, John.

Coronerul l-a fulgerat cu ochi bănuitori.

— Ce vrei să spui? Eu însumi l-am încredințat pe Fulford în mâinile lui Stigand.

— Iar eu l-am eliberat astăzi – cu mâna mea! Nu aveai nici motiv, nici dreptul să-l arestezi. L-ai atacat fără pricină, i-ai ucis servitorul și l-ai pus pe goană pe stăpânul lui, care nu era înarmat.

De astă dată, venise rândul coronerului să explodeze de furie:

— Neînarmat? Doar pentru că i-am ținut arma sub talpă! Și ce te-a apucat de l-ai eliberat pe Fulford? El ori de Braose l-a ucis pe canonic – ori au făcut-o împreună.

Din acea clipă, între coroner și *sheriff* replicile au început să devină de neînțeles. Stăteau aproape nas în nas pe deasupra mesei, azvârlindu-și, care mai de care, tot felul de acuzații. Soldatul din gardă care păzea încăperea *sheriff-ului* a vârât capul pe ușă, socotind că se putea petrece un omor, dar, când a văzut tabloul în care cei doi se amenințau, s-a grăbit să închidă ușa la loc, considerând că era mult mai înțelept să se arate neștiutor.

După câteva momente de răcnete care nu aveau cum să rezolve ceva, de Wolfe a hotărât să nu-și mai piardă vremea acolo, de aceea, tăcând brusc, a ieșit din încăpere, în vreme ce de Revelle a continuat să răcnească insulte către el.

Coronerul a făcut următoarea oprire acasă, și în clipa în care a pornit cu pas apăsat pe străzile înghețate ce duceau de la Rougemont până la căminul său din Martin’s Lane, furia față de intransigența *sheriff*-ului se domolise, punându-și în schimb întrebarea: „Ce, Dumnezeu, se petrece în Devon chiar la început de an?“ Înțelegea tot mai limpede că se punea la cale o conspirație politică, asta din amenințările voalate venite din partea unora, însă îi venea greu să spună cine îi rămăsese prieten și cine-i era dușman.

După cercetare, când vorbise între patru ochi cu Robert Fitzhamon, acesta nu păruse din cale afară de uimit că tatăl său fusese ucis cu bună știință. El i-a povestit lui de Wolfe intenția pe care bătrânul William i-o mărturisise lui Henry de la Pomeroy, aceea că îl va căuta pe justițiarul suprem dacă nu se punea capăt încălcărilor pământurilor sale.

— Nu cunosc exact ce se petrecea, dar în ultimele luni am înțeles că unii dintre baroni și cavalerii cărora li s-au dat pământuri l-au ademenit pe tatăl meu să li se alăture în nu știu ce treburi necurate. El a refuzat, și cum, atunci când se referea la asta, aducea imediat vorba de credința lui față de regele Richard, am o bănuială că se cocea o răzvrătire, pe care el a refuzat să o sprijine.

Când a deschis ușa de la stradă, de Wolfe s-a gândit că aceea era o explicație plauzibilă a omorului, deși i s-a părut că lucrurile fuseseră împinse prea departe. Brutus îl simțise venind și, din pasajul de dădea dinspre curte, a apărut dând din coadă, urmat de Mary cu un zâmbet la fel de prietenos. L-a ajutat să-și scoată cizmele de călărie, apoi i-a atârnat centironul și spada pe cuiul din vestibul. Arătând cu degetul spre sala mare, ea a făcut o față lungă.

— N-o să ai parte de prea multă veselie astă-seară, stăpâne *Crowner,* i-a șoptit ea, așa că o să-ți aduc ceva consistent de mâncare. Asta te va ajuta măcar să-ți omori timpul în seara asta.

Zicând acestea, a dispărut spre bucătărie, și, cu un oftat adânc, John a deschis încetișor ușa către sala mare.

Ca de obicei, Matilda stătea în fața focului și cosea la lumina a două lumânări de seu, fixate pe un suport din apropierea scaunului. S-a arătat la fel de nedornică de conversație ca și cu alte prilejuri, catadicsind doar să rostească un cuvânt, două drept răspuns la strădaniile lui de a sta de vorbă cu ea.

Nu mult după aceea, Mary a adus un vas mare din lut cu ghiveci de berbec și legume, precum și o jimblă caldă. Tăcută, Matilda a venit la masă și, în vreme ce a mâncat și a băut, de Wolfe a mai făcut o încercare de a înfiripa o discuție, povestindu-i din nou despre moartea violentă a lui William Fitzhamon. În cele din urmă, a reușit să stârnească o fărâmă de curiozitate din partea ei, deoarece, aproape împotriva propriei voințe, ea i-a înșiruit o listă a legăturilor pe care le avea familia Fitzhamon, cine-i era nevastă, câți copii avea și multe altele, lucruri ce făceau parte din cunoștințele ei amănunțite despre oamenii mai de vază ai societății din Devon, în rândul cărora jinduia să ajungă.

Pentru scurt timp, de Wolfe a simțit că sporesc speranțele ca ea să lepede proasta dispoziție, însă a făcut o greșeală de moarte când ea l-a întrebat dacă fusese arestat cineva pentru acel omor.

— Nu, iar fratele tău nu recunoaște că a fost omor. O ține sus și tare că a fost un simplu accident de vânătoare.

Din acea clipă, relativa armonie ce se înfiripase s-a năruit pe dată: Matilda își venera fratele și simțea că el nu se putea înșela. Tot astfel, nu voia în ruptul capului să accepte ideea că el fusese un susținător al prințului John în timpul rebeliunii, care se sfârșise într-un mod foarte rușinos și umilitor cu doar un an înainte – cu toate că nu i se încredințase rangul de *sheriff* vreme de luni în șir după prima lui numire, lucru cât se putea de grăitor.

— Dacă Richard zice că a fost un accident, tu de ce îl contrazici? s-a răstit ea, dovadă că nu-și pierduse câtuși de puțin darul vorbirii apăsate.

— Pentru că *eu însumi* m-am dus acolo să examinez mortul, nu el, a pus-o el la punct, zgândărit de nedreptatea afirmațiilor ei să facă și alte remarci lipsite de înțelepciune. Iar el i-a dat drumul acelui Fulford pe care l-am arestat ieri, și a făcut asta fără să-mi dea nici o explicație.

— *Sheriff*-ul știe mai multe lucruri decât tine despre ce se petrece în acest comitat, a susținut Matilda cu glas înțepat.

S-a ridicat de la masă și a revenit la scaunul ei de lângă vatră, întorcându-i spatele în mod fățiș și refuzând să-i mai răspundă când el s-a străduit din nou să o convingă.

De Wolfe a mai răbdat câteva minute îmbufnarea nevestei, timp în care s-a apropiat de foc și a stat cu spatele la el, ca să se încălzească, dar, cum ea a refuzat să facă până și gestul de a ridica privirea spre el când el i se adresa, a pășit hotărât spre ușă, și-a pus încălțările și mantia și a ieșit din casă trântind ușa în urmă-i. Oricum își pusese în gând să plece de acasă, însă s-a îndreptat, nu spre hanul Bush, ci spre incinta catedralei, unde se găsea locuința arhidiaconului.

Acelea erau ceasurile de lenevie, de dinaintea seriei de slujbe de noapte, iar John de Alencon, aflat în camera lui, citea dintr-o carte mică, legată în piele. Îmbrăcat cu o sutană de culoare cenușie, în lumina celor trei lumânări ce ardeau pe masă, chipul lui arăta calm și serios.

— Episcopul s-a întors și s-a arătat îngrijat de purtarea lui Roger de Limesi și a vicarului său. I-a poruncit lui Eric Langton să se prezinte în fața Tribunalului Consistorial de săptămâna viitoare, și acesta va hotărî ce acțiune să se întreprindă împotriva fratelui meu canonic.

Atât cât s-a priceput, de Wolfe a încercat să pună o vorbă bună pentru preotul cel tânăr.

— A făcut tot ce i-am cerut ca să punem mâna pe Giles Fulford – care l-a dat în vileag și pe Jocelin de Braose. Numai ca neghiobul acela de șerif l-a scos din temniță pe Fulford și i-a dat drumul, iar acum e liber prin oraș, adăpostit, neîndoielnic, de amici de aceeași teapă.

După aceea i-a relatat lui Alencon întâmplările din ziua ce trecuse și i-a vorbit despre moartea lui Fitzhamon.

— Se clocește ceva necurat, John, o simt. Ai auzit cumva zvonuri care să confirme bănuielile mele?

Vreme de câteva clipe, arhidiaconul a rămas pe gânduri.

— Zvonuri, ăsta e cuvântul potrivit, prietene. Nimic pe care să pui mâna, doar șopoteli și aluzii, când și când – ele s-au înmulțit încă de la ultima încercare nereușită.

Nemulțumit, coronerul s-a foit pe scaunul pe care și-l trăsese mai aproape de masă.

— Trebuie să facem ceva în legătură cu asta – dar există ceva ce *putem* face, fără nici o fărâmă de dovezi?

Arhidiaconul a clătinat încet din cap.

— Stai cu ochii mari și cu urechile ciulite, acesta este singurul lucru pe care-l poți face. Trebuie să fii cu băgare de seamă, John, credința ta față de rege e bine-cunoscută și s-ar putea ca asta să nu fie pe placul tuturor.

— Păi, și tu ești la fel de credincios, tu nu te temi? i-a replicat de Wolfe.

— Eu mă bucur de proteguirea Bisericii, pe când tu trăiești în lumea aceea nemiloasă.

— Biserica nu l-a prea ajutat pe Thomas Becket contra puterii laice, a zis John cu subînțeles.

De Alencon i-a zâmbit îndurerat.

— Asta s-a petrecut demult, iar lucrurile s-au mai schimbat. Trebuie totuși să socotim cine ar putea fi cu noi și cine contra noastră.

— Și episcopul vostru i-a simpatizat pe răzvrătiți data trecută. Acum de partea cui e, mă întreb?

Arhidiaconul a ridicat din umeri.

— Cred că va aștepta să vadă din ce parte bate vântul. La ultima răzmeriță, Hugh de Nonant, episcopul de Coventry, a fost forța care l-a mânat pe prințul John, dar am îndoieli că episcopul Henry ar dori să urmeze un asemenea exemplu. A oftat și a închis cartea cu mare grijă. Mi se pare ciudat că atunci s-a înclinat în acea parte, fiindcă e frate cu William Mareșalul, care e totuna cu omul regelui.

— Dar ce știi despre baronii și despre cavalerii din comitatul nostru? De care parte se vor afla? Știu că iubitul meu cumnat li s-ar alătura dacă ar avea suficientă snagă, cu toate că s-a cam fript data trecută.

— Este sigur că familiile Ferrars și de Courcy se vor dovedi credincioase. Henry de la Pomeroy e tare dubios, îndeosebi că tatălui său i s-a tras moartea din cauză că l-a urmat pe prinț. Gerald de Claville și Bernard Cheevers sunt de asemenea oameni îndoielnici în privința asta. Fitzhamon era omul regelui – și acum uite ce i s-a întâmplat.

Au rămas tăcuți o vreme, fiecare dintre ei cufundat în gândurile proprii.

— Chiar socoți că prințul John va încerca din nou, atât de curând după ce a dat greș? a întrebat preotul. Anul trecut a avut o ocazie deosebită, fiindcă nimeni nu se aștepta ca Richard Inimă-de-Leu să scape cu viață din Imperiul German.

— Nici regele nu-și apără prea bine cauza stând departe de Anglia atâta vreme, a recunoscut de Wolfe. L-a lăsat pe Hubert Walter covârșit de probleme. Chiar de se bucură de respect, se vede silit să recurgă la dări înrobitoare ca să adune bani pentru campaniile lui Richard împotriva lui Filip al Franței, mai ales că țara încă nu și-a revenit după ce a plătit răscumpărarea aceea.

John de Alencon l-a aprobat.

— Și a ținut să-l reinstaleze în rang de cancelar pe blestematul acela de Walter Longehamp, un om urât de toată lumea – deși, slavă Cerului, și el stă departe de țară, fiind alături de rege. Toate aceste lucruri zămislesc nemulțumiri. Bunul nostru Richard are o inimă prea darnică, mai puțin pe câmpul de bătălie. Nu uita cum l-a iertat pe fratele lui pentru răul făcut. Alți regi i-ar fi luat capul ori ochii pentru o trădare mult mai mică.

Apoi au redevenit tăcuți.

— Și nimic din toate astea nu ne ajută să ne rezolvăm necazurile locale, a spus arhidiaconul oftând. Cine i-a ucis pe bieții Robert de Hane și pe William Fitzhamon? Poate că lucrurile astea nu au nici o legătură între ele.

— Iar noi nu avem vreun semn privind locul în care a fost îngropată comoara, dacă ea mai există, a spus de Wolfe cu un aer sumbru. Thomas de Peyne n-a dat de urma celui de-al doilea pergament, deși răscolește arhiva.

— Prea puțin mă sinchisesc eu de comoară – Biserica din Exeter nu duce lipsă de bani, deși ne e din ce în ce mai anevoie să facem față cererilor regelui de a face donații.

Pregătindu-se să plece, coronerul s-a ridicat.

— Cum *sheriff*-ul se ferește să aplice legea, iar asta din motive care-l privesc, eu mă gândesc serios să recurg la propria cale de a face dreptate, a zis el și, cu aceste vorbe greu de deslușit, l-a lăsat pe arhidiacon să-și urmeze lectura.

Nici de astă dată nu a pornit spre taverna Nestei, ci și-a continuat drumul spre casa canonicului din incinta catedralei, unde Thomas își avea sălașul mizer. Luând-o pe străduța lăturalnică ce ducea spre curte, i-a poruncit unui slujitor, care gătea la lumina unui foc din bucătărie, să i-l găsească pe copist și să-l trimită afară.

Câteva momente mai apoi a apărut și Thomas, cu părul în neorânduială, arătând de parcă tocmai ar fi fost sculat din somn.

— Pune o mantie pe tine și du-te până la Rougemont să-l găsești pe Gwyn. Pesemne că numără pahare cu Gabriel în baraca soldaților. Apoi mi-l aduci la Bush; o să-l aștept. S-a răsucit pe călcâie să plece, dar, parcă amintindu-și ceva, a strigat peste umăr: Și mai spune-i să-și ia și spada cu el!

*

Mai era o oră până la miezul nopții, când oamenii coronerului au apărut în fața hanului Sarazin din Stepcote Hill. Acesta se afla după colț față de hanul Bush, pe o pantă abruptă ce mergea în jos spre zidul de apus la orașului. Acoperișul din stuf cobora până la înălțimea capului la zidurile exterioare, în care existau câteva ferestre oblonite și o ușă scundă, de unde răzbăteau până în stradă zgomote de voci și câte-un

strigăt, dar și hohote de râs.

Cei trei s-au oprit să se sfătuiască sub firma pictată grosolan și înfățișând un cap de maur, semnul distinctiv al hanului.

— Thomas, pe tine nu te știe din vedere, așa că du-te înăuntru și aruncă o privire, i-a poruncit de Wolfe.

Thomas avea pe cap un soi de pălărie neagră cu boruri late, din acelea purtate de obicei de pelerini, și o mantie tot neagră înfășurată bine pe după umeri, însă statura și aspectul lui schilod dădeau deghizamentului un aer ilar într-un oraș unde era atât de cunoscut. Gwyn l-a îmbrâncit pe copist prin ușa întredeschisă.

— Hai, omule, du-te și fii și tu o dată erou!

De Peyne a dispărut, iar cei doi s-au aciuat după colțul clădirii ca să nu stea în văzul tuturor, dar, după nici un minut, Thomas s-a întors într-un suflet.

— E-năuntru, bea și bea, cu toate că are un braț legat cu o cârpă de gât. Femeia aceea cu păr negru îi stă alături.

De Wolfe s-a bucurat că bănuiala lui se adeverise. Giles Fulford se bizuise pe împotrivirea *sheriff*-ului de a-l ține în temniță, iar acum riscase apărând în public, asta până la deschiderea porților a doua zi dimineață.

— Thomas, sper că n-ai uitat ce trebuie să-i spui, l-a prevenit John. Doar am discutat adineauri la Bush.

Sfiosul scrib, zbătându-se între teamă și gândul reușitei, s-a strecurat în tavernă și și-a croit drum spre mijlocul încăperii mari și afumate, unde scutierul lui de Braose, cu un braț prins cu o cârpă de gât, le vorbea câtorva bărbați strânși ciotcă în jurul lui Rosamunde din Rye. Thomas și-a lins pe furiș buzele când ochii i-au căzut asupra femeii și și-a imaginat cum ar fi să se afle în pat cu ea. Avea șanse la fel de mari să se întâmple asta pe cât acelea de a deveni papă, dacă se gândea să compare trupul ei cu al lui. Îmbrăcată țipător într-o rochie de mătase albastră, cu părul negru și strălucitor căzându-i valuri până pe spate, ea stătea cu brațul teafăr al lui Fulford prins strașnic pe după umeri, iar un bărbat aflat alături se străduia să se lipească de ea.

Cu mare părere de rău, Thomas și-a dezlipit ochii de la femeie ca să-și îndeplinească misiunea. Apropiindu-se cu fereală de scutier, l-a înghiontit ușor, iar când, vădit iritat, Fulford a coborât privirea, scribul i-a zis:

— Cineva de afară m-a rugat să-ți transmit un mesaj, dacă tu ești Giles Fulford.

Acesta părea mai preocupat să-și facă palma căuș în jurul sânului stâng al lui Rosamunde, de aceea s-a răstit:

— Ce om? Ce mesaj?

Aproape încântat să-și joace rolul până la capăt, Thomas a ridicat din

umeri.

— Habar n-am cine e. Arăta ca un preot, dar era înfofolit până peste urechi. Mi-a dat juma’ de penny să-ți spun că nu vrea să se înfățișeze aici în persoană, dar că s-ar putea să te intereseze un pergament pierdut.

Giles s-a îndepărtat de femeie.

— Dacă-i Langton, îl omor, ticălos nenorocit ce e, să mă îndrume într-o capcană ca aceea, a mârâit el. Unde-i?

— După colțul hanului, pe dreapta, i-a răspuns Thomas plin de solicitudine și, imediat ce Fulford s-a îndreptat spre ușă, el a și tulit-o spre fundul încăperii, unde exista o altă ușă, des folosită de clienții care voiau să se ușureze în curte.

A dat fuga prin spatele hanului și, de la o distanță sigură, a ajuns la vreme ca să vadă scurta încăierare ce se petrecea în semiîntunericul luminat doar de luna palidă și de câte o licărire ce răzbătea prin crăpăturile obloanelor. Șovăitor, s-a apropiat și a observat că Gwyn îl îngrămădise pe Fulford într-un zid, ținându-i lama spadei de-a curmezișul gâtului.

Coronerul îl strângea cu o mână ca de urs de încheietura brațului teafăr, iar în cealaltă mână ținea pumnalul pe care-l scosese de sub centura scutierului.

— Hai, flăcăule, de noi n-o să scapi așa de ușor cum ți-a mers cu *sheriff*-ul s-a stropșit coronerul printre dinți.

După aceea, Gwyn l-a răsucit pe Fulford, i-a prins capul într-o strânsoare grozavă și l-a ridicat de la pământ ca pe un sac de napi.

În timp ce era dus astfel la deal de ofițerul coronerului, mai mult târâș decât pășind, Fulford n-a reușit să vorbească ori să țipe. A început să-l lovească cu picioarele peste țurloaie pe uriașul din Cornwall, dar, văzând asta, de Wolfe a scos de sub mantie o bucată de frânghie pe care o luase cu împrumut de la Edwin. Cu rapiditate, a înfășurat frânghia în jurul picioarelor lui Fulford, apoi a făcut un nod și s-a slujit de capătul rămas liber ca să-i ridice jumătatea de jos a corpului în aer, cărându-l astfel împreună cu Gwyn.

L-au dus cu grăbire în susul dealului și au cotit la dreapta, pe Idle Lane. Ceva mai departe de Bush era o porțiune de teren viran, unde domneau buruieni uscate de ger și, la marginea ei, o troacă, o cadă lungă cioplită din piatră, folosită pentru adăparea cailor. În cruciș față de acel loc se găseau grajdurile: la ora aceea din noapte erau închise, dar pe perete se găsea o torță care arunca o lumină slabă și tremurătoare peste toată acea zonă. Gwyn a azvârlit la pământ povara pe care o răbdase atâta drum și a rămas deasupra lui Fulford, cu vârful spadei lipit de gâtul lui. Cu un braț prins în fașă și cu picioarele legate strâns laolaltă, scutierul era la fel de neajutorat ca o găină dusă la

piață.

— Acum poți să urli cât poftești, l-a invitat de Wolfe. Oamenilor de la Bush le-am spus ce se petrece și nimeni n-o să te ia în seamă.

— Ești nebun! a gemut scutierul, având părul ciufulit și hainele în dezordine după încăierarea de mai devreme. *Sheriff*-ul o să pună să fii spânzurat, iar dacă n-o s-o facă el, s-or găsi alți zece care să-ți ia gâtul.

În lumina scăzută, coronerul l-a măsurat cu calm.

— Tu ești o gânganie, Fulford. Un scutier oarecare, un servitor al unui cavaler fără mare faimă. Cui îi pasă de tine? *Sheriff*-ul nu vrea decât să nu-i încurci treburile, nu-l interesează dacă trăiești ori mori, atâta vreme cât asta nu se întâmplă în teritoriul controlat de el.

— Ce vreți de la mine?

Secera lunii a apărut de după un nor, iar lumina ei slabă a căzut asupra întregii scene. Thomas tremura, amintindu-și de un miracol[6] înfățișând îngerii sfârșitului plutind deasupra unui păcătos.

— Cine l-a omorât pe canonicul de Hane? Cine l-a ucis pe William Fitzhamon? Cine l-a năimit pe stăpânul tău, Jocelin de Braose? Pentru început, atât voiesc să aflu de la tine.

Drept răspuns, scutierul a slobozit o ploaie de blesteme și jigniri, astfel că, pentru a pune capăt acelui torent de mizerii, Gwyn i-a tras un picior în coaste.

— Eu am crezut că era vorba doar de căutarea comorii, a mărturisit scutierul printre icnete.

— Moartea unui preot nevinovat are legătură cu comoara, s-a răstit de Wolfe. Vorbește, altfel vezi tu ce te așteaptă.

A urmat o tiradă lungă de respingere a acuzațiilor, amestecată cu injurii și amenințări cu răzbunarea. De Wolfe s-a dus până la troaca cea mai apropiată și a văzut crusta groasă de gheață de deasupra apei.

— Thomas, găsește un bolovan și sparge gheața.

Peste câteva momente, apa murdară din troacă a început să licărească, iar pe suprafața ei s-au văzut sfărâmături de gheață.

Fără să mai aștepte vreo poruncă, Gwyn și-a lepădat spada și s-a aplecat asupra lui Fulford. Cu o mână l-a prins de straie făcându-i parcă un nou nod în jurul gâtului, iar cu cealaltă a luat frânghia legată în jurul picioarelor, apoi l-a ridicat pe Fulford și l-a lăsat să cadă în apa murdară. Fața i-a rămas totuși la suprafață, iar urletele și blestemele lui au spart liniștea nopții, dar de Wolfe și Gwyn au rămas netulburați.

— L-ai ucis pe canonic? a răcnit coronerul.

Fulford a continuat să-l împroaște cu măscări, dar, la o comandă mută a coronerului, uriașul din Cornwall a împins capul lui Fulford sub

---

[6] Reprezentare teatrală din Evul Mediu, cu subiect religios sau istoric, în care intervin elemente ale miraculosului creștin. (n.tr.)

apă și l-a ținut așa o vreme. Omul a început să se zvârcolească și deasupra apei au apărut câteva bule de aer. După aceea, Gwyn l-a scos deasupra apei și a așteptat până ce scutierul a încetat să tușească și să pufnească.

— Cine i-a ucis pe Robert de Hane și pe Fitzhamon? a întrebat de Wolfe cu un aer necruțător.

Nu era un tip sadic, însă imaginea ce i se întipărise în minte, aceea a canonicului rotindu-se încet la capătul ștreangului în propria privată, îl făcuse să aibă inima de piatră, și același efect îl avusese și imaginea tânărului Fitzhamon stând la căpătâiul tatălui său mort.

A fost nevoie de încă două îmbăieri totale pentru ca Fulford să cedeze, dar deja înghițise multă apă și resturi de paie și fân căzut din boturile cailor, astfel că aproape își pierduse cunoștința.

Omul tremura, iar Gwyn se temea că ar putea muri înainte de a-i fi înfrântă cerbicia, însă Fulford era tânăr și suficient de rezistent ca să supraviețuiască. După ce și-a revenit atât cât să poată vorbi printre dinții care-i clănțăneau de frig, de Wolfe l-a chemat mai aproape pe Thomas ca să fie al treilea martor; ceva mai târziu, avea să consemneze din memorie confesiunea ticălosului.

Mărturisirile s-au dovedit scurte și fragmentare. După ce Fulford a încheiat, de Wolfe s-a tras deoparte.

— Acum nu ne mai e de nici un folos. Duceți-l înapoi la Sarazin și azvârliți-l înăuntru pe ușă. Să-l încălzească amicii lui, pentru că n-aș pângări hanul Bush cu o scursoare ca el.

CAPITOLUL OPT
În care *Crowner* John îl amenință pe *sheriff*

Trecuse binișor de miezul nopții când de Wolfe și Gwyn s-au întors și au urcat panta abruptă a podului mobil de la castelul Rougemont. Vântul fugărise norii de pe cer, îngăduind lunii noi să strălucească neîngrădit din înalturi, făcând arcada turnului de la poartă să sclipească mai luminos decât restul zidăriei. Un soldat zgribulit stătea în ușa corpului de gardă, dorindu-și să se afle în așternut, în brațele nevestei.

— Tu du-te la salteaua ta de paie, Gwyn. Nu e nevoie să ne pierdem amândoi noaptea, a mormăit coronerul.

Apoi a pornit să traverseze curtea interioară către turn, în vreme ce ofițerul său aproape că s-a târât până la unul dintre turnurile-bastion, unde, într-o cameră de dedesubt, dormeau vreo doisprezece soldați.

La intrarea în turn, o altă gardă care ațipise a tresărit și s-a trezit deplin, apoi s-a întrebat ce anume îl făcea pe coroner să-l tulbure pe *sheriff* la acea oră din noapte.

În sala mare dormeau, care cum apucaseră, vreo zece, doisprezece slujitori, înveliți cu pături și întinși în jurul focului ce încă pâlpâia, dar unul încă bea și mânca la o masă luminată doar de un opaiț ce abia mai pâlpâia.

De Wolfe nu l-a luat în seamă și a pășit apăsat în încăperea *sheriff*-ului, unde economul acestuia sforăia de zor pe o saltea așezată într-un colț. În iatacul de culcare al lui de Revelle se ajungea pe o ușă interioară, însă de Wolfe nu s-a mai sinchisit să trezească slujitorul sau să bată în canat. A deschis-o brusc și a intrat, fără să-i pese de ce ar putea afla dincolo de pragul ei. Spre deosebire de experiența precedentă, când îl găsise pe Richard în acel pat cu o târfă, de astă dată cumnatul său era singur.

Fără să mai acorde vreo atenție etichetei, John a lovit cu piciorul în patul scund. Sforăiturile au devenit un mârâit parcă ștrangulat, și, cu ochi ce trădau spaima și deruta, *sheriff*-ul s-a ridicat în capul oaselor.

— Cine-i acolo? Hei, economule! a strigat el.

— Nu-i nici un econom, e coronerul *regelui.*

Subliniase în mod voit cuvântul „rege“. Richard s-a ridicat complet din pat, iar în zbaterea lui, cămașa de noapte i-a alunecat de pe un

umăr, lăsându-i-l dezgolit.

— John, ce dracu’ vrei de la mine în miez de noapte? Ai înnebunit cu totul?

Pe o măsuță aflată alături de pat ardea un muc de lumânare. De Wolfe s-a apropiat de ea și, de la flacăra ei, a mai aprins o lumânare, ca să aibă mai multă lumină.

— Tocmai am avut o discuție cu amicul tău, Giles Fulford. Mi-a spus câteva lucruri interesante, de față cu doi martori, iar în aceste clipe unul dintre ei trece totul în scris pe un pergament.

În lumina lumânărilor, ochii lui de Revelle se vedeau ca două mărgele lucitoare.

— Fulford? Ce ți-a căşunat pe omul ăsta? Credeam că a ajuns deja la stăpânul lui.

— Nu putea face asta înainte să se deschidă porțile, Richard. Trebuia să te fi gândit atunci când i-ai dat drumul din temniță. În orice caz, a fost drăguț și m-a informat că a fost de față când Jocelin de Braose l-a strâns de gât pe canonicul Robert de Hane. El l-a ajutat apoi să-l atârne pe bietul om în ștreang acolo unde l-am găsit noi, în privată.

De Revelle se dezmeticise îndeajuns ca să înceapă a căuta nod în papură:

— Și mă scoli la așa o oră doar ca să-mi spui prostia asta? Păi de ce să-ți fi făcut asemenea mărturisire?

— Pentru că Gwyn de Polruan l-a supus la *peine forte et dure* într-o troacă de adăpat caii din Idle Lane. Asta-i o metodă bine-cunoscută pentru a stoarce adevărul – una care ți-e și ție dragă, din câte țin eu minte.

Șeriful se trezise de-a binelea.

— Tortură! Și vrei ca eu să accept ceva obținut prin folosirea forței?

— Ți-a slujit destul de bine acum câteva săptămâni când l-ai chinuit pe argintarul acela să mărturisească un viol. Acum nu mai e bună, de vrei să o respingi?

De Revelle a coborât din pat și s-a ridicat în picioare, apoi și-a înfășurat o velință peste umeri.

— Ți-ai pierdut mințile de tot, John! Te eliberez imediat din slujba de coroner. Du-te acasă și ia niște leacuri, că ți s-au înfierbântat creierii.

Calm, de Wolfe s-a așezat pe un scaun tapițat cu piele, aflat în mijlocul iatacului.

— Nu te mai face de râsul lumii, Richard. Numirea mea scrisă de către staroste a fost încuviințată de justițiarul suprem și de cancelar. Tu n-ai nici un cuvânt de spus în toată treaba asta. Doamne Dumnezeule! Omule, noi am fost aleși ca să-i mai potolim pe *sheriff*-i*,* așa că nu ai nici o autoritate asupra mea. A ridicat o mână în aer, semn că mai avea de spus ceva înainte ca de Revelle să se dezlănțuie, împroșcându-l cu

insulte. Fulford mi-a mai zis că de Braose a fost la Totnes în ziua în care a murit Fitzhamon. Am bănuieli serioase că a fost amestecat și în treaba asta, dar ceea ce a spus despre tine a fost cu adevărat palpitant.

De Revelle deschisese gura ca să răcnească din nou la coroner, dar a închis-o brusc. Apoi a întrebat destul de potolit:

— Ce-a zis despre mine? Nu am cunoștință de moartea bătrânului preot din incinta catedralei.

Din anumite motive, de Wolfe era aproape convins de asta, însă el urmărea cu totul altceva.

— A zis că ai mers în ospeție de multe ori la castelul Totnes și la Berry Pomeroy, că tu și lorzii din partea aceea a comitatului sunteți prieteni foarte apropiați. Și la fel de bine te ai și cu dirijorul corului, și chiar și cu episcopul.

De Revelle l-a fulgerat cu privirea pe cumnatul sau.

— Și ce-i cu asta? Doar sunt *sheriff*-ul comitatului. Am obligația să vizitez orice colțișor al ținutului și sunt cunoscut bine de toți baronii, lorzii și cavalerii.

— De toți cei care îl susțin pe prințul John, din câte se pare. N-am auzit să-i fi vizitat pe Ferrars, de Courcy, Courtney, Ralegh, ori Ingham… care-s oamenii regelui.

— Asta-i o prostie. Ce acuzații încerci să-mi aduci?

De Wolfe a împuns cu arătătorul spre cumnatul său.

— Miroase a răzmeriță, Richard. Știu asta, o știi și tu și o știu mulți alții. Asta înseamnă trădare față de rege, și mulți vor sfârși în ștreang pentru asta. Vrei să te numeri printre dânșii, Richard?

Cu un gest măreț, *sheriff*-ul și-a înfășurat velința în jurul trupului, aducând cu un împărat roman în togă.

— Ești un neghiob, John, și încă un neghiob primejdios. N-ai nici o dovadă de asemenea trădare. Imaginația ta a luat-o razna. Tot acel Fulford ți-a spus că mocnește o revoltă?

— Ne-a spus că de Braose adună și instruiește oameni în mânuirea armelor, care au venit aici din Anglia, dar și din Franța. Unii au sosit pe furiș peste mare, prin porturile de la Canalul Mânecii – știu că Dawlish e unul dintre acelea.

— Orice baron are dreptul să țină luptători prin preajma lui. Eu te-am întrebat altceva: Fulford ăsta a zis că revolta e pe cale să izbucnească?

— Nu chiar în atâtea cuvinte, dar mi-a destăinuit destule lucruri ca să îmi dau seama unde trebuie să scotocesc ca să mă conving – o treabă pe care s-ar cuveni să o faci tu însuți, dacă te dai atât de credincios monarhului pe care-l reprezinți în partea asta a Angliei.

— Nu-mi ține tu predici despre loialitate, a luat foc *sheriff*-ul. Regele ar face bine să se întoarcă acasă, să se îngrijească de regat și să nu-l

mai stoarcă de sânge și de sudoare. Vinde privilegii, onoruri și drepturi de parc-ar precupeți mere la târg – a zis că ar vinde și Londra dacă ar primi un preț care să-l mulțumească.

De Wolfe a simțit că se înfurie peste măsură.

— Frumoase vorbe și purtări față de stăpânul al cărui reprezentant ești peste mii dintre supușii lui. Vorbind astfel, faci ca spusele lui Fulford să capete tot mai multă greutate.

De Revelle s-a apropiat furios și amenințător de coroner, însă John s-a ridicat de pe scaun cu un salt, dominându-l prin statura sa pe celălalt.

— L-ai lăsat liber pe Fulford, iar acum el a mărturisit că a fost amestecat în omorul acelui prebendar – și, bănuiesc eu, în omorul lui William Fitzhamon. L-am prins fără putință de tăgadă încercând să fure și comoara, care, prin lege, aparține trezoreriei regale – iar tu, păstrătorul păcii regelui în acest comitat, ai mers până acolo încât ai refuzat să-l arestezi.

Trezit de vocile ridicate ale celor doi, bătrânul econom a vârât temător capul pe ușă, însă stăpânul lui a răcnit la el să iasă dracului afară. Apoi s-a stropșit la de Wolfe:

— N-ai nici o dovadă privind vinovăția acestui om. L-ai torturat ca să obții mărturisirile pe care le voiai, când el, de fapt, n-a făcut decât să sape o groapă în pădurea dintr-un cătun uitat de lume. Asta e o crimă mârșavă, ia zi?

A lovit cu piciorul scaunul pe care șezuse John până atunci, făcându-l să se răstoarne cu un zgomot puternic.

— Nu-l arunc pe acel om în temnița mea! Dacă n-o să moară după torturile la care l-ai supus tu, este liber să iasă din oraș mâine-dimineață, când va scăpa de purtările tale de lunatic.

De Wolfe a pornit spre ușă.

— Prea bine. Am simțit nevoia să-ți ofer o ultimă șansă, Richard. De îndată ce adun și alte dovezi, o să mă duc la Winchester ori la Londra ca să povestesc ceea ce știu în fața justițiarilor regali și a lui Hubert Walter. Și Fitzhamon avea în gând să facă asta, iar măcar atâta lucru le datorez lui și fiului său, să duc până la capăt ceea ce mișeii l-au împiedicat să împlinească.

În clipa când a dat să iasă pe ușă, *sheriff*-ul, a cărui siluetă drapată în velințe amintea de împăratul Nero, n-a scăpat prilejul de a repezi o ultimă amenințare:

— Aibi de grijă, John! De dragul surorii mele – și doar Dumnezeu știe că a îndurat destule din partea ta – trebuie să te previn că ai pornit-o pe un drum ce te-ar putea duce la ștreang.

Din cadrul ușii, coronerul l-a măsurat lung pe cumnatul său.

— Atunci, poate-om atârna alături, Richard, a răspuns el și a plecat trântind ușa.

*

A doua zi dimineață, cea de-a doua zi scurtă a anului 1195, în comitatul Devon s-au ținut câteva sfaturi de taină, majoritatea desfășurate cu glas ferit și cu multe priviri temătoare aruncate peste umăr.

Cu mult înainte de ivirea zorilor, câteva siluete au fost văzute furișându-se în palatul episcopului, aflat în spatele catedralei, iar un pândar iscusit i-ar fi recunoscut printre aceștia pe canonicul Thomas de Boterellis și pe Richard de Revelle intrând să stea de vorbă cu episcopul Henry Marshal, care revenise recent de la Gloucester. Curând după ivirea zorilor, canonicul și *sheriff*-ul au pornit în galop pe drumul ce ducea la apus de Exeter, având ca escortă câte un oștean fiecare.

Cu puțină vreme înainte, coronerul se văzuse cu arhidiaconul în încăperea pătrată de la baza turnului de miazănoapte al catedralei. În camera similară din turnul de miazăzi, ce slujea drept capelă a Fecioarei, un grup de preoți și coriști celebrau o slujbă în onoarea acesteia, însă clopotele încă nu bătuseră de primul serviciu religios al zilei, astfel că John de Alencon și-a găsit timp să se sfătuiască cu de Wolfe și Hugh de Relaga, care îl însoțise pe coroner până la catedrală. Hugh era un bărbat voinic și mereu senin, căruia îi plăceau nespus straiele mai colorate, care luau ochii. Un om inteligent și abil, care făcuse avere din negoțul cu lână, fusese ales de ceilalți negutători și oameni de vază ca unul dintre *portreeve*-i orașului, adică șefi ai administrației civile. Spre deosebire de celălalt *portreeve,* pe nume Henry Rifford, Hugh era un susținător înfocat al regelui, și, împreună cu de Wolfe, arhidiaconul și John de Exeter, trezorierul catedralei, alcătuiau un nucleu de susținere a lui Richard Inimă-de-Leu în mijlocul celor a căror loialitate devenise îndoielnică. S-au strâns în camera aproape lipsită de mobilier, în care lumina palidă a zorilor se strecura prin ferestrele turnului și se adăuga licăririi aruncate de lumânările aflate pe cele două altare dedicate Sfântului Pavel și Sfintei Cruci din spatele lor. Coronerul le-a povestit în câteva cuvinte ce se petrecuse în noaptea dinainte.

— L-am silit pe Giles Fulford să ne spună ce i s-a întâmplat sărmanului Robert de Hane. Cu toate că Fulford a fost cel cu care au avut de a face de Limesi și vicarul său, în spatele întregii tărășenii se află stăpânul lui, Jocelin de Braose. Mi-a scăpat în ambuscada de la Dunsford, ceea ce m-a făcut să am bănuieli cum că el a fost căpetenie în această căutare a comorii îngropate de Saewulf.

De Relaga a rămas puțin descumpănit: nu cunoștea deloc ce se petrecuse până atunci, astfel că de Wolfe s-a văzut silit să-i relateze totul pe scurt.

— Asta e situația în mare, a încheiat el. Însă noaptea trecută mi-am

dat seama că vom pierde singura noastră speranță de a afla ce s-a întâmplat, fiindcă blestematul acela de *sheriff* l-a eliberat pe Fulford, pentru ca el să poată pleca din oraș de dimineață. De aceea, azi-noapte, Gwyn l-a convins să spună adevărul.

— Și care este acest adevăr? a întrebat arhidiaconul.

— Când de Braose și Fulford au dezgropat broșa aceea, s-au convins și mai abitir de existența comorii mari. Cum de Limesi n-a reușit să găsească alt pergament care să-i ducă la ea, au hotărât să afle cu forța locul ei de la Robert de Hane. L-au stâlcit în bătaie, apoi au încercat să-l sugrume până cedează – numai că bietul om a murit în mâinile lor, în timp ce-l schingiuiau. Ca să nu se ivească alte belele, l-au spânzurat, făcând să pară că era vorba despre sinucidere.

În timp ce coronerul a spus toate acestea, de Relaga și-a tras mantia mai strâns în jurul corpului, în aerul rece din turnul muced. Fusese sculat din pat prea devreme ca să se mai împopoțoneze în haine strălucitoare, după cum îi era obiceiul, dar oricum îmbrăcămintea lui contrasta izbitor cu straiele simple și sobre ale coronerului și ale preotului.

— Bun, dar ce legătură au astea cu refuzul lui de Revelle de a-l aresta pe Fulford? a întrebat el.

— Fiindcă de Braose și scutierul său sunt căpeteniile unei bande de mercenari care au fost năimiți de cei dornici de rebeliune, și presupun că se simte obligat să-i apere.

Gândindu-se la o asemenea posibilitate, de Relaga a scos un geamăt.

— Îmi închipuiam că s-a învățat minte după trădarea lui din iarna trecută, când regele i-a zdrobit pe ultimii viermi dintre răzvrătiții lui John. Chiar crezi că iar se coace o revoltă?

— Altfel nu se explică purtarea *sheriff*-ului. Aproape că a recunoscut totul în fața mea. Recunosc, Richard Inimă-de-Leu își este propriul dușman, lăsând țara de izbeliște atât de curând și socotind că justițiarul suprem poate ține sub capac toate nemulțumirile pe care le stârnesc fără nici o îndoială atâtea dări grele.

Arhidiaconul a pufnit și a zis:

— Acești nobili care devin trădători se slujesc de asta drept scuză. De fapt, ei voiesc mai multă putere și-și închipuie că o vor căpăta cu ajutorul contelui de Mortaigne, asta dacă reușesc să-l așeze pe tron.

Curând, *portreeve*-ul a început să înțeleagă situația.

— Dar Hubert Walter trebuie să știe ce se petrece, nu? Doar are spioni în tot comitatul.

— Anglia e mare, și oamenii lui nu pot fi peste tot, i-a răspuns cu glas mohorât coronerul. Cred că se așteaptă la încercări de revoltă, însă i-ar sluji tare mult dacă i s-ar spune mai precis cine și unde îi coace

ceva.

Hugh a clătinat cu tristețe din cap.

— Nu-mi vine a crede că oamenii pe care-i cunoaștem bine ar trăda atât de curând după ce au dat greș. Și, cu toate că de Revelle a simpatizat cu prințul la ultima încercare, el n-a luptat de fapt de partea lui. De aceea i s-a îngăduit să-și primească înapoi slujba de *sheriff,* mai ales că a fost sprijinit de oameni precum Henry Rifford și episcop.

— Același lucru e valabil și în cazul lui Henry Marshal și al lui Thomas de Boterellis, a intervenit de Alencon. Știm cu toții că s-au jucat cu focul, dar niciodată nu și-au declarat simpatiile în gura mare. Nu la fel a făcut și episcopul de Coventry, care a fost adevărata căpetenie a răzmeriței.

— Hugh de Nonant! a rostit de Wolfe printre dinți. E rubedenie a lordului de la Totnes, Henry de Nonant – pe care-l bănuiesc că e vârât până peste cap în treaba asta. William Fitzhamon a fost ucis în timpul vânătorii organizate de el. Încep să cred că toată tărășenia a fost organizată ca perdea de fum pentru acest omor. Ceea ce ne aduce înapoi la de Braose și la Fulford.

— Îți închipui că de Nonant este capul acestei trădări din Devon? a întrebat John de Alencon.

Coronerul l-a privit cu ochi întristați.

— Cine-ar putea spune? Henry de la Pomeroy este cel mai mare proprietar de pământuri, dar instinctul îmi sugerează că toți sunt amestecați.

— Deocamdată nu avem nici o dovadă împotriva oricăruia dintre ei, a ținut să precizeze arhidiaconul. Susții, și sunt convins că pe bună dreptate, că atât canonicul, cât și Fitzhamon au fost uciși, însă n-ai decât o mărturisire, făcută sub tortură, despre de Hane, iar asta nu are nimic de a face cu o rebeliune.

— Mai avem părtinirea ciudată a lui de Revelle față de Fulford, pesemne pentru că e o unealtă a rebelilor, a obiectat de Relaga.

— Nu ne-ar strica să avem dovezi mai clare, a recunoscut de Wolfe. Cu toate astea, eu sunt dispus să mă duc tocmai până la Winchester ca să stau de vorbă cu Hubert Walter.

— Mai așteaptă câteva zile ca să vedem dacă ies la lumină și alte lucruri de netăgăduit, a propus *portreeve*-ul. Între timp, ferește-te de aleile întunecoase, John. Ține-l pe lângă tine pe uriașul acela roșcovan și să fie pregătit să se bată cu brațele și cu spada!

Vremea se schimbase în bine, dar era amarnic de frig când de Wolfe a părăsit catedrala și a pornit să traverseze incinta catedralei în drum spre casă. Mormanele de pământ de la gropile proaspăt săpate înghețaseră și se făcuseră tari ca piatra, blocând unele dintre cărări, și,

din cauza gunoaielor, a resturilor de scânduri putrezite și a tarabelor șoimarilor împrăștiate în mai toată incinta, drumul către Martin’s Lane s-a dovedit un soi de cursă cu obstacole. Cu toate că Mary îi dăduse niște bere fiartă și o bucată de pâine înainte de a pleca să-l scoale pe Hugh de Relaga, de Wolfe n-a rezistat ispitei de a merge acasă ca să mănânce un dejun mai consistent. A găsit-o pe Matilda la masă, ghemuită și înfofolită cu o mantie grea trasă peste cămașa de noapte și cu părul răvășit înfășurat într-o pânză, închipuind un turban – Lucille încă nu apucase să-și folosească priceperile vrăjitorești ca să i-l așeze în ordine. Matilda mânca niște terci dintr-un vas de lemn, iar în fața ei, pe tăblia de lemn a mesei, se găseau o pâine mare, unt și brânză.

Fără nici un chef, ea a bolborosit un salut și a continuat să mănânce. Orice necazuri și situații alarmante ar fi apărut, nimic nu-i tăia pofta de mâncare, ceea ce explica plinătatea siluetei ei, pielea căzută de sub ochi și statura trupeșă.

În primele ore ale dimineții, De Wolfe nu apucase să-i povestească despre evenimentele de peste noapte, și ceva îi spunea să-și țină gura în legătură cu bănuielile lui privitoare la credința față de rege a fratelui ei. Mary a adus apoi terci fierbinte, lapte proaspăt și încă o stacană de bere aburindă, singura băutură caldă ce se putea găsi într-o zi atât de geroasă ca aceea – vinul fiert nu se prea putea servi la dejun.

— Sir John, cât ai lipsit a trecut pe aici Thomas, l-a anunțat ea, grijulie să rămână distantă și respectuoasă în prezența doamnei lui. Avea un mesaj, dar i-am spus că aproape sigur mergi la castel după masă, așa că a plecat.

— Știi cumva ce voia?

Mary a ridicat din umeri în semn de neștiință.

— N-am prea priceput eu, dar a zis ceva despre peștii regelui.

— Perversul acela șleampăt și-a ieșit din minți, a mormăit Matilda, rupând tăcerea și profitând de ocazie ca să-l împroaște cu noroi pe copist.

John și-a pus lacăt la gură, fiindcă și-a dat seama unde bătuse Thomas, chiar dacă era surprins că apăruse o asemenea problemă. Imediat ce a terminat de mâncat, a plecat și a urcat spre Rougemont. Era duminică, dar vânzoleala din piață era în toi, iar la tarabele înșirate de-a lungul High Street se vindeau carne, pește, pâine, produse de lăptărie și legume, tot ce se putea obține la acea vreme din an. Erau mai puține lucruri la miez de iarnă decât în alte anotimpuri, însă tot ce se putea coace sau conserva beneficia de reclama răcnită a tarabagiilor și a celor care țineau mici dughene ce-și găsiseră loc în intrândurile formate sub caturile superioare ale caselor. Între tarabele fixe și dughene, șoimarii stăteau plini de speranță, ținând în brațe talgere și lăzi cu mărfuri sau chiar cu găini și rațe vii ce li se zbăteau sub braț,

totul fiind oferit spre vânzare posibililor cumpărători, asta după inevitabila târguială asupra prețului.

John a trecut printre aceștia de parcă nici n-ar fi existat, cufundat în gânduri legate de situația politică amenințătoare, adică de declanșarea unei noi rebeliuni a prințului John, după aceea care fusese înăbușită în anul dinainte. Cu toate că un coroner nu avea răspunderi în asemenea chestiuni, loialitatea neștirbită a lui de Wolfe față de rege trecea dincolo de orice îngrădire a acțiunilor sale doar la lămurirea cazurilor de moarte, căutare de comori și de sanctuar. În martie trecut, el participase la asediile de la Tickhill din Yorkshire și la Nottingham, ultimul castel care rezistase în numele prințului. El și Gwyn plecaseră ca voluntari, parcă mâncându-i palmele să mai lupte, ca să-l ajute pe Richard Inimă-de-Leu să le recâștige. După ce scăpase din prizonierat, la doar câteva zile după ce debarcase la Sandwich, în Kent, chiar și regele venise într-o goană la Nottingham. De Wolfe și-a amintit cum suveranul înălțase spânzurători în afara castelului și spânzurase câțiva prinși, ceea ce a convins aproape imediat garnizoana să se predea. În vreme ce pășea hotărât spre Rougemont, s-a întrebat dacă nu cumva vor trebui aplicate măsuri asemănătoare în fața castelelor Totnes și Berry Pomeroy.

Ajuns în capul scărilor ce duceau spre poarta fortificată, a dat în lături pânza de sac ce slujea drept ușă și a găsit scena obișnuită: Thomas scria la masă, iar Gwyn ședea cocoțat pe pervazul ferestrei, mâncând și bând. Micuțul scrib, cu nasul subțire înroșit de frig, a ridicat un pergament către el.

— *Crowner,* am consemnat tot ce a spus Fulford aseară. E scris aici, negru pe alb, așa cum ai dat poruncă. L-am pus până și pe sălbaticul acela de colo să facă un semn cu degetul în dreptul numelui. Poți semna aici, dacă vrei să duci asta la justițiarul suprem. I-a întins pana lui de Wolfe, care, cu oarece mândrie, și-a mâzgălit numele, singurul lucru pe care-l știa scrie, în josul documentului.

Apoi, cu o nepăsare studiată, a aruncat pana pe masă.

— Care-i treaba cu peștele acela, Thomas? a întrebat el.

— Sturion, *Crowner,* și încă unul mare! A rămas într-o băltoacă după retragerea mării la reflux, lângă stăreția St James, unde se pun capcane pentru somon. Starețul a trimis vorbă de asta printr-un vânzător de pește, dis-de-dimineață.

De Wolfe a rămas mirat: era prima oară că era chemat să îndeplinească una dintre cele mai ciudate îndatoriri ale unui coroner. În afară de examinarea comorilor și a incendiilor, tot el trebuia să investigheze și capturarea așa-numiților „pești regali“, adică sturioni și balene. Dacă apăreau în regatul Angliei, asemenea capturi deveneau proprietatea Coroanei. Ambele erau prețuite și foarte scumpe, sturionii

pentru carne și icre, iar balenele, în primul rând pentru uleiul ce se extrăgea din grăsimea lor și folosea la iluminatul cu opaițe, dar și pentru carne, dacă aceasta era destul de proaspătă.

Gwyn a ridicat ochii de la pâinea lui cu brânză.

— Tare ciudat ca un sturion să urce pe râu la vreme de iarnă. De obicei vin primăvara din ocean ca să-și depună icrele.

Uriașul din Cornwall provenea din Polruan, unde tatăl său fusese pescar, de aceea el se credea o adevărată autoritate în tot ce avea pânze, cârmă ori aripioare.

— Poate că peștele ăsta e un nătâng, care nu poate deosebi ianuarie de martie, a sugerat Thomas, întotdeauna gata să-și insulte partenerul.

De Wolfe a ridicat o mână ca să pună capăt gâlcevii ce avea să se stârnească aproape sigur.

— De ajuns! Să mergem degrabă acolo ca să vedem lighioana asta. S-ar putea ca-n restul zilei să avem mai multe lucruri de făcut.

În timp ce coborau, a mormăit către omul său de încredere:

— Gwyn, să stai cu ochii căscați și cu mâna pe minerul spadei. După întâlnirea noastră din noaptea trecută cu Fulford, există oameni care și-ar dori tare mult să ne vadă morți.

CAPITOLUL NOUĂ
În care *Crowner* John are de furcă cu un pește și o roată de moară

Călătoria de-a lungul râului Exe, unde fusese prins peștele, a fost destul de scurtă. Micuța stăreție închinată Sfântului Iacob, întemeiată în urmă cu cincizeci de ani de contele Baldwin de Redvers, *sheriff* de Devon, care rezistase vreme de trei luni în castelul Rougemont împotriva unui asediu purtat de regele Ștefan, se găsea între Exeter și portul Topsham. Deși nu avea cum să-l fi cunoscut pe Baldwin, lui de Wolfe nu-i plăcea nici să audă acel nume, poate și pentru că acesta luptase împotriva regelui său – adică pentru împărăteasa Matilda, tiza nevestei lui. Coronerul și oamenii lui au călărit o milă și jumătate, cât era până la stăreție, uimind drumul spre Topsham, paralel cu râul. Stăreția, un loc minuscul, găzduia doar un stareț și patru călugări. În apropierea ei se afla stăvilarul unei mori de apă, plus o îngrăditură din pari înfipți în fundul râului, pentru prinderea de somon.

Când au sosit acolo, au văzut că erau așteptați afară de doi călugări și de starețul lor, un bărbat gras și amabil, cu o fața rumenă, care făcea pereche cu țeasta dezgolită, pe care se vedea tonsura obișnuită a ordinului său. St James era un lăcaș cluniac[7], de aceea călugării purtau veșmintele negre obișnuite ale ordinului benedictin. Descoperirea unui sturion era o diversiune binevenită până și în ziua de sabat, astfel încât călugării l-au însoțit bucuroși pe de Wolfe până la râu, unde trei pescari stăteau în așteptare în jurul unei băltoace mari ce rămăsese după retragerea apei, dezgolind capcana pentru somoni.

Starețul i-a dat explicația de rigoare:

— A rămas pe uscat după reflux. La următoarea creștere a apei ar putea scăpa.

Pescarii se uitau cam urât la stareț, care, în onestitatea lui, se amestecase în treburile lor, chemându-l pe coroner și lipsindu-i de o pradă prețioasă. Ca fiu de pescar, Gwyn lua de obicei partea pescarilor împotriva Bisericii. S-a dus la oamenii care stăteau desculți în nămol, cu

[7] Abația de Cluny, din regiunea Bourgogne, Franța, înființată în secolul al X-lea, a avut, prin stărețiile create în diverse părți ale Europei Occidentale, un rol stabilizator pentru societate și a contribuit substanțial la revitalizarea Bisericii normande din Anglia.

straiele jalnice sumețite până la coapse, ca să discute cu ei despre bizara întâmplare ca un sturion să încerce a-și croi drum în susul râului tocmai în acea parte a anului.

Peștele avea pe puțin șase picioare lungime, iar botul osos semănând cu o țeavă, îi ieșea în afară, de parcă ar fi fost o spadă. Balta era mică și se golea mereu, odată cu refluxul, astfel că, în apa scăzută, peștele trebuia să descrie opturi chinuite.

— Ce facem cu treaba asta, *Crowner?* a întrebat unul dintre pescari.

John a analizat chestiunea cu gândul mai mult la oameni. Era perfect conștient că, mai ales în acea perioadă a anului, pescarii o duceau din cale-afară de rău, abia trăind de pe o zi pe alta din vânzarea de pește, reușind cu chiu cu vai să-și cumpere pâine. Însă legea spunea că acel pește era proprietatea regelui.

— Cine l-a găsit? a întrebat el.

Unul dintre pescari a zis că el îl descoperise când venise la începutul refluxului să vadă ce se prinsese în capcane. Era un bărbat între două vârste, cu aspect bolnăvicios, slab și nemâncat. De Wolfe știa că banii obținuți din vânzarea acelui pește vor intra în trezoreria regală, urmând a fi folosiți, neîndoielnic, pentru a cumpăra cai de luptă, săgeți și armuri pentru bătăliile ce se duceau pe coclaurile Franței. A ajuns la o socoteală și s-a întors către stareț.

— Cu toate că prin lege toată valoarea peștelui revine regelui, îmi dau seama că truda de a scoate peștele pe mal, curățarea, tăierea și vânzarea lui trebuie recompensată. Așadar, poruncesc să le fie dat acestor trei pescari, care trebuie să scoată cel mai bun preț pentru el. Ei vor împărți câștigul pe din două, păstrând jumătate pentru dânșii și lăsând jumătate pentru Coroană.

S-a uitat cu severitate la cei trei bărbați, ale căror chipuri se luminaseră: nu se așteptaseră să capete nimic din acea pradă prețioasă. Au încuviințat degrabă, promițând să facă întocmai, iar de Wolfe le-a poruncit să dea jumătate din banii obținuți din vânzare starețului, ca să fie păstrați până când aveau să fie strânși de justițiari, când aceștia vor mai trece prin Exeter. Ei vor încredința apoi banii tezaurului ținut la Winchester ori noii trezorerii de la Westminster.

Văzând generozitatea lui de Wolfe, Gwyn s-a arătat la fel de bucuros ca toți ceilalți, de aceea i-a ajutat să tragă pe uscat peștele care, parcă simțindu-și sfârșitul, se zbătea cumplit. Apoi coronerul a primit încântat invitația starețului de a sta cu călugării la o cană de vin în St James, invitație în care, spre nespusa lui încântare, a fost inclus și Thomas.

Aerul era neclintit și geros când, în jurul amiezii, cei patru călăreți au ajuns la castelul Berry Pomeroy. Fumul scos de focurile ce ardeau la bucătării se ridica drept spre cerul de un albastru spălăcit pe care, sus

de tot, se fugăreau câțiva nori albi și văluriți. În vreme ce cei doi soldați din escortă au dus toți caii la grajdurile din curtea interioară, ei s-au asigurat că nu avea să ningă, lucru care i-ar fi împiedicat să se întoarcă la Exeter înainte de căderea întunericului.

Richard de Revelle și canonicul de Boterellis au fost primiți la ușa donjonului de Henry de la Pomeroy și conduși în propriul iatac, în care se ajungea din sala mare, unde, după călătoria făcută prin frig, mai întâi s-au încălzit la focul sănătos, după care s-au întărit cu mâncare caldă și vin. Vizita *sheriff*-ului fusese stabilită cu câteva zile în urmă, dar sosirea dirijorului de cor se dovedise o hotărâre de urgență, stârnită de evenimentele de peste noapte. Henri de Nonant și Bernard Cheevers veniseră și ei, ca să stea la sfat cu de Revelle, iar cei cinci bărbați s-au așezat în jurul vetrei de îndată ce călătorii s-au simțit împrospătați.

— L-am adus pe de Boterellis ca să vă spună ce a aflat episcopul Henry de la Gloucester și Coventry săptămâna trecută, a început *sheriff*-ul. Însă ceea ce s-a petrecut noaptea trecută e mai important pentru noi – și pentru toți cei care sprijină cauza noastră dreaptă, în cazul în care blestematul de cumnatu-meu se duce scheunând la Hubert Walter.

De Nonant, lordul înalt și ciolănos al castelului Totnes, a făcut un gest indicând curtea interioară.

— Avem știință de cele întâmplate. Giles Fulford a ajuns aici înaintea ta, fiindcă a plecat de la Exeter de îndată ce s-au deschis porțile. Încă mai respiră hârâit de la apa aceea mizerabilă pe care a luat-o în plămâni când l-au vârât cu capul în troaca pentru adăparea cailor, a zis el și a scuipat cu sete în foc, parcă drept comentariu referitor la incapacitatea lui Fulford de a evita belelele.

De Revelle a adoptat o atitudine mai defensivă, fiindcă se simțea răspunzător de neputința de a fi ținut sub control situația din Exeter în condițiile în care unelteau o conspirație.

— De unde dracu’ să știu eu că dobitocul ăsta de scutier, imediat ce a scăpat din temniță, o să se ducă drept la hanul unde era cunoscut? Trebuia să stea ascuns până reușea să iasă din oraș, nu să se lase răpit. Deși nimeni nu s-ar fi gândit la așa ceva – doar vicleanul meu cumnat ar fi fost în stare să clocească asemenea stratagemă!

Pomeroy, pe a cărui față se citise și până atunci o senzație de acreală, l-a măsurat cu dispreț, exprimat prin coborârea mustății pe oală peste colțurile buzelor lăbărțate.

— Pentru numele Domnului, de Revelle, chiar nu-l poți stăpâni pe omul ăsta? Doar ești *sheriff*! De ce nu-l arunci în temniță sau nu-l atârni în ștreang?

Bernard Cheever, care fusese mereu mai împăciuitor, i-a sărit în ajutor lui de Revelle.

— Stai puțin, Henry, de Wolfe e coronerul regelui – și mai e și însurat cu sora lui Richard! În treburile astea trebuie procedat cu șiretenie.

Lordul Totnes, care avea obiceiul să spună lucrurilor pe nume fără ocolișuri, i-a readus la subiect.

— Răul s-a făcut deja – n-are rost să vă mai văicăriți după ce-a dat laptele-n foc. John de Wolfe a prins de veste că se pregătește o nouă rebeliune și că unii dintre noi suntem vârâți în treaba asta. Nu are dovezi, asta în caz că *sheriff*-ul n-o fi recunoscut ceva, așa că trebuie să ne asigurăm că de Wolfe nu mai află alte lucruri și că n-o să dea fuga la justițiarul suprem sau la rege cu ele.

— Se are bine cu amândoi, aici e buba, pentru că a luptat alături de toți ăștia în Palestina, a bolborosit Richard. Când Hubert Walter a fost aici luna trecută, au stat de taină multă vreme – deși, slavă Cerului, asta s-a întâmplat cu mult înainte ca planurile noastre să ajungă la urechile lui de Wolfe.

Henri de Nonant s-a întors către preot, care rămăsese tăcut până în acel moment.

— Ce știri a adus episcopul de la Gloucester?

Cu ochii mici și negri pândind ca niște mărgele de pe fața lui umflată, Thomas de Boterellis s-a gândit atent ce răspuns să dea:

— Lucrurile se mișcă, dar încet. Rubedeniei tale, Hugh de Nonant, căruia i s-a luat episcopatul de Coventry, i s-a îngăduit de către rege să cumpere o indulgență pentru suma de două mii de mărci.

Pomeroy a izbucnit într-un hohot de râs batjocoritor.

— Pentru o chivără cu săgeți, Inimă-de-Leu și-ar vinde-o și pe bunică-sa.

— Dar nu și pe maică-sa! a intervenit Cheever și, cu amărăciune, ceilalți l-au aprobat.

Bătrâna regină, Eleanor de Aquitania, era singura persoană care mai reușea să-i țină în frâu pe fiii ei când o luau pe căi greșite. Pe vremea când Richard fusese ținut ostatic în Imperiul German, ea fusese aceea care, prin întoarcerea grabnică în Anglia, zădărnicise în mare măsură încercarea prințului de a-i lua tronul fratelui său.

Dirijorul corului a continuat să relateze ultimele vești aflate:

— Hugh de Nonant crede că ar fi înțelept să rămână în Normandia, așa că, deocamdată, ne lipsește o căpetenie puternică.

— Dar dacă am avea alt episcop? a întrebat Cheever. De pildă, Henry Marshal de Exeter.

Boterellis a clătinat din capul său mare.

— E prea temător. Dacă totul se năruiește din nou, nu vrea să aibă soarta episcopului de Coventry. Și se găsește într-o poziție grea, fiindcă e frate cu William Marshal, care s-a arătat mereu a fi omul regelui, indiferent cine a fost acela.

Pomeroy s-a uitat cu asprime la ceilalți.

— Și atunci ce facem? Ne mai răsculăm ori ba?

— În toată Anglia există mulți baroni care ar sprijini cauza prințului, a răspuns preotul gras. Noi, cei din părțile astea alcătuim probabil cel mai puternic grup. Numai că totul se întâmplă prea curând după nereușita rușinoasă din iarna trecută, de aceea mulți se feresc. Sunt sigur că destui s-ar alătura contelui de Mortaigne, numai că e prea devreme ca să ne dăm în vileag intențiile.

De Nonant i-a readus cu mintea la necazurile cu care se confruntau.

— Cu atât mai mult avem motive să nu-i îngăduim acestui coroner să răspândească vestea despre noi! Ce este de făcut?

Lordul castelului Berry Pomeroy a luat inițiativa.

— Trebuie să-i închidem gura, prin amenințări ori cu forța. De ce ne temem atât de un fost cruciat prăpădit?

Richard de Revelle s-a arătat mai cumpătat în privința părerii pe care o împărtășea față de coronerul comitatului.

— Chiar dacă-l urăsc atât de mult pe ticălosul acela, mă văd silit a recunoaște că e îndeajuns de priceput – tenace, încăpățânat și șiret! Iar alături de sălbaticul acela păros din Cornwall care îl apără cu străşnicie, poate înfrânge doi oameni care l-ar ataca, indiferent care ar fi aceia.

— Atunci o să trimitem cinci contra lui, s-a grăbit să spună Pomeroy. Dacă ne primejduiește planurile, să scăpăm de el.

— Nu l-am putea pune cu botul pe labe în vreun fel? a sugerat Bernard Cheever, care era mai puțin însetat de sânge. Omorul unui coroner, îndeosebi al unuia care e prieten cu arhiepiscopul de Canterbury și cu regele, sigur ar atrage atenția asupra noastră.

Dorind să nu fie nicicum amestecat în omorul soțului Matildei, *sheriff*-ul s-a grăbit să răspundă:

— Eu așa zic – și poate că ar exista o cale de a-l face să-și țină gura. Punctul lui slab e că-i plac femeile. Am un plan care ar putea da roadele dorite! O să-l aplicăm de îndată ce mă întorc deseară la Exeter.

Henry de Nonant a privit cu dispreț siguranța de sine a lui de Revelle.

— Acest de Wolfe mi se pare un om pe care nu-l poți dovedi chiar atât de lesne. Trebuie să ticluim un plan absolut sigur ca să-i venim de hac. Nu ne putem sluji de cei doi aventurieri pe care i-am angajat ca să recruteze și să ne pregătească mercenarii? De Braose a făcut o treabă bună cu Fitzhamon, chiar dacă scutierul ne-a dezamăgit.

Pomeroy a trecut pe la fiecare cu carafa ca să le umple cupele.

— Ăștia țin prea mult la treburile personale, iar asta nu-mi place defel. Boterellis, modul prostesc în care s-au purtat în privința acelei comori îngropate a dus la omorul canonicului, și de aceea l-a scăldat coronerul pe Fulford în adăpătoarea cailor noaptea trecută, ca să-l facă

să vorbească. Dacă n-ar fi fost tărășenia asta, acum n-am fi avut necazuri.

Cheever, care era un fel de urmaș al lui Hugh de Relaga în ceea ce privea veșmintele, purtând o tunică și o mantie viu colorate, a încercat din nou să mai domolească spiritele, propunând o cale de mijloc:

— Dacă din vina lor s-a întâmplat să dăm de bucluc, să vedem dacă au vreo idee ca tot ei să îndrepte lucrurile.

Au trimis un servitor să-i cheme pe cei doi bărbați din sala mare, și curând au apărut amândoi. Părul castaniu-roșcat și ondulat al lui Jocelin de Braose contrasta vizibil cu capa de un verde-închis pe care o purta peste tunica cenușie din lână. Thomas de Boterellis, care știa toată tărășenia privind căutarea comorii, a băgat de seamă că de Braose își fixase capa pe umăr cu o broșă frumoasă din aur, lucrată în stil saxon.

Subțirel și mai blond decât stăpânul lui și îmbrăcat cu un pieptar din piele și pantaloni din serj, ținută ce aducea a uniformă, Giles Fulford stătea în spatele lui. Era congestionat la față și se silea mereu să-și stăpânească tușea supărătoare care pornea din adâncul pieptului.

Henry de la Pomeroy îl recrutase pe de Braose ca să-i încropească și să instruiască o mică armată de mercenari pentru revolta pe care o plănuia, dar nu-l mai văzuse de ceva vreme. Pomeroy pusese la cale uciderea lui Fitzhamon ca să-l împiedice să meargă la justițiarul suprem pentru a se plânge, însă el se ținuse departe, bineînțeles, de acea vânătoare ce avusese loc la Totnes. Era curios să afle ce reușită avusese acea faptă. De Braose s-a arătat gata să-l lumineze.

— Întâi a trebuit să scăpăm de arcașul lui Fitzhamon. Giles a tăiat chișița calului său înainte de a pleca de la Totnes, așa că *reeve*-ul s-a văzut silit să se întoarcă pe jos și să-și lase stăpânul singur la vânătoare. Noi l-am urmărit, apoi i-am luat-o înainte.

— Cum l-ați dat jos de pe cal? a întrebat Pomeroy.

— Giles s-a întins pe pământ cu o săgeată sub braț, ca și cum cineva l-ar fi doborât. Când Fitzhamon a apărut pe potecă, a descălecat să vadă ce se petrecuse. Când s-a aplecat asupra celui pe care-l credea mort, eu am venit din spatele lui și l-am lovit în cap cu o creangă. După aceea, cât era fără cunoștință, i-am frânt gâtul – n-a simțit nimic, a adăugat el, cu un rânjet respingător.

Cu glas răgușit, și printre accese de tuse, Giles Fulford a încheiat acea istorisire deloc plăcută:

— L-am cărat până aproape de o ramură mai joasă a unui copac și l-am lăsat pe pământ. M-am ridicat în scări de pe cal și am sfâșiat o bucățică de coajă, ca să pară că s-a lovit cu capul de creangă. Apoi am mânjit-o cu puțin sânge din rana de la cap.

Văzând aerul mândru cu care cei doi își povesteau isprăvile, considerându-se foarte ingenioși, de Revelle a rânjit replicând:

— Iar apoi, neghiobi ce sunteți, ați stricat totul alegând un stejar, asta după ce l-ați lovit în cap cu o bâtă făcută dintr-o creangă de fag! Și i-ați lăsat urme și vânătăi pe tot gâtul!

De Braose a roșit atât de tare, încât fața și părul păreau totuna.

— Cine-ar fi crezut că blestematul ăsta de coroner va băga de seamă așa ceva? Eu n-am pomenit asemenea lucru și bag mâna în foc că nici voi!

Sheriff-ul s-a uitat pe rând la fețele celorlalți, de parcă ar fi căutat pe ele expresii de admirație față de istețimea cumnatului său.

— Doar v-am spus cât de șiret e ticălosul ăsta! s-a văicărit el.

De Nonant i-a readus cu picioarele pe pământ.

— Trebuie să-l împiedicăm pe de Wolfe să ducă vorba până la Winchester ori Londra. Din anumite motive, *sheriff*-ul nu ține să-i taie gâtul, așa că trebuie să încercăm a ne sluji de mijloace mai puțin violente. Voi, ăștia tineri, aveți vreo idee?

Discuția a lâncezit o vreme, iar cei prezenți s-au sfătuit în taină și au băut fără opreliște. În cele din urmă, s-au strâns din nou laolaltă și de Braose a plecat împreună cu scutierul său care tușea și hârâia ca o mârțoagă deșelată.

Curând, dirijorul corului și de Revelle s-au pregătit de plecare, ca să ajungă la Exeter înainte de căderea întunericului, în timp ce ieșea, ros de neliniște, *sheriff*-ul a spus:

— Nu-mi place ideea, dar s-ar putea să apelăm la ea. Dar numai dacă sugestia mea nu dă roade.

Imediat ce au ieșit pe ușă, Henry de la Pomeroy a mormăit către vărul său Bernard Cheever:

— Iar dacă ambele soluții dau greș, soluția este un tăiș de spadă pe o străduță întunecoasă.

*

Acea zi de sabat a fost foarte plină pentru coroner. După ce și-a petrecut dimineața pe râu, la stăreția St James, după-amiază a fost chemat din nou pe Insula Exe, chiar dincolo de ziduri, pentru că se găsise un cadavru prins sub roata unei pive. Coronerul și Gwyn au mers până la marginea canalului, o rigolă îngustă săpată de la râu spre amonte, prin care era adusă apa la piuă, cu ajutorul unei ecluze grosolane din lemn. Roata era cu priza de apă pe sub vană, unde apa împingea marginile de jos ale vanei, în loc să cadă pe roată, de pe un tobogan aflat deasupra. În cursul dimineții, roata care acționa piua din interiorul clădirii de lemn se oprise brusc, lucru ce se întâmpla deseori, când tot soiul de gunoaie, de obicei crengi ori câte-o oaie moartă, adusă de apă tocmai din Exmoor, se prindeau în ea. De astă dată însă, oamenii de la piuă găsiseră un om mort, pe care l-au târât până pe mal.

La sosirea coronerului, cadavrul fusese deja identificat ca fiind al

unui bărbat între două vârste, care locuia într-un bordei de pe Frog Lane, de pe insulă. Fusese văzut ultima dată în urmă cu o zi, pe la orele înserării, părăsind deja beat o tavernă din Fore Street și ținând în mână un vas de vreo patru litri plin cu cidru.

— Mare bețivan și ăsta, a zis piuarul către de Wolfe. A lucrat aici, dar niciodată nu era treaz, de aia l-am aruncat afară. Doar Dumnezeu știe cum trăia – cerșea și fura, pesemne.

Pe corpul mortului nu se vedeau prea multe, cu excepția câtorva zgârieturi acolo unde pielea se frecase de suprafața aspră a roții. Gwyn a aplicat testul de înec, care-i reușise de minune cu câteva săptămâni în urmă în cazul unui naufragiu petrecut la Torbay. Cum cadavrul zăcea pe iarbă, alături de șanț, a apăsat puternic cu ambele mâini pe piept și s-a declarat mulțumit când a văzut un strat de spumă albicioasă ieșind pe nări și pe gură.

Convins că fusese vorba despre un simplu înec, de Wolfe a ținut cercetarea pe loc. Omul fusese văduv, dar au găsit un fiu de douăzeci de ani care să facă „dovada originii englezești”, jurând că tatăl său fusese saxon, astfel încât nu s-a mai pus problema vreunei amenzi pentru moarte de om. Piuarul și cele două ajutoare ale sale, care scoseseră trupul de sub roată, plus șase lucrători și câțiva localnici, au fost scoși din bordeiele și cocioabele de pe insulă și strânși de Gwyn ca să alcătuiască juriul, astfel că, după jumătate de oră, adunarea se întrunise și ancheta se și încheiase. Verdictul a fost moarte accidentală, presupunându-se, fără a se greși prea mult, că omul beat căzuse în râu undeva mai în amonte și se înecase, iar cadavrul fusese dus de apă până în acel canal atunci când se deschisese ecluza.

— Nu se pune problema ca roata să fie răufăcătoare, a declarat coronerul față de juriul care n-a priceput nici de leac acea întorsătura. Nu roata a fost obiectul care a cauzat decesul, căci ea a fost doar obstrucția care a prins corpul mortului.

Un singur membru al juriului – piuarul – a priceput însemnătatea celor rostite de coroner și a respirat ușurat. Orice deodant – lucru cauzator de moarte –, cum ar fi un pumnal sau chiar un cal scăpat din frâu, era declarat cauzator de moarte de către coroner, fiind confiscat de către Coroană. Se puteau confisca astfel căruțe, ba chiar o singură roată a acesteia, lăsându-l pe proprietar fără mijlocul cu care își câștiga existența. Piuarul auzise chiar de cazuri în care roata vreunei pive să fie confiscată și vândută dacă vreo persoană era strivită ori înecată de aceasta.

După ce a predat cadavrul către fiu pentru îngropăciune, John și Gwyn s-au întors la Bush să-și stingă setea și să se pună la curent cu bârfele. Cu toate că se simțea ispitit să rămână cu Nesta până spre seară, coronerul a socotit că era mai bine să se ducă acasă și să facă

un efort pentru a o menține pe Matilda într-o dispoziție cât de cât bună.

CAPITOLUL ZECE
În care *Crowner* John întâlnește o femeie aflată în mare suferință

Prognoza făcută de cei doi soldați atunci când ajunseseră la castelul Berry Pomeroy cum că nu avea să ningă se dovedise corectă – numai că ei nu ghiciseră ploaia care s-a pornit a doua zi dimineață. În ceasurile de început ale primei zile de luni a anului, gheața a fost spălată de ploaia persistentă. Străzile din Exeter au devenit adevărate mări de glod amestecat cu gunoaie, la care se adăugau pietrele de râu alunecoase care-și ițeau capetele ici și colo.

Crowner John și-a croit drum la deal spre castel printr-un torent de apă murdară ce se scurgea la vale dinspre poarta mare. Toată mizeria se furișa și în zona exterioară de protecție, amestecându-se cu noroiul morfolit care acoperea suprafața întinsă dintre zidurile înalte ale castelului și palisada de lemn ce înconjura curtea interioară. Urcând spre podul mobil, când a privit spre stânga, a văzut locuitorii zonei exterioare mergând prin noroiul ce chiftea între colibe și adăposturile lipite de zid, unde se adăposteau gărzile și familiile lor. Copii mucoși alergau de colo-colo, pe jumătate despuiați, mânjiți cu noroi până la genunchi, iar femeile înfofolite în șaluri se chinuiau să țină lemnele de foc uscate în vreme ce le băgau în sobele lor de gătit aflate în pragul adăposturilor fragile, gata să cadă peste ele. Boi și cai se târau alene prin mocirla aceea, unii trăgând căruțe cu roți uriașe, aducând un element de prisos la acel haos ce alcătuia o tabără militară corcită cu un cătun în chiar inima orașului. Fără să ia în seamă picăturile de ploaie care începuseră să i se scurgă pe față și de pe vârful nasului său mare, de Wolfe a făcut cu greu ultimii metri care îl despărțeau de adăpostul oferit de înalta poartă fortificată.

Tocmai când se pregătea să urce treptele înguste ce duceau spre cămăruța lui, sergentul Gabriel a apărut în ușa camerei de gardă și l-a salutat.

— Sir John, *sheriff*-ul te roagă să treci pe la el de îndată ce-ai sosit. Apoi a tușit cu subînțeles. După felul în care s-a răstit la mine, cred că e grabă mare, Sir.

Fără să spună nimic, de Wolfe și-a dres glasul și a ieșit din nou în ploaie. Zona de protecție interioară era de asemenea murdară: toate

gunoaiele care, înghețate în ultimele două săptămâni, se lipiseră de pământ, acum răzbătuseră la suprafață. A traversat prin mocirlă până la turn și a ajuns în sala acestuia cu oarecare ușurare, cu toate că oamenii care mai trecuseră pe acolo făcuseră zona de intrare la fel de înnoroită cum era toată curtea.

Fără să acorde vreo atenție forfotelii zgomotoase din jur, de Wolfe a înaintat în pas săltat până la ușa *sheriff*-ului și a salutat din cap garda, după care a intrat. În încăpere se găseau un copist și un econom; cei doi discutau cu de Revelle și-i băgau sub nas ba un document, ba altul. De astă dată, în loc să-l facă pe coroner să aștepte, imediat ce l-a văzut, *sheriff*-ul i-a poftit pe cei doi să iasă, apoi a poruncit gărzii să nu permită nimănui să intre, altfel va împărți pedepse foarte aspre. A închis ușa cu un bufnet puternic și s-a apropiat de ambrazura ferestrei, punctul cel mai îndepărtat de ușă, de unde nimeni nu ar fi putut auzi ce discutau. Acolo, în grosimea zidului brut de sub fanta ce servea și de fereastră, se găseau două băncuțe, ca niște rafturi. De Revelle s-a așezat greoi pe una dintre ele și i-a făcut semn lui de Wolfe să stea pe cealaltă. Acesta s-a lăsat pe ea, apoi cei doi s-au aplecat unul spre celălalt.

— John, trebuie să stăm de vorbă serios. Data trecută ne-am despărțit cam certați.

— Richard, mie treburile mi-au apărut cât se poate de limpezi. Ai mărturisit că îl trădezi pe rege și uneltești împreună cu rebelii.

— Cum să mărturisesc așa ceva? Ascultă, ești soțul surorii mele, și de aceea am multe obligații față de tine. Îndeosebi aceea de a te feri de moarte.

— Să mă păzești, tu? Eu cred că lucrurile stau taman invers.

— Nu cred, John. Primejdia ce te pândește e mai mare.

— De Revelle, nu cumva asta e o amenințare? a întrebat de Wolfe încrâncenat.

— Nu din partea mea, nu. Dar de acum înainte te afli în mare pericol. Pesemne mai mare decât ai înfruntat în iubitele tale cruciade și războaie. Apoi a schimbat tonul, devenind mai împăciuitor. Ascultă, mereu te-ai declarat un slujitor credincios regelui. Și eu simt la fel.

— Însă ai un mod mai ciudat de a o arăta, a remarcat John cu sarcasm. Nu mai departe de anul trecut era cât pe ce să sfârșești în ștreang. Cât pe ce să nu mai ajungi șerif, iar acum ai apucat-o pe același drum periculos.

De Revelle s-a strâmbat, dar a reușit să-și păstreze cumpătul.

— Am spus că am fost un supus credincios al regelui, la fel ca tine. Dar care rege? Anul trecut, am crezut cu toții c-a murit sau că va fi ucis. Chiar și după ce s-a plătit răscumpărarea nu s-a știut sigur dacă Henric, împăratul german, îi va da drumul. Iar după eliberare, au încercat să-l

prindă din nou și doar câteva ceasuri le-a lipsit ca să surprindă corabia la Anvers. Noi ne pregătiserăm să-l înscăunăm pe John, pentru că nu mai credea nimeni că Richard se va întoarce.

De Wolfe l-a fulgerat cu privirea pe cumnatul său.

— Dar s-a văzut că v-ați înșelat, adevărat? Dar ce legătură au toate astea cu mine?

De Revelle a întins mâna și l-a prins pe coroner de braț.

— John va fi rege în curând – e doar o chestiune de timp. Alătură-te nouă și dovedește-ți credința față de suveranul adevărat! Pe măsură ce adâncea acel subiect, *sheriff*-ul a început să vorbească tot mai înflăcărat. Pe Richard nu l-a interesat mai niciodată ce se petrece în Anglia. De la încoronare, a stat aici doar câteva luni. Nu face decât să stoarcă dări de la popor ca să sprijine Normandia și să se răzbune pe Filip al Franței – Anglia nu-i decât o colonie! Prințul John va pune capăt acestei stări de lucruri, va fi regele adevărat al Angliei. Iar tu vei putea sluji cu credință pe cineva mai bun.

De Wolfe și-a retras brusc brațul. Se înfuriase, iar nervozitatea lui creștea cu cât își dădea seama că în vorbele rostite de *sheriff* exista un grăunte de adevăr.

— Regele e rege, naiba să te ia! a strigat el. Richard e cel încoronat și uns de Dumnezeu ca suveran al Angliei. Amândoi am depus jurământ de cavaleri să-l slujim până la moarte. Până când moare sau își dă coroana altuia, el este și rămâne singurul nostru rege. Orice abatere de la cuvântul dat de noi înseamnă trădare!

De Revelle a oftat.

— Ești un neghiob, și asta are să-ți aducă pieirea! Ăsta ți-e ultimul cuvânt?

— Mai bine te văd mort – cu mâna mea aș face-o – decât să mă las atras de vorbele tale mieroase ca să trădez, ticălosule! s-a stropșit coronerul la *sheriff.*

De Revelle s-a ridicat și s-a uitat în jos către de Wolfe, iar pe față i-a apărut o expresie de mânie. Bărbuța lui ascuțită a început să împungă precum un pumnal când i-a vorbit cu dispreț lui de Wolfe:

— Atunci se va face în alt fel, John. Dacă e să-ți păzesc viața, trebuie să renunți la ideea de a pleca la Winchester să duci acolo știre că se urzește o revoltă. Ai înțeles?

De Wolfe l-a măsurat cu uimire.

— Ia mai du-te dracului, Richard! Voi face așa cum cred eu că se cuvine. Cum îți închipui c-ai putea să mă împiedici? Cu săbiuța ta?

De Revelle s-a împurpurat la față și a înghițit în sec în încercarea de a se stăpâni. Lipsa lui de iscusință în mânuirea armelor era binecunoscută, iar el era dureros de sensibil în această privință. Voise dintotdeauna să ajungă curtean, un om politic, nu războinic. Însă

insulta azvârlită de John l-a făcut să-i vină mai ușor atunci când și-a șuierat ultimatumul:

— Viața ta desfrânată e știută de toată lumea, îndeosebi de spionii mei. Dacă nu vrei să-ți ții gura, o să mă îngrijesc eu ca Matilda să afle, nu numai de femeia aia ușoară pe care o vezi la tavernă, ci și de Hilda, soția lui Thorgils. Și, ca să ducem lucrurile până la capăt, și velșa va afla de rivala ei din Dawlish!

De Wolfe a sărit în picioare și l-a privit mirat pe cumnatul său. Apoi a făcut ceva ce *sheriff*-ul nu anticipase. A început să râdă în hohote puternice și a continuat să râdă la fel și când a trecut prin dreptul gărzii de la ușă, care a rămas cu gura căscată.

*

În acea după-amiază, de Wolfe a participat la înmormântarea canonicului Robert de Hane. Cu toate că trecuse mai bine de o săptămână de la moartea lui, capitulul catedralei amânase ceremonia atâta vreme, lucru puțin obișnuit, din cauza absenței episcopului, care urma să țină slujba pentru defunct. Vremea foarte rece îngăduise cadavrului să rămână în sicriu fără a intra în putrefacție.

În timp ce privea cum coșciugul era coborât în groapa adâncă de sub o lespede, în absida din spatele altarului mare, coronerul l-a blestemat pe *sheriff* că nu-i întemnițase pe cei doi bărbați care-l uciseseră pe de Hane. Nu avea știre de locul în care se aflau cei doi, dar bănuia că-și găsiseră un ascunziș undeva în partea de apus a comitatului, pesemne la Totnes sau la Berry Pomeroy. În calitate de coroner, prin lege, el nu avea puterea de a-i reține, astfel că el și Gwyn nu puteau apela decât la vreo stratagemă, cum fusese ambuscada de la Dunsford, însă o asemenea ispravă nu se putea repeta lesne.

După înmormântare, a stat puțin de vorbă în navă cu John de Alencon. În drumul spre ieșire, mai toți canonicii i-au salutat discret din cap, mai puțin Thomas de Boterellis, care s-a făcut că nu-i vede. Ceva mai departe, de Wolfe a văzut silueta episcopului, care se întorcea la palatul său, și s-a întrebat cât de mult era amestecat Henry Marshal în revolta ce se urzise.

I-a spus arhidiaconului despre încercarea *sheriff*-ului de a-l atrage la trădare și despre ridicola lui amenințare cu șantajul. De Alencon a zâmbit strâmb auzind de treburi ale deșertăciunii, care erau în afara experienței unui preot care păstra cu sfințenie regulile celibatului.

— Înțeleg că divulgarea legăturilor tale amoroase nu reprezintă o amenințare adevărată pentru tine, adevărat, John?

— Omul acela e un zevzec dacă-și închipuie că aventurile mele înseamnă ceva mai mult decât o mâncărime care-mi trece! a pufnit de Wolfe. Singura mea îngrijare e cum de-a aflat de doamna din Dawlish. Cred că plătește oameni prin tot comitatul ca să mă spioneze, așa cum

a și zis!

Parcă așteptând un gând venit din Ceruri, arhidiaconul a ridicat ochii spre navă, la panoul mare din spatele corului, o sculptură fină în lemn.

— Ce este de făcut, John? Te mai duci la Winchester, așa cum aveai în plan?

— Va trebui s-o fac. Lucrurile nu mai pot continua astfel. Însă aș avea nevoie de dovezi mai limpezi pentru Hubert Walter. O să mai aștept câteva zile, să văd dacă apare ceva nou, cu toate că ticălosul de *sheriff* urmărește orice mișcare.

John de Alencon și-a lăsat palma pe brațul coronerului.

— John, te-am mai prevenit. Ai grijă. Oamenii aceștia țintesc tare sus, și, de-ar putea, te-ar strivi ca pe o muscă. Uite ce i s-a întâmplat lui Fitzhamon și bietului Robert, care zace acolo, în sicriu.

Cu avertismentul acesta încă viu în minte, de Wolfe a plecat prin ploaie spre casa lui din Martin’s Lane.

*

La masa de prânz, cu carne de porc prăjită, ceapă, pâine și câteva mere sfrijite păstrate de cu toamnă, Matilda s-a arătat a fi într-o dispoziție „așa și așa“, după cum s-ar fi exprimat John. Nu a participat cu spontaneitate la discuție, dar măcar i-a răspuns politicos la întrebări și comentarii, chiar dacă glasul ei trăda o lipsă totală de interes față de persoana și activitățile lui. Singura izbucnire de curiozitate pe care a putut-o stârni John a fost relatarea privind înmormântarea lui Robert de Hane: Matilda a vrut să știe cine venise, dacă participaseră și soțiile unora, iar dacă da, cum erau îmbrăcate acestea. Cum nu avea ce să-i povestească în legătură cu ultimele ei întrebări, femeia a recăzut în apatia obișnuită.

Ceva mai târziu, cum nu trebuia să asiste la spânzurări sau mutilări, s-a dus împreună cu Gwyn la Bull Mead, care era în afara orașului, dincolo de Poarta de Miazăzi. Pe pajiștile dintre Holloway Street și Magdalen Street, care duceau spre răsărit, se trasaseră hotare pentru pista de călărie, pentru că în acea zi urma să se țină un turnir modest. În tinerețe, de Wolfe participase cu înfocare la acea distracție care, în absența bătăliilor reale, menținea și ascuțea iscusința luptătorilor. Câștigase multe turnire – dar și banii puși în joc, ba uneori chiar și favorurile vreunei femei, căci toate acestea însoțeau victoria.

Acum, atât el, cât și Bran nu mai aveau atâta snagă să se angajeze în acea distracție violentă și deseori fatală, dar încă îi plăcea să privească luptătorii înfruntându-se. În anii de demult, Gwyn îl slujise ca scutier, de aceea amândoi i-au măsurat cu ochi critic pe tinerii participanți care se năpusteau unul spre celălalt călare, de o parte și de alta a gardului despărțitor, fiecare încercând să-l doboare pe celălalt de pe cal în urma unei lovituri de lance nimerite drept în scut. Din fericire,

ploaia încetase, însă câmpul de turnir era o mlaștină de noroi morfolit sub copitele cailor, iar când un luptător era doborât, pe dată devenea ținta batjocurilor, deoarece era mânjit de nămol din cap până în picioare.

Cei doi foști cruciați au petrecut una sau două ore stând pe băncile din tribuna încropită de mântuială, iar imaginile și zgomotele de luptă le-au readus în minte amintiri legate de bătăliile purtate cândva.

Când au început să se arate primele umbre ale amurgului iernatic, turnirul s-a sfârșit, iar mulțimea s-a împrăștiat. Gwyn s-a dus la casa lui din St Sidwell, lăsându-l pe de Wolfe să se îndrepte spre hanul Bush. La ceasul acela, taverna era aproape pustie, dar imediat ce a intrat, Nesta s-a grăbit către el dinspre ușa bucătăriei și l-a prins de un braț ca să-l tragă într-un colț ferit, cât mai departe de cei câțiva clienți. De Wolfe a observat că Nesta era îmbujorată la față, iar ochii ei migdalați scânteiau de supărare. Grăbit, și-a cercetat conștiința ca să afle vreo abatere comisă în ultima vreme, dar a priceput curând că mânia ei nu era îndreptată asupra lui.

— N-am mai pomenit asemenea obrăznicie! a șuierat ea. Mototolul acela de abia se ține pe picioare și-i economul șerifului a avut îndrăzneala să vină aici mai devreme cu un mesaj din partea stăpânului său!

Deși descumpănit la început, curând de Wolfe a înțeles imediat.

— Of, Dumnezeule, nu mi-aș fi închipuit că are să recurgă la o asemenea mojicie!

Frumoasa hangiță l-a săgetat cu ochii.

— Așadar, știi ce mi-a spus?

— Ți-a povestit de Hilda, fără îndoială, așa e?

— Da, despre acea Hilda! Ca și cum nu mi-ar fi de ajuns că știu despre crailâcurile tale, acum trebuie să vuiască și tot orașul despre asta! Ce se petrece?

De Wolfe a tras-o încet către masa lui obișnuită de lângă vatră și, după ce s-au așezat, Nesta i-a făcut semn lui Edwin să-i aducă lui John o cană cu bere. Bătrânul slujitor, care se frământase până atunci neliniștit ferindu-se din calea furiei stăpânei lui, a rânjit cu un aer ușurat și a dat fuga la butoi.

John i-a povestit despre încercarea lui Richard de Revelle de a-i forța mâna, iar Nesta, cu dispoziția schimbătoare a mai tuturor roșcatelor, și-a dat imediat seama de partea ridicolă a situației și a început să chicotească deasupra cănii de bere din care băuseră deja amândoi.

— Mare noroc am avut, John, că am rezolvat asta între noi acum două zile: Tare m-ar fi supărat să aflu asemenea lucruri de la *sheriff*! Apoi, Nesta a redevenit serioasă. Dar dacă-i atât de răzbunător ca să-mi povestească de aventurile tale cu femeile, sigur se va duce să-i

șoptească același lucru și Matildei. Ea n-o să fie la fel de înțelegătoare ca mine, de asta bag mâna în foc.

— Știe de tine de ani și ani, iubito.

— Tot Devonul are știință de noi, John. Dar de Hilda? Matilda știe că și ea se află pe lista ta de cuceriri?

Nici măcar Nesta n-a putut rezista tentației de a face acea remarcă destul de veninoasă.

De Wolfe a încercat să alunge acel gând, însă avea o bănuială, care nu-i dădea pace, cum că va avea mult de furcă acasă cu nevasta.

Pe măsură ce s-a întunecat, taverna a început să se umple, deoarece și oamenii își încheiaseră ziua de muncă. Nesta avea mult de lucru, trebuind să îmboldească bucătăreasa și să muștruluiască slujnicele care serveau la mese, așa că, într-un-târziu, de Wolfe a plecat abătut spre casa lui mohorâtă din apropierea catedralei. Când s-a apucat să-și tragă încălțările din picioare, Mary a vârât capul din pasajul ce dădea spre curte. A făcut un semn către ușa din interior către sala mare și și-a dat ochii peste cap, după care s-a făcut nevăzută. Cu coada între picioare, până și Brutus s-a furișat după ea.

*

De Wolfe s-a așezat dinaintea focului pe scaunul cu un soi de coviltir pe care de obicei îl ocupa soața lui. Bătrânul ogar se strecurase înapoi, iar acum i se încovrigase la picioare. Simon, bătrânul pe care îl plătea ca să taie lemne și să se ocupe de orătăniile și de porcul din ogradă, adusese o stivă suficient de mare cât să întrețină focul toată noaptea. Mary îi lăsase o butelcă de piatră cu vin de Loara, ultima dintre cele cumpărate de la Eric Picot, înainte ca acesta din urmă să fi dispărut. Aprovizionat astfel și în vreme ce vântul dinspre apus a început să geamă și să poarte stropii repezi de ploaie spre obloane, făcându-le să duruie, John s-a pregătit să-și petreacă seara în singurătate. A auzit o ușă de afară trântindu-se, semn că Mary plecase să-și viziteze mama care locuia pe Rack Lane, lăsându-l să rumege în liniște la evenimentele petrecute în ultimele câteva ore.

Așa cum prevăzuse Nesta, după ce încercarea lui de șantaj fusese respinsă cu atâta dispreț, cumnatul său mersese mai departe și, răzbunător, dezvăluise infidelitățile lui John. În acea după-amiază, pe când de Wolfe asistase la turnir, nu bătrânul econom, ci chiar de Revelle venise la el acasă pentru a otrăvi urechile surorii sale cu bârfe.

Cum stătea abătut în fața vetrei și sorbea din vinul cald, John și-a adus aminte de confruntarea avută cu Matilda ceva mai devreme, chiar în acea seară. După vizita făcută la Bush, se așteptase la o sfadă plină de scântei, cuvinte jignitoare, poate chiar ceva obiecte aflate la îndemână aruncate în el, iar apoi, câteva săptămâni de ostracizare și inevitabila izgonire din glacialul pat matrimonial, lucruri cu care se cam

învățase.

De data asta însă, lucrurile s-au petrecut cu totul altfel. Nu știa precis ce îi spusese de Revelle surorii sale, dar bănuia că gogonase adevărul în mod considerabil și, pesemne, mai adăugase și câteva minciuni politice, pe lângă lista infidelităților lui. Indiferent despre ce fusese vorba, Matilda se proțăpise în fața lui, cu chipul cătrănit și cu ochi neiertători, dar fără să arate mânia explozivă care o caracteriza de obicei. De Wolfe și-a amintit chiar și cuvintele pe care ea i le adresase, asta fiindcă fuseseră uimitor de puține.

— Fratele meu mi-a zis cât de tare te-ai ticăloșit, John de Wolfe. Mă rușinez că sunt împovărată cu numele tău și o să te părăsesc chiar în clipa asta. Nu mai ai nevastă și nu voiesc să te mai văd în ochi.

Apoi pășise țanțoș pe lângă el către ușă, iar fața ei pătrățoasă se albise de furie reținută. Apoi o observase pe Lucille pândind dintr-un cotlon din apropierea ușii, îmbrăcată deja pentru a ieși în frigul de afară. Ținea în mâini o mantie, pe care a drapat-o peste umerii stăpânei, apoi ridicase câteva boccele legate laolaltă și o urmase pe Matilda spre vestibul.

— Dar unde pleci, pentru numele lui Dumnezeu? întrebase el, însoțindu-le pe amândouă până la ușa din față.

Matilda s-a făcut că nu aude, dar, când a trecut pragul, de Wolfe l-a văzut pe sergentul Gabriel însoțit de două gărzi așteptând pe stradă drept escortă. În timp ce se îndepărtau, Gabriel a riscat și a ridicat din umeri a nedumerire și a compătimire, arătând cu degetul spre castelul Rougemont. Câteva momente mai târziu, au dispărut cu toții în întunericul ce se îndesea pe strada luminată doar de făcliile de la potcovăria de peste drum.

Încă neștiind dacă era cazul să se lase doborât ori să se simtă ușurat, de Wolfe a revenit în casă și a trântit zdravăn ușa mare. În aceeași clipă a apărut și Mary din pasaj, de unde trăsese cu urechea.

— M-a părăsit, măi fată, a zis el, aproape incapabil să creadă.

— N-ai tu norocul ăsta, Sir *Crowner!* a zis slujitoarea cu glas cinic. Se-ntoarce ea după o vreme. Ești o partidă prea bună pentru o femeie de vârsta ei, ca să te lase să-i scapi printre degete.

Apoi l-a urmat în sala mohorâtă, care acum, fără să-și dea seama de ce, i se părea și mai sumbră.

— Cred că s-a dus la frate-său, la castel, a mormăit el.

— Da, așa am auzit-o și eu vorbind cu Lucille – scorpia aia urâtă e încântată că ai dat de belea și că acum o să locuiască într-un conac.

— Ce conac? s-a mirat el.

— O să stea vreo zi sau două în odăile de la Rougemont care sunt rezervate *sheriff*-ului, fiindcă Lady Eleanor s-a dus acasă, iar după aia o să pornească spre Revelstoke, unde o să stea cine știe cât.

De Wolfe a scos un hohot de râs batjocoritor.

— Isuse, asta mă face deja să mă simt mai bine! Matilda și Eleanor să trăiască sub același acoperiș! Nici nu o să treacă o săptămână și-o să-și sară la beregată. Și tocmai la Revelstoke – amica ta Lucille o să crape de plictiseală. Mai bine s-ar duce pe Lună decât în locul acela pustiu, unde nu vezi decât stânci.

Revelstoke era casa părintească a *sheriff*-ului, aflată într-un locșor izolat de pe coastă, în apropiere de Plympton, spre partea de apus a comitatului, unde crescuseră și el, și Matilda. Richard mai avea un conac lângă Tavistock, pe care nevasta lui îl prefera celuilalt.

— Mary, altceva n-ai mai auzit să-și fi spus? a întrebat el.

— Nu, plecasem să cumpăr pește când a venit *sheriff*-ul. N-am auzit decât mai târziu câte ceva, cum că soața ta are s-o trimită mai târziu pe Lucille ca să-i strângă toate straiele și alte fleacuri.

Acum, rămas singur cu ogarul și cu sticla de vin, de Wolfe s-a gândit la semnificația acelei răsturnări neașteptate de situație din viața lui. Nu se îndoia câtuși de puțin că Mary avea dreptate și că, după ce se va liniști, Matilda avea să se întoarcă. Ce altceva putea face? Divorțul era ca și imposibil, iar o femeie de patruzeci și șase de ani nu avea altă perspectivă decât să plătească bani pentru a ajunge într-o mănăstire de maici. Dacă se gândea la zelul religios al Matildei, asta ar fi fost singura posibilitate, însă John socotea că o asemenea rezolvare ar fi fost prea frumoasă ca sa fie adevărată.

Văzând și latura plăcută a situației, nu avea motive de îngrijorare. Casa era a lui, cumpărată cu banii lăsați de tatăl său și din prăzile adunate din mai bine de zece războaie în care luptase. Dovedise înțelepciune și investise bani în negoțul cu lână al lui Hugh de Relaga, și mai avea un venit constant de la conacele Stoke-in-Teignhead și Holcombe. Pentru a spune lucrurilor pe nume, nici n-ar fi fost numit coroner dacă n-ar fi fost independent din punct de vedere financiar: justițiarul suprem stabilise că orice cavaler ales pentru acea slujbă trebuia să aibă un venit de cel puțin douăzeci de lire pe an, lucru care făcea ca ispita de a se lăsa mituit să fie prea puțin atrăgătoare. Având-o pe Mary ca să-i satisfacă nevoile burții și pe Nesta, pe cele ale sufletului și ale vintrelor, se simțea în stare să facă față până și celei din urmă provocări aruncate de Matilda – iar dacă ea ținea să aleagă straiul de măicuță, nu putea decât să-i dorească noroc și viață lungă!

În vreme ce sorbea din vin stând în preajma focului, s-a gândit cam fără tragere de inimă să coboare până la hanul Bush, ca să-i povestească țiitoarei lui despre ultimele evenimente, însă l-a luat somnul. În timp ce vântul vâjâia slab afară, a început să sforăie ușurel, iar Brutus s-a dat mai aproape de focul care mocnea.

*

De Wolfe s-a trezit cu senzația că dormise câteva ore, însă cum ce numim acum ceas exista pe vremea aceea doar în Imperiul German, abia mai târziu, numărând bătăile clopotului din catedrală, a reușit să aprecieze că se trezise probabil pe la ora zece, în visul pe care și-l mai aducea aminte se auzea o ciocănitură insistentă la ușă. Și, când a deschis ochii ca în transă, și-a dat seama că bătea cineva cu putere în ușa dinspre stradă.

S-a ridicat în picioare și, pe jumătate adormit, a azvârlit câteva surcele în focul care abia mai pâlpâia. Lenevos, Brutus s-a ridicat în picioare când John a pășit pe dalele reci ale sălii, trăgându-și în același timp halatul cenușiu de casă mai strâns peste umeri, ca să se apere de frig și de umezeală. Pe masa lungă, mucul unui opaiț se înecase în grăsime, astfel că, pentru a-și lumina drumul spre ușa din față, și-a aprins o lumânare.

Bătăile au continuat cu o precipitare crescândă, iar el s-a întrebat ce se întâmplase. Nu era Mary, pentru că ea urma să rămână peste noapte la maică-sa, așa cum proceda o dată pe săptămână, apoi se întorcea dimineața devreme, ca să pregătească micul dejun – iar ea, la fel ca și Gwyn ori Thomas, ar fi știut că ușa aceea nu se încuia niciodată.

A ridicat ivărul greu din fier și a ținut sus lumânarea, pentru că făcliile de la potcovăria de peste drum se stinseseră. Ploaia și vântul se mai potoliseră, astfel că flacăra lumânării a rămas dreaptă în adierea ușoară, iar la lumina ei a văzut o siluetă înfofolită stând în prag. Amintindu-și de sfatul arhidiaconului care îl prevenise să se ferească de asasini, a ținut ușa întredeschisă, apoi și-a dat seama că avea în față o femeie.

— Tu ești Sir John – coronerul? a auzit el un glas tremurat, totuși plăcut.

— Da, chiar eu sunt. Dar tu cine ești?

— Mă cheamă Rosamunde – Rosamunde din Rey, așa mi zice. *Crowner,* pot să-ți vorbesc? Am necazuri.

Lumina flăcării a căzut pe chipul ei frumos, pe jumătate ascuns de gluga foarte mare – deși până și acoperită astfel se vedea că avea ceva la un ochi. Cu toate că de Wolfe, animat de spirit cavaleresc, ar fi sărit în ajutorul oricărei femei – chiar și al unei babe –, în fața uneia cu asemenea glas și cu chip ca al unui înger înfocat i-ar fi fost imposibil să reziste.

A deschis ușa larg și, cu un gest, a poftit-o înăuntru. Aceea era femeia care se însoțise cu Giles Fulford și, probabil, cu Jocelin de Braose, dar se îndoia că ea venise cu gând să-l înjunghie. A condus-o în sala mare, până lângă foc, în care lemnele ardeau acum cu flăcări mai vioaie, aruncând lumină în încăpere. Brutus s-a ridicat și a privit oaspetele, apoi, cum nu a mirosit nici o primejdie, a dat încet din coadă

și s-a tolănit la loc.

Înaltă și dreaptă, femeia a rămas înfășurată în capa grea care îi ajungea până la călcâie.

— Știu că ai auzit de mine, Sir John, în împrejurări nu tocmai favorabile mie.

Cum stăteau de câte o parte a focului și se priveau, ea a înălțat brațele și și-a dat pe spate gluga ascuțită a mantiei, lăsând la vedere o cascadă de păr negru și frumos, care arunca sclipiri împrumutate de la flăcări. Tot atunci s-a văzut, pe trăsăturile armonioase ale feței cu buze pline, o vânătaie care se întindea pe pleoape și pe obrazul stâng.

— Uită-te ce mi-a făcut, Sir John – și aici! Și spunând acestea, Rosamunde și-a desprins mantia de pe umeri, lăsând-o să alunece la podea. Pe dedesubt purta o rochie din mătase de un verde strălucitor, și, spre deosebire de mai toate cămășuțele rochiilor cu care se obișnuise, aceasta avea un decolteu rotund și adânc. Mătasea stătea întinsă peste sânii plini și strânsă în talie, fiind legată cu șnururi ce se înnodau la spate.

John și-a îndreptat din nou atenția spre ceea ce îi arăta ea. Pe părțile laterale ale gâtului ei alb se vedeau două dungi roșii, mai mult ca sigur zgârieturi făcute de unghiile cuiva, iar deasupra claviculelor, oarecum ascunse de marginea rochiei, se zăreau și alte vânătăi ce păreau recente.

— Am fost atacată, *Crowner,* iar asta e doar o parte din ce-am pățit! Știu că n-am un renume prea bun, dar chiar și așa legea trebuie să mă apere.

Apoi l-a privit cu ochi mari și îndurerați, care au lucit umezi pe sub pleoapele pe jumătate deschise. Genele îi erau date cu funingine, iar buzele, înroșite cu ruj.

De Wolfe s-a apropiat mai mult de ea, în parte ca să-i examineze mai atent rănile, dar și dintr-un gest spontan de înțelegere a suferinței ei.

— Cine ți-a făcut astea, fato? a întrebat el.

— Jocelin de Braose, porcul acela! Cred că știi că sunt femeia lui Giles Fulford, scutierul său. Stăpânul lui a hotărât să mă bage în patul lui, iar azi, când Giles a plecat, a încercat să-și satisfacă poftele cu mine – uite ce mi-a făcut!

Și-a retras mâna pe care o ținuse până atunci pe umărul drept, arătând că acea cămașă din mătase fusese sfâșiată din spatele decolteului până la cusătura mânecii bufante. Când și-a tras degetele în jos, o bucată mare din cămășuță a căzut în față, expunându-i mai tot sânul drept.

— Și în partea cealaltă e la fel, *Crowner,* a spus ea, ceva mai încet, împungând cu arătătorul delicat către câteva vânătăi mici cât niște monede de un penny de pe sân, în jurul mamelonului mare și cafeniu.

Cu toate că îl interesau rănile și vânătăile, nu detaliile prezentate de vătămări îl preocupau pe de Wolfe în acele clipe în care se holba la trupul atrăgător al femeii – mai ales că fața și buzele ei se aflau la câțiva centimetri de ale sale. Și-a înghițit cu greu nodul din gât și, în ciuda situației neobișnuite, s-a străduit să-și readucă gândurile pe făgașul normal.

— Unde-i acum de Braose? a ridicat el glasul, gândindu-se că, dacă acel renegat se afla în oraș, poate avea norocul să-l prindă, cu toate că Gwyn era blocat în afara zidurilor până a doua zi dimineață.

Însă Rosamunde nu i-a răspuns și, brusc, în mintea lui de Wolfe au început să sune niște clopote de alarmă. Înainte de a apuca el să se tragă înapoi, ea și-a încolăcit un braț pe după gâtul lui și l-a sărutat apăsat pe gură, strivindu-și în același timp sânul de pieptul lui.

În clipă următoare, Rosamunde s-a azvârlit pe podea, la picioarele lui, și s-a pornit să urle cât o țineau bojocii:

— Mă violează, ajutor, mă violează!

Cât a răcnit și-a tras și cealaltă parte a cămășuței în jos și și-a ridicat fusta, astfel că rămăsese goală până la brâu. Vreme de câteva secunde care i s-au părut a se scurge cât orele, de Wolfe a rămas ca paralizat de uimire. Cu toate că în luptă ar fi reacționat instantaneu, ceea ce se petrecuse se vădise atât de brusc, de bizar și de revoltător, încât a rămas cu gura căscată la spectacolul pe care îl dădea acea femeie în casa lui pustie.

Numai că s-a dovedit că nu era defel pustie: ușa de la intrare s-a deschis brusc și cu bufnet mare, iar patru bărbați au năvălit în sala mare și s-au grăbit să-l imobilizeze. S-a zbătut, dar n-avea nici o armă asupra lui să se apere, nici măcar pumnalul, pentru că toate se aflau în vestibul, locul unde le păstra. Bătrânul ogar a sărit la primul dintre intruși, însă un picior bine țintit în coaste l-a făcut să se retragă chelălăind într-un colț.

Doi zdrențăroși l-au prins de brațe pe la spate și l-au ținut într-o strânsoare ca de menghină, iar ceilalți doi bărbați s-au proțăpit în fața lui. Aceștia erau Jocelin de Braose și Giles Fulford, care s-au apropiat și i-au rânjit în nas. De Braose i-a tras în stomac un pumn care l-ar fi făcut să se încovoaie de durere dacă nu ar fi fost ținut de cei doi gealați.

— Asta-i doar o parte a plății pentru ce s-a-ntâmplat la Dunsford, luate-ar dracu'! a spus el răstit.

Apoi Fulford i-a tras câte o palmă grea pe fiecare obraz, lovituri care au fost cât pe ce să-i smulgă capul de pe umeri.

— Iar asta-i pentru că era să mă îneci, *Crowner.* Pentru restul, îți pregătesc eu răsplată mai târziu!

Vreme de o clipă, de Wolfe a crezut că aveau să-l omoare pe loc, însă imediat ce gândurile i s-au mai limpezit după loviturile primite,

rațiunea i-a zis că, dacă ar fi fost vorba despre un simplu asasinat, n-ar mai fi fost nevoie ca Rosamunde să facă tot acel circ.

Femeia s-a ridicat de la podea, fără ca însoțitorii ei să facă vreun gest de ajutor. Cu un aer calm, a dat drumul poalelor fustei și și-a ridicat partea de sus a cămășii, ca să-și acopere sânul, prinzând-o cu o broșa micuță, scoasă dintr-un buzunar al mantiei pe care a cules-o de pe jos. Într-un târziu, de Wolfe și-a simțit din nou limba mușcată, dar buzele i se umflaseră deja din cauza loviturilor căpătate. După un potop de înjurături, care au stârnit admirația celor doi zdrahoni care îl țineau, el a rostit cu glas gros:

— Ticăloșilor, ce vreți de la mine? Ați făptuit deja două omoruri care o să vă ducă la spânzurătoare – și ați încercat să furați comoara ce aparține regelui! Vreți să fiți spânzurați întreit?

De Braose și-a apropiat de el fața rotundă, încadrată de părul roșcovan.

— Dar care-i pedeapsa pentru violarea acestei sărmane fete, *Crowner?* Lațul o să-ți întindă gâtul acela scurt, a zis el, însoțindu-și vorbele de încă un pumn în stomacul lui de Wolfe.

Coronerul a răcnit ca un taur:

— Și cine o să mă judece pentru minciunile astea sfruntate pe care le-au ticluit doi ucigași și o târfă pictată?

— Târfă pictată? Da, *Crowner,* iar pe față ai vopsea de pe buzele ei, ticălos bătrân ce ești! a șuierat spre el Fulford, al cărui chip slăbuț devenise o mască a urii.

— Mă-ntrebi cine-o să te judece? a intervenit de Braose. *Sheriff*-ul și tribunalul lui, cine altul? Asta a fost oarecum ideea lui, fiindcă intenția lui tâmpită de a te face de rușine din cauza țiitoarelor tale n-a mers nicicum. Toată lumea știe ce țap afemeiat ești, până și nevasta aia a ta cu față de purcea.

— Să nu-ndrăznești a vorbi așa de soția mea! Face cât o mie de jigodii ca tine, hazna împuțită ce-mi ești! a urlat de Wolfe, care considera cu o tărie de nezdruncinat că doar el avea dreptul să o insulte pe Matilda.

De Braose a ridicat mâna ca să-l plesnească iarăși pe John, dar s-a răzgândit și s-a răsucit spre femeie.

— Ai priceput ce ai de spus, da? a întrebat-o pe ton poruncitor. O să mergem de îndată la castel și-o să-l azvârlim pe catârul ăsta căpățânos în temniță, asta dacă de Revelle nu reușește să-i bage mințile în cap.

Acum, având mantia înfășurată în jurul corpului, Rosamund a răspuns cu nepăsare:

— Nu-mi duce mie grija ce-o să spun. Mă pricep mai bine decât tine la minciuni. Iar dacă mai faci asta vreodată, să-ți stăpânești pumnii și ghearele, călăule! Ca să-mi faci vânătăile alea, era cât pe ce să-mi

smulgi o țâță.

Neluându-i în seamă nemulțumirea, masivul de Braose s-a întors din nou către de Wolfe.

— O să-ți ofer o ultimă șansă, de Wolfe, deși sper să n-o să accepți, fiindcă vreau să te văd atârnat în ștreang.

Coronerul s-a uitat urât la el, dorindu-și să aibă mâinile libere ca să-l strângă de gât.

— Și cine ți-a zis să-mi oferi o ultimă șansă, care o fi aceea?

— Henry de la Pomeroy, cu toate că deja știi asta. Am primit poruncă să-ți spun că, dacă nu îi mai faci necazuri în dreapta campanie de a aduce un rege mai bun pe tronul Angliei, nici măcar nu te mai ducem de aici până la Rougemont. Poți rămâne coroner și să-ți păstrezi funcția și sub oblăduirea noului rege.

A făcut o pauză, ca să vadă dacă de Wolfe avea ceva de spus, însă coronerul a rămas tăcut, așteptând ca de Braose să-și termine de rostit ultimatumul.

— Însă plângerea acestei femei rămâne să atârne asupra capului tău, sprijinită de mărturisirea sub jurământ a patru bărbați, asta în caz că în următoarea lună n-o să-ți ții cuvântul dat. După aceea, nici nu mai contează – oricum John va ajunge pe tron, a zis el, apoi a așteptat răspunsul lui de Wolfe, care a venit pe dată.

— Bineînțeles că n-o să-mi țin cuvântul, zevzecilor, a strigat de Wolfe la el. De ce ați folosit șarada asta cu violul de care ar râde oricine? De ce nu mă ucideți pe loc, pentru ca apoi să fugiți cum ați mai făcut-o după ce i-ați omorât pe bătrânul canonic și pe William Fitzhamon? Doar asta m-ar împiedica să mă duc la justițiarul suprem ca să-l anunț, fără să mai fie nevoie de atâta tevatură.

Nepăsător, de Braose a ridicat din umeri.

— Așa e, dar Pomeroy și de Revelle sunt de părere că uciderea unui coroner ar stârni multe întrebări la Winchester ori la Londra. Și, din câte știm noi, s-ar putea ca pe aici să ajungă după aceea justițiarii regelui ca să afle ce și cum. Pe de altă parte, o judecată iute și atârnarea în ștreang a unui muieratic care-și face poftele violând ar atrage mai puțin atenția lumii.

Fulford a făcut un semn către cei doi mercenari îmbrăcați ca vai de ei, care fuseseră angajați dintre proscriși.

— Haideți, c-a zis nu, să-l ducem la *sheriff!*

Jocelin a făcut un ultim apel către de Wolfe:

— Sper că-ți dai seama că, odată ieșiți pe ușă, ești acuzat și pedepsit în ochii orașului și ai comitatului drept pângăritor de femei!? Nu mai există drum de întoarcere!

Drept răspuns, de Wolfe l-a scuipat cu precizie drept între ochi și a primit în schimb o lovitură devastatoare în pântec, urmată de un pumn

în față, care i-a spart buza de sus. După aceea, târâș, în ciuda zbaterilor lui, a fost dus spre ușă, și pe alee, urmărit de privirea parcă plină de compasiune a ogarului, care încă nu-și făcuse curaj să iasă din cotlonul în care se ascunsese.

CAPITOLUL UNSPREZECE
În care *Crowner* John ajunge în temniță

De Wolfe a fost scutit de rușinea de a fi văzut de oameni cum este dus ca un prizonier pe străzile din Exeter în plină zi. Se făcuse aproape de miezul nopții și, în vreme ce urcau costișa spre Rougemont, vântul și ploaia se stârniseră din nou, astfel că puțini erau aceia care să vadă ori să se sinchisească de grupul de bărbați care grăbeau pașii spre castel.

Cei doi răufăcători zdrențăroși eliberaseră brațele lui de Wolfe, după ce unul îi legase încheieturile cu o bucată de frânghie. Folosind capătul liber al funiei, i-au îngăduit lui John să meargă în față, avându-i în frunte pe Fulford, pe de Braose și femeia, iar celălalt ticălos venea în urma tuturor.

În afară de garda cât se poate de uimită de la poarta castelului, căruia de Revelle îi poruncise dinainte să-l lase să treacă pe de Braose, pe drum nu întâlniseră pe nimeni. Deși avea senzația că trăia un vis urât, de Wolfe își dăduse seama că trebuia să aibă răbdare, fiindcă timpul acționa de partea lui: ar fi fost inutil să ceară ajutor vreunui cetățean oarecare dacă le-ar fi ieșit în cale cu totul întâmplător. *Sheriff*-ul avea cea mai mare putere în comitat și tot el aplica legea, așa cum voia el, motiv pentru care rebelii aveau nevoie să-l atragă de partea lor. Pentru John de Wolfe, ajutorul putea veni doar din afara Exeterului, iar în noaptea aceea nu avea cum să găsească vreun sprijin.

Au ajuns la beciul boltit al turnului și, bocănind pe treptele de piatră, au coborât în bezna aproape deplină de acolo. În cealaltă parte a beciului se vedea o pâlpâire slabă, semn că Stigand ținea un foc mocnit. El își avea sălașul într-una dintre bolțile arcuite, pe care o închisese cu niște scânduri bătute claie peste grămadă. Dincolo de acel perete de lemn se găsea o saltea slinoasă și câteva oale de gătit. Fulford l-a îmboldit cu piciorul ca să-l trezească și, după ce s-a dezmeticit, temnicerul neînchipuit de gras a aprins gemând nemulțumit niște opaițe din corn de vacă și a pornit șontâcăit spre poarta de fier care dădea în pasajul pe care se aflau celulele. Zdrăngănindu-și legătura de chei și bolborosind blesteme, Stigand a deschis ușa masivă cu un scârțâit înfiorător și i-a dus pe toți către prima celulă pe stânga, a cărei ușă stătea deschisă. De Wolfe a fost îmbrâncit înăuntru, iar

înainte ca ușa să fie trântită și încuiată, i-au dezlegat frânghia de la încheieturi. În canatul de lemn exista o deschizătură zăbrelită, și de Braose și-a arătat fața în dreptul ei.

— N-o să rămâi singur multă vreme, *Crowner. Sheriff*-ul vrea să stea de vorbă cu tine – ca să aranjeze treaba cu spânzurarea!

Încântat de încercarea de glumă, s-a îndepărtat apoi hohotind.

De Wolfe cunoștea bine fiecare celulă din temniță: cobora acolo de câteva ori pe săptămână ca să consemneze ordalii și mutilări. Pe întuneric, a pipăit drumul până la un prici construit într-unul dintre zidurile încăperii minuscule și s-a așezat fără să ia în seamă chițăitul șobolanilor pe care-i deranjase din adăpostul pe care și-l făcuseră în paiele murdare împrăștiate pe podea. Îl durea pântecul de la loviturile încasate, iar fața tumefiată și buza spartă îl usturau, însă în rest rămăsese neclintit și neîmblânzit. Mai fusese întemnițat în câteva rânduri, în locuri mai rele decât acela, atât în Franța, cât și în Anglia, însă atunci ca prizonier de război, nu ca un criminal care violează femei fără apărare. S-a blestemat pentru faptul că nu se arătase mai bănuitor fața de muierea apărută în pragul casei lui, dar, gândindu-se mai bine, și-a dat seama că nu ar fi putut anticipa o uneltire atât de perfidă. Socotise că va încerca cineva să-i înfigă vreun pumnal în spinare, dar nu să-l căptușească în asemenea hal. Planul putea reuși, desigur, având în vedere puterea absolută de care se bucura *sheriff*-ul*,* și de aceea a încercat să se gândească la ceva care să zădărnicească acea urzeală – însă în minte nu i-a venit nici o idee. Câteva minute mai apoi a auzit zvon de glasuri și a văzut lumina legănată a câtorva făclii venind dinspre pasaj. Apoi a auzit scârțâitul din țâțâni al ușii de metal, care s-a deschis și apoi s-a închis. Imediat după aceea, cineva a deschis ușa celulei lui.

În prag stătea Richard de Revelle, iar în spatele lui se găseau cei trei conspiratori. Brutele năimite dispăruseră, iar Stigand fusese trimis undeva de unde să nu poată auzi nimic.

— Tare rău ai ajuns, John, a început cumnatul său, cu glas mieros. Știam eu că ești mai mult decât dornic de plăcerile cărnii, dar să ajungi la viol nu mi-aș fi închipuit că ești în stare!

— Termină cu prostiile astea fără de rost, Richard. Mă-ndoiesc că ar fi fost ideea ta, fiindcă nu te duce mintea chiar atât de departe.

Sheriff-ul i-a zâmbit batjocoritor.

— Ai avut o zi tare nefericită, John. Nevasta te părăsește definitiv, din cauza adulterului tău cu Dumnezeu mai știe câte femei, iar după câteva ore te arunci asupra acestei biete fete. Eu cred că farmecele ei neîndoielnice te-au dat gata.

— Nu a trecut multă vreme de când te-am prins și eu cu o târfă, Richard, dar rău am făcut că nu am aranjat să găsesc niște martori care

să te dea în gât.

De Revelle a înlemnit de supărare, însă nici unul dintre cei prezenți nu se sinchisea de moralitatea lui.

— Îți dau o ultimă șansă, John. Încă-mi ești rudă și e mare păcat, fiindcă, de dragul surorii mele, regret că s-a ajuns la situația asta. Dar, cum ești prea îndărătnic ca să ni te alături, bunul meu nume și viața îmi sunt primejduite dacă îți îngădui să pleci la Londra să te plângi celor pe care îi slujești cu atâta fidelitate.

Spunând acestea, s-a uitat peste umăr, parcă pentru a obține sprijin pentru ceea ce mai avea de rostit.

— Știi prea bine care e răspunsul meu! Coronerul a spus acestea cu glasul cel mai tunător pe care-l putea articula, ca să fie auzit de oricine se afla în preajmă, deși nu era vorba decât de niște întemnițați amărâți din celelalte celule. Richard de Revelle, te denunț ca trădător față de regele căruia i-ai jurat credință și ca rebel împotriva Coroanei Angliei! Pentru asta te așteaptă spânzurătoarea – dar s-ar putea ca mai întâi să ți se scoată ochii, mațele ori să fii castrat. Acesta mi-e răspunsul!

Cu toate că de Braose, care stătea dincolo de ușă, a pufnit în râs, *sheriff*-ul nu a luat vorbele acelea chiar în glumă. De Wolfe a observat zbaterea mărului lui Adam pe sub bărbuța rară, când de Revelle a înghițit în sec.

— Prostii, omule, n-ai nici o dovadă – nici măcar un martor care să mă toarne. Chiar dac-ai reuși să te plângi cuiva, cine-ar da crezare unor povești atât de greu de crezut? Winchester și Londra sunt prea departe pentru un om întemnițat pentru viol.

— Și-atunci ce vrei să faci cu mine, cumnate? Îl pui pe Stigand să mă otrăvească-n noaptea asta – ori mâine o să-mi tai limba ca să mă reduci la tăcere? Asta sigur ți-ar sluji, pentru că prea bine știi că nu-mi pot scrie denunțul împotriva ta! a mai zis el, exprimându-și astfel dorința neîmplinită de a fi știutor de carte doar ca să-l ațâțe pe *sheriff.*

De Revelle a început să se teamă de grozăvia drumului pe care era silit să apuce. Nu era chiar atât de lesne să scape de un coroner, ca și cum acesta ar fi fost un răufăcător oarecare. Coronerii nu dispăreau de pe fața pământului fără să trezească întrebări în mintea unora și pe buzele oamenilor puternici. Se hotărâse să pornească în acea aventură, însă, cu cât era mai amestecat în acele urzeli, cu atât mai încurcată i se părea situația în care se complăcea.

John i-a mirosit temerile și, în mod deliberat, l-a provocat pe cumnatul său luându-l în batjocură. Și-a ridicat bărbia și a făcut semn către miriștea nerasă de zile bune de pe gât și a întrebat:

— Ia spune, când o să mă spânzuri dinaintea tuturor acelor oameni ai Bisericii și a notabilităților orașului, crezi că nodul o să fie pe dreapta, ori pe stânga?

Jocelin de Braose și-a dat seama ce se petrecea, de aceea, furios, s-a grăbit să facă un pas în față:

— Hai, *sheriff* de Revelle, lasă-l în pace, nu vezi că vrea să facă niște prostovani din noi?

— Prea târziu, Dumnezeu mi-a luat-o înainte cu ani în urmă! i-a aruncat de Wolfe cu dispreț.

De Braose a ridicat mâna, cu gând să-l lovească pe coroner, apoi și-a dat seama că acesta nu era legat ori înlănțuit. Precipitat a bătut în retragere și și-a scos pumnalul din teacă.

— Întocmai, fă-l bucățele pe *Crowner,* l-a provocat de Wolfe. Asta sigur i-ar mira pe justițiarul suprem și pe Lord Marshal.

Când a auzit rostite numele celor mai temuți oameni de la curtea regală, Richard de Revelle a simțit că lucrurile ajunseseră mult prea departe.

— Termină, de Braose! Păstrează-ți cinul. Nu uita că nu ești decât un om plătit și nu ai căderea să decizi în asemenea treburi. Apoi s-a întors către deținut, cu o ultimă rugăminte: John, te rog, peste noapte gândește-te bine în ce situație te afli. Altfel, mâine, în fața tribunalului comitatului, femeia asta va face plângere că ai încercat să o violezi. Avem patru martori care să jure privind purtarea ta indecentă – și mai avem și un doftor care va spune că a cercetat-o și a găsit că părțile ei intime au fost rău tratate. După câteva zile, o să fii acuzat, condamnat și pus în ștreang. De îndată ce calci în Shire Hali mâine, eu nu voi mai avea nici o putere.

Apoi, parcă temându-se să nu mai audă acuzații care să-i dea fiori, *sheriff*-ul s-a retras, a trântit ușa și a răcnit după Stigano ca să încuie celula.

Având destule lucruri la care să rumege peste noapte, de Wolfe s-a întins pe lespedea rece, întrebându-se dacă mormântul avea să-i fie la fel de tare și de întunecos ca acea încăpere cu ziduri de piatră.

*

Cu toate că simțise o oarecare încântare răutăcioasă atunci când îi povestise surorii sale despre faptul că soțul ei îi punea coame, Richard de Revelle nu prevăzuse și consecințele. El socotise că astfel va face ca viața lui de Wolfe să devină un iad de nesuportat, însă nu se gândise că ea va pleca imediat de acasă și îi va deveni chiar lui o povară. Matilda îl venera pe fratele ei mai mare, însă, în ciuda demonstrațiilor de afecțiune față de ea, toate de ochii lumii, încă din copilărie el o considerase urâtă și botoasă, trăsături ce se accentuaseră odată cu înaintarea în vârstă. Iar a o avea pe cap, cu cățel și purcel, în iatacurile de la Rougemont era prea mult – îndeosebi în momente atât de încordate ca acelea.

În plus, să o aibă în ochi tot timpul pe franțuzoaica aia cu căutătură

urâtă și cu dinți ca de cal i se părea de neconceput. Trebuise să-și izgonească economul din iatacul alăturat, ca să doarmă chiar el acolo, cedându-i patul său Matildei, care adusese și o saltea de paie pentru camerista ei. Slavă Cerului că peste câteva zile putea scăpa de amândouă, pentru că avea să le ducă la Revelstoke – deși se îngrozea la gândul că va trebui să-i spună soției lui, Eleanor, că avea să se bucure de niște oaspeți aproape permanenți. Probabil că una dintre ele se va muta la celălalt conac al său, din apropiere de Tavistock, însă de Revelle simțea în aer certuri aprinse care puteau să dureze la nesfârșit.

Însă mai exista pentru el ceva care să dureze la nesfârșit – sau care să arate cât de cât a viitor?

În primele ore ale dimineții, în vreme ce stătea întins pe salteaua numai valuri a economului său, de Revelle a simțit o spaimă crescândă față de ceea ce îi rezerva acea zi – dar și săptămâna aceea. A avut senzația că pornise pe o pantă alunecoasă și că pierduse orice control asupra celor ce se petreceau în jur. Măreața idee a rebeliunii i se păruse însuflețitor de atrăgătoare în primele etape ale planului, atunci când conspiratorii discutaseră la un pocal de vin cum să schimbe Anglia din temelii. Acum însă, când era în primejdie de a-și duce la ștreang cumnatul, care era și ofițer al regelui, prieten cu justițiarul suprem și chiar cu monarhul, acea urzeală oarecum impersonală i se părea total ruptă de realitatea pe care o trăia.

De Revelle mai ajunsese într-o situație dezastruoasă, iar asta cu mai puțin de un an în urmă. Mereu jinduise după dregătorii înalte, iar a fi *sheriff* al unui comitat din apusul Angliei, atât de depărtat de centrul unde se făceau și se desfăceau toate, nu-i mulțumise ambiția. Nu se bucurase niciodată de favoruri, nici la curtea lui Henry al II-lea, nici la cea a fiului său, Richard. Toate strădaniile lui de a obține o funcție la Winchester ori la Westminster se dovediseră zadarnice. Probabil că era obsedat de nereușitele acestea, însă simțea că este luat peste picior și respins de toată lumea, îndeosebi de când bătrânul rege murise, în 1189. Cu doi ani înainte, când auzise zvonuri despre dorința contelui de Mortaigne de a pune mâna pe tron în absența fratelui său Richard, crezuse că va avea o șansă legându-și numele de altă stăpânire și că va fi recompensat pentru credința lui față de un nou rege, altul decât cel legiuit.

Din fericire, așa cum se vădise, nu mersese prea departe cu trădarea când lucrurile luaseră o întorsătură urâtă de tot. Cam la vremea când bătrâna regină Eleanor pornise acțiuni împotriva rebelilor, asta la scurt timp înainte ca Richard Inimă-de-Leu să fie eliberat din prizonierat, datorită intervenției unor baroni care-l susțineau pe conte, lui de Revelle i s-a promis funcția de *sheriff* de Devon. După ce revolta fusese înăbușită în fașă, el se trezise mânjit cu același noroi al dizgrației ca și

ceilalți rebeli, iar înălțarea lui în dregătoria de *sheriff* se amânase. Cam în aceeași perioadă, tatăl lui Henry de la Pomeroy fusese împins să-și ia singur viața. Doar iertarea acordată de rege fratelui său și mai tuturor rebelilor, o dovadă de nepăsare și de iresponsabilitate, l-a făcut scăpat pe de Revelle, îngăduindu-i ca ulterior să fie numit *sheriff.*

Acum, același carusel al întâmplării părea să-i fi adus în același punct și, în vreme ce stătea întins în patul incomod, își dorea să se fi mulțumit cu soarta lui de până atunci. Viermele ambiției încă se zvârcolea în mintea lui, însă evenimentele din ultimele două zile îl făcuseră să aibă îndoieli că prețul pe care îl plătea prin remușcări avea să merite câștigul pe care îl va obține.

Cu două zile în urmă, la întâlnirea ce avusese loc la castelul Berry Pomeroy, el propusese un plan nu tocmai convingător de a-l rușina peste poate pe de Wolfe și de a-l face să-și țină gura drept încercare disperată de a evita situația în care se aflau acum, gândită de Bernard Cheevers și de Braose, de a-l azvârli pe coroner în temniță pentru un presupus viol, astfel încât să poată fi condamnat și spânzurat respectând legea. Pentru *sheriff,* tărășenia căpătase proporțiile unui coșmar, totul semănând cu o avalanșă ce nu mai putea fi nicidecum oprită. S-a foit și s-a răsucit ba pe o parte, ba pe alta și a scos câteva blesteme – unele adresate lui însuși pentru că se amestecase și se mânjise în așa măsură, altele la adresa lui de Wolfe pentru că se dovedise un neghiob atât de îndărătnic și de neclintit, și totuși un neghiob care impunea respect pentru loialitatea lui, care nici nu se compara cu atitudinea persistent trădătoare a lui de Revelle.

Înainte de a adormi de extenuare, a avut un ultim coșmar: a doua zi dimineață trebuia să dea ochii cu Matilda și să-i spună că soțul ei nu-i era doar necredincios, ci era și un violator și că, înainte de sfârșitul săptămânii, avea să devină văduva unui nelegiuit.

*

Ca întotdeauna, era imposibil să rămână ceva tăinuit în orășelul Exeter. Curând după ivirea zorilor, zvonul că Sir John de Wolfe, coronerul, se afla în temnița de la Rougemont s-a răspândit cu iuțeala fulgerului, cu toate că, deocamdată, nimeni nu avea știință care erau motivele. Când și-a terminat rondul, cel din garda de serviciu de la poarta castelului le-a spus vestea tovarășilor lui de pahar, aceștia le-au povestit nevestelor, și, imediat ce vânzătorii ambulanți și tarabagiii au pătruns ca o maree pe porțile deschise ale orașului, bârfa s-a împrăștiat pretutindeni ca un foc printr-un lan uscat de porumb.

Gwyn a aflat când tocmai își cumpăra o bucată de brânză de la Poarta de Răsărit, imediat ce intrase dinspre St Sidwell. Uimit peste măsură, a dat fuga la castel, l-a prins din urmă și l-a depășit pe Thomas de Peyne, care șchiopăta cât de repede era în stare la deal, după ce

auzise de nenorocirea stăpânului său de la un bucătar din incinta catedralei. Fără să mai aștepte, au intrat amândoi pe poartă, observând că gărzile se dublaseră. Nimeni nu primise poruncă să-i oprească pe oamenii coronerului – și, în orice caz, Gwyn ar fi strâns de gât pe oricine i s-ar fi pus în cale. Au coborât amândoi ca o furtună treptele beciului boltit, Thomas bălăbănindu-se și țopăind, iar uriașul din Cornwall, cu pași iuți și apăsați. Poarta dinspre celule stătea încuiată, așa că Gwyn s-a repezit cu furie spre cămăruța lui Stigand, unde temnicerul cel gras fierbea ceva într-o oală.

— Deschide poarta aia, broscoi gras și împuțit! Trebuie să stau neîntârziat de vorbă cu coronerul.

Saxonul cel umflat a ridicat ochii de la oala lui și a rânjit.

— Nimeni n-are voie să-i vorbească, așa am primit poruncă.

Gwyn nu avea chef să mai stea mult la taclale. L-a apucat pe Stigand de straiele slinoase în dreptul umerilor și l-a ridicat în aer dintr-o smucitură. Scuturându-l sănătos, i-a șuierat în față:

— Ascultă, grăsan umplut cu scârnă, deschide ușa aia odată, că-ți sucesc gâtul!

Imediat după aceea, mai convins, mai mânat și înghiontit de Gwyn, dezgustătorul paznic al temniței a ajuns aproape în goană la bolta întunecoasă, urmat de Thomas. După ce, cu mâinile tremurânde, temnicerul le-a deschis și au intrat cu toții, Gwyn i-a smuls cheile din mână și i-a poruncit copistului să încuie ușa masivă de fier.

— Să-l ținem pe osânză ăsta aici, că altfel fuge să dea alarma, s-a răstit el.

Întorcându-se către ușa celulei, a privit pe vizetă și a descoperit fața lui de Wolfe la câțiva centimetri de a sa, în drepți grilajului metalic.

— Te scoatem într-o clipă, *Crowner!* Thomas vino cu cheile alea!

Peste noapte, de Wolfe avusese timp berechet de gândire.

— Nu, Gwyn, a spus el, nu așa trebuie procedat. Chiar dacă gărzile v-au dat drumul înăuntru, e sigur că mie n-o să-mi îngăduie să ies de aici. Orice s-ar întâmpla, eu n-am de gând să fug din orașul meu. Dacă o să-ncerci să mă scoți cu forța, o s-o pățești și tu.

I-a explicat apoi pe scurt ce se petrecuse și cum fusese tras pe sfoară de Jocelin și de ceilalți. Gwyn ținea morțiș să-l găsească pe de Braose și să-l facă bucățele cu un pumnal bont, însă John i-a domolit din nou intenția de a recurge la violență.

— Tu trebuie să rămâi în libertate, asta e esențial – la fel și tu, Thomas. Sunteți singurele mele legături cu lumea de afară. Gwyn, pleacă pe ascuns din oraș și gonește prin comitat ca să-i ridici pe acei baroni și cavaleri pe care-i știm credincioși regelui. Lord Ferrars și Reginald de Courcy – îi mai ții minte de la tărășenia aceea cu Fitzosbern, de acum câteva săptămâni. Ei o să răspândească vestea

către ceilalți pe care-i știu. Spune-le că iarăși se coace o rebeliune și că Pomeroy, Cheever și de Nonant sunt cei care au pus-o la cale. Ceva l-a împiedicat să-l treacă pe listă și pe *sheriff.* Să le zici că sunt acuzat pe nedrept de viol ca să-mi închidă gura și că am nevoie de ajutor cât mai grabnic. Asta va fi de ajuns ca să-i aducă imediat în oraș.

A întors apoi capul spre copist – care l-a văzut murdar și nebărbierit cum nu-l mai văzuse vreodată – și s-a aplecat ca să ajungă în dreptul deschizăturii din ușă.

— Thomas, tu gonește cât te țin picioarele alea scălâmbe până la arhidiacon și povestește-i toată treaba. Să-i mai spui că totul a fost făptuit de oamenii care l-au ucis pe canonic. Acum șterge-ți-o amândoi, și nu cumva să vă lăsați prinși, altfel mi-am găsit sfârșitul!

S-a retras spre fundul celulei ca să împiedice orice comentarii ale lui Gwyn, care ar fi fost în stare să dărâme temnița piatră cu piatră, numai ca să-și elibereze stăpânul. Însă uriașul a înțeles porunca pe care i-o dăduse coronerul și a făcut întocmai.

— Marș, piticanie, dă fuga în incinta catedralei.

Apoi a deschis poarta, făcându-i vânt lui Thomas ca să se niște mai repede. Stigand a încercat să-l urmeze, dar Gwyn l-a înșfăcat de guler și l-a dus târâș până la celula mare din capătul pasajului, unde trei bărbați zdrențăroși așteptau să fie spânzurați în ziua următoare. După ce a descuiat ușa acelei celule, l-a azvârlit pe temnicer înăuntru și a încuiat. Apoi a ieșit cu pași apăsați, insensibil la răcnetele grăsanului, fiindcă cei trei condamnați începuseră deja să-și verse amarul pe el.

După câțiva pași, Gwyn l-a prins din urmă pe copist, îndreptându-se cu o nepăsare studiată până la poartă, grăbindu-se apoi spre oraș ca să îndeplinească poruncile primite.

*

În acest timp, *sheriff*-ul își făcea curaj pentru confruntarea inevitabilă cu sora sa. Cu toate că de obicei mânca la masa din sala mare, în acea dimineață i-a cerut economului să-i aducă de-ale gurii în încăperea ce-i slujea de birou. Ranchiunos că fusese exilat din iatacul în care dormea de regulă, economul i-a trântit pe masă cănile și farfuriile, însoțindu-și gesturile de nemulțumire cu o indiferență îmbufnată, însă de Revelle nu avea nici o poftă să-și facă griji din pricina unui slujitor. Lucille fusese trimisă să mănânce la bucătărie, împreună cu celelalte slujnice și, imediat ce i s-a adus mâncarea, l-a trimis afară pe econom.

Apoi a bătut la ușa iatacului și a poftit-o pe Matilda la masă. Nu a primit nici un răspuns, de aceea a bătut din nou, apoi lovind cu pumnii în tăblie. Cuprins de o presimțire urâtă, a vârât capul pe ușă și a văzut că ea ședea pe marginea patului, îmbrăcată complet, și privea fix la deschizătura îngustă din zid ce slujea de fereastră. În cele din urmă, după câteva invitații, care au devenit tot mai puțin convingătoare,

pentru că *sheriff*-ul își pierduse răbdarea, ea s-a ridicat și a trecut pe lângă el, mută și fără să-l învrednicească măcar cu o privire.

— Ale dracului femei! a bolborosit el în barbă, însă cu un gest cavaleresc, i-a tras singurul scaun ca să se așeze, în vreme ce el a luat un taburet aflat de cealaltă parte a mesei.

În vreme ce lui Richard îi cam pierise pofta de mâncare, lucru incredibil, Matilda nu avea deloc. A frânt câteva bucăți de pâine și s-a prefăcut că mănâncă, rămânând cu capul plecat. În timp ce-și făcea curaj ca să-i povestească despre fapta lui de Wolfe, de Revelle i-a observat lacrimile ce izvorau de sub pleoapele umflate, însă n-a auzit nici un scâncet.

Sheriff-ul i-a mai turnat niște bere încălzită în cupa care rămăsese plină și și-a dres glasul.

— Matilda, îmi pare rău, dar am niște știri deloc plăcute.

Ea nu i-a răspuns, în schimb cele două dâre ale lacrimilor s-au prelins pe lângă nasul ei bont și i-au ajuns pe buza de sus. De Revelle nu a reușit să priceapă mâhnirea ei atât de adâncă, punând-o totuși pe seama infidelității bărbatului ei. Știa că Matilda avusese cunoștință de relația lui de Wolfe cu femeia de la hanul Bush – o auzise în multe rânduri cum îl zgândărea în legătură cu „târfa aia velșă“, după cum îi spunea ea de obicei. Nu înțelegea cu nici un chip de ce ar fi fost atât de tulburată de faptul că femeia măritată din Dawlish ieșise la iveală, pentru că Matilda îl acuzase deseori pe John de legături și cu alte femei în afară de Nesta. Amintindu-și însă de purtarea de multe ori absurdă a propriei neveste, de Revelle a abandonat orice încercare de a pricepe, socotind totul o toană de femeie.

Cu toate acestea, încă nu reușise să-i dea vestea proastă.

— Matilda, draga mea, peste noapte s-a întâmplat ceva groaznic. Nici nu mă văd în stare să-ți spun asta în cuvinte blânde. John e întemnițat aici, la castel. A fost acuzat de încercare de viol împotriva unei femei ușoare. N-are nici o importanță că ea nu-i mai presus de o târfă, fiindcă există patru martori, iar fata ține morțiș ca el să fie judecat în dimineața asta, dinaintea tribunalului comitatului.

Matilda a ridicat capul încet și l-a țintuit cu o privire lipsită de expresie, lucru pe care, până atunci, de Revelle nu-l mai remarcase la sora lui, nici în copilărie, nici mai târziu. Vreme de o clipă, s-a temut că femeia înnebunise. A continuat să trăncănească, începând să fie cuprins de teamă că se afla în tovărășia cuiva a cărui minte a luat-o razna.

— Matilda, trebuie să țin procesul, n-am de ales. N-am nici un amestec, reclamația a fost făcută de femeia aceea, care e sprijinită de prietenii ei, căci ei l-au prins pe John poftind la nurii ei! Eu nu-mi fac decât datoria de *sheriff* al regelui în acest comitat.

S-a auzit un bufnet puternic, pentru că Matilda și-a împins scaunul în spate, dărâmându-l pe podea. A țâșnit în picioare, fulgerându-l cu privirea, cu buzele tremurând, dar mută. Cu chipul livid și tremurând, ea s-a dus în iatac și a închis ușa. Tulburat peste măsură de purtarea ei, de Revelle s-a apropiat temător de ușă și a bătut încet.

— Ce-ai pățit, surioară? Să trimit după cameristă?

A urmat o pauză, apoi Matilda a căpătat glas, slab, dar ceva mai sigur decât înainte:

— O să vin și eu la Shire Hall ca să-mi sprijin bărbatul.

Oftând, de Revelle s-a întors de la ușă, dorindu-și ca lumea să fi fost alcătuită doar din bărbați. Apoi, în minte i-au răsărit, ca o avalanșă, toate celelalte necazuri, și s-a vrut departe de toate acestea, oriunde, în afară de Devon, dar mai curând în Africa ori Cathay[8].

[8] China (n.tr.)

CAPITOLUL DOISPREZECE
În care *Crowner* John este adus în fața tribunalului de comitat

Ploaia mocănească se transformase în lapoviță, iar vântul bătea spre răsărit, dar vremea potrivnică nu-i descurajase pe zecile de oameni care se îngrămădiseră în Shire Hall cu mult înainte de al zecelea ceas al dimineții. Încăperea spațioasă și sobră, cu podeaua din pământ bătucit, gemea de lume, și mulți alții se buluceau și își făceau loc cu coatele prin arcada care constituia singura intrare. Podiumul nu prea înalt de la un capăt al încăperii era singurul loc mai liber, unde se găseau vreo două scaune, bănci și taburete pentru notabilități.

După ce clopotul catedralei a bătut ora, două procesiuni s-au reunit în fața donjonului și au pornit mai departe, parcurgând cei câțiva metri până la sala de judecată. Un grup venea din beciul boltit, fiind alcătuit din sergentul Gabriel, care îl aducea pe de Wolfe, și două gărzi înarmate. Acest grup venea pe urmele altuia, ce cobora treptele donjonului. Conetabilul Ralph Morin pășea înaintea lui de Revelle, apoi urmau dirijorul corului, Thomas de Boterellis, și cei doi *portreeve,* Hemy Rifford – a cărui fiică fusese violată cu o lună înainte – și Hugh de Relaga. În coada grupului mergeau Matilda și Lucille, ambele încotoșmănate cu mantii, pentru că era amarnic de frig.

Chipul lui Gabriel, marcat de răni căpătate în bătălii, era sumbru, deoarece îl escorta pe un prieten respectat până în fața tribunalului care putea da un verdict cumplit. Deși de origine mult mai modestă, el fusese soldat, la fel ca de Wolfe, și trăise aceleași experiențe în războaiele din Țara Sfântă și de acasă. Bătrânul luptător nu credea că Sir John se făcuse vinovat de ceva și bănuia cu tărie că era vorba despre o manevră a *sheriff*-ului*,* pe care îl ura. Din fericire, nu primise poruncă să-l aducă pe coroner în lanțuri dinaintea tribunalului, chiar dacă aceea era procedura obișnuită. Ar fi refuzat să facă așa ceva, indiferent ce pedeapsă aspră ar fi căpătat.

Din întâmplare, Ralph Morin îi spusese fără ocoliș *sheriff*-ului că nu era pregătit să-l pună pe de Wolfe în lanțuri și, cum hotărârea lui de a mai fi amestecat în conspirație se mai ofilise, nici de Revelle nu insistase asupra acelui aspect formal.

Când procesiunea a ajuns la arcada largă a sălii, rumoarea din

rândul mulțimii s-a stins de tot, iar privitorii s-au retras, făcând un culoar viu. Tăcerea ce s-a lăsat era nefirească, întrucât prizonierii erau îndeobște supuși injuriilor, țipetelor de dispreț și chiar loviți cu tot soiul de lucruri, iar muțenia plină de respect era mult mai impresionantă decât ar fi fost uralele ori strigătele de încurajare. În vreme ce escorta a pătruns în sală, câțiva oameni din mulțime au întins cu timiditate mâinile ca să-l atingă pe de Wolfe.

Cu fața palidă, *sheriff*-ul a pornit în frunte și a urcat pe podium, așezându-se în centru, în vreme ce alte notabilități, copiști și gărzi s-au aranjat pe ranguri de o parte și de alta a lui. A apărut și un moment de stinghereală, deoarece de Revelle a invitat-o și pe sora sa pe podium, însă, furioasă, ea a clătinat din cap a refuz și s-a dus să stea, împreună cu slujnica personală, în primul rând din mulțime, în spatele bărbatului ei, care a fost condus de Gabriel și de un soldat într-un loc aflat exact în fața și oarecum sub poziția *sheriff*-ului*.*

Oamenii s-au îngrămădit și mai abitir, fiindcă aceia din apropierea ușii au început să împingă înăuntru, dorind să scape de ploaia înghețată și să audă ceva mai bine. Cu părul negru în dezordine și cu frânturi de paie lipite de tunica cenușie, care se boțise rău, John a rămas aparent calm în timp ce bărbații de pe platformă s-au foit și au schimbat mormăieli între ei, iar cei doi aprozi ai tribunalului au fluturat niște pergamente unul către celălalt. Ralph Morin s-a așezat în spatele *sheriff*-ului*,* fiind cu un cap mai înalt și având chipul mohorât ca un nor de furtună. În partea opusă a sălii, undeva către ușă, Jocelin de Braose, Giles Fulford, Rosamunde din Rye și un bărbat speriat, care era probabil doftorul, stăteau în picioare, înconjurați de câțiva soldați, de parcă ei ar fi trebuit apărați de mânia gloatei. Nu departe, stând împreună cu Thomas de Peyne, Edwin și cu una dintre slujnicele de la han, se găsea și Nesta, cu chipul tras și plâns.

După câteva momente, de Revelle s-a așezat pe scaunul său din mijlocul podiumului, iar cei doi *portreeve* și dirijorul s-au lăsat moale pe bănci, alături de *sheriff.* Apoi o siluetă subțiratică înveșmântată într-o sutană neagră și fluturândă și-a croit loc prin mulțimea ce bloca ușa. Era arhidiaconul, care a urcat, fără să fost invitat, pe podium și s-a așezat alături de Hugh de Relage având pe chip o expresie care sugera că nu va tolera nimănui să-i nege dreptul de a fi prezent acolo.

Richard de Revelle a ridicat o mână spre aprodul său șef să înceapă procesul. *Sheriff*-ul era îmbrăcat mai sobru decât de obicei, ca și cum ar fi voit să nu atragă atenția asupra sa mai mult decât se cuvenea. Părea foarte stingherit și a făcut toate eforturile să evite a privi în ochii surorii sale sau ai soțului ei, amândoi aflați jos, chiar în fața lui. Aprodul și-a dres glasul și a ridicat un pergament pe care l-a desfășurat și a început să citească rechizitoriul:

— Întrucât această femeie, Rosamunde, fiica lui Ranulph, cunoscută de mulți și sub numele de Rosamunde din Rye, trăitoare în prezent în orașul Exeter din comitatul Devon, a depus reclamația în forma legiuită la tribunalul *sheriff*-ului din mai sus-numitul comitat Devon. Numita Rosamunde susține că a fost victima faptei de încercare de viol, făptuit prin încălcarea legii pământului de numitul John de Wolfe, cavaler din mai sus-numitul comitat, în locuința sa din Martin's Lane în a treia zi din ianuarie din Anul Domnului una mie o sută nouăzeci și cinci. Numita Rosamunde roagă și cere să i se facă dreptate pentru vătămarea adusă împotriva ei de John de Wolfe, după cum zice legea.

S-a retras și a făcut documentul sul, uitându-se apoi la *sheriff,* în așteptarea următoarei etape a procesului. Acum, când îl ajunseseră consecințele ambiției proprii, de Revelle a simțit o silă crescândă față de toată tevatura aceea, dar s-a ridicat în picioare și tocmai se pregătea să deschidă gura, când un glas bubuitor s-a auzit din fața lui.

— Înainte de a porni bâlciul ăsta fără de rost, vreau să vă fac cunoscut că acest proces nu este valabil și încalcă legea! Așa-zisa crimă de siluire este în aceste momente una împotriva păcii regelui și reprezintă o Plângere a Coroanei, care se judecă de justițiarii regelui. Acum nu se poate face altceva decât consemnarea așa-ziselor dovezi, care trebuie prezentate acestor judecători la următoarea vizită a Curții de Judecată Itinerante.

După ce și-a terminat de rostit acea tiradă distrugătoare, de Wolfe a tăcut, însă a continuat să-i fulgere pe cei de pe platformă cu ochii lui adânciți în orbite.

Cei doi aprozi au chicotit scurt și au ridicat din umeri, după are s-au uitat din nou la *sheriff,* parcă dorind să fie luminați. Acesta s-a gândit cu speranță la acea chichiță legislativă, socotind-o drept scuză pe moment pentru a fi scutit de a-l condamna pe bărbatul surorii sale la spânzurătoare. De aceea s-a ridicat în picioare să se adreseze celor prezenți:

— Tribunalul acesta are totuși drept de judecată! Cu toate că există posibilitatea judecării de către tribunalele regale, femeia aici de față a ales calea veche și tradițională a jalbei și are tot dreptul să procedeze astfel. Aprod, continuă procesul!

Apoi s-a așezat cu un aer hotărât, trăgându-se în același timp cu o mână de barbă.

Nimeni nu l-a întrebat pe prizonier dacă își recunoaște sau nu vinovăția, iar aprodul a făcut semn soldaților să aducă în fața tribunalului pe martorii principali, care s-au așezat în rând cu de Wolfe, însă cu câte o gardă între ei, pentru ca nu cumva să se iște vreo încăierare.

Aprodul mai în vârstă, un bărbat cu păr cărunt și cu nasul roșu plin

de cicatrice de la bube ce se vindecaseră, a ridicat alt pergament în mână.

— Rosamunde, fiica lui Ranulph, îți menții reclamația împotriva acestui prizonier?

Femeia și-a aruncat gluga pe spate, astfel încât toată lumea i-a văzut ochiul învinețit, parcă mai dihai decât până atunci.

— Mi-o mențin, Sir! M-a maltratat, atacându-mă și spurcându-mă! a zis ea cu glas îndrăzneț și puternic, însă în aceeași clipă s-a auzit o voce la fel de tare, dar și plină de asprime:

— Târfă mincinoasă! Repetă ce ai spus cu mâna pe Scripturi, ca să arzi pe veci în iad!

Vorbele nu veneau din gura vreunui preot, ci a Matildei de Wolfe. S-au auzit sunete ce trădau consternarea celor de față, iar *sheriff*-ul s-a albit și mai mult la față. Cum să o acuze pe propria soră de sfidare a tribunalului sau să ceară să fie scoasă din sală? A deschis gura, apoi, neștiind cum să procedeze, a închis-o la loc, însă cum ea nu a mai adăugat nimic, a hotărât să ignore această întrerupere și să continue procesul.

Rând pe rând, martorii au fost chemați să vorbească, iar aceștia au mințit cu un aer solemn și convingător, în afara doftorului, care, din cauza fricii, s-a bâlbâit din cale-afară. Nici de Wolfe, nici soția lui nu au mai tulburat șirul de minciuni rostit de cei chemați să depună mărturie. Rosamunde a susținut că în seara precedentă ieșise cu diverse treburi de-ale ei în oraș, după ce se întorsese pe strada mare, venind de la rugăciunea făcută la catedrală. Dacă trebuia, a zis ea, putea chema chiar și un preot ca martor ca să dovedească faptul că pe la ceasurile nouă ea îngenunchease în fața altarului bisericii St Edmund. În incinta catedralei auzise zgomot de pași în urma ei și, când a trecut pe Martin’s Lane, care e îngustă, a strigat-o un bărbat. Recunoscându-l drept Sir John de Wolfe, coronerul comitatului, nu s-a temut nici o clipă, nici măcar atunci când el, cu glas poruncitor, i-a spus să intre în casa lui din apropiere, ca să vorbească despre o chestiune de mare importanță ce avea legătură cu prietenul ei, Giles Fulford. Îngrijorată, dar fără a bănui nimic, i-a dat ascultare, iar când au ajuns înăuntru, el a atacat-o, sărutând-o și pipăind-o. Ea s-a opus cu cerbicie, ba chiar a încercat să țipe, dar el a lovit-o peste față de mai multe ori și a trântit-o la podea, sfâșiindu-i straiele din partea de sus a corpului și zgâriind-o pe gât.

În vreme ce a continuat să descrie cum el o strânsese de sâni, iar apoi îi ridicase rochia ca să o siluiască împotriva voinței ei, Rosamunde a suspinat teatral în fața tribunalului. Continuase să țipe după ajutor atât cât putuse de tare, și a fost salvată de maltratare și probabil de la moarte de prietenii ei, care îi auziseră strigătele și dăduseră buzna în casă.

A urmat Giles Fulford, care s-a prezentat drept „protectorul” lui Rosamunde, iar stăpânul său, Jocelin de Braose, a oferit o relatare melodramatică a felului în care stabiliseră să o întâlnească pe fată la colțul dintre High Street și Martin’s Lane, însă ea nu apăruse la ceasul cuvenit, la a noua bătaie de clopot. Atunci au auzit urlete stridente venind dintr-o casă din apropiere și au intrat, găsindu-l pe de Wolfe în timp ce o pângărea pe biata fată. În cele din urmă, a depus mărturie și doftorul bătrâior, cu ochi lunecoși, care, bâlbâindu-se de zor, a spus cum ceilalți martori au adus-o pe Rosamunde la dugheana lui din Curre Street[9] ca să-i spele și să-i ungă cu alifii vânătăile și zgârieturile. El le-a descris mai pe toate și a mai arătat că, la cererea lor, i-a examinat părțile rușinoase și a descoperit maltratări și sângerare. El a scos chiar și o bucată mototolită de cârpă pe care se vedeau câteva picături de sânge, despre care a susținut că o folosise ca să-i curețe coapsele, întrucât legea privind siluirea impunea prezentarea de probe materiale privind vătămările părților intime. După ce mărturiile s-au încheiat, în Shire Hall s-a auzit un murmur scos de unii care erau impresionați de acea poveste atât de limpede privind poftele carnale, deși majoritatea o considerau o însăilătură clară.

Sheriff-ul*,* care în timpul acelor descrieri atât de bogate își mușcase buzele de ajunseseră aproape o rană, a îndrăznit să coboare privirea și a întâlnit ochii adumbriți ai lui John de Wolfe.

— Ai dreptul acum să răspunzi la aceste acuzații, a croncănit el.

Coronerul a inspirat adânc, pregătit să-l spulbere pe cumnatul său de pe podium cu o denunțare copleșitoare a martorilor și a credinței lui față de rege. Chiar dacă spusele nu i-ar fi fost crezute dintru început, ele ar fi semănat o umbră de îndoială privind cinstea neștirbită a sheriff-ului și ar fi contribuit la tărăgănarea procedurilor până când Gwyn reușea să mobilizeze oamenii din comitat care-l sprijineau pe Richard Inimă-de-Leu. El, unul, refuza chiar și să-și imagineze posibilitatea de a fi condamnat în pripă și spânzurat. Cu toate acestea, avea să trăiască una dintre cele mai mari surprize ale vieții sale imediat după ce, agitat, de Revelle a repetat întrebarea altfel:

— Ce ai de spus în contra unor acuzații atât de grave?

— El nu trebuie să spună nimic – o să le rostesc eu în locul lui!

Glasul ușor hârâit al Matildei a crescut, devenind ascuțit, acoperind murmurele privitorilor, și, în același timp, slujindu-se de umărul ei masiv, l-a împins deoparte pe un om din gardă, apoi, târând-o după ea pe Lucille, a venit alături de soțul ei, zicând:

— Târfa asta și acești așa-ziși martori sunt niște mincinoși sfruntați, care merită pedepsiți pentru sperjur în fața tribunalului!

---

[9] În prezent, Gande Lane (n.a.)

Richard de Revelle a avut senzația că cineva i-a pus pe cap o coroană care îl strângea ca o menghină. Ce-i putea spune surorii lui, care nu mai departe de ieri își părăsise bărbatul pe motiv de adulter, iar acum se străduia să-i găsească scuze pentru siluirea unei fete?

S-a chinuit să rostească totuși ceva:

— Îmi dau seama că este firesc în situația de față ca o nevastă credincioasă să încerce a…

— Ia mai ține-ți gura, frate, altfel o să rostesc și unele lucruri pe care nu voiești câtuși de puțin să le auzi. Eu vă spun că aceasta este o uneltire murdară și că toți acești oameni mint. Nu s-a petrecut nici o siluire a acestei femei stricate. Ea însăși a pătruns în casa noastră prin înșelătorie, în vreme ce complicii ei pândeau de afară ca să depună mărturie falsă.

În sala tribunalului s-a auzit un vuiet de voci, iar conetabilul castelului a trebuit să potolească vacarmul răcnind din adâncul bojocilor să se facă liniște, câțiva dintre oamenii lui apelând la toiege ca să-i amenințe pe cei nesupuși. După ce s-a făcut ceva mai liniște, Jocelin de Braose a strigat furios către cei de pe bancă:

— Femeia asta ar trebui azvârlită afară! Ce valoare au zbieretele unei neveste în legătură cu nevinovăția bărbatului ei? Ce habar are ea despre toate astea? Doar nu a fost de față.

Matilda de Wolfe s-a întors cu un aer maiestuos către furiosul martor, iar chipul ei hotărât le-a amintit unora de prova unei corăbii.

— Ba am fost acolo, ticălosule! Ți-ai ales rău noaptea ca să-ți pui în aplicare planul mârșav – și nici nu ți-ai ales bine casa. Ar fi trebuit să știi că există o ferestruică în zidul dintre sala mare și solariu. Iar eu mă aflam acolo, sus, și am auzit tot ce s-a petrecut – ba chiar am văzut mai totul…

Din rândurile mulțimii strânse în tribunal s-a auzit un murmur de consternare.

— Femeia asta a intrat în casa mea, mințind că acest porc de Jocelin de Braose a necinstit-o, a continuat Matilda, cu un glas care amintea de un cui ruginit care zgârie o placă de ardezie. Voia ca soțul meu să-i facă dreptate și s-a apucat să-i arate vânătăile pe care, chipurile, le căpătase. El s-a lăsat lesne amăgit, și nu și-a dat seama cum stăteau lucrurile decât prea târziu. Târfa asta și-a dat jos straiele, care erau deja ferfenițite, și s-a aruncat pe podea răcnind: „Viol!“ Complicii ei trebuie să fi așteptat la ușă acel semnal, fiindcă au intrat în doar câteva clipite!

Prin sala tribunalului a răsunat din nou un iureș de exclamații de uimire și murmure, ca un val de vijelie pe mare, însă rumoarea s-a potolit curând, astfel că oamenii au putut auzi următorul act al dramei.

De Braose a rânjit plin de dispreț.

— Cum să dai crezare unei asemenea născociri? Asta nu-i decât încercarea disperată a unei femei care se străduiește să-și salveze bărbatul de ștreang! *Sheriff* de Revelle, de ce ne mai pierdem vremea ascultând asemenea brașoave?

Intervenția cavalerului depășise orice închipuire chiar și pentru de Revelle, cu toate că se simțea posedat de cei care îl năimiseră și pe de Braose.

— Tăcere, Sir! Cea față de care vorbești atât de necuviincios mi-e soră! Chiar dacă nu aprob mărturia unei soațe în astfel de împrejurări, oricât de lăudabile ar fi vorbele ei, ele nu se pot accepta fără dovezi serioase!

— O să-ți dau și dovezile trebuincioase, frate *sheriff,* s-a răstit Matilda, care vibra de patimă. În primul rând, arhidiaconul sau dirijorul de cor, ca oameni de vază ai Bisericii și ai lui Dumnezeu printre noi, să ne pună pe mine și pe acești ticăloși să jurăm pe Sfântul Testament că tot ceea ce rostim este adevărul gol-goluț. S-ar putea ca focul iadului să nu-i sperie pe acești oameni, niște păcătoși fără de leac – dar ați auzit despre mine că aș fi călcat vreodată cuvântul lui Hristos?

S-au auzit murmure și exclamații disprețuitoare din partea lui Fulford și a stăpânului său, dar Matilda mai avea de spus ceva zguduitor.

— Să luați în considerație și mărturia cameristei mele, Lucille. Ea se afla alături de mine în solariu și poate jura că fiece vorbă rostită de mine este adevărată. Și, în ultimul rând, vă rog să mă puneți la încercare cerându-mi să descriu straiele purtate de aceștia trei noaptea trecută – pentru că acum sunt îmbrăcați altfel. Spunând acestea, l-a fulgerat pe fratele ei cu o privire triumfătoare. Nici eu, nici camerista mea nu i-am mai văzut vreodată pe acești nespălați – și nici de aseară până la acest ceas. Iar de veți pune mâna pe îmbrăcămintea purtată de ei atunci – îndeosebi cămășuța verde din mătase pe care femeia asta de două parale o purta –, o să aflați că se potrivește leit cu descrierea pe care v-o fac eu acum, pentru că eu și Lucille ne-am dat seama că nu vom fi crezute.

A urmat un adevărat vacarm, atât în partea din față a tribunalului, cât și pe podium, fiindcă fiecare părea animat de dorința de a striga la ceilalți. Din mijlocul sălii s-au auzit strigăte de „Eliberați-l!“ „Întemnițați-i pe ticăloși!“ și „Opriți procesul!“

Soldații s-au străduit să-i împiedice pe Jocelin și pe Rosamunde să se repeadă la Matilda și la Lucille, o încăierare în care John de Wolfe era pregătit să se vâre, însă Gabriel și oamenii lui au reușit să-i țină pe toți la distanță unii de ceilalți.

Sheriff-ul a rămas pe marginea podiumului, părând neajutorat, până când, mai ales prin răcnetele ca de taur ale lui Ralph Morin și ale oamenilor săi, s-a restabilit ordinea. Arhidiaconul și amândoi *portreeve-*

ii s-au apropiat și i-au spus ceva la ureche lui de Revelle, și până și conetabilul s-a apropiat și i-a șoptit ceva plin de mânie. Nesigur, *sheriff*-ul a clătinat din cap, dar Matilda, care îl urmărise cu luare-aminte, s-a apropiat de marginea podiumului și i-a spus în față cu voce scăzută, ca să poată fi auzită doar de cei aflați în apropierea lor:

— Frate, aș mai putea spune și alte lucruri pe care le-am auzit de la fereastra solariului, unele care te privesc pe tine și îndeletnicirile tale din vremea din urmă. Vrei să le auzi rostite în public? Fiindcă, deși ieri mi-ai spus despre bărbatul meu lucruri care m-au făcut să-l urăsc, respectul meu față de tine s-a schimbat în dispreț.

Auzind acestea, Richard s-a simțit de parcă i-ar fi azvârlit cineva în cap un hârdău cu apă rece ca gheața. Și-a dat seama pe dată că era înfrânt, iar acum cel mai mult conta ce mai putea salva de la pieire, adică propriul rang și poate chiar și capul. Instinctul de supraviețuire s-a dovedit mai puternic, de aceea și-a azvârlit mâinile în aer și a răcnit să se facă liniște, fiind din nou sprijinit le Morin și de alții.

— Luând seamă de nepotrivirile ce par să învăluie aceste dovezi, nu am de ales decât să opresc procesul. Apoi a privit în jos, către acuzatori. Fiindcă veni vorba, îi sfătuiesc insistent pe reclamantă și pe martorii ei să-și întocmească altfel plângerea, contra căreia au apărut dovezi convingătoare pentru tribunal. De asemenea, acuzatul va fi eliberat, cu toate că reclamația are să fie cercetată cu luare-aminte cât de curând și adusă la cunoștința lui.

După aceste vorbe, din sală s-au auzit hohote disprețuitoare de râs, însă *sheriff*-ul, dorind cu disperare să împiedice orice dezvăluire privind contribuția lui la acea lucrătură, a continuat cu glas răstit:

— Tribunalul se retrage, iar părțile în proces își pot vedea de treburile lor.

S-a întors, cu gând să plece de pe podium, dar glasul lui de Wolfe a șuierat ca un pocnet de bici:

— Ba nu, *sheriff* de Revelle, nu ajunge doar atât!

Toată lumea a înghețat, urmărind cu sufletul la gură scena în care cei doi actori principali se confruntau.

— Acestor doi oameni nu li se poate îngădui iarăși să plece liberi. Ei sunt acuzați de omorul canonicului Robert de Hane, de uciderea lui Sir William Fitzhamon și de încercarea de a fura comoara ce aparține regelui. Toate acestea sunt plângeri ale Coroanei și cer ca acești oameni să fie trimiși în temniță pentru a aștepta sosirea justițiarilor regelui. De Wolfe a tăcut câteva clipe și s-a uitat în stânga, făcând un semn către acuzați. Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie de târfa ori de doftor, însă ceilalți doi trebuie aduși în fața tribunalului!

De Revelle a șovăit iarăși, deoarece ar fi trebuit să ia partea conspiratorilor conduși de Bernard Cheever. I se cerea să aresteze pe

cei cu care era în cârdășie, însă, după câteva clipe de gândire, și-a spus că acestora le-ar sta mai bine în temnița păzită de Stigand decât să scape și să le povestească lui Pomeroy și lui Cheever despre jocul dublu pe care îl făcuse. În timp ce încă stătea în cumpănă, Ralph Morin s-a aplecat spre el și i-a șuierat la ureche:

— Poți să spui ce vrei, *sheriff* de Revelle, dar eu nu i-aș lăsa pe aceștia doi să iasă din oraș!

Amenințat din toate părțile, de Revelle a dat aprobator din cap.

În fața podiumului a urmat o încăierare, încheiată aproape imediat, în cursul căreia, încântat, sergentul Gabriel a făcut un semn gărzilor sale să pună mâna pe de Braose și pe Fulford, pe care i-au copleșit sub o viermuială de brațe și picioare, după care cei doi au apărut plini de vânătăi și cu mâinile legate.

— Duceți-i de aici! a răcnit *sheriff*-ul, îngrozit de cele ce le-ar fi putut striga cei doi despre el după ce le trădase cauza.

În timp ce gărzile i-au dus aproape pe sus spre curtea interioară, de Revelle s-a grăbit să coboare de pe platformă și s-a făcut nevăzut, lăsându-l pe John de Wolfe în mijlocul mulțimii entuziaste, care se bulucea ca să-l felicite și să-l asigure că nu crezuse nici o clipă defăimările acelea nechibzuite – cu toate că unii dintre cei prezenți ar fi venit foarte încântați să-l vadă atârnat în ștreang dacă lucrurile n-ar fi luat acea întorsătură.

Imediat ce a scăpat de atenția mulțimii, de Wolfe a căutat-o din ochi pe Matilda, care îl impresionase peste măsură, pentru a-i mulțumi pentru intervenția ei și să plece împreună spre casa lor din Martin’s Lane. Însă ea se mistuise la fel de iute ca fratele ei, și împreună cu ea și Lucille, fără să-i adreseze nici o vorbă.

În timp ce gloata se îmbulzea să iasă din sala de tribunal, de Wolfe i-a văzut pe Thomas și trioul de la hanul Bush făcându-și de lucru prin preajma clădirii, de aceea s-a grăbit către ei. Cu toate că Nesta se purtase mereu cu fereală, nedorind să se laude cu relația ei dincolo de pragul tavernei, acum s-a agățat de mâna lui și, cu lacrimi în ochi, i-a spus de coșmarul trăit începând din zori, când aflase știrea despre întemnițarea lui.

— O să vin mai târziu ca să-ți povestesc totul, a promis el. Acum însă trebuie să o găsesc pe Matilda – cred că a plecat acasă.

Nesta a clătinat din cap.

— Am a mă îndoi, John. Treburile nu sunt chiar așa de simple cum crezi tu.

*

Avusese dreptate. Când a ajuns acasă, în Martin’s Lane, Mary, poate singura din tot orașul care nu aflase despre drama petrecută, i-a spus că nu văzuse nici picior de stăpână-sa. Nedumerit, de Wolfe s-a gândit

să dea fuga până la Rougemont, să vadă dacă nu cumva ea se întorsese la fratele ei, când, pe neașteptate, John de Alencon și Hugh de Relaga i-au bătut la ușă și apoi au intrat. Au stat de vorbă despre acțiunea nereușită de la Shire Hall, apoi s-au apucat să cerceteze lucrurile ce trebuiau făcute în continuare.

— Este limpede că nevasta ta a răsturnat o situație ce părea disperată, John. Oricare ar fi neînțelegerile dintre voi doi, ea a dovedit, dacă mai era nevoie, că legătura căsătoriei este de neclintit, a spus preotul, dovedind o înduioșătoare credință față de sfințenia acelei instituții pe care nu avea să o cunoască vreodată.

De Wolfe a avut sentimentul ușor supărător că acea explicație era prea simplă, însă a lăsat lucrurile așa cum erau.

— Bine măcar că am pus din nou mâna pe ucigașii bietului canonic, deși rămâne de văzut cum va proceda *sheriff*-ul în privința lor.

Arhidiaconul se aflase alături de *sheriff* când sora lui îl amenințase că va dezvălui anumite lucruri.

— Cred că de Revelle se cam îndoiește dacă să fie părtaș la această revoltă ce se pune la cale. El a reușit mereu să iasă basma curată și am o bănuială că și acum caută o cale de a scăpa de legăturile cu Pomeroy și cu oamenii lui.

Hugh de Relaga, elegant ca întotdeauna, dar de astă dată purtând o tunică roșie și o capă de culoarea muștarului, avea o minte ageră, pe care acum și-a pus-o la contribuție.

— Ne-am putea sluji de asta în propriul folos, a spus el îndatoritor. John, acum totul atârnă de dorința ta de a-ți vedea cumnatul spânzurat.

— Ce să înțeleg din asta? a întrebat coronerul cu un aer bănuitor.

— Dacă de Revelle ține să-și salveze pielea și, probabil, rangul de *sheriff,* s-ar putea să fie dispus să ne ajute să-i dăm în gât pe conspiratorii din comitatul nostru. Nu putem face prea multe în ce-i privește pe aceștia, dar sigur am reuși să întoarcem roata în ce-i privește pe Pomeroy și pe de Nonant.

De Wolfe a priceput încotro bătea Hugh de Relaga.

— Da, ar trebui ca Ferrars, de Courcy și, pesemne, Ralegh, să ajungă mâine aici, asta dacă Gwyn mi-a îndeplinit porunca. Ei pot aduce un număr mare de oameni – iar rebelii și-au pierdut deja căpetenia năimită, pe acest ticălos de Jocelin de Braose.

Om dornic de pace, de Alencon i-a privi cu o expresie întrebătoare.

— Dar cum ar putea *sheriff*-ul să joace un rol în toată această treabă?

De Relaga, amabil, dar mare pișicher, pentru că, deși ajunsese un negutător iscusit, își dorise mereu să fie un războinic, a profitat de situație ca să-și etaleze calitățile de strateg:

— Dacă va voi să cerșească în patru labe iertarea noastră, atunci ne-

am putea sluji de el ca să-i ademenească pe Pomeroy și pe de Nonant din fortărețele lor, astfel încât să punem gheara pe ei. Nu mai vrem asedii, așa cum s-a întâmplat anul trecut cu Tickhill și Nottingham.

De Wolfe s-a arătat neîncrezător și iritat de acea propunere.

— Stați puțin! De ce să scape nepedepsit acest porc? E un trădător, așa cum a fost și altă dată, și nu ne putem încrede în el.

— Dar e fratele soției tale, John, a spus arhidiaconul, dispus să ierte pe oricine.

— Ei, la naiba! În urmă cu un ceas era gata să mă trimită la spânzurătoare, iar acum să mă duc la el cu ramura de măslin înmână…

— Trebuie să întorci și celălalt obraz, John, i-a reamintit de Alencon cu blândețe.

— Dar ce facem cu episcopul, milostive arhidiacon? a întrebat Hugh. Nu sunt doar zvonuri că îl simpatizează pe Mortaigne.

— Ca și Richard de Revelle, vrea să fie de partea celor care câștigă, nu a celor care pierd. Deocamdată, cred că n-a făcut altceva decât să-ncerce marea cu degetul. Dacă i se pare prea primejdioasă această cale, are să bată în retragere. Numai că există și alți susținători înfocați ai prințului John în incinta catedralei. Unul dintre aceștia a fost azi în Shire Hall, iar el aspiră să devină chiar episcop dacă prințul ajunge pe tron.

Cu toții știau că de Alencon făcuse aluzie la dirijorul corului, însă, în acel moment, persoana lui nu constituia o primejdie.

În timp ce se pregăteau de despărțire, John a promis că se vor aduna din nou la sosirea lui Lord Ferrars și a celorlalți. Apoi a urcat în solariu și a descoperit că toate lucrurile Matildei – haine, broderii, inclusiv crucifixul – dispăruseră. Nedumerit, s-a apropiat de zidul despărțitor și a constatat că, privind în jos și puțin într-o parte, putea vedea o parte din locul în care Rosamunde se dăduse în spectacol în noaptea precedentă. Mary curăța cenușa din vatră și a auzit-o limpede cum îngâna un cântecel și-i vorbea lui Brutus, astfel că afirmațiile Matildei cum că auzise totul erau pe de-a-ntregul credibile.

Cum se simțea murdar după noaptea petrecută în temnița, a încălcat regula de a se primeni de două ori pe săptămână, astfel că s-a dus în curtea din spate și s-a spălat cu apa călâie dintr-un hârdău, folosind săpun făcut din seu de capră și fereguță ca să scape de mizerie, apoi s-a bărbierit cu cuțitul pe care îl ascuțise special pentru așa ceva. Mary i-a adus haine curate și a azvârlit straiele purtate în temniță într-un cazan cu apă fiartă, ca să ucidă păduchii și puricii luați de acolo. Apoi, credincioasa fată i-a pus dinainte ceva de-ale gurii, făcându-l să se simtă primenit și sătul, însă neliniștit din cauza mai multor lucruri, îndeosebi din pricina locului în care se afla nevasta lui și a dispoziției acesteia.

Avea senzația cumplită că pledoaria înfocată pe care o ținuse în apărarea lui pornise din alte motive decât dragostea față de el.

CAPITOLUL TREISPREZECE
În care *Crowner* John stă de vorbă cu nevasta

Pe la mijlocul dimineții, de Wolfe n-a mai răbdat să stea în casă: murea de curiozitate să știe dacă Gwyn reușise să-i găsească pe sprijinitorii regelui și îl îngrija Matilda. Și-a dat seama de ironia situației, căci, după ce ani și ani în care îndurase toanele ei și o ocolise ori de câte ori i se ivise prilejul, acum îl preocupa soarta ei.

Înfofolit în mantia din blană de lup, a ieșit pe străzile reci și umede, fiind întâmpinat cu saluturi și cu zâmbete de cei care aveau știință despre judecata la care fusese supus. Cămăruța lui din turn era pustie, asta pentru că ofițerul său era plecat și, după ce respirase ușurat că-și văzuse stăpânul liber, Thomas se apucase din nou să scormonească după planul comorii prin biblioteca din capitul.

Când a coborât din nou în curtea interioară, coronerul a fost oprit de mulți oameni care l-au felicitat zgomotos, cele mai entuziaste vorbe venind din partea lui Gabriel, care acum trăia satisfacția de a-i vedea întemnițați pe de Braose și pe Fulford.

În sala din donjon, a primit aclamații la fel de vii și și-a găsit scăparea în încăperea *sheriff*-ului, însă acolo nu era nimeni. După ce o recuperase de la mai-marele său, economul era fericit să-și umple salteaua cu paie proaspete.

— Sir Richard a plecat, domnule, dar nu știu unde, i-a explicat el. Nici doamnele nu mai sunt aici. Cineva a trimis o gardă cu o cotigă pentru a le duce lucrurile altundeva.

De Wolfe s-a întrebat în treacăt dacă nu cumva Richard de Revelle o ștersese în galop odată cu apariția zorilor, ca să scape de belele, dar acest lucru i s-a părut puțin probabil. Acum avea prilejul să-și răscumpere încă o dată greșeala, căci având două conace și soția la țară nu era de crezut că va deveni proscris sau abjurant și va părăsi țara.

În ce o privea pe Matilda, transportul iubitelor ei straie și nimicuri cu o cotigă însemna că nu ajunsese departe – și singurul loc în afară de casa din Martin’s Lane era locuința verișoarei ei din North Street, asta dacă nu cumva se dusese să trăiască în păcat cu preotul gras de la St Olave, a gândit el cu cinism.

Era exclus să o înfrunte în casa verișoarei, fiindcă acea femeie era chiar mai acră decât Matilda. De aceea, s-a întors acasă, simțindu-se ciudat de neisprăvit, având senzația că plutea în derivă, chiar dacă acum ceea ce-i lipsea era prezența exasperantă, dar familiară a nevestei.

Ajuns în vestibul, și-a lepădat mantia și încălțările și a intrat în sala mare, hotărât să bea un pahar de vin roșu înainte ca Mary să-i aducă de mâncare. Cum a trecut pragul, a rămas trăsnit ca din senin văzând-o pe Matilda stând țeapănă în capul mesei lungi. Era îmbrăcată cu hainele de stradă, având pe ea până și o mantie din piele subțire, cu glugă, încă umedă de ploaie, peste bonetă. S-a apropiat grăbit de ea și a întins mâinile, însă ea s-a ferit și s-a retras din calea lui. De Wolfe a observat că și fața o avea umedă mai jos de ochi, însă nu din cauza ploii.

— Voiam să-ți mulțumesc pentru ceea ce ai făcut azi-dimineață, a zis el cu un aer umil. Mi-ai salvat viața.

Matilda a ridicat o mână, făcând un gest de refuz.

— John, trebuie să-ți vorbesc, a spus ea precipitat. Am venit să mă împac cu tine.

De Wolfe s-a simțit deconcertat. Cum asta, doar el păcătuise, și el ar fi trebuit să ceară iertare pentru preacurvie, mai ales după ce se bucurase de sprijinul ei public. De ce să-i ceară ea iertare? A încercat să o determine să se așeze lângă foc, însă Matilda a refuzat și a continuat să troneze ca o statuie de piatră în mijlocul încăperii.

— Am procedat așa din cauza fratelui meu. Nu era cinstit ca tu să suferi din pricina lui.

De Wolfe a început să priceapă. Știa că Matilda îl prețuise mult pe Richard, nu atât datorită legăturii de sânge dintre ei, ci pentru că era ambițios, știutor de carte, deținătorul celei mai înalte dregătorii din comitat și chiar mai dornic de ascensiune socială decât ea. Acum, sora lui descoperise că idolatrizase un uriaș cu picioarele de lut, care nu era decât un trădător al regelui pe care ar fi trebuit de fapt să-l reprezinte. În urmă cu un an, ea nu reușise să accepte acea cădere în dizgrație a lui Richard, gândind că fusese vorba despre gelozia unora, însă, de asta dată, trebuia să fi auzit ceva cu propriile urechi dacă își pierduse orice încredere în idolul ei. Cu un glas mohorât, Matilda i-a confirmat bănuielile.

— Seara trecută, m-am întors cu Lucille să-mi iau restul de straie. Fata aia, Mary, nu era aici, iar tu dormeai buștean, așa că ne-am dus în solariu ca să-mi împachetez lucrurile. Glasul a început să-i tremure ușor. Nu te-am trezit, fiindcă nici nu voiam să te văd, John. Apoi a apărut femeia aceea și am auzit tot ce s-a vorbit, cum te-a tras pe sfoară și s-a prefăcut că a fost siluită. După aceea au intrat ticăloșii

aceia, asta după ce sigur așteptaseră afară un semnal de la ea.

Nesigură pe picioare, Matilda s-a legănat puțin, iar John a luat-o hotărât de braț. De data asta femeia nu s-a mai opus, astfel că a condus-o până la scaunul ei preferat de lângă foc. S-a așezat în fața ei și a rămas în așteptare.

— Totul a fost respingător, însă disprețul arătat de acel Jocelin față de fratele meu a pus capac. Cu toate că m-am străduit să-mi alung asta din minte, n-am reușit! Trebuie să recunosc față de mine însămi că Richard s-a însoțit iarăși cu dușmanii regelui. Sunt îngrozită, John, îl urăsc pentru asta, însă, în același timp, mi-e teamă pentru el. E un neghiob. Ambiția pe care i-am admirat-o atât de mult s-a vădit atât de copleșitoare, încât îl va distruge, asta dacă nu ar putea fi apărat cumva.

Glasul i-a devenit mai puternic, trădându-i agitația crescândă pe măsura ce se lăsa cuprinsă de emoție, astfel că ea a întins mâna și l-a prins pe John de braț.

— Mândria mă împinge în altă direcție după ce mi s-a dezvăluit despre tine și femeile acelea. Nu că n-aș fi avut știință de situație, lucru ce li se întâmplă mai tuturor nevestelor. Dar să-mi spună așa ceva chiar fratele meu, pentru ca apoi să-și trimită servitorul ca un trepăduș oarecare ca să-i arunce același lucru și hangiței tale a fost o dovadă de cruzime din partea lui Richard. Acum știu că aceea a fost o încercare prostească de a-ți închide gura în legătură cu trădarea lui, însă pe mine m-a lovit în adâncul inimii. Ajunsă aici, Matilda a suspinat și și-a trecut mâneca largă peste ochi. Apoi, să conspire ca să te condamne pentru siluire, iar asta doar ca să-ți cumpere tăcerea, a fost de zece ori mai nedrept, și-l urăsc pentru ce-a făcut – dar mă tem pentru viața lui, John! Matilda și-a tras nasul cu putere și l-a strâns și mai tare de braț pe John. Ajută-ne, te rog! Fă tot ce-ți stă în putință ca să-l salvezi pe netotul ăsta de el însuși!

De Wolfe și-a dorit în acele clipe ca pământul să se despice și să-l înghită. Cum îl deranja orice emoție prea evidentă, acum văzându-și soția în lacrimi – când ea se arăta aproape mereu netulburată –, rugându-l atât de fierbinte să-i salveze viața fratelui ei, John a simțit că se chircește cu totul – însă o părticică din el s-a înmuiat, făcându-l să simtă o milă sinceră pentru suferința ei. Ar fi fost prea mult să se spună că începuse să simtă o afecțiune vecină cu iubirea – Matilda îi fusese un adversar prea acerb și dușmănia dintre ei ținea de prea multă vreme pentru ca lucrurile să stea astfel – cu toate astea, împotriva voinței lui, și-a lăsat cealaltă mână peste a ei și i-a strâns-o cu stângăcie.

— Bine, Matilda, o să fac tot ce pot. Richard e nevolnic, se dă după cum bate vântul. N-am avut niciodată încredere în el – dar, de dragul tău, o să fac tot ce-mi este în putință. Ar mai fi o cale de salvare, dar numai dacă prostovanul are să facă așa cum i se va cere.

Printre lacrimile care deja își croiseră făgașe subțiri prin pudra de pe obrajii ei buhăiți, fața Matildei s-a luminat.

— Are s-o facă, John. Mă îngrijesc eu de asta. După ce o să termin ce am a-i spune, a urmat ea îndârjită, are să facă orice i se cere!

Apoi ea s-a ridicat în grabă, redevenind acea Matildă pe care o cunoștea bine, afișând o expresie care prevestea bucluc pentru fratele ei.

— Lucille! a strigat ea, ridicându-și capul către despicătura îngustă din peretele solariului. Lucille, plecăm neîntârziat.

În timp ce a condus-o până la ușă, de Wolfe a oftat. Vălul ce se ridicase ca să-i ofere o imagine de o clipă a sufletului Matildei căzuse la loc, iar femeia pe care o știa dintotdeauna și pe care trebuia să o suporte cu stoicism revenise în viața lui.

*

Ajuns la ușa dinspre stradă, John i-a cerut nevestei să se întoarcă acasă, dar ea a refuzat.

— Încă nu, John, e prea curând. Trebuie să îndrept nenorocirea asta și apoi să-mi pun gândurile în ordine. Acum urăsc toți bărbații, inclusiv pe tine și pe fratele meu. O să rămân o vreme la verișoara mea.

Matilda a ieșit călcând țanțoș, urmată îndeaproape de antipatica franțuzoaică, pe fața căreia rânjetul acela părea de nedezlipit, iar de Wolfe și-a exprimat speranța, de dragul nevestei, că încrederea recent căpătată în legătură cu soarta fratelui ei nu suferea de un optimism exagerat. El, unul, nu se sinchisea dacă de Revelle avea să atârne în ștreang ori nu, pentru că așa merita – însă, într-un fel, n-ar fi voit să o mai amărască pe soția sa, a cărei stea călăuzitoare tocmai dispăruse de pe cer.

Le-a urmărit cum mergeau cu capetele plecate ca să se ferească de vântul înghețat care aducea cu sine picături de ploaie amestecate cu lapoviță, până au dispărut după colț, prin pasajul ce unea strada mare de incinta catedralei. După ce s-a întors înăuntru, a văzut-o pe Mary trăgând cu ochiul din culoarul de trecere către curte.

— A plecat stăpâna? a întrebat ea. M-am ferit din calea ei. Când a venit, avea o căutătură care ar fi-mpietrit și-un înger.

De Wolfe a zâmbit strâmb.

— După atâția ani de zile, e prima oară că mi-e milă de ea, a zis el și a oftat. Acum adu-mi cina, fetițo! a bubuit el, simțind că-i revine buna dispoziție obișnuită, și i-a dat un sărut lui Mary și o palmă peste fund.

Clopotele catedralei au continuat să măsoare ceasurile, iar cu fiecare nouă bătaie a lor, coronerul a început să devină tot mai nerăbdător să-l vadă întors pe Gwyn. Și-a mâncat prânzul, tipic pentru vreme de iarnă, alcătuit din pește sărat și carne fiartă de porc, iar pe la ceasurile două după-amiază a auzit zgomot de copite și nechezături venind din stradă,

semn că sosiseră câțiva călăreți la potcovăria de peste drum.

Curând sala mare a început să forfotească de bărbați voinici, cu toții pătrunși de umezeală, flămânzi și însetați. Mary nu mai prididea să aducă bere și vin, apoi toată mâncarea pe care a putut-o găsi la repezeală. Cei sosiți erau Gwyn, Lord Guy Ferrars, fiul său, Hugh, Reginald de Courcy, Walter Ralegh și Alan Furnellis, ultimii doi fiind proprietari de pământuri din partea de miazăzi a comitatului. Simon, sluga lui de Wolfe, a fost îndată trimis în incinta catedralei și s-a întors curând însoțit de arhidiacon.

Un băiat de la potcovărie a dat fuga până la castelul Rougemont și a venit cu conetabilul Ralph Morin, întrucât acesta era numit direct de rege.

După ce s-au încălzit și s-au îndestulat, s-au așezat în jurul mesei mari ca să țină sfat de război. Mai întâi, de Wolfe le-a povestit ce se întâmplase, îndeosebi uneltirea perversă care să-l împiedice să se ducă la justițiarul suprem ca să-l anunțe de rebeliunea ce se pregătea. Fără să uite de Matilda și de promisiunea pe care i-o făcuse, a lăsat deoparte unele amănunte legate de amestecul *sheriff*-ului și a dat de înțeles că Richard de Revelle fusese manevrat și manipulat de capii revoltei, ca să ajungă într-o situație din care să nu poată avea scăpare. Din expresiile unora dintre ascultători s-a lămurit că aceștia aveau îndoieli cu privire la cinstea deplină a *sheriff* -ului, însă aveau de rezolvat probleme mai importante.

— Cât de pregătiți sunt trădătorii ăștia să treacă la acțiune? a întrebat brusc Guy Ferrars, cel mai puternic dintre baronii prezenți.

Acesta era un bărbat masiv și ciolănos, cu o față rubicondă, pe jumătate ascunsă de barbă și mustață, ambele castanii. Cu toate că-i era pe deplin credincios regelui Richard, era un om intolerant, arogant, normand până în măduva oaselor, care ar fi trebuit să se nască mai devreme cu un veac, astfel încât să-și poată crea propriul imperiu. Fiul său era plămădit din același aluat, dar ținea prea mult la băutură și la femei ca să semene întru totul cu tatăl său.

— Au un număr de mercenari – și s-ar părea că se slujesc de mulți renegați drept pedeștri, i-a răspuns John. Nu avem de unde ști câți oameni au cu totul, fără să trimitem iscoade la taberele lor, dar măcar îl avem pe comandantul lor în temniță, mă refer la acel Jocelin de Braose.

— Trebuie să stârpim răzmerița din fașă, și cât mai repede, a spus de Courcy, o altă mărime din Devon.

Mai în vârstă decât ceilalți, el era complet chel, fiind însă păros la față, pe care barba îngustă se unea cu mustața subțire și rară. Relațiile dintre el și Ferrars se cam răciseră după moartea recentă a fiicei lui de Courcy, care urma să-l ia în căsătorie pe Hugh Ferrars, însă, spre ușurarea coronerului, acum cei doi păreau a fi cei mai buni prieteni din

lume.

— Trebuie să le prindem căpeteniile pe nepregătite, dacă reușim, a mormăit Ferrars. Să ne slujim de aceleași fel de urzeli ca acelea pe care le-au folosit împotriva ta, *Crowner.* Nu vrem o luptă între armate, dacă s-ar putea.

S-au auzit murmure de aprobare din partea lui Ralegh și Alan de Furnellis, care, după ani în șir lipsiți de încăierări în regiune, nu aveau nici o dorință să li se tulbure viața tihnită.

Aceasta era calea pe care o dorise și coronerul.

— Cred că avem prilejul de a proceda întocmai. După cum îi știm trecutul, Richard de Revelle le este măcar cunoscut acestor uneltitori, iar până ce știrile legate de întâmplările de azi ajung și la urechile lor, el este deocamdată o persoană agreată de ei.

— Și la ce ne slujește asta? a mârâit nemulțumit bătrânul Ferrars.

— Vrem să-i scoatem pe Henry de la Pomeroy și pe Henri de Nonant din castelele lor. Ei au pus în mișcare acest plan ca să-mi închidă gura. Au dat greș în mod jalnic, dar ei încă nu știu asta. Dacă *sheriff*-ul le trimite un mesaj cerând o adunare urgentă în legătură cu coronerul, într-un loc departe de orice adăpost de-al lor, atunci le putem întinde o cursă și așa tăiem capul șarpelui otrăvit.

Au continuat să ticluiască acel plan și nu li s-a părut a avea vreo meteahnă, asta atâta vreme cât îl puteau aplica.

— Dar nu călcăm legea? a întrebat Ralegh, un bărbat cu sprâncene negre și dese, arătând ca o copie ceva mai palidă a lui John de Wolfe.

— La naiba cu legea! a strigat Hugh Ferrars, cunoscut pentru iuțeala cu care-i sărea țandăra. Da’ trădarea e după lege? Porcii ăștia ar trebui legați de cai și rupți în bucăți – spânzurătoarea e prea blândă pentru ei.

— Ei, mai întâi să-i prindem, a intervenit vocea calmă a rațiunii, venind din partea lui Alan de Furnellis, un senior mai tânăr, de pe o moșie din apropiere de Brixham. Trebuie acționat chiar la noapte. De îndată ce vor afla că acest de Braose este întemnițat, nu vor mai avea încredere în *sheriff,* care ar trebui să-i apere pe uneltitori. Doar știți cât de repede se răspândesc veștile proaste pe la noi.

De Courcy s-a uitat înspre John de Alencon.

— Care e poziția Bisericii în treaba asta? Se știe că episcopul e părtinitor într-o asemenea problemă.

— Cred că visează să fie uns la Canterbury dacă prințul John ajunge pe tron. Sub un nou rege, Hubert Walter nu va mai rămâne acolo nici o clipă, și-ar trebui să fie fericit dacă rămâne cu capul pe umeri. Însă în această situație am îndoieli că Henry Marshal ar dori să facă pasul trădării – doar dacă ar avea un semnal limpede că se va alia cu cei care câștigă.

După alte discuții, au hotărât să vorbească neîntârziat cu *sheriff*-ul și

să-i dea un ultimatum: ajută-ne, altfel s-a terminat cu tine!

Anticipând că în ziua următoare aveau să participe la un conflict armat, vizitatorii au decis să rămână în Exeter peste noapte. Ferrars și de Courcy aveau case în oraș, iar ceilalți doi s-au dus să-și caute adăpost la o tavernă, astfel că restul au pornit spre Rougemont să discute între patru ochi cu Richard de Revelle.

L-au găsit în iatacul lui, stând la masă, cu câteva rulouri și pergamente uitate în fața sa. Când au pătruns neanunțați, *sheriff*-ul a sărit în picioare înspăimântat, palid la chip, socotind că era vorba despre trimiși ai lui Richard Inimă-de-Leu veniți să-l aresteze.

Era prima oară că de Wolfe îl vedea de la eșecul din Shire Hall, iar Richard a reușit cu greu să-l privească drept în ochi. A început să bâiguie o explicație neconvingătoare despre faptul că fusese indus în eroare de femeie și de Braose, însă coronerul l-a întrerupt fără multe menajamente și, fără a-l acuza de-a dreptul de complicitate în complot, i-a expus propunerile lor pentru prinderea prin viclenie a căpeteniilor.

Sheriff-ul a încercat să scape de răspundere spunând că nu avea cunoștință de amestecul lui Pomeroy ori a lui de Nonant și că nu avea nici o influență asupra lor. Exasperat de atâta pierdere de vreme, de Wolfe s-a întors către Ferrars și de Courcy.

— Cred că s-ar cuveni să-i explic cumnatului meu situația între patru ochi, a zis el apăsat. După cum vă dați și singuri seama, în tărășenia asta sunt și probleme de familie, care au legătură cu soția mea.

Apoi aproape că l-a dus târâș pe Richard în iatacul alăturat și a închis ușa cu un gest ferm.

— Te rog să înțelegi, și încă repede, Richard! a rostit el scrâșnind printre dinți. Dacă ții la viață – și probabil la funcția de *sheriff –,* o să faci întocmai cum îți zicem noi, fără nici o șovăială.

La acestea, Richard a făcut o ultimă încercare disperată de a se arăta indignat.

— John, acum câteva ore era să te vezi în ștreang. La urma urmelor, am doar cuvântul Matildei despre cum s-au petrecut lucrurile, și s-ar putea ca ea să fi inventat totul ca să te apere, așa cum a dat și de Braose de înțeles.

De Wolfe și-a înfrânat pornirea de a-i trage un pumn sănătos peste mutra idioată.

— Sora ta e mâhnită până peste poate, nu atât de primejdia în care m-am aflat – fiindcă prea puțin o doare de mine –, ci de felul în care ai trădat-o. Richard, iubirea se transformă imediat în ură, iar viața ta atârnă de un fir subțirel pe care-l poate tăia Matilda. Ea a auzit din gura lui de Braose despre amestecul tău în uneltire. M-a implorat să-ți dau o șansă de a te salva. Dacă nu te agăți de asta cu ghearele și cu dinții, ea își va adăuga denunțul la cel pe care-l voi face eu. Ești un om sfârșit,

Richard. Dacă vrei să-ți păstrezi ochii, boașele și capul, nu ai de ales! Așadar, alege acum!

A rostit acele vorbe apăsat și cu brutalitate, astfel că de Revelle, cu moralul la pământ, a dat din cap cu un aer nenorocit. S-au întors în camera mare și s-au apucat să stabilească amănuntele practice. În mai puțin de o oră, sergentul Gabriel a pornit în galop spre castelul Berry Pomeroy, folosind cel mai bun cal, sperând să facă tot drumul până la căderea întunericului.

*

Indiferent ce avea să-i aducă ziua următoare, John de Wolf a petrecut o seară și o noapte pline de încântare. Alungând îngrijorarea, amestecată cu sentimentul vinovăției, pe care o simțea pentru Matilda, s-a dus la Bush să mănânce și nu s-a întors acasă decât după micul dejun a doua zi. La tavernă a fost din nou asaltat de cei care-i adresau numai cuvinte de bine și i s-a oferit cidru și bere cât să umple troaca de adăpat caii de afară. În cele din urmă, a reușit să se așeze lângă foc, cu Nesta alături, și să înfulece o rață tânără prăjită în grăsime, urmată de pâine și miere. După ce i-a povestit țiitoarei lui toate întâmplările acelei zile pline de evenimente, ea s-a ghemuit lângă el și, treptat, spaimele legate de acuzația de viol și de o posibilă condamnare la spânzurătoare s-au mistuit.

— Ai fi fost în primejdie dacă nu te-ar fi apărat Matilda? a întrebat ea.

— Ar fi fost mult mai greu să scap, a mormăit el. Îl aveam doar pe Gwyn, care plecase după ceilalți sprijinitori ai regelui, și doar pe asta mă bizuiam, iar ei n-au sosit decât în astă după-amiază. Aproape sigur aș fi fost condamnat de șarlatanul acela alunecos de la castel. Dacă m-ar fi dus în Magdalen Street spre sfârșitul săptămânii, asta e o altă mâncare de pește.

Unul dintre drumurile ce porneau din oraș către răsărit, Magdalen Street, era locul în care se înălța spânzurătoarea.

Velșa a rămas tăcută o vreme, încercând să alunge imaginea iubitului ei zbătându-se în chinurile morții la capătul ștreangului, în timp ce căruța trasă de un bou îi era luată de sub picioare. S-a cutremurat, deși asistase la asemenea scene de multe ori, fiindcă execuțiile prin spânzurare, ce se petreceau de două ori pe săptămână, erau o sursă de distracție publică în orice oraș.

John și-a înmuiat degetele într-un vas cu apă adus la masă de Edwin și și-a șters grăsimea de rață de pe ele cu o cârpă. Apoi și-a strecurat mâna pe sub masă și a plimbat-o pe coapsa Nestei, simțindu-i carnea fierbinte pe sub rochia din pânză. Ea l-a înghiontit cu cotul în joacă.

— Toată săptămâna ai alergat după femei, vulpoi bătrân, a murmurat ea. Întâi, Hilda, lua-te-ar cine-o fi, apoi frumoasa Rosamunde din Rye! S-a aplecat mai mult și i-a șoptit la ureche: Dar cu ea nu ți-a

mers, așa-i?

Cu mâna cu care o mângâia i-a tras o pișcătură.

— Nu, doamnă, nu! Deși trebuie să recunosc că merită tăvălită nițel. Numai că mie-mi plac femeile care o fac de bunăvoie. Nu cred că siluirea mi-ar da aceeași bucurie.

O oră mai târziu, în cămăruța de la catul de sus, de unde, prin pereții subțiri, se auzeau și oaspeții plătitori sforăind sau murmurând pe saltelele lor de paie, John i-a oferit o ilustrare pe viu a spuselor de mai devreme.

CAPITOLUL PAISPREZECE
În care *Crowner* John își felicită copistul

Mesajul pe care Gabriel l-a dus lui Henry de la Pomeroy era privitor la o întâlnire de urgență cu Richard de Revelle la amiază în ziua următoare. Locul ales era vadul de traversare al râului Teign, în apropierea satului Kingsteignton, aflat la jumătatea distanței dintre Exeter și Totnes. Sergentul s-a arătat în mod voit neștiutor în legătură cu motivul acelei întâlniri, susținând că *sheriff*-ul nu-i mai spusese și altceva. Cu toate acestea, s-a făcut a scăpa o vorbă cum că totul e referitor la coroner, despre care a zis că fusese condamnat pentru siluire și azvârlit înapoi în temniță ca să aștepte executarea sentinței. Cam fără chef, Pomeroy a acceptat să trimită vorbă lui Henri de Nonant la Totnes și lui Bernard Cheever, în zorii zilei următoare, și să-i convoace la Kingstegnton la ora cuvenită.

Deși se așteptase să îi însoțească la adunare, Gabriel, după ce i s-a dat să mănânce în zori, a fost trimis îndărăt la Exeter – însă el nu a mers decât până la vadul râului, să aștepte desfășurarea evenimentelor. Acolo râul era îngust, situat mai sus de locul în care ajungea fluxul, și, pe fiecare mal, copacii coborau până aproape de maluri. Cu un ceas înainte de amiază, așa cât putea el să judece după soarele ascuns de norii cenușii, a auzit un șuierat dinspre răsărit și, pătrunzând mai adânc în pădure, a găsit o mică armată alcătuită din oameni de-ai săi, împreună cu conetabilul, coronerul și ofițerul său, plus nobilii care se adunaseră la Exeter în după-amiaza dinainte.

Sergentul a confirmat că Pomeroy și părtașii la uneltire înghițiseră momeala, astfel că, neîntârziat, Ralph Morin s-a apucat să organizeze ambuscada. A trimis douăzeci de gărzi înarmate dincolo de râu, ca să se ascundă de fiecare parte a drumului, poruncindu-li-se să stea pitiți bine printre copaci. Alții s-au împrăștiat în formă de evantai de-a lungul ambelor maluri, topindu-se în desișul pădurii, împreună cu toți ceilalți veniți din Exeter, mai puțin Richard de Revelle și un soldat drept escortă, care au rămas călări la vedere, pe malul dinspre răsărit al râului Teign.

După un ceas de așteptare, pe malul celălalt a apărut un grup de călăreți cu coifuri, care s-au oprit în umbra copacilor. După câte se

părea, patru alcătuiau garda; ceilalți trei aveau mantii viu colorate peste tunici. Aceștia au făcut semn cu mâna către *sheriff,* care le-a răspuns la salut, apoi ambele grupuri au coborât, fiecare de pe malul său, până în apa vadului.

S-a auzit un sunet de corn, urmat de zgomot puternic de copite, când soldații lui Morin au pornit în goană pe drum, căzând în spatele nou-sosiților. O altă ceată de călăreți înarmați a apărut dintre copaci, și cu toții i-au încercuit pe vizitatori. Consternați, aceștia și-au întors caii, însă nu au găsit nici o cale de scăpare, deoarece dinapoia *sheriff*-ului au sosit alți soldați, care au tăiat orice cale de retragere peste râu.

Totul se încheiase fără luptă. Forța care organizase ambuscada s-a apropiat încet, alcătuind un cerc larg în jurul celor șapte oameni, dintre care nici unul nu-și scosese spada din teacă în situația ce se vădise fără ieșire.

De Revelle a pornit prin apă spre ei, împroșcând cu stropi în jur, urmat îndeaproape de coroner și de Guy Ferrars, precum și de cei care au venit după ei.

Când s-a apropiat de călăreții prinși în ambuscadă, *sheriff*-ul s-a oprit brusc.

— Nu sunt cei pe care-i vrem noi! a strigat el. Am fost trași pe sfoară!

O clipă mai târziu s-au lămurit cu toții că prinșii erau soldați de rând din garnizoana castelului Pomeroy. Coifurile cu apărători de nas și apărători din zale pentru gât și umeri care acopereau totul, în afară de față, îngăduiau recunoașterea chipurilor doar de aproape – iar podoabele bogate de pe mantii nu făcuseră decât să contribuie la acea păcăleală.

— Noi trebuia să-l escortăm pe *sheriff* până la castelul Berry Pomeroy, dacă apărea singur, a spus cu glas gros șeful gărzilor, care jucase rolul lui Pomeroy.

Nu părea să se teamă că fusese prins, deoarece, cum nu știa nimic din cele ce se petreceau, nu făcuse altceva decât să asculte de poruncile stăpânului său.

Dezamăgiți la culme, fără să mai descalece, conducătorii forțelor din Exeter s-au strâns imediat să se sfătuiască. De Revelle a început de îndată să se apere, strigând că el își jucase rolul cât se poate de bine și că nu avea nici o vină că neîncrederea și șiretenia lui Pomeroy le dăduseră toate planurile peste cap.

Nu aveau decât să facă neîntârziat cale întoarsă.

— Nu putem asedia castelele Totnes și Berry Pomeroy cu forțele pe care le avem aici, a spus răstit Guy Ferrars. Hubert Walter și regele să hotărască ce cale trebuie urmată.

Toți au aprobat spusele lui Ferrars, fiindcă nimeni n-ar fi dorit

declanșarea unui război în Devonshire fără sprijin regal.

— Dați-le drumul acestor oameni să se întoarcă la stăpânul lor, a sugerat Ralph Morin. În cazul unei răzmerițe, șapte oameni în plus sau minus nu contează – iar ei le vor spune lui Pomeroy și celorlalți uneltitori că secretul lor a fost dat în vileag și-l știe toată lumea.

De Wolfe a scăpat o înjurătură, dar s-a împăcat cu judecata limpede a conetabilului.

— Cred că mulți sprijinitori se vor gândi de două ori acum, când vor înțelege că, în câteva zile, la Winchester vor ajunge vești despre cele ce se petrec aici, a zis el pe un ton resemnat.

Oamenii de la castelul Berry Pomeroy au fost trimiși să-și vadă de drum, însă cu un mesaj către stăpânul lor că în aceeași zi vor fi trimiși mesageri să ducă vestea la justițiarul suprem și la judecătorii regelui.

— Asta o să le strice somnul câteva nopți la rând! a spus John. Ori își vor cumpăra iertarea cu amenzi sănătoase către vistieria regatului, ori își vor ticsi castelele pentru un asediu îndelungat. Cred că prima soluție îi va scoate mai ieftin.

Dezamăgiți că nu avuseseră parte de o luptă în toată regula, și-au întors caii și, pătrunși de umezeală, au pornit pe drumul de întoarcere spre oraș.

*

Înainte ca sprijinitorii regelui să se ducă pe la casele lor, s-a ținut un ultim sfat în camera *sheriff*-ului de la castelul Rougemont. Rostul lui principal a fost să îl lămurească pe deplin pe Richard de Revelle că știau cu toții despre purtarea lui îndoielnică în timpul din urmă și că rămânea a fi pus la încercare pe o perioadă nedefinită. Cum îi era beteșugul, el s-a sucit și s-a învârtit, găsindu-și scuze, în primul rând încercând să susțină că ținuse legătura cu uneltitorii doar ca să afle cine erau aceia și să le știe intențiile. Nimeni nu s-a lăsat convins de justificările lui lipsite de temei, iar Guy Ferrars a încheiat adunarea, rezumând totul astfel:

— Dacă n-ar fi fost rugămintea cumnatului tău, care, cum e firesc, voiește a o păzi pe nevasta lui de o asemenea rușine, noi te-am denunța lui Hubert Walter și l-am lăsa să hotărască așa cum consideră el potrivit. Însă, de data asta ne facem că suntem orbi, deși orice șoaptă ori purtare necuvenită te va condamna. Ai priceput?

După ce i se spusese cam același lucru în felurite moduri, de Revelle a înțeles, fără a mai încăpea nici o umbră de îndoială, că din acea clipă înainte va trebui să meargă pe calea dreptății, iar asta sub ochiul necruțător al lui John de Wolfe.

După ce adunarea s-a sfârșit, a rămas singur cu coronerul în camera sa. Afară se întuneca. Cu stângăcie, a început să bâiguie niște mulțumiri, amestecate cu scuze, însă de Wolfe i-a tăiat-o scurt:

— Lasă astea acum, Richard, dar o să stau cu ochii pe tine la fiecare mișcare pe care o faci. Ca să fiu mai precis, vreau să știu ce facem cu ticăloșii aceia care se află în celulele de sub noi.

Sheriff-ul n-ar fi vrut să le facă nimic ucigașilor, pentru că le îngăduise deja să plece nestingheriți, însă nu a îndrăznit să dea din nou dovadă de aceeași părtinire ori nepăsare, fiindcă deasupra capului îi atâma sabia lui Damocles cu care îl amenințaseră fidelii regelui.

— Tu ce părere ai, John? a întrebat el, cu un aer diplomatic. Chiar ai dovezi de nezdruncinat împotriva lor?

— Am o mărturisire a lui Fulford, semnată de trei oameni și scrisă imediat după aceea de copistul meu, s-a răstit de Wolfe la cumnatul său. Adevărat, îl numește pe Jocelin de Braose pentru ambele omoruri, însă scutierul său l-a însoțit în ambele cazuri și trebuie să fie considerat părtaș la crime. Cât privește încercarea de a fura comoara îngropată de Saewulf, i-am văzut pe amândoi cu ochii mei – iar apoi ambii au încercat să-i ucidă pe reprezentanții regelui, atunci când i-au somat. Există dovezi suficiente ca să-i condamnăm întreit.

În ciuda prăbușirii sale dramatice, de Revelle și-a recăpătat șiretenia care îl caracterizase până atunci. Întrevăzuse o șansă de se spăla pe mâini de toată afacerea, chiar dacă asta însemna o abatere considerabilă față de atitudinea pe care o avusese până atunci:

— Atunci acestea sunt Plângeri ale Coroanei, John! Trebuie să le pui dinaintea Curții de Judecată Generale Itinerante, la următoarea sa întrunire. Ai ținut atât de mult la un asemenea privilegiu, încât acum ai șansa de a apela la el.

Sheriff-ul se înșela dacă socotea că reușise să-l lovească pe coroner cu propria armă, la fel cum coronerul voise deja să-l împiedice pe de Revelle să încurce lucrurile prin propriul tribunal al comitatului. Grija lui de căpetenie era să se asigure că de Braose căpăta doar ceea ce merita, pentru că apăreau numeroase primejdii dacă aveau să aștepte luni de zile sosirea în Exeter a judecătorilor regelui. Evadările din temnițe deveniseră o treabă aproape firească, asemenea unei glume, în mai toată Anglia, unde numeroși oameni care urmau să fie judecați nu mai apăreau dinaintea tribunalului. Cheltuielile cu paza și hrana prizonierilor cădeau pe capul contribuabililor din oraș, iar acest lucru, pe lângă mituirea paznicilor și starea jalnică a temnițelor, făcea ca evadările să constituie o treabă obișnuită. Mulți dintre prizonieri își găseau un sanctuar și abjurau regatul, iar ceilalți, fie că se făceau nevăzuți în păduri, devenind proscriși, fie se strecurau către alte părți ale țării, începând acolo o nouă viață. De Wolfe nu dorea nicicum să-i îngăduie lui Jocelin de Braose să fugă în ascunzătoarea lui din Mlaștinile Țării Galilor, mai ales după omorurile cumplite pe care le comisese.

Privindu-l pe *sheriff*-ul fără vlagă, ba chiar alunecos, și-a dat seama

că nu va primi nici un ajutor din partea lui. A simțit că de Revelle era cu gândul la posibilitatea ca prințul John să ajungă la tron, de aceea ținea să evite orice acțiune care să-l pună pe lista neagră a noii stăpâniri și a sprijinitorilor acesteia din partea de apus a țării. În mintea coronerului și-a croit drum o idee. L-a lăsat pe Richard să-și lingă rănile aduse respectului de sine și s-a dus în încăperea de deasupra porții fortificate.

Ca de obicei, Gwyn era acolo și mânca, fiindcă renunțase la ideea de a mai ajunge la familia lui înainte de închiderea porților. Au petrecut câtva timp împreună trecând în revistă evenimentele dramatice petrecute în ultimele zile. De Wolfe bănuia că, dacă ar fi fost condamnat și trimis la spânzurătoare, uriașul credincios din Cornwall ar fi fost în stare să dărâme furcile, numai ca să împiedice așa ceva. În timp ce stăteau de vorbă, au auzit zgomotul bine-cunoscut al unor pași șchiopătați care urcau treptele.

— Piticania aia de preoțel se cam grăbește în seara asta, a constatat Gwyn cu un mormăit, iar în aceeași clipă pânza de sac ce slujea drept ușă s-a dat în lături, iar Thomas a țopăit înăuntru.

Amândoi și-au dat seama că scribul era extrem de entuziasmat, fiindcă fața lui, ca de nevăstuică, era iluminată de emoție.

— Am găsit-o, *Crowner!* a chițcăit el, scotocindu-se în săculețul răpănos din pânză, pe care-l folosea ca să-și care după el pana, cernelurile și pergamentele.

S-a repezit la masă, unde vreo două lumânări aruncau un cerc de lumină, și, atent, a desfăcut un pergament care proteja o pagină liberă, pătată și cu puncte de mucegai căpătate de-a lungul anilor.

— După atâtea zile și nopți, am reușit să le găsesc! Indicațiile către comoara lui Saewulf care se rătăciseră!

Era atât de agitat, încât abia a reușit să spună toate acestea.

De Wolfe s-a ridicat de pe taburet să arunce o privire mai de aproape, iar Gwyn a uitat cu totul să-l mai ia în batjocură pe micuțul scrib, dându-se și el mai spre masă. Deși nici unul dintre cei doi nu știa citi, s-au uitat ca fascinați la bucata zdrențuită de piele de oaie tratată, pe care cerneala maronie, aproape ștearsă, era parțial ascunsă de cercuri de mucegai și de pete gălbui.

— Ești convins că ăsta e documentul original? l-a întrebat coronerul.

— Da' unde l-ai găsit piticule? a bubuit glasul lui Gwyn, care, în sinea lui, se mândrea cu cerbicia și cu reușita tovarășului său.

Cu un aer gânditor, Thomas și-a trecut mâna prin părul răzvrătit.

— Azi după-amiază am adormit în arhivă și am alunecat de pe taburetul acela înalt, a recunoscut el cu sfială. M-am izbit cu capul de piciorul pupitrului și am zăcut acolo o vreme, fiindcă aveam dureri. După aceea, când am ridicat ochii de la podea, am văzut pe fundul tăbliei vechiului pupitru al lui Roger de Hane acest pergament, care era

lipit acolo cu câteva picături de clei oase. L-am smuls, iar înăuntru am găsit bucata asta de *vellum.*

Muți, cei doi s-au uitat din nou la pergament.

— Și ce scrie pe el?

Thomas și-a trecut degetul de-a lungul cuvintelor ce abia se zăreau, având grijă să nu atingă membrana fină.

— La șaizeci de pași, fiecare de câte patru lungimi de talpă, pornind de la zidul turnului de apus, în linie cu colțurile exterioare. Se notează locul, apoi se fac douăzeci de pași spre tisa cea mai mare. La adâncimea de un picior obișnuit.

Vreme de câteva clipe, de Wolfe și Gwyn au rumegat aceste cuvinte.

— Dar nu zice unde, și nici nu se aduce vorba de Saewulf, sau de preotul satului, sau de vreo comoară, s-a văicărit Gwyn.

— Pielea de vițel e ruptă aproape de partea de sus și de jos a scrisului, le-a explicat Thomas, iritat că minunata lui descoperire era pusă sub semnul îndoielii. Cineva a separat instrucțiunile dintr-un document mai lung – poate că se potrivea cu originalul de care ne-a spus de Limesi.

Coronerul avea de exprimat mai puține critici decât ofițerul său.

— Având în vedere ceea ce știm despre descoperirea broșei, dar și toată povestea lui Saewulf – plus că acest pergament a fost ascuns dinadins sub pupitrul lui de Hane sunt convins că este adevărat. Bravo, Thomas. Vom găsi noi o cale să-ți răsplătim stăruința.

În vreme ce scribul exulta pentru că i se promisese o recompensă, Gwyn a ținut să afle cum trebuia interpretat mesajul.

Exasperat, Thomas, care era mai iute la minte decât el, l-a lămurit:

— Comoara e tot la Dunsford. Indicațiile sunt destul de clare, atâta vreme cât nu luăm ca măsură lăboaiele tale – asta ne-ar duce cu douăzeci de pași mai departe de loc și am săpa degeaba!

În vreme ce copistul s-a ferit de o palmă a uriașului roșcovan, de Wolfe a revăzut în minte locul în care îi prinseseră în ambuscadă pe Jocelin și pe Fulford.

— Turnul din lemn e pătrat, așadar trebuie să privim în continuarea zidului de capăt și să mai facem șaizeci de pași. Asta ne aduce din nou în porțiunea de lângă gardul viu.

— Dar ai uitat de copac, *Crowner?* l-a întrebat copistul. Indicațiile astea au fost scrise acum mai bine de o sută de ani.

— Tisele astea trăiesc o veșnicie. Poate că aia mare e acolo de pe vremea când trăia și Isus, a opinat coronerul cu destulă convingere.

Gwyn și-a frecat palmele mari.

— Să mă duc după o cazma? a întrebat el voios.

*

Dezgroparea comorii lăsate de Saewulf a fost atât de lesnicioasă,

încât i-a dezamăgit pe toți. În seara în care Thomas a descoperit *vellum-ul,* de Wolfe s-a dus la locuința arhidiaconului, ca să-i transmită vestea cea bună. De Alencon s-a gândit că era preferabil să-l anunțe și pe episcop, întrucât aceea era una dintre rarele ocazii când Henry Marshal se afla la palatul său din Exeter. Arhidiaconul și trezorierul, John de Exeter, se îngrijiseră deja ca vestea privind demascarea rebelilor din comitat să ajungă la urechile celor din incinta catedralei. Cu toate că, în afara lui Pomeroy și de Nonant, nu se menționaseră alte nume, au apărut destule strâmbături din nas și zâmbete în colțul gurii când s-a spus că vreo câțiva dintre locuitorii din Exeter vor sta mai pitiți de atunci încolo – între aceștia numărându-se și câțiva din catedrală.

Coronerul și arhidiaconul au făcut o scurtă vizită la palat, cea mai mare clădire din oraș, care se găsea în spatele capătului dinspre sud-est al catedralei. De Wolfe a ținut să-i spună episcopului Henry că, dacă avea să fie descoperită, proprietarul comorii trebuia stabilit prin ancheta făcută de el și că nu se putea afirma din capul locului că o parte a acesteia urma să aparțină Bisericii.

Cu o expresie distantă și rezervată, episcopul a ascultat politicos, apoi a convenit să lase totul în grija coronerului, hotărând să accepte orice decizie ar lua acesta după cercetare. Când au părăsit palatul, John de Alencon a promis să pună la dispoziție slujitori și cai ai catedralei, așa cum procedase și la organizarea ambuscadei. De asemenea, un grup avea să plece din nou la Dunsford a doua zi dimineață, cu târnăcoape, cazmale și coșuri, sperând din toată inima că de astă dată nu se vor mai întoarce doar cu o broșă cu lucrătură saxonă.

Grupul de călăreți sosiți a doua zi în sătuc era alcătuit din trei canonici, îmbrăcați în straie simple de călătorie. În afară de arhidiacon, trezorierul s-a simțit obligat să fie de față, iar Jordan de Brent s-a alăturat și el și, în calitate de arhivar, era topit de entuziasm că o parte de istorie diocezană prindea viață. În mod firesc, de Wolfe, Gwyn și Thomas erau capii acestei expediții ce se putea transforma într-o anchetă, iar ceilalți membri ai grupului erau slujitori ai catedralei.

Preotul satului s-a simțit copleșit de sosirea unor colegi de rang superior de la catedrală și, împreună cu jumătate din sat, a urmărit cum servitorii au dat jos uneltele de pe cai. După câteva minute au făcut măsurătorile, iar rubicondul canonic de Brent s-a simțit măgulit că pașii lui, considerați obișnuiți, au fost luați drept etalon – deoarece s-a apreciat că de Wolfe și Gwyn erau prea înalți ca să realizeze o măsurătoare precisă. Jovial, prebendarul a pornit printre buruienile din curtea destul de neîngrijită a bisericii și a mers urmând o linie trasată de coroner, care a stat cu un ochi închis în partea din spate a vechiului turn și i-a strigat lui de Brent să cotească la stângă sau la dreapta, după cum era cazul.

Preotul a ajuns la gardul viu neîngrijit aflat la patruzeci de pași și a așteptat acolo până când i s-a făcut loc prin încâlceala de muri uscați, ramuri de alun și buruieni, să-și poată continua drumul până în vâlceaua aflată dincolo de acel hățiș. După ce a mai făcut șaisprezece pași, au bătut un țăruș în pământ, iar Gwyn a luat linia de la el până la cea mai masivă tisă, aflată la trei sute de iarzi depărtare. Canonicul a mai mers douăzeci de pași, apoi s-a oprit. Unii dintre cei prezenți au scos câteva exclamații de bucurie, au bătut al doilea țăruș și s-au apucat de săpat, iar Gwyn s-a alăturat slujitorilor de la catedrală ca să azvârle pământul roșiatic din groapa care, din fericire, era la depărtare de mai bine de un metru de rădăcinile unor copaci mai scunzi.

Ca să compenseze orice posibilă abatere de la lungimea pașilor ori de la direcție, au săpat un cerc cu diametrul de doi iarzi, și, după câteva minute de eforturi, cei patru făcuseră deja o groapă în care stăteau până la coapse. Primul care a lovit ceva a fost David, grăjdarul care participase și la ambuscada dinainte. El săpa la marginea excavației, când cazmaua lui din lemn, ce avea o bandă de cupru, nituită pe ascuțișul uneltei, a lovit ceva, scoțând un sunet ca un zdrăngănit.

— Un vas, domnilor! Și încă mare! a strigat el, după ce s-a aplecat și a râcâit pământul cu degetele.

Câteva minute mai apoi, din pământ au fost scoase două vase mari din lut, semănând cu niște amfore. Toartele ca niște inele din partea superioară erau sparte, iar gurile lor, destul de largi, erau blocate cu bucăți de lemn acoperite cu un strat gros de ceară roșie.

După ce acestea au fost aduse dinaintea coronerului și a canonicilor, ceilalți săpători s-au asigurat că în groapă nu mai rămăsese nici un alt vas.

— Sunt al naibii de grele, *Crowner!* a exclamat grăjdarul. Cred că de data asta o să găsim ceva mai mult de o broșă în ele.

Cu toate că de Wolfe avusese intenția să ducă vasele neatinse la Exeter, privirile rugătoare de pe fețele tuturor, începând cu aceea a arhidiaconului și terminând cu cea a idiotului satului, l-au făcut să se înmoaie.

Chiar în fața bisericii, peste drumul care se afla la capătul cărării abrupte ce pornea din ușa lăcașului sfânt, se afla un soi de berărie, cea la care trăseseră cei doi slujitori când organizaseră ambuscada. Femeia care pregătea și vindea bere s-a arătat mai mult decât bucuroasă să le pună la dispoziție singura ei cameră pentru a desface vasele acolo, iar mai toată populația din Dunsford s-a bulucit în spatele lor ori a încercat să arunce o privire din prag.

Gwyn a crăpat ceara tare, dar casantă de la gura primului vas, apoi s-a slujit de pumnal ca să scoată dopul de lemn, care, după ce stătuse

atâta vreme în pământ, se înmuiase și putrezise.

— Înclin-o ușurel spre podea, a poruncit John, iar privitorii au urmărit uimiți o cascadă de monede.

Mai toate erau din argint, bănuți de un penny bătuți de diferite monetării saxone – însă o parte erau din aur, puțin coclite de timp și de umezeală, dar care străluceau dacă erau frecate ușor între degete. În timp ce Gwyn supraveghea mormanul cu ochi de vultur și ușuia orice sătean care se simțea ispitit să întindă mâna ca să atingă ceva din comoară, de Wolfe a examinat câteva dintre monedele de aur.

— Aici zice „Offa Rex" – asta-i veche de tot, a zis el.

Thomas atotștiutorul s-a uitat peste umărul lui și a arătat către o inscripție în arabă:

— Bătută pentru comerțul cu răsăritul, copiată după califatul Al Mansur, a zis el plin de importanță, ceea ce i-a adus drept premiu un ghiont în coaste din partea lui Gwyn.

Acel prim vas conținea doar monede, iar coronerul a făcut o apreciere la prima vedere, socotind că erau în jur de șapte ori opt sute. Când Gwyn a răsturnat și a doua amforă, jumătate din conținut s-a dovedit a fi alcătuit tot din monede, însă pe podeaua din pământ bătucit s-au revărsat și multe broșe, inele și ace de păr. Majoritatea obiectelor erau din aur sau argint, însă unele aveau lucrături complicate cu pietre roșii sau verzi. Nimeni dintre cei de acolo nu mai văzuse asemenea bogăție, nici măcar trezorierul catedralei.

— John, acest Saewulf trebuie să fi fost un om tare bogat, a murmurat arhidiaconul, care, în ciuda ascetismului și a detașării sale de cele lumești, rămăsese adânc impresionat de etalarea atâtor lucruri scumpe.

În timp ce Gwyn a adunat cu mare grijă toată comoara, punând-o la loc în vase, de Wolfe a comandat câte o cană de bere pentru toți membrii grupului, după care aveau să pornească spre Exeter. Arhidiaconul i-a promis preotului satului Dunsford că nu va fi uitat dacă diocezei îi va reveni ceva din valoarea aceea – măcar pentru a astupa gropile mari din pădurea care aparținea Bisericii.

— Bine măcar că am scăpat de complicații, a spus coronerul. Comoara s-a găsit pe pământurile Bisericii, astfel că nu aparține seniorului, și nu va trebui să ne târguim cu neamul Fulford pentru asta.

Ca o ironie, lordul de Dunsford era înrudit cu Giles, scutierul lui Jocelin de Braose, însă John era convins că acesta nu va voi să mai aibă ceva de a face cu ruda lor cu o faimă atât de urâtă.

După ce au legat bine amforele de șaua unui cal de povară, grupul a făcut drumul de întoarcere, lung de șapte mile, până la Exeter. Gândurile lui de Wolfe săreau de la comoara găsită la atențiile Matildei și la planurile sale de a-l dovedi pe de Braose.

*

În acea noapte, soața lui n-a apărut în Martin’s Lane și, deși și-a petrecut seara la Bush, John a mers acasă pentru a dormi, dar s-a simțit ciudat de singur pe salteaua mare din solariu. Încovrigat sub blănurile de oaie, peste care trăsese o blană de urs, a simțit lipsa sforăiturilor și a gemetelor care până atunci constituiseră o sursă sâcâitoare de iritare. Nu se amăgea singur închipuindu-și că începuse să simtă o oarecare afecțiune față de Matilda după evenimentele dramatice din ultimele zile. După întoarcerea sa din Palestina în urmă cu doi ani, putea explica acea lipsă prin faptul că devenise prea dependent de o anumită stabilitate și obișnuință, ambele bine înrădăcinate. S-a foit și s-a sucit în camera friguroasă, regretând că nu rămăsese cu Nesta – iar gândurile i s-au îndreptat și către blonda Hilda, care era un fruct oprit pentru cel puțin o lună, dacă nu chiar două.

Într-un târziu, înainte de a se lăsa doborât de somn, s-a gândit că abia așteaptă sosirea dimineții, când avea să țină ancheta privind comoara ascunsă de Saewulf. În cele patru luni de când fusese numit coroner, nu mai avusese prilejul de a face anchetă pentru o asemenea bogăție. Instrucțiunile privind îndatoririle și drepturile coronerului erau atât de puține, încât îi dădeau o libertate considerabilă în ceea ce privea organizarea cercetării. S-a întrebat dacă n-ar trebui doar să consemneze faptele și să-i lase pe judecătorii regelui să se ocupe de problemă în viitor. „Ba nu, la naiba cu aceia, s-a gândit el. Eu sunt coronerul, eu iau hotărârea.“

A doua zi dimineață, a folosit Shire Hall pentru deliberările trebuincioase. *Sheriff*-ul a fost ținut departe de toată tărășenia, fiindcă el nici nu avea obligația de a participa, în schimb conetabilul castelului a fost de față. Persoanele care participaseră la săpături au alcătuit juriul, din care au făcut parte până și preoții. Cercetarea era de astă dată o treabă mai secretoasă, și s-a desfășurat pe podiumul sălii, unde Gwyn adusese o masă rechiziționată de la bucătăriile castelului. Cei doi *portreeve* auziseră de descoperire și veniseră și ei, la fel ca și câțiva dintre canonici. La picioarele podiumului stăteau câțiva soldați ieșiți din gardă și o mână de orășeni care se holbau, orbiți de strălucirea aurului și a argintului, însă de astă dată știrea despre expediția din ziua precedentă nu se răspândise ca de obicei.

Înainte de anchetă, John și oamenii săi sortaseră toate monedele, așezându-le pe grupuri, în funcție de metal și de valoare, iar giuvaierele fuseseră puse separat. Apoi, Thomas consemnase cu migală numărul de monede și descrierea tuturor broșelor, a inelelor și a acelor de păr. Unele broșe erau ca niște cercuri mari, cu diametrul de câțiva inchi buni, folosite fiind la fixarea mantiilor pe umăr, prin trecerea pânzei prin acel inel. Greutatea în aur a unora era respectabilă, de aceea se

împrumutaseră cumpene de la o spițerie pentru cântărirea fiecărui obiect. Valoarea pieselor cu pietre incrustate avea să rămână necunoscută până când ele aveau să fie examinate de un meșteșugar.

Ancheta s-a desfășurat simplu, în primul rând pentru că de Wolfe nu avea habar ce trebuia spus în afară de a hotărî cui îi revenea comoara.

— Valoarea ei va fi hotărâtă de tarapangii, aurari și argintari, a zis el, după ce a încheiat cu introducerea obișnuită. Nu avem știință despre puritatea metalelor de aici ori despre valoarea giuvaierelor. Întregul tezaur ar putea fi dus la Londra ca fie dovedit acest lucru, cu toate că valoarea echivalentă, ori o parte din ea, ar putea fi înapoiată Exeterului.

Apoi a privit fără nici o umbră de avariție la comoara ce strălucea pe masă și a continuat:

— Cu toate că Saewulf a vrut ca această bogăție să fie dată familiei sale în cazul în care va muri – lucru ce s-a întâmplat –, el nu a abandonat-o și nici n-a pierdut-o. A lăsat vorbă că, dacă ea nu ajunge în mâinile urmașilor săi, ea trebuie dată Bisericii.

John de Exeter, trezorierul catedralei, un bărbat de cincizeci de ani cu părul încărunțit, a cărui cinste și sinceritate i se citeau pe chip, a îndrăznit să-l întrerupă:

— Acesta nu este cumva testamentul lui Saewulf, care rămâne valabil și azi? Nu cred că pasajul acela, vechi de un veac, face ca voința lui să nu mai fie valabil.

De Wolfe s-a gândit la acel aspect.

— Cred că intențiile lui Saewulf rămân probabil aceleași. Să nu uităm totuși că ele au fost consemnate sub regi de altă rasă, iar după bătălia de la Hastings s-a împământenit altă lege. Nu avem nici un motiv să respectăm dorința saxonilor înainte de a fi fost cuceriți.

Ca de obicei, Gwyn a scos unul dintre sunetele sale amenințătoare din gâtlej, dar nimeni nu l-a luat în seamă, pentru că aversiunea lui celtică față de cucerirea normandă era bine-cunoscută, la fel ca și ușorul dispreț față de religia organizată.

— Așadar, aș putea hotărî ca această comoară să fie declarată tezaur găsit pe pământul Angliei, toată aparținând regelui Richard, în care caz, întreaga valoare are să intre în vistieria Coroanei.

S-a lăsat o tăcere adâncă, iar cei prezenți și-au încordat auzul să audă următoarele vorbe ale lui John:

— Cu toate acestea, ținând seama de voința lui Saewulf și de faptul că tezaurul a rămas pe pământurile Bisericii încă de când a fost îngropat, socotesc că soluția cea mai dreaptă este să se împartă valoarea în două părți egale, una să meargă în vistieria regelui, iar cealaltă, la dioceza de Devon și Cornwall, pentru ca ea să fie folosită după cum consideră potrivit capii Bisericii. Acesta este verdictul meu.

— La fel ca și cu sturionul acela, a mormăit Gwyn, însă toată lumea

părea mulțumită de acel compromis.

De Wolfe i-a încredințat comoara spre păstrare lui Ralph Morin, ea urmând a fi încuiată în tainița de la castelul Rougemont, care exista în încăperea *sheriff*-ului. Deși nu credea că de Revelle va mai avea rele purtări de atunci înainte, de Wolfe s-a gândit că nu ar fi fost deloc rău să verifice comoara la anumite intervale și să facă inventarul potrivit listei detaliate întocmite de Thomas, asta până când totul avea să fie trimis la Londra pentru evaluare.

Când a ieșit din Shire Hall, coronerul a privit spre curtea interioară, spre intrarea în beciul boltit al donjonului, unde era întemnițat Jocelin de Braose. Următoarea grijă a lui John era să întreprindă o acțiune hotărâtă împotriva acelui răufăcător, de aceea, în mai puțin de un ceas, era călare pe Bran, îndreptându-se, împreună cu Gwyn, spre Dartington, ca să stea de vorbă cu familia îndoliată a lui William Fitzhamon.

CAPITOLUL CINCISPREZECE
În care *Crowner* John se slujește de o mănușă veche

Cum era prea târziu ca să se întoarcă la Exeter în aceeași noapte, John de Wolfe a rămas din nou cu familia sa la Stoke-in-Teignhead, însă a luat hotărârea înțeleaptă de a reveni în oraș a doua zi dimineață, fără să mai facă un ocol pe la Dawlish. A purtat o lungă discuție cu Gwyn despre intențiile sale în ce-l privea pe de Braose, întrucât planul putea primejdui pe viitor viața ofițerului său. Deși se îndoia că ideea coronerului era realizabilă, uriașul din Cornwall s-a declarat totuși încântat să-l sprijine, asta dacă ea era acceptată și de alții.

Imediat ce au ajuns la Exeter, John n-a mai zăbovit să-și pună planul în aplicare. Au mers călare direct la Rougemont, și l-au cules pe Thomas de la poartă, ca să fie martor și să consemneze totul. Nedumerit, micuțul fost cleric a pornit șontâc în urma celor doi, traversând curtea interioară, către beciul boltit.

Gwyn l-a sculat pe Stigand, care moțăia pe salteaua lui de paie, și l-a îmboldit spre poarta ce dădea spre celule. Ajunși în pasajul care puțea a mucegai, a igrasie și a scârnă, i-au găsit pe Jocelin de Braose și pe Giles Fulford în celule alăturate. Umflatul temnicer, cu fața încă tumefiată de scatoalcele încasate cu câteva zile în urmă, s-a dus să deschidă ușa celulei lui Jocelin, dar coronerul l-a oprit.

— Ceea ce am de spus se poate face și de aici! a scrâșnit el printre dinți.

Uitându-se printre bare, l-a văzut pe bărbat stând pe prici, cu palmele pe genunchi, privind atent către locul de unde se auzeau vocile. Era murdar, și pe obraz îi apăruse un început de miriște roșiatică, dincolo de dunga normală a bărbii. De îndată ce l-a văzut pe coroner, s-a repezit la ușă și a început să scuture barele, înjurând de mama focului. Din celula alăturată, Giles Fulford a strigat către stăpânul său, dorind să știe ce se petrecea. Stigand a bătut cu gârbaciul în ușa lui Fulford ca să-l reducă la tăcere, și, treptat, hărmălaia s-a liniștit. Coronerul a așteptat răbdător până a putut vorbi nestingherit.

— Jocelin de Braose, cu siguranță vei fi spânzurat dacă în cazul tău se aplică procedurile cuvenite în baza legii. Crimele tale reprezintă Plângeri ale Coroanei, iar procedura firească este să fii adus dinaintea

justițiarilor regelui atunci când Curtea de Judecată Itinerantă va veni în oraș. *Sheriff*-ul ar fi vrut să te judece în tribunalul comitatului, la fel cum ai uneltit tu în cazul meu – iar asta ar însemna că ai atârna în ștreang în mai puțin de o săptămână.

Gândindu-se că îl aștepta o moarte sigură, Jocelin a renunțat să mai arunce ocări și blesteme, spunând:

— *Sheriff*-ul?! De Revelle n-ar îngădui să mi se facă vreun rău. Avem protectori puternici în comitat.

— S-a terminat cu asta, tinere. *Sheriff*-ul a înțeles greșeala pe care a făcut-o purtându-se astfel, iar acum este un om al regelui. Iar stăpânii tăi de la Berry Pomeroy și Totnes se chinuiesc prea mult în prezent să-și salveze propria piele, ca să-i mai intereseze soarta ta. Acum ideea rebeliunii e răsuflată ca un pahar de cidru lăsat la soare multă vreme.

Din celulă nu s-a mai auzit nici o șoaptă, însă de alături, Giles Fulford a strigat plin de furie:

— Am mai auzit minciuni de-astea, Jocelin! E o stratagemă, să nu le dai crezare.

De Wolfe a înaintat câțiva pași pe coridor și a privit cu asprime prin vizeta ușii următoare. Din celulă, Fulford, cu fața soioasă și cu părul vâlvoi, l-a fulgerat cu privirea.

— Mărite Fulford, în locul tău, nu mi-aș mai lăsa limba atât de slobodă, a rostit coronerul pe un ton imperturbabil. Tot limba aia l-a condamnat pe stăpânul tău, bineînțeles, după ce a fost puțin unsă cu apă de la gheață.

— Am mințit! M-ați obligat să mărturisesc sub tortură. Nimic din ce-am spus n-a fost adevărat.

— Să-i spui asta călăului! Poate-o să te creadă el, pentru că eu, nici gând, s-a răstit de Wolfe.

Apoi s-a întors în dreptul celulei lui de Braose.

— Dar vă ofer o a treia cale.

De Braose l-a măsurat bănuitor pe coroner și s-a strâmbat. Un păduche se târâia în josul unei șuvițe de păr din dreptul urechii stângi, dar nu l-a luat în seamă, deși pe gât și pe dosul palmelor avea deja destule puncte roșietice, acolo unde fusese mușcat de insectele care colcăiau prin paiele de pe jos.

— Ce vicleșug mai e și ăsta, *Crowner?* Dacă e să fim spânzurați, dă-ne pace. Nu mai veni să ni te lauzi și să ne chinuiești.

Drept răspuns, de Wolfe s-a scotocit prin buzunarul interior al mantiei de călărie și a scos de acolo o mănușă. Era veche, și o adusese de acasă cu un anume scop în minte. Trecându-și mâna printre bare, l-a plesnit ușor cu mănușa peste fața pe Jocelin, făcând astfel păduchele să cadă, apoi i-a dat drumul la picioarele lui.

— Te provoc, Jocelin de Braose, la încercare prin luptă până la

moarte. De vei învinge, tu și scutierul tău puteți pleca liberi.

Bărbatul cu păr roșcat l-a privit lung prin deschizătura pătrată.

— Mi s-a mai zis că ești nebun, și acum văd că n-au greșit cei care-au vorbit astfel! Pentru numele Sfintei Fecioare, cum poate un coroner să provoace un prizonier la încercarea prin luptă?

Fulford a răcnit de alături, voind să știe ce se petrecea, iar de Braose i-a răspuns ridicând glasul cât a putut:

— Nebunul ăsta vrea să lupte cu mine pe viață și pe moarte!

— E mai bine decât să acceptăm spânzurătoarea! a strigat Fulford.

De Braose l-a mai măsurat lung pe coroner, apoi a făcut un gest de lehamite și s-a întors la priciul de piatră.

— Pleacă și lasă-ne în pace!

De Wolfe a explicat cu glas stăpânit:

— Nu te-am provocat în calitate de coroner sau de om al legii. Am făcut-o în rolul pe care mi l-am luat de campion pentru o parte vătămată care a depus plângere împotriva ta.

De Braose s-a întors la ușă.

— Campion? Cum dracu’ poți fi tu campion? În numele cui?

— Al unuia care e prea fraged ca vârstă și nu poate să pună în aplicare provocarea în persoană. Sunt convins că știi la fel de bine ca mine că-i un obicei normal ca femeile, infirmii și cei prea tineri să-și aleagă un campion care să lupte în numele lor.

— Știu asta, *Crowner!* Dar cine a făcut un gest atât de ridicol?

— Robert Fitzhamon – fiindcă, în ticăloșia ta, i-ai ucis tatăl, iar el vrea să se facă dreptate, dar și să fie răzbunat.

Au urmat câteva momente de tăcere.

— Nu recunosc așa ceva, fiindcă nu există nici o dovadă privind așa o faptă. Așa-zisa mărturisire a fost făcută de scutierul meu sub tortură.

— Atunci o să poți dovedi asta prin luptă. Te bați cu mine: învingi, și astfel îți demonstrezi nevinovăția prin moartea mea – asta e calea firească. Uită că sunt coroner, gândește despre mine că-s doar un bătrân cruciat, încet la minte și cu brațul slăbit ca să mai țină o armă!

Jocelin și-a adus aminte de lupta purtată cu câteva zile înainte în apropierea bisericii din Dunsford și nu și-a făcut iluzii în legătură cu slăbiciunea brațului lui de Wolfe când venea vorba de mânuirea spadei.

— Îți dau voie să te slujești de Fulford ca scutier. Ofițerul meu, Gwyn de Polruan, va fi scutierul meu.

— Chiar vorbești serios, de Wolfe?

— Ai ucis un bătrân preot care nu făcea rău nimănui, după ce l-ai bătut pentru a afla unde e comoara, iar apoi ai lăsat un flăcău fără tată, doar ca să le faci pe plac stăpânilor tăi uneltitori. Cu ei nu mă pot bate acum, așa că o să mă mulțumesc cu tine.

De Braose i-a răspuns cu dispreț:

— De data asta n-o să mă mai iei pe nepregătite, așa cum ai făcut la Dunsford, *Crowner,* o să te ucid.

De Wolfe i-a răspuns cu tact:

— Poate că da, poate că nu. O să vedem, bine?

— Și cum se va face asta? Cel provocat are dreptul să aleagă armele.

— Alegi ce voiești, dar obiceiul spune că armele sunt lancea și scutul. Dacă ajungem să cădem din șa, atunci spada va hotărî.

— Îmi convine, *Crowner,* dacă mă lași să-mi folosesc propriul cal. Și-o să te ucid pe dată. Apoi a ridicat vocea: Ai auzit, Giles? O să fim liberi, mulțumită coronerului, care vrea să se sinucidă.

Drept răspuns, Fulford a slobozit un val de măscări, din care răzbătea totuși o undă de optimism, lucru firesc pentru unul care în urmă cu câteva minute se și vedea atârnat în ștreang alături de cine știe ce nespălat.

În vreme ce urcau treptele ca să iasă la lumină, de Wolfe a murmurat către cei doi oameni ai săi:

— Acum trebuie să-l convingem pe Richard de Revelle că treaba e după lege, deși el nu prea are habar de ea.

*

Matilda rămăsese la casa verișoarei sale, așa că în acea seară de Wolfe și-a făcut obișnuitul pelerinaj la taverna Bush. Știrea privind judecata prin luptă încă nu se răspândise, deși era convins că până a doua zi tot Exeterul avea să vuiască la perspectiva de a-l vedea pe coronerul lor luptând cu un om acuzat de două omoruri.

Pe Nesta a cuprins-o disperarea la gândul că iubitul ei își primejduia viața astfel.

— Dar e mult mai tânăr decât tine, John! Din câte mi-am dat eu seama văzându-l la Shire Hall, nu cred că are mai mult de douăzeci și cinci de ani.

Ca de obicei, stăteau la masa lui preferată, din apropierea vetrei. El și-a petrecut brațul pe după umerii ei și a strâns-o delicat

— Ești convinsă că m-am ramolit și n-o să fac față, iubita mea?

Ea l-a privit cu ochi mari și migdalați, iar pe chip i-au apărut cute ce-i trădau îngrijarea.

— Ai putea muri, John. Și-atunci ce mă fac?

— Nesta, aș putea să mor în fiecare zi. O cădere de pe cal, o ambuscadă venită pe neașteptate, organizată de niște proscriși m-ar putea doborî oricând – ca sa nu spun că aș putea fi înjunghiat de un soț gelos!

Ea l-a împuns cu cotul în coaste.

— John, încetează! Lasă gluma deoparte. Chiar dacă te-ai luptat douăzeci de ani, acest de Braose e tânăr și iute. Și ce te faci cu Gwyn?

Nu mai e atât de ager ca altădată – și s-a și îngrășat prea tare.

De Wolfe a clătinat din cap.

— Gwyn n-o să lupte cu Fulford. Ei o să fie scutierii noștri, ca să facă toate aranjamentele – și să ridice morții de unde au căzut.

— Și ce se întâmplă cu Fulford dacă îl învingi pe de Braose?

— Dacă înving, înseamnă că au fost vinovați, așa că va sfârși în laț.

Nesta a oftat. Tradițiile normande, extrem de violente, se deosebeau mult de legile din Țara Galilor, unde scopul dreptății era repararea răului, nu răzbunarea și moartea.

— John, până nu se termină toate astea, nici n-o să pun geană pe geană. Când și unde o să fie lupta?

— Peste trei zile, la terenul de turnire din Bull Mead. Cu o zi înainte de asta, lui de Braose o să i se ofere șansa de a-și folosi calul și de a se obișnui cu câmpul de luptă. N-ar fi cinstit să-l scoatem, după ce a stat țeapăn și îngrămădit în celulă, ca să-l punem pe cal. Trebuie să se dezmorțească nițel.

Uimită în fața nebuniei bărbaților, Nesta a clătinat din cap.

— Iei asta ca pe o joacă! Nu te înțeleg, te joci cu moartea, de parcă ar fi nu știu ce distracție.

El a privit-o cu gravitate.

— Nu vreau să riscăm și să-i vedem pe acești ticăloși liberi din nou. Încă nu mă încred în *sheriff* – dar, chiar de n-ar fi el, tot există multe căi de a scăpa de justiție, mai ales că pot trece luni de zile până la sosirea judecătorilor regelui.

Ea a rămas câteva clipe îngândurată și a privit jocul flăcărilor, imaginându-și cum i-ar fi viața fără John.

— Și de Revelle a încuviințat?

— N-are nas să mă oprească. S-a opus doar de ochii lumii când a auzit propunerea mea.

— Și ce-a zis?

— S-a opus la început, spunând că pentru procesul prin luptă ar trebui să existe cinci provocări în fața tribunalului comitatului până să fie acceptată lupta. Asta ar putea dura săptămâni întregi, de aceea i-am spus că mă slujesc de puterile mele de coroner al regelui ca să anulez această regulă.

— Și poți face asta?

— Din câte știu eu, nu! Dar nimeni nu știe altceva, decât dacă obținem o hotărâre din partea judecătorilor regelui – iar asta ar dura mult. În orice caz, *sheriff-ul* nu e împuternicit să respingă o Plângere – iar eu am adus o scrisoare semnată chiar de preotul lui Robert Fitzhamon, prin care se confirmă că băiatul voiește să îl reclame pe de Braose și mă numește pe mine reprezentant în luptă, pentru că el este minor.

Hangița s-a agățat mai strâns de brațul lui.

— Mă tem pentru tine, John, zău că mă tem! Cum o să te descurci cu Bran? Calul acela mare a îmbătrânit, ca și tine, de altfel. Te poți bizui pe el?

— Atâta vreme cât poate alerga în linia dreaptă, nici n-o să-i cer mai mult.

Cuprinsă de gânduri negre care o chinuiau în fiece clipă, Nesta s-a resemnat să petreacă trei zile și trei nopți pline de griji față de bărbatul înalt cât o prăjină, cu păr negru și chip întunecat, pe care îl iubea prea mult, temându-se că-l va pierde din pricina unui ritual masculin ce i se părea demn de toată batjocura.

*

Ideea turnirului nu l-a făcut pe John de Wolfe să-și piardă pofta de somn. Cu toate că era încrezător că va învinge, nu lua în joacă acea luptă care însemna supraviețuirea, deoarece învinsul avea să moară, asta nu se putea tăgădui. Avea o părere fatalistă asupra șanselor sale, așa cum deprinsese în cursul celor douăzeci de ani de luptă cu adversari irlandezi, francezi, mauri sau chiar englezi.

S-a pregătit cum se cuvine pentru înfruntare, însă n-a îngăduit ca aceste preparative să-l împiedice de la împlinirea îndatoririlor zilnice. Și, într-adevăr, și-a pierdut o zi întreagă pentru a merge călare până la Okehampton și îndărăt, ca să examineze și să țină o cercetare în cazul victimei unui atac și jaf la drumul mare. Cu toate acestea, și-a găsit timp să ajungă la grajduri ca să verifice potcoavele lui Bran și să-i curețe copitele de viermi cu o poțiune din rădăcinile unei ferigi. Gwyn a ascuțit toate armele cu o bucată de gresie și a verificat cămașa de zale a lui John. Apoi au mers împreună la terenul de turniruri din Magdalen Street ca să-i urmărească pe Jocelin de Braose și pe scutierul lui antrenându-se. Coronerul și-a respectat cuvântul și a aranjat cu Ralph Morin să le îngăduie celor doi câteva ore de libertate, sub pază severă, ca să se pregătească la Bull Mead cu caii lor, care rămăseseră în grija grajdurilor de la Sarazin. John le trimisese chiar hrană cum se cuvine la temniță, asta în locul terciului pe care îl făcea Stigand, fiindcă nu voia să primească plângeri că se luptase cu un adversar slăbit, prost hrănit și abia scos din temniță.

Vreme de o oră, el și Gwyn au stat pe unul dintre cele două rânduri de bănci, pregătite să primească la Bull Mead spectatorii mai de soi în zilele când se țineau turniruri. L-au urmărit pe de Braose cum ataca *quintain*-ul, un stâlp prevăzut cu un braț orizontal ce se rotea, având un scut fixat pe un braț, și un sac greu de nisip atârnat cu o frânghie de celălalt braț. Cel care ataca trebuia să-și îndrepte bidiviul către acest „aparat” de antrenament și să dea o lovitură de lance în scut, ferindu-se în același timp de sacul care se rotea violent, pentru că acesta îl

putea doborî de pe cal dacă nu se mișca suficient de iute.

Apoi Jocelin de Braose și Fulford au mimat atacuri unul împotriva celuilalt, fiecare de câte o parte a gardului despărțitor, o barieră lungă, alcătuită din împletituri de alun, care se întindeau de-a lungul câmpului de luptă; de fiecare parte, pământul era bătătorit de copitele cailor grei de luptă. La acel antrenament, cei doi au folosit scuturile obișnuite, cu partea superioară dreaptă, însă doar armuri din piele, fiindcă amândoi au mânuit bețe lungi din lemn, cu capetele boante, iar nu lănci adevărate. După vreo zece curse, înfruntarea cu acele bețe ale căror vârfuri fuseseră acoperite cu piele a dus la două doborâri din șa, ambele reușite de Jocelin de Braose împotriva scutierului său, care s-a ridicat de la pământ plin de vânătăi, dar fără să-și fi frânt vreun oscior.

Aceste confruntări au fost urmărite de destui spectatori, inclusiv de gărzile lui Morin – ceea ce i-a făcut pe unii dintre cei mai vârstnici să-și aducă aminte de bătăliile de odinioară –, dar și de bătrâne în jurul cărora roiau nepoți abia ținându-se pe picioare, dar care-și vânturau săbiile de jucărie, la care se adăugaseră câțiva ologi și cerșetori care oricum nu aveau ceva mai bun de făcut. Aceștia au rămas mai tot timpul tăcuți, știind că ambii combatanți erau răufăcători care se vor bate peste o zi ori două ca să-și salveze pielea – deși, de fiecare dată când Fulford s-a prăbușit de pe iapa lui, s-a auzit câte un murmur discret, la gândul că omul și-a frânt gâtul ori spinarea.

După exercițiile cu *quintain-ul* și cele de lovire cu lancea, bărbații au exersat lupta cu spada vreme de jumătate de ceas, iar apoi gărzile i-au luat de pe câmpul de luptă și i-au mânat înapoi spre Rougemont, trecând prin dreptul multor prăjini folosite pentru uscarea pânzei de serj, care se înălțau aproape în fiecare locșor liber din jurul zidurilor orașului.

— Acest de Braose e iscusit la mânuirea lăncii. Trebuie să fii tare atent, a recunoscut Gwyn, împotriva vrerii lui, în timp ce mergeau pe jos spre Poarta de Miazăzi. Și lovește bine și cu forță din lateral atunci când se slujește de spadă. Mi-am închipuit chiar că ar putea încerca amândoi să fugă atunci când s-au văzut călare.

— Ralph s-a gândit la asta – de aceea a adus acolo douăzeci de soldați, jumătate dintre ei pe cai. Iar cei doi cu greu și-ar fi putut croi drum de scăpare printre soldați doar cu niște bețe ca niște cozi de mătură și cu spade ce aveau tăișul lăsat dinadins bont.

— Păcat că n-au încercat așa ceva. Atunci n-am mai fi avut pe cap și încercarea asta plină de primejdii, a mormăit Gwyn, care se temea în sinea lui, gândindu-se la șansele coronerului de a ieși nevătămat din acea luptă.

Înveselit, de Wolfe l-a bătut pe Gwyn pe spinarea masivă.

— Hai, lasă, Gwyn! În trecutul nostru, am biruit noi oameni mult mai

tari decât aceștia. Încă nu-s pregătit să-mi atârn armele-n cui și să moțăi lângă vatră.

*

Ziua înfruntării a început cu o bură ușoară, care, pe la mijlocul dimineții, s-a oprit, deși vremea a rămas cețoasă și mohorâtă.

— Bine măcar că s-a mai înmuiat pământul, a spus John, cel care cade de pe cal va avea mai puțin de suferit. Dacă pici pe pământ înghețat, poți muri, fără să mai fie nevoie să primești o lovitură de lance în mațe.

El și Gwyn se aflau pe terenul de turniruri, într-unul dintre vestiare, cuvânt prea pompos pentru două colibe ce abia se țineau în picioare, ridicate la fiecare capăt al șirului dublu de bănci rezervate spectatorilor. Thomas de Peyne se foise mai tot timpul prin spatele lor, făcându-și deseori semnul crucii și rostind rugăciuni pentru viața stăpânului său – dar și pentru sufletul lui – în cazul în care acesta ar fi fost învins. Jocelin de Braose și Giles Fulford se găseau sub pază aspră în cealaltă colibă, făcând aceleași pregătiri ca John și ofițerul său. Conetabilul de la castelul Rougemont trimisese doi soldați cu o cotigă pentru a duce armurile și armele celor doi combatanți. Era de la sine înțeles că de Wolfe își folosea propria armură, pusă la încercare în nenumărate confruntări, în vreme ce lui de Braose i se puseseră la dispoziție accesorii din armurăria castelului, fiindcă a lui se afla la Berry Pomeroy.

În timp ce Gwyn și-a ajutat stăpânul să îmbrace costumul de luptă, amândoi au auzit vociferările mulțimii ce se strânsese pentru a asista la luptă. Toți cei din Exeter, dar și unii din satele învecinate aflaseră de acea confruntare, iar cei care reușiseră să scape de corvezile obișnuite se aflau acolo. Unii negustători și meșteșugari le dăduseră câteva ore libere lucrătorilor din dughenele lor, doar ca să poată veni la terenul de turniruri din Magdalen Street.

— Am impresia că afară s-a strâns toată Anglia ca să te vadă cum îl ucizi pe de Braose, a remarcat uriașul din Cornwall, în timp ce-l ajuta pe de Wolfe să-și pună gambesonul, care trebuia trecut peste cap.

Aceasta era o tunică din pâslă, vătuită, purtată pe sub armură pentru a atenua pe cât posibil multe lovituri.

— Nu cred că se sinchisesc de cine va muri, atâta vreme cât o să curgă destul sânge ca să-i mulțumească, a spus coronerul cu cinism în glas.

Îmbrăcarea cămășii de zale, lungă până la genunchi, dădea de obicei mai multă bătaie de cap, însă aceea a lui John era un model mai vechi, doar cu mânecă trei sferturi, ceea ce făcea ca sutele de zale cusute pe pânză să fie mai ușoare decât cele ale modelului complet, care avea mânecile lungi ce sfârșeau cu mănuși din zale. Nici unul din cei doi luptători nu adusese vorba despre posibilitatea înfrângerii, însă

amândoi trecuseră de multe ori prin asemenea încercări, astfel că fiecare cunoștea gândurile celuilalt. De Wolfe s-a întrebat ce se va întâmpla cu Matilda dacă el va muri. De la ieșirea ei din Shire Hall și după ce-l implorase să-i salveze viața și reputația fratelui ei, nu mai primise nici un semn de la ea. Probabil că, dacă el avea să supraviețuiască acelei încercări, ea se va întoarce acasă. Și-a pus și întrebarea dacă ea va veni să asiste la luptă, înfruntare despre care se vedea silit a recunoaște – o părere ce căpăta tot mai multă consistență – că fusese un act necugetat de bravură inutilă.

— Așadar, n-o să purtăm costum complet de luptă, așa e? a întrebat Gwyn, uitându-se la jambierele de metal pe care Ralph Morin le pusese în cotiga în care se adusese armura.

John a clătinat din cap.

— Gwyn, doar nu vom lupta toată ziua. Un sfert de ceas e mai mult decât suficient pentru ca unul din noi să fie învins, de aceea nu cred că picioarele vor deveni o țintă.

— Ticălosul acela de Fulford ne-a luat picioarele drept țintă, dar azi nu mai are în mână o cazma, a spus Gwyn, încercând să glumească.

Apoi a așezat o bucată de metal bine bătut pe centrul pieptului lui de Wolfe, pe deasupra armurii din zale, și a înnodat la spate șnururile cu care era aceasta prevăzută; acea fâșie avea rostul de a-i proteja inima. Apoi de Wolfe și-a tras gluga groasă din lână pe cap și a legat-o sub bărbie, după care și-a pus casca, parte a costumului de luptă ce înlocuise nu cu mult timp în urmă coiful de metal de formă conică. Această cască avea o ieșitură mai mare pentru apărarea nasului decât alte modele mai vechi, iar de marginea ei inferioară stătea prinsă o împletitură din zale. Acesta atârna ca o draperie în jurul spatelui și a gâtului și acoperea și bărbia până la buza de sus.

— Ce zici de ăsta? l-a întrebat uriașul din Cornwall, ridicând în aer un obiect de îmbrăcăminte din pânză, însă destul de boțit

Acesta fusese cândva alb, dar, după ani de purtare și de stat în bătaia soarelui, se decolorase, ajungând să aibă o tentă cenușie-gălbuie.

— Da, sigur, de ce nu? a decis John. De va fi să înving sau să pierd, ar fi frumos să mă vadă purtând surcotul[10] tatălui meu.

Apoi și l-a trecut peste cap, iar când acesta a alunecat în jos, acoperindu-l de la umeri până la genunchi, pe piept i-a apărut brodat cu negru un cap de lup cu o expresie înfiorătoare.

Gwyn s-a tras un pas înapoi ca să-și examineze cu ochi critici priceperea de a-și îmbrăca stăpânul, ca să se asigure că totul era fără cusur. Costumația a fost completată cu cizme din piele având pinteni,

---

[10] Obiect vestimentar din pânză ori din alt material ce se purta peste armură. (n.tr.)

trase peste ciorapi lungi, cu jartiere împletite în cruciș, apoi de mănușile groase, având plăcuțe metalice cusute pe dosul mâinii și al degetelor. Satisfăcut de ceea ce vedea, Gwyn i-a atârnat banduliera grea din piele pe umărul drept, coborând cu ea în diagonală, pentru a sprijini spada mare ce stătea prinsă de centura groasă din piele, după care a încătărămat-o bine pe deasupra surcotului cu cap de lup.

— Acum te-ai putea și bărbieri cu lama ei, a remarcat Gwyn plin de mândrie, arătând către spada ce aparținuse lui Simon de Wolfe, tatăl lui John.

— Și lancea? a mârâit coronerul, ridicând arma lungă de opt picioare, al cărei mâner era din lemn de frasin călit. S-a uitat cu atenție la porțiunea de prindere în mână, care avea și apărătoare, situată cam la o treime din distanța până la țepușa de fier, care prezenta o piesă transversală, pentru a împiedica vârful să pătrundă prea adânc în corpul adversarului, ceea ce ar fi îngreunat scoaterea sa.

— I-am ascuțit foarte bine vârful, a spus Gwyn. Cred că acum poți înțepa cu el și o muscă.

Totul părea în ordine, și, fără a mai zăbovi, de Wolfe a ieșit din baracă, găsindu-l afară pe Gabriel; stătea neliniștit alături de Bran, care rumega nepăsător niște grâne sfărâmate dintr-o găleată. Acolo unde se aflau erau feriți de ochii oamenilor din mulțime, care se așezaseră într-o linie dublă, ferindu-se să stea prea aproape de terenul de luptă, ce avea lungimea de aproximativ două sute de pași. Discuțiile aprinse și strigătele se contopeau într-un vacarm neinteligibil. De Wolfe a urcat pe șaua armăsarului ajutat de Gwyn, care și-a împreunat mâinile pentru a-i oferi astfel o scară, pentru că stăpânul lui era apăsat și de greutatea suplimentară a cămășii de zale. Calul de luptă nu avea armură, cu excepția unei apărători de piele, mai mult de formă, ce-i acoperea fața, de la urechi până la bot, având și câteva plăci metalice pentru protejarea frunții. Gwyn i-a întins lancea, apoi scutul, făcut din lemn de tei călit, pentru a fi mai rezistent, și acoperit cu un strat dublu de piele groasă ce fusese fiartă și pe care se pictase cu stângăcie un cap de lup.

— Totul e cum se cuvine, Sir John? l-a întrebat Gabriel cu un aer preocupat, iar după ce de Wolfe a încuviințat cu un gest din cap, sergentul a dispărut după colțul colibei, către partea din față a șirului de bănci, așezate dincolo de semnul ce marca pe gard jumătatea lungimii terenului de luptă. Acolo, în cel de-al doilea rând de bănci, se aflau spectatorii mai de vază, avându-i în centru pe Richard de Revelle și pe Ralph Morin. Tot acolo erau și cei doi *portreeve,* dintre care Hugh de Relaga părea nefericit la ideea că prietenul său și principalul partener de afaceri urma să-și primejduiască viața. În mod surprinzător, deși Biserica respingea în mod oficial turnirurile și luptele dintre cavaleri, pe bănci se vedeau și câțiva canonici și preoți mai mărunți,

purtând mantii negre peste veșmintele lor obișnuite și străduindu-se să se piardă în mulțime. Sosiseră și arhidiaconul, trezorierul, precum și Jordan de Brent. Restul băncilor erau ocupate de diverși orășeni mai răsăriți și de șefii ghildelor din oraș; mai erau prezente și câteva femei, care nu păreau îngrozite la gândul că vor vedea pe cineva rănit de moarte.

În timp ce a apărut pe cal de după colț, îndreptându-se către băncile din față, de Wolfe și-a plimbat privirea peste bănci și, vreme de o clipă, a ridicat cu mirare din sprânceană, pentru că a văzut-o acolo și pe Matilda, cu fața înlemnită, așezată alături de fratele ei. Era îmbrăcată în negru, o culoare neobișnuită pentru ea, iar John s-a întrebat dacă procedase astfel pregătindu-se să devină văduvă ori să intre într-o mănăstire – ori poate pentru amândouă posibilitățile. Încet, ea a întors capul spre el, iar privirile li s-au întâlnit. În ochii femeii nu a apărut nici o expresie, însă, încet, ea a ridicat mâna ca să-l salute. Semnificația gestului i-a rămas neclară lui John – putea fi o urare de noroc ori un semn de adio.

La fiecare capăt al băncilor, dincolo de cele două barăci pentru echipare, se întindea o linie dublă de spectatori în fiecare direcție, până la capetele gardului central despărțitor, iar pe latura îndepărtată se adunaseră o mulțime de oameni printre care-și croiau drum șoimari, cerșetori și vânzători de leacuri, cu toții profitând de acea ocazie ca să-și vândă mărfurile.

În timpul cât îi mai rămăsese până când *sheriff*-ul avea să dea semnalul, de Wolfe a căutat-o din ochi pe Nesta, însă nu a reușit să-i distingă chipul între atâtea fețe de femei din mulțime.

— Vă adresez ultima rugăminte amândurora, a început Richard de Revelle, iar de Wolfe a întors brusc privirea către el.

Din partea opusă a terenului, Jocelin de Braose se apropia, de centru, îmbrăcat aproape la fel ca de Wolfe și călare pe o iapă mare și neagră, mult mai tânără decât Bran. De Braose nu avea surcot peste cămașa de zale, însă Morin se îngrijise ca armura și armele să fie identice, astfel încât să nu existe acuzații că vreunul dintre combatanți ar fi fost favorizat.

Sheriff-ul stătea gata să-și țină cuvântarea, și John și-a dat seama că, în ciuda faptului că fusese umilit foarte de curând, acesta își recăpătase vechea aroganță și atitudinea disprețuitoare. John a decis să-l pună pe dată la locul său, ca să-i arate care îi erau adevăratele drepturi și puteri:

— Ce rugăminte mai poate încăpea, *sheriff* de Revelle? a rostit de Wolfe cu glas bubuitor. Acest om este acuzat de uciderea lui William Fitzhamon, iar omorul de care vă zic nu este singurul lui păcat. Ori îngădui ca această încercare prin luptă să meargă înainte, ori de Braose

se întoarce în temniță să aștepte sosirea justițiarilor regelui, care cu siguranță îl vor trimite la spânzurătoare și-i vor lăsa hoitul să putrezească în furci.

De Braose s-a uitat cu ura la John, apoi și-a mutat privirea spre de Revelle.

— Cu toate că îl detest cum nu se poate mai mult pe de Wolfe, încuviințez cele spuse de el, a strigat el cu glas sonor. Nu există altă ieșire. Mă bizui pe cuvântul tău, de Revelle, că, după ce îl înving, eu și scutierul meu vom pleca liberi. Ce altceva și-ar dori un om care a fost acuzat pe nedrept de o crimă pe care nu a făptuit-o?

Resemnat, Richard și-a azvârlit brațele în aer.

— Așa să fie. Puteți continua această acțiune nechibzuită.

În sinea lui, se simțea ușurat că se ajunsese la acea situație, și s-a rugat în gând ca victoria să fie de partea cumnatului său, nu din sentimente de iubire față de el, ci pentru că bănuia că Matilda îi va face viața un infern dacă îngăduia ca soțul ei să fie ucis – și, pe de altă parte, era bine să scape de Jocelin de Braose, care îi putea primejdui viața și cariera, deoarece știa foarte multe despre amestecul lui în treburile rebelilor. Așadar, a rostit următoarele cuvinte cu oarecare ușurare:

— Acesta nu este un turnir ori o confruntare pentru distracția noastră! Aceasta este o încercare prin luptă, și aveți dreptul să luptați cum doriți până la moartea unuia din voi.

S-a așezat brusc, făcând banca să se salte, iar arhidiaconul John de Alencon n-a putut să nu se ridice în picioare și, întinzând mâna dreaptă în semn de binecuvântare, a rostit o rugăciune cerând Domnului ca dreptatea să triumfe – și să odihnească în pace sufletul celui care avea să fie învins. Thomas, care stătea în apropierea colibei de echipare, aproape că a izbucnit în lacrimi și și-a făcut semnul crucii cu gesturi disperate.

Ca mai mare peste militari, Ralph Morin s-a ridicat și a împuns cu degetul spre de Braose.

— Tu te duci la capătul dinspre răsărit, iar adversarul tău, către cel de apus. Când o să dau drumul acestei năframe să cadă la pământ, puteți porni, a spus el cu glas tunător. Aveți dreptul să faceți oricâte treceri voiți. Dacă sunteți doborâți de pe cal, aveți dreptul să urcați la loc, dacă sunteți în stare. În rest, nu există reguli. Veți lupta cu dinții și cu ghearele, de va fi nevoie, până când unul din voi moare.

Apoi a rămas în picioare până când cei doi călăreți s-a îndepărtat spre capetele opuse ale gardului lung din împletitură, iar scutierii au alergat pe urmele lor, după care s-au întors, gata pentru confruntare.

Peste toată mulțimea s-a lăsat o tăcere deplină. Oamenii erau obișnuiți să vadă turniruri și confruntări în care, nu rareori, se mai

petreceau și vătămări grave ori mortale, însă o judecată prin luptă, când moartea unuia dintre luptători era obligatorie, nu era ceva ce se putea vedea în fiecare zi. Desigur, imaginea coronerului comitatului lor, un fost cruciat bine-cunoscut și respectat, care urma să lupte împotriva unui presupus ucigaș, în calitate de reprezentant al unui băiat de treisprezece ani, era cu totul ieșită din comun, iar oamenii și-au ținut răsuflarea, așteptând semnul pe care urma să-l dea conetabilul. Până și norii păreau să fi încremenit pe cer, parcă urmărind alături de oameni ca acea năframă să cadă la pământ.

A urmat o fluturare, semn că pânza fusese lăsată să cadă, apoi s-a auzit tunetul copitelor. Cei doi călăreți au pornit de-a lungul gardului, fiecare de partea lui, coborându-și lăncile pe măsură ce se apropiau unul de celălalt. Bidiviul lui de Braose era mai iute decât Bran, iar punctul în care cei doi s-au întâlnit a fost puțin către stânga podiumului pe care se aflau spectatorii de vază.

Lăncile lor au izbit simultan în scuturi, scoțând un zgomot de sfâșiere, întrucât pielea ce le acoperea pe amândouă a fost găurită și ruptă. În ultima clipă, de Braose a încercat să ridice vârful suliței ca să-l lovească în față pe John, însă el a ridicat puțin scutul ca să-și apere capul și a făcut lancea să alunece în lateral. Sulița coronerului a lovit scutul lui de Braose exact în dreptul pieptului, iar greutatea mare a lui Bran, împreună cu strânsoarea ca de menghină a suliței în brațul musculos al lui de Wolfe, l-au azvârlit pe celălalt înapoi, aproape împingându-l peste ridicătura din partea din spate a șeii. Într-o fracțiune de secundă, cei doi au trecut cu zgomot ca de tunet unul prin dreptul celuilalt și au reușit să se oprească abia spre capătul îndepărtat al terenului de luptă.

Mulțimea s-a mai liniștit puțin, unii urlând în semn de încurajare, alții scoțând strigăte disprețuitoare, aceștia din urmă ceva mai pricepuți în ale luptelor, întrucât știau că era necinstit să țintești cu lancea spre fața adversarului – cu toate că, trebuiau ei să recunoască, aceea era o bătălie pe viață și pe moarte, unde nici o lovitură nu era interzisă.

Imediat ce a ajuns la capătul barierei, de Wolfe l-a făcut pe Bran să se întoarcă într-un cerc larg, ca să nu piardă din viteză, și apoi a pornit în galop de-a lungul gardului din partea sa. De Braose, care aproape că-și oprise calul ca să întoarcă, era nemișcat când l-a văzut pe coroner gonind călare spre el. Luat pe nepregătite, a pierdut câteva secunde, cât a dat pinteni cu lovituri nemiloase calului, și nu a apucat să capete viteză când de Wolfe l-a atacat din nou, și de astă dată departe de linia de centru a parcursului. John l-a lovit cu lancea exact în centrul scutului, făcându-l să se izbească puternic de piept și azvârlindu-l de pe cal, drept în noroi. Din rândul mulțimii s-au auzit răcnete puternice de satisfacție, iar toți cei care stătuseră până atunci pe bănci s-au ridicat

în picioare, ca să vadă mai bine.

Datorită greutății mari și inerției, Bran a mai alergat încă douăzeci de metri până când de Wolfe a reușit să-l întoarcă. În acest răstimp, de Braose s-a ridicat din glod, și, ca printr-un miracol, scăpase nevătămat. Bine antrenat, calul lui se oprise imediat și descrisese un cerc, apropiindu-se la trap mărunt de stăpânul său. Imediat ce calul negru s-a apropiat de el, Jocelin a pus un picior în scară și s-a aburcat în șa – o ispravă deloc ușoară, având în vedere cele aproape douăzeci de kilograme ale armurii pe care o purta, iar acest lucru era grăitor în ceea ce privea agerimea și forța lui tinerească. S-a auzit un ropot de felicitări din partea mulțimii, care, imparțială, îi aplauda revenirea demnă de toată lauda, la fel cum mai devreme îl condamnaseră pentru lovitura necinstită pe care o încercase.

În timp ce de Braose încălecase din nou, Giles Fulford alergase de-a lungul laturii sale a gardului și i-a întins lancea căzută, iar stăpânul lui a apucat-o cu mâna dreaptă. De Wolfe se afla în acel moment de cealaltă parte a gardului. El nu a făcut nici o mișcare împotriva lui de Braose cât acesta urca din nou în șa, însă, pe neașteptate, de Braose a împuns brusc cu lancea peste gard, lovindu-l pe coroner în coaste. Atacul nu a avut sorți de izbândă, deoarece, neavând forța dată de goana calului, vârful suliței a fost blocat cu ușurință de cămașa de zale, provocând doar durere și o vânătaie. Mulțimea a huiduit și a fluierat disprețuitor încălcarea regulilor, uitând din nou că în acea luptă până la moarte orice lovitură era îngăduită.

Luptătorul pe al cărui blazon se vedea capul de lup nu a luat însă în seamă acea lovitură și a galopat ușor către capătul terenului, a făcut din nou o întoarcere rapidă și a accelerat înapoi, spre Jocelin de Braose. De astă dată, tânărul învățase ceva din căzătura de mai devreme, astfel că amândoi aveau viteză maximă atunci când s-au intersectat. Deși de Braose își ridicase lancea spre fața lui John la prima confruntare, acum, pe negândite, i-a coborât vârful și, când a primit lovitura coronerului în scut, în mod voit și-a înfipt vârful suliței în gâtul armăsarului adversar.

Cu un urlet de moarte, pentru că vârful de fier îi sfârtecase coloana vertebrală, picioarele din față ale lui Bran s-au muiat bras și și-a aruncat călărețul peste cap. Căzând cu forță și zgomot, și cu calul aproape peste el, de Wolfe nu a avut norocul de mai devreme al lui de Braose. A descris jumătate de arc prin aer și a aterizat cu un picior sub corp. Ca și cum totul s-ar fi petrecut într-o mișcare cu încetinitorul, a auzit cum oasele tibiei de la piciorul stâng au plesnit, pentru că ele preluaseră mai tot șocul izbiturii de pământ. Deși scăpase aparent ușor, pentru că și-ar fi putut frânge gâtul ori spinarea, vreme de o clipă, durerea a fost insuportabilă, apoi a dispărut. Ceea ce îl afectase cel mai

rău era pierderea calului, a iubitului său Bran.

— Calul meu! De Braose, ticălos nenorocit ce ești! s-a trezit John răcnind către cer.

Oamenii din mulțime păreau să-i dea dreptate, pentru că dinspre tribunele improvizate s-a auzit un val de blesteme și măscări față de acea faptă ce trăda orice lipsă de scrupule. Lupta trebuia dusă până la moarte între oameni, nu împotriva cailor, iar spectatorii și-au vărsat ura față de tânărul cavaler prin urlete. În mânia lor, unii au încercat să se repeadă peste gardul despărțitor, însă gărzile lui Morin s-au grăbit să se așeze de-a lungul liniei, obligându-i pe oameni să se întoarcă.

Cum lancea îi rămăsese înfiptă în șira spinării, armăsarul uriaș lovea spasmodic din picioare, cuprins de chinurile morții, cu ochii dați peste cap, din care se mai vedea doar albul lor. Brusc, de Wolfe și-a dat seama că pierderea calului ar putea fi doar preludiul propriei pieiri, deoarece, o clipă mai târziu, l-a văzut pe de Braose sărind peste gard, cu spada în mână. Au răsunat răcnete venind dinspre mulțime, dar și din partea lui Gwyn și a lui Giles Fulford, care se apropiau în goană dinspre fiecare capăt al parcursului. De Wolfe a încercat să se ridice, însă piciorul frânt i-a cedat, rămânând îndoit la un unghi nefiresc. A reușit totuși să se înalțe în genunchi și să-și scoată spada, dar de Braose ajunsese deja lângă el.

— Ai spus că luptăm până la moarte, *Crowner!* a răcnit el satisfăcut. Ți s-a împlinit dorința, numai că tu o să fii acela care moare!

În timp ce stătea ghemuit, ținându-și spada ridicată spre atacatorul cu păr roșcat, de Wolfe s-a gândit că, după ce supraviețuise atâtor lupte purtate vreme de douăzeci de ani, avea să piară înjosit și îngenuncheat. Apoi, în fracțiunea de secundă înainte ca Jocelin să-și înalțe spada pentru a lovi, John a făcut pace cu sine, singurul lui regret fiind că nu va mai avea prilejul de a fi alături de Nesta ori de Hilda. Simțindu-l pe bietul Bran scoțând sunete ca niște gâlgâituri și zvâcnind din picioare alături de el, s-a împins moale în sus și a reușit să devieze prima lovitură a lui de Braose, care voise să-l reteze în două.

Rânjetul de pe fața tânărului i s-a părut lui John mai înspăimântător decât cel al babei cu coasa.

— Încă te mai zbați, *Crowner?* Atunci, pareaz-o și pe asta!

Și, spunând acestea, a ridicat spada sus, deasupra capului, și a făcut un pas înapoi, ca să izbească puternic, astfel încât să-l despice pe de Wolfe.

Fără să vrea, John a închis ochii și a simțit o bufnitură peste brațe. Descumpănit și nelămurit, nu i-a venit să creadă că aceea era zbaterea lui de moarte, de aceea a deschis ochii și l-a văzut pe de Braose înfipt în spada lui, a cărei lamă pătrunsese printre coapse, prin despicătura din cămașa de zale a cavalerului. De Braose se prăbușise în față, cu un

obraz pe umărul lui John, iar sângele îi curgea năvalnic pe gură și pe nări, iar corpul a tresărit slab de câteva ori, dar fără a aminti nici pe departe de convulsiile armăsarului, care încă nu murise.

Deconcertat, de Wolfe a împins corpul lui de Braose deoparte, ceea ce i-a provocat niște dureri înfiorătoare în picior, însă a reușit să-l rostogolească pe cavaler, care a ajuns pe pământ. Spada rămăsese înfiptă între picioarele adversarului său, iar garda se vedea între genunchi acestuia. Lama armei pătrunsese adânc pe lângă organele intime, iar vârful ei se afla probabil undeva între mațe.

Cu mintea amorțită de durere, John a avut senzația că totul se petrecuse în decurs de ceasuri întregi, însă probabil că fusese vorba doar de câteva clipe. Imediat după aceea, în starea de șoc în care se găsea, a văzut ca prin vis cum scutierul blond, cuprins parcă de demență, a sărit peste gardul despărțitor și a alergat spre el, ținând în mână un pumnal. Cuprins de o apatie pe care i-a fost imposibil să o înțeleagă, John s-a resemnat la gândul că va avea parte de o moarte violentă, astfel că s-a lăsat din nou pe șale, pentru că durerea din piciorul betegit îl paralizase, făcându-l să devină insensibil la orice.

Cu toate acestea, Giles Fulford n-a mai apucat să ajungă la el. Printr-o spărtură din gardul despărțitor, sosit dinspre capătul terenului de luptă, uriașul păros s-a năpustit ca un vârtej între scutierul blond și coroner. Deși Fulford a dat o lovitură de pumnal către cel care apăruse subit, lama armei a făcut doar o tăietură lungă prin cuirasa groasă de piele a roșcatului din Cornwall. Giles n-a mai apucat să lovească a doua oară, pentru că a fost trăsnit de greutatea lui Gwyn care venise în grabă, ca un cal în plin galop. S-a trezit strivit de pământ, fiindcă ofițerul coronerului îi căzuse în spate, iar de Wolfe, încă stupefiat de căzătură și de rapiditatea cu care se desfășuraseră lucrurile în ultimele zeci de clipe, a văzut cum Gwyn, cu mâinile lui impresionante, l-a prins din spate de cap pe Fulford și a tras brusc, după care s-a auzit un pocnet surd, semn că îi frânsese gâtul.

— Așa l-ați ucis pe Fitzhamon, porc nenorocit! a bolborosit uriașul, după care și-a ridicat mâinile în aer, iar capul scutierului a căzut în glod.

În aceeași clipă, de pretutindeni au izbucnit urale asurzitoare din partea mulțimii înnebunite. Cei din partea aflată la miazăzi văzuseră tot ce se întâmplase, de aceea se apropiau în goană, doborându-i pe cei câțiva soldați care încercau să păstreze ordinea. În latura dinspre miazănoapte, gardul îi împiedicase pe spectatori să asiste la ultimele clipe ale dramei, astfel că acum se apropiaseră până la ultimul de gardul despărțitor, ca să vadă încâlcitura de trupuri de pe pământ. Fără să ia în seamă pe cineva, Gwyn s-a întors către de Wolfe și l-a ridicat în brațe.

— Nu-mi mai simt piciorul, dar, în rest, s-ar părea că am rămas

întreg, a murmurat coronerul, chinuindu-se să ignore durerea.

Atent, Gwyn l-a ridicat și l-a așezat astfel încât ambele picioare au rămas drepte, ceea ce a făcut ca durerea să se mai atenueze.

— *Crowner,* ești prea greu, și nici măcar eu nu te pot căra de aici, a spus el. O să-l pun pe Gabriel să aducă o căruță, ca să te ducem până acasă.

John a privit în jur, la cele două cadavre și la calul lui, care murise între timp și zăcea într-o nemișcare ce l-a făcut să se cutremure. A întins o mână și a mângâiat piciorul care stătea întins pe lângă el.

— Pentru numele Domnului, ce s-a întâmplat după ce jigodia aceea l-a străpuns cu lancea pe sărmanul meu Bran? Am priceput că a vrut doar să mă doboare la pământ!

Din cercul de oameni care se strânseseră în jurul lui, a auzit un glas, care era al lui Ralph Morin:

— John, armăsarul te-a salvat. Când ticălosul ăsta a vrut să te străpungă, bidiviul a avut un ultim spasm din picioare, și l-a azvârlit în spada ta, care stătea ridicată.

— Eu sunt convins că Atotputernicul a avut ultimul cuvânt, a zis John de Alencon, care a îngenuncheat plin de milă ca să se uite la piciorul fracturat. Cine altul ar fi putut orândui lucrurile astfel încât un cal muribund să se răzbune pe cel care a vrut să-l ucidă?

De Wolfe și-a dres glasul, simțind că era din nou în stare să cumpănească drept.

— Cred că am procedat ca un nătâng să mă ofer așa, pe negândite, să slujesc drept campion, a bolborosit el, cătrănit. Gwyn, dacă-mi mai vine vreun asemenea gând, te rog să mă legi fedeleș, ai înțeles?

Cât au așteptat ca sergentul Gabriel să găsească o căruță ca să-l ducă acasă, John a deslușit o siluetă întunecată care se înălța deasupra lui. Era Matilda, îmbrăcată cu mantia și boneta ei, ambele negre, arătând deja ca o maică de la mănăstire.

— Ai dureri, bărbate? a întrebat ea fără drept de replică și fără ca pe fața ei să apară vreun semn de emoție.

El a bolborosit ceva, cum că îi cam trecuseră, apoi a privit-o destul de neliniștit, după care ea a adăugat pe un ton sumbru:

— O să mă-ntorc acasă ca să te îngrijesc până ți se îndreaptă piciorul. Fata aia, Mary, nu știe să poarte de grijă unui invalid.

După aceea, ea s-a întors cu spatele la el și s-a dus către poarta orașului alături de fratele ei, care, în sinea lui, radia de fericire pentru că toată tărășenia se sfârșise cum nu se putea mai bine pentru el.

În vreme ce soldații făceau semne oamenilor din mulțime să-și vadă de drum, Gwyn și Thomas au rămas aproape lipiți de coroner.

— Dacă o să fii silit să stai la pat o lună sau două, o să-ți aduc eu în fiece zi bere ca lumea de la Bush, i-a promis Gwyn.

Ca să nu rămână mai prejos, micuțul scrib, care era cât pe ce să izbucnească în lacrimi la gândul că stăpânul lui scăpase de moarte ca prin minune, s-a oferit să-i dea lecții de citit și scris pe perioada convalescenței, ca să-l facă să nu mai simtă trecerea timpului.

Într-un târziu, a apărut și cotiga adusă de Gabriel și de cele două gărzi care trebuiau să o tragă, iar Gwyn și sergentul l-au așezat pe de Wolfe în ea, după ce au așezat câteva apărători de gambe, ca să-i fie mai moale. Din poziția acea dominantă, John a reușit să-i vadă pe Richard de Revelle și pe Matilda îndepărtându-se grăbiți și s-a întrebat ce-i mai putea rezerva viața de bărbat căsătorit.

— Eu cred că ar trebui să privești și în partea cealaltă! a bombănit Gwyn, care a întors cotiga.

Din celălalt capăt al câmpului de luptă, spre ei se îndreptau două femei, mergând braț la braț. Una avea păr bogat, de culoare roșcată, iar cealaltă avea părul blond ca paiul.

GLOSAR

ABJURANT

Persoană care a făptuit sau era acuzată de crimă și căuta refugiu într-o biserică, apoi prefera să abjure prin mărturisirea, în fața coronerului, a păcatului comis, iar apoi părăsea regatul Angliei pentru totdeauna, pentru a nu fi mutilată sau spânzurată. Această persoană trebuia să pornească pe jos, îmbrăcată într-un cămeșoi din pânză de sac, și să poarte o cruce din lemn, până la un port ales de coroner, și să ia prima corabie care părăsea portul. Dacă nu reușea de la prima încercare, persoana trebuia să intre în marea la flux până la genunchi, pentru a-și dovedi intenția de a pleca.

ALARMĂ PENTRU GĂSIREA VINOVATULUI

Când o persoană era martor sau descoperea o infracțiune gravă (omor), primul găsitor *(q.v.)*[11] trebuia să bată la ușa a patru case apropiate și să organizeze urmărirea suspectului sau a făptașului.

AMENDĂ

Amendă impusă unei persoane sau sat de către coroner, pentru o încălcare a prevederilor foarte complexe ale legii. Coronerul înregistra amenda, însă colectarea banilor era ordonată de judecătorii regelui atunci când aceștia vizitau comitatul respectiv, *(q.v.)*

AMENDĂ PENTRU OMOR

Amendă impusă de coroner unei comunități atunci când se descoperea o persoană decedată în condiții neelucidate și nu se găsea un vinovat – cu excepția cazului în care sătenii puteau face dovada că persoana ucisă era de origine engleză, în caz contrar existând bănuiala că mortul era normand.

APEL (A FACE)

Spre deosebire de înțelesul acestui cuvânt în sistemul juridic modem, un apel era o acuzație adusă de o persoană vătămată, de obicei o rudă apropiată, privind comiterea unei crime. Din punct de vedere istoric, a precedat (și a concurat cu) dreptul Coroanei de a

[11] Abreviere pentru quod vide (lat.), „vezi cuvântul”.

intenta procese și se cerea fie compensare financiară, fie judecare prin luptă sau ordalii.

ARHIDIACON

Cleric de rang înalt, asistent al episcopului. Erau trei arhidiaconi în dioceza Devonului și a Cornwallului, dintre care unul răspunde de Exeter.

BAILIV

Supraveghetor al unei moșii sau al unei reședințe, care administra lucrările agricole și alte munci. El avea în subordine *reeve*-i și, la rândul său, îi dădea socoteală fie seniorului, fie intendentului sau seneșalului.

BANDULIERĂ

Curea prinsă în diagonală peste umărul drept al războinicilor normanzi, folosită de aceștia pentru a-și agăța la șoldul stâng teaca spadei.

BECI BOLTIT

Partea cea mai de jos a unei clădiri fortificate. Intrarea în locuința sau în clădirea respectivă se afla la etajul superior, izolată de beciul boltit, care putea fi uneori sub nivelul solului. Pentru urcarea în locuință se foloseau scări mobile de lemn, și dacă acestea erau îndepărtate atacatorii nu puteau ajunge la etaj.

BONETĂ

Acoperământ de cap pentru femei, numit și *couvre-chef.* În vremurile saxone, era alcătuit dintr-o bucată de pânză ce se fixa pe cap cu ajutorul unui cerculeț sau al unei benzi ce se petrecea peste frunte, iar capetele atârnau liber pe spate sau peste piept.

CANONIC

Față bisericească membră în capitolul unei catedrale, numit și prebendar, întrucât veniturile sale erau obținute din prebendă, o danie de pământ sau un impozit. În Exeter erau douăzeci și patru de canonici, majoritatea locuind lângă catedrală, deși, spre deosebire de celelalte catedrale, canonicilor li se plătea un mic salariu și li se distribuiau rații zilnice de pâine, lumânări etc. Mulți aveau în slujba lor preoți începători (vicari sau preoți secundari) care să îndeplinească unele dintre îndatoririle ce le reveneau.

CAPIȘON

Un fel de acoperământ bărbătesc pentru cap, alcătuit dintr-o fâșie de pânză ce se înfășură în jurul capului ca un turban ceva mai larg, cu unul dintre capete lăsat să atârne liber pe un umăr.

CAPITUL

Organ administrativ al unei catedrale, alcătuit din canonici (prebendari) și din clericii de rang înalt. Aceștia se întruneau zilnic în incinta capitulară, denumită astfel deoarece la începutul fiecărei întruniri se citea câte un capitol din Evanghelii.

CONETABIL

Cuvântul are mai multe înțelesuri, însă în prezenta carte se referă la un comandant militar, de obicei custodele sau administratorul unui castel – uneori denumit castelan. Numit de rege pentru castelele regale, precum Exeter, pentru ca acesta să rămână independent față de puternicii baroni locali.

CORONER *(CROWNER)*

Om al legii de rang înalt, al doilea ca putere după *sheriff.* Primii coroneri au fost numiți în septembrie 1194, deși există și unele referiri la această funcție și înainte de această dată. În fiecare comitat erau numiți trei cavaleri și un copist. Numele provine din latinescul *custos placitorum coronae,* care înseamnă „păstrătorul judecăților Coroanei”, deoarece îndatorirea coronerului era de a consemna toate încălcările grave ale legii, decesele și alte evenimente ce țineau de sfera juridică, pentru a le prezenta ulterior judecătorilor regelui.

CUIRASĂ

Platoșă sau tunică scurtă, confecționată inițial din piele groasă fiartă, iar ulterior, din metal, pentru a proteja pieptul războinicilor în luptă.

CURTE INTERIOARĂ

Împrejmuirea exterioară a unui castel normand de tip „șanț cu apă și curte interioară”. Se construia o movilă din pământ, în partea superioară a acesteia înălțându-se un turn de lemn (donjon *q.v.).* În jurul bazei acestuia, de obicei asimetrică, un șanț și o palisadă demarcau această curte interioară, în care se ridicau colibe drept locuințe, bucătării, etc., donjonul fiind folosit ca loc de refugiu în caz de asediu.

CURTEA DE JUDECATĂ ITINERANTĂ

Întrunire a judecătorilor regelui, introdusă de Henric al II-lea în 1166,

care se deplasa dintr-un comitat în altul. Existau două tipuri de astfel de curți: „întrunirea judecătorilor Curții de Judecată Itinerante”, formă ce a precedat sesiunile periodice ale curții de judecată, presupunându-se că judecătorii vizitează comitatele pentru a soluționa diversele cazuri, și Curtea de Judecată Generală Itinerantă, care sosea mai rar în comitate, pentru a controla administrația fiecărui comitat.

CURȚI CONSISTORIALE

Tribunale de judecată ecleziastice, care aveau dreptul de a-i judeca pe preoți (tribunalele laice nu aveau acest drept). Toți cei care știau să scrie și să citească – chiar dacă erau capabili să-și scrie numele – aveau dreptul de a cere să fie judecați de aceste curți, întrucât știința de carte era aproape exclusiv apanajul clericilor.

DEODAND

Însemnând „dar de la Dumnezeu” în traducere literală, termenul se referea la confiscarea oricărui obiect care provoca moartea cuiva, fie el spadă, căruță sau chiar roată de moară. Astfel de obiecte erau confiscate de coroner în numele regelui, iar uneori se oferea familiei victimei drept despăgubire.

DIRIJORUL CORULUI

Canonic de frunte în cadrul catedralei, care răspundea de organizarea slujbelor, a corului etc.

DONJON

Turn central fortificat al castelelor normande timpurii, denumit ulterior fortăreață. Construit inițial din lemn, donjonul a început apoi să fie ridicat din cărămizi.

DOVEDIREA ORIGINII ENGLEZEȘTI

După cucerirea normandă din 1066, mulți normanzi au fost uciși de populația saxonă nemulțumită, astfel că s-a decretat prin lege că orice persoană descoperită moartă din cauze neelucidate era de origine normandă, iar sătenii erau pedepsiți să plătească o amendă pentru omor *(q.v.)* dacă nu puteau dovedi că decedatul era englez sau străin de țară. Acest lucru se făcea de obicei în fața coronerului de către un membru de sex masculin al familiei. Această practică a dăinuit vreme de câteva secole, cu toate că după trecerea a sute de ani de la cucerirea normandă nu-și mai avea rostul, însă constituia o sursă substanțială de venituri pentru Coroană.

JURIU

Spre deosebire de juriile moderne, care trebuie să fie total imparțiale, juriul medieval era alcătuit din martori, localnici care erau obligați să se adune și să declare ce știau despre o crimă sau o ceartă. Juriul coronerului trebuia să fie compus din toți bărbații cu vârsta de peste 12 ani din patru sate apropiate, deși acest lucru era deseori imposibil de realizat din punct de vedere practic.

JUSTIȚIAR

Unul dintre cei mai puternici miniștri ai regelui din perioada normandă. Sub domnia lui Richard I, cel mai puternic a fost Hubert Walter, care l-a secondat pe Richard la comanda armatei în timpul cruciadei din Palestina, după care acesta s-a întors în Anglia în timpul prizonieratului lui Richard Inimă-de-Leu în Austria, pentru a contribui la strângerea sumei cerute ca răscumpărare. Richard l-a numit apoi arhiepiscop de Canterbury și justițiar suprem și, practic, a domnit țara după plecarea definitivă a lui Richard din Anglia, în mai 1194, la doar două luni după revenirea din captivitate.

LOT

Mică suprafață de pământ din jurul casei de la sat, pentru cultivarea de legume și creșterea câtorva animale, asupra căreia ocupantul avea drept de folosință, acesta putând fi țăran liber sau șerb iobag.

MARCĂ

O sumă de bani, deși nu neapărat în monede, căci la acea vreme nu existau decât penny. Marca reprezenta două treimi de liră sau treisprezece șilingi și patru penny (șaizeci și șase de penny).

MOVILĂ

Movila construită din pământ bătucit pe care se înălța turnul donjonului *(q.v.)* din lemn al castelelor normande, înconjurat de curtea interioară *(q.v.).* Un exemplu foarte bun îl constituie castelul Totnes.

NOTABIL

Om liber înstărit, care locuia într-un oraș sau într-un târg, fiind îndeobște negustor. Un grup de notabili se ocupa de administrarea orașului și îi alegea pe cei doi *portreeve*-i *(q.v.)* care aveau rol de conducere, funcții ce au fost preluate ulterior de primar.

ORDALIE

Cu toate că uneori era folosită pentru a smulge mărturisiri, ordalia a fost un ritual străvechi, abolit de Vatican în 1215, în care bănuiții erau

supuși la cazne dureroase și uneori fatale, precum mersul desculț pe nouă brăzdare de plug înroșite în foc, scoaterea unui pietroi dintr-un cazan cu apă clocotită, atingerea cu limba a unui fier înroșit, etc. Dacă bănuitul rămânea nevătămat, era considerat nevinovat. Un alt tip de ordalie era legarea fedeleș a victimei și aruncarea acesteia în apă; dacă persoana se scufunda, era nevinovată, iar dacă ieșea la suprafață, era vinovată, pedeapsa fiind spânzurarea sau mutilarea.

OUTREMER

Cele patru regate creștine din Levant în perioada cruciadelor, inclusiv regatul Ierusalimului.

PĂDURAR-ȘEF

Persoană însărcinată cu supravegherea și cu paza pădurilor regale și care aplica legile foarte aspre prevăzute pentru apărarea acestora.

PEINE FORTE ET DURE

„Pedeapsă aspră și cruntă“, tortură folosită pentru obținerea de mărturisiri din partea bănuiților de nelegiuiri.

PORTREEVE

Unul dintre mai-marii unui oraș, ales de ceilalți notabili ca șef al lor. *Portreeve*-ii au fost la început în număr de doi, iar ulterior au fost înlocuiți de un primar. Primul primar de Exeter a fost instalat în 1208.

PREBENDAR *vezi* CANONIC

PRIMUL GĂSITOR

Prima persoană care descoperea cadavrul unei victime ucise care era martor la o crimă era obligată să mobilizeze locuitorii din patru case alăturate și să urmărească făptașul. Persoana care nu proceda astfel era amendată de coroner.

PROSCRIS sau NELEGIUIT

Literal, termenul se referea la orice persoană aflată în afara legii, de obicei criminali evadați ori fugari care își găseau adăpost în păduri. Aceste persoane încetau a mai fi apărate de lege, astfel că oricine avea dreptul să le ucidă pe loc și să primească o recompensă, ca și cum ar fi fost un „cap de lup“.

REEVE AL MOȘIEI

Fruntaș numit în fiecare sat, fie de senior, fie prin alegere de către săteni. Acesta supraveghea muncile agricole și, deși nu era știutor de

carte, la fel ca vasta majoritate a populației, ținea socoteala rotației culturilor, a cantităților de grâne obținute, a zeciuielilor etc., slujindu-se de memorie sau de un sistem de socotit cu crestături pe un băț.

REGULA LUI CHRODEGANG

Un regulament strict privind viața simplă în cadrul comunităților religioase, gândit de un episcop de Metz din secolul al VIII-lea. A fost adoptat de episcopul Leofric, ctitorul catedralei Exeter în 1050, dar nu a fost respectat după moartea acestuia. Canonicii au preferat un stil de viață mai confortabil, chiar luxos.

SFITĂ

Articol de îmbrăcăminte lung până la coapse, de obicei brodat, cu mâneci largi, purtat de preoți.

SFOARĂ

Unitate de măsură medievală pentru pământ, care diferea de la un loc la altul, însă la data recensământului Judecății de Apoi avea 120 de acri, ulterior având între 30 și 80 de acri. O sfoară era considerată suficientă pentru întreținerea unei familii și se împărțea în patru prăjini. O altă unitate de măsură pentru teren arabil era carucatul, de aproximativ 100 de acri, adică suprafața pe care un atelaj de boi îl putea ara într-un sezon.

SHERIFF

Derivat din *shire reeve, sheriff*-ul era reprezentantul regelui și cel mai puternic om dintr-un comitat, care era răspunzător de menținerea ordinii și de strângerea taxelor.

STIHAR

Haină lungă, adesea brodată cu migală, purtată de preoți sub un articol de îmbrăcăminte mai scurt denumit sfită. *(q.v.)*

SURCOT

O tunică ușoară sau o îmbrăcăminte ce se purta peste armură, pentru protejarea luptătorului de arșița soarelui și pentru etalarea însemnelor heraldice de identificare.

TITLU

Dreptul de folosință pentru pământ acordat de rege, baron sau Biserică. Putea fi o proprietate întinsă sau un singur conac, iar multe titluri erau compuse din numeroase drepturi de folosință, răspândite în

mai multe comitate. O moșie putea cuprinde unul ori mai multe sate, aflate sub stăpânirea aceluiași lord. Unele sate erau împărțite între mai mulți lorzi.

TUNICA DE ZALE

Articol de îmbrăcăminte bărbătesc cu mâneci lungi, care proteja pe purtător de la gât până la gambă; era de obicei despicată în față și în spate pentru a permite luptătorului să călărească.

TUNICĂ

Principalul accesoriu vestimentar al unui bărbat, ce se îmbrăca peste cap și ajungea până la genunchi sau gambe. Pe sub aceasta se putea purta o cămașă din pânză, iar ea era tăiată pe lateral sau față și spate, în partea de jos, pentru a permite mersul călare.

VICAR

Preot care slujea pe un cleric de rang mai înalt, precum canonicul *(q.v.),* care avea sarcina de a îndeplini unele dintre îndatoririle sale religioase, în special pe aceea de a participa la numeroasele slujbe zilnice de la catedrală. Deseori era numit vicar corist, datorită faptului că trebuia să participe la slujbele în cadrul cărora se cântau cântece și imnuri religioase.

ZECIUIALÂ

A zecea parte din recoltă și din toate produsele obținute de o gospodărie, ce revenea Bisericii. Se depozita în hambarele mari de zeciuială din fiecare sat.

Cuprins